

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om ordnande av arbetskraftsservice, lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om utkomtskydd för arbetslösa, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, samiska språklagen och lagen om inkomstdatasystemet ändras.

Enligt förslaget luckras regleringen som gäller serviceprocessen för arbetssökande upp. Tidsfristen för att ordna en inledande intervju med en arbetssökande förlängs. Ordnande av de kompletterande samtalen om jobbsökning som ingår i serviceprocessen ska i högre grad grunda sig på den arbetssökandes servicebehov och man frångår schablonmässigt ordnande av dem. Enligt förslaget ska det vara mer förpliktande att söka de platser som arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande.

Genom propositionen föreslås dessutom ändringar i serviceplattformen och jobbsökarprofilerna. En person som registrerats som arbetssökande åläggs enligt förslaget en skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil inom viss tid. För arbetskraftsmyndigheterna föreslås en ny lagstadgad uppgift att skapa och publicera en jobbsökarprofil, om den arbetssökande inte skapar eller publicerar profilen inom tidsfristen. Kretsen av aktörer som kan söka och granska jobbsökarprofiler som publicerats på serviceplattformen utvidgas. Syftet med ändringarna är att arbetssökande snabbare ska få arbete med hjälp av jobbsökarprofilerna.

I lagen om utkomtskydd för arbetslösa görs de ändringar som föranleds av ändringen av lagen om ordnande av arbetskraftsservice samt ändringar bland annat i skyldigheten för unga personer som saknar utbildning att söka en studieplats som villkor för att ha rätt till arbetslöshetsförmån.

Propositionen hänför sig till målet i regeringsprogrammet om att förenkla arbetskraftsservicens lagstadgade serviceprocess så att de begränsade resurserna kan användas på ett mer ändamålsenligt och kundorienterat sätt. Dessutom ges tjänstemannen större prövningsrätt och åläggs att främja individanpassad sysselsättning. Det satsas på den inledande kartläggningen och på personlig kontakt. Målet är också att i enlighet med regeringsprogrammet öka privata arbetsförmedlingsföretags möjligheter att få uppgifter om arbetslösa. Propositionen hänför sig också till riktlinjerna i regeringens plan för de offentliga finanserna 2025–2028 enligt vilka normeringen av de uppgifter som hänför sig till arbetskraftsservicens serviceprocess ska minskas.

De föreslagna ändringarna i den arbetssökandes serviceprocess uppskattas minska utgifterna inom de offentliga finanserna med cirka 3,3 miljoner euro per år. Dessutom minskar ändringarna de utgifter som utkomtskyddet för arbetslösa medför de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka [fem miljoner euro; inkluderar betydande reservationer] euro per år. Ändringarna beräknas också förutom för staten minska kommunernas, Sysselsättningsfondens och arbetslöshetskassornas utgifter för utkomtskyddet för arbetslösa. Kostnaderna för ändringarna i informationssystemen beräknas uppgå till cirka 3,8 miljoner euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 januari 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	6
1 Bakgrund och beredning	6
1.1 Bakgrund.....	6
1.2 Beredning	7
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	8
2.1 Serviceprocessen för arbetssökande.....	8
2.1.1 Allmänt.....	8
2.1.2 Reform av serviceprocessen som trädde i kraft 2022	8
2.1.3 Rapporter och utvärderingar om hur serviceprocessen fungerar.....	8
2.1.4 Anmälan som arbetssökande.....	9
2.1.5 Jobbsökningens giltighet.....	9
2.1.6 Påminnelse	11
2.1.7 Bedömning av servicebehovet	12
2.1.8 Sysselsättningsplan	15
2.1.9 Ordande av inledande intervju, samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning.....	16
2.1.10 Jobbsökningsskyldighet	17
2.1.11 Ramvillkor för EU-finansiering i fråga om lagstiftningen om serviceprocessen..	19
2.1.12 Särdrag i serviceprocessen för unga.....	20
2.1.13 Arbetserbjudanden	23
2.2 Utkomstskydd för arbetslösa, serviceprocess och jobbsökningsskyldighet.....	24
2.3 Skyldigheter för deltidsanställda.....	26
2.4 Jobsökarprofiler och uppgifter som den privata arbetsförmedlingen behöver	26
2.5 Allmän lagstiftning om behandling av personuppgifter och informationshantering..	31
2.5.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning	31
2.5.2 Dataskyddslagen	36
2.5.3 Offentlighetslagen.....	36
2.5.4 Informationshanteringslagen.....	38
3 Målsättning	40
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	40
4.1 De viktigaste förslagen.....	40
4.1.1 Föreslagna ändringar i lagen om ordnande av arbetskraftsservice i fråga om serviceprocessen för arbetssökande	40
4.1.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	42
4.1.3 Ändringar som föreslås i lagen om ordnande av arbetskraftsservice i fråga om publicering av jobsökarprofiler och serviceplattformen	43
4.1.4 Ekonomiska konsekvenser	43
4.1.4.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna.....	43
4.1.4.2 Konsekvenser för kommunekonomin	48
4.1.4.3 Konsekvenser för företagen	49
4.1.4.4 Konsekvenser för arbetslöshetskassorna.....	49
4.1.5 Konsekvenser för myndigheterna	50
4.1.5.1 Konsekvenser för arbetskraftsmyndigheterna.....	50

4.1.5.2	Konsekvenser för social- och hälsovårdsmyndigheterna	54
4.1.5.3	Konsekvenser för Folkpensionsanstalten	56
4.1.5.4	Konsekvenser för Regionförvaltningsverket	57
4.1.6	Konsekvenser för informationssamhället	57
4.1.6.1	Konsekvenser för informationssystemen	64
4.1.7	Andra samhälleliga konsekvenser	65
4.1.7.1	Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna	65
4.1.7.2	Konsekvenser för jämställdheten mellan könen..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
4.1.7.3	Konsekvenser för sysselsättningen	69
5	Alternativa handlingsvägar	79
5.1	Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	79
5.1.1	En enklare serviceprocess	79
5.1.2	Privata arbetsförmedlars möjligheter att få uppgifter om arbetssökande	80
5.1.3	Utkomstskydd för arbetslösa.....	82
5.2	Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	84
5.2.1	Jobbsökarprofiler utomlands.....	84
6	Specialmotivering	85
6.1	Lagen om ordnande av arbetskraftsservice	85
6.2	Lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen	114
6.3	Lagen om främjande av integration och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.....	114
6.4	Lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	114
6.5	Samiska språklagen.....	120
7	Bestämmelser på lägre nivå än lag	120
8	Ikraftträdande	121
9	Verkställighet och uppföljning	121
10	Förhållande till andra propositioner.....	121
10.1	Samband med andra propositioner.....	121
10.2	Förhållande till budgetpropositionen	122
11	Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	122
	LAGFÖRSLAG	134
1	Lag om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice	134
2	Lag om ändring av 5 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen	145
3	Lag om ändring av 14 § och 19 § i lagen om främjande av integration.....	146
4	Lag om ändring av 3 och 5 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	147
5	Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	148
6	Lag om ändring av 2 § i samiska språklagen	153
7	Lag om ändring av lagen om inkomstdatasystemet	153
	BILAGOR	155
	PARALLELLTEXTER	155
1	Lag om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice	155
2	Lag om ändring av 5 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen	183
3	Lag om ändring av 14 § och 19 § i lagen om främjande av integration.....	184

4 Lag om ändring av 3 och 5 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	185
5 Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	186
6 Lag om ändring av 2 § i samiska språklagen	196
7 Lag om ändring av lagen om inkomstdatasystemet	197

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering är regeringens mål att uppnå en sysselsättningsgrad på 80 procent fram till 2031. Målet är också att öka antalet utförda arbetstimmar. Målet för regeringsperioden 2023–2027 är att genomföra reformer för att öka sysselsättningen med minst 100 000 sysselsatta. För att nå målen genomför regeringen en omfattande helhet av reformer, bland dem reformen av arbetskraftsservicen.

Enligt regeringsprogrammet ska den lagstadgade serviceprocessen inom arbetskraftsservicen förenklas så att de begränsade resurserna kan användas på ett mer ändamålsenligt och kundorienterat sätt. Det satsas på den inledande kartläggningen och på personlig kontakt. Tjänstemannen ges större prövningsrätt och åläggs att främja individanpassad sysselsättning. De möjligheter som digitaliseringen erbjuder utnyttjas i de individuella tjänsterna.

I fråga om arbetsmarknadsstödet förutsätts det i regeringsprogrammet att en omfattande inledande kartläggning ska tryggas för personer som blivit arbetslösa, varefter de ska tillhandahållas individuella och sysselsättningsfrämjande tjänster förenade med skyldigheter. I synnerhet unga personer under 30 år ska snabbt hänvisas till sysselsättningstjänster. Samtidigt ser man till att tjänsterna är tillräckliga och bemötandet personligt. En mottagare av jämkad arbetslöshetsförmån ska alltid kunna åläggas att söka heltidsarbete eller delta i verksamhet som organiseras inom ramen för arbets- och näringsstjänsterna, vid sidan av deltidsarbete.

Regeringen enades vid sina förhandlingar den 16 april 2024 om planen för de offentliga finanserna för 2025–2028 om beslut som förbättrar hållbarheten i de offentliga finanserna och skapar förutsättningar för att stoppa den ökande skuldsättningen. En av regeringens åtgärder för att avveckla normer i syfte att underlätta kommunernas ekonomiska situation är att i två steg luckra upp bestämmelserna om de uppgifter som hänför sig till serviceprocessen för arbetskraftsservice med målet att förbättra verkningsfullheten. Regeringen överlämnade en proposition om den första fasen till riksdagen våren 2024 (RP 37/2024 rd) och ändringarna (lag 443/2024) trädde i kraft den 1 september 2024.

Som en del av reformen av arbetskraftsservicen utvidgar regeringen dessutom arbetskraftsmyndighetens och tjänsteproducenternas möjligheter att utnyttja information i syfte att effektivisera verksamhetens genomslag och servicehandledningen för arbetssökande. I regeringsprogrammet förutsätts det också att man tar reda på förutsättningarna för och tar i bruk förfaranden genom vilka privata arbetsförmedlingsföretag får behövliga uppgifter om arbetslösa arbetssökande.

Riksdagen har också uttalat sig om hur lagstiftningen om serviceprocessen för arbetssökande fungerar och om den privata arbetsförmedlingens rätt att få information. I sitt svar på regeringens proposition om en reform av serviceprocessen för arbetssökande (RSv 212/2021 rd – RP 167/2021 rd) förutsatte riksdagen att regeringen noga följer vilka konsekvenser reformen har för sysselsättningsutvecklingen och för hur servicen lyckas och hur kommunförsöken framskrider samt för hur resurserna räcker och hur de inriktas, och i det sammanhanget lägger särskild vikt vid hur den detaljerade regleringen fungerar, samt att regeringen lämnar en rapport till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om de ovannämnda omständigheterna före utgången av 2023. Riksdagen förutsatte att regeringen vid behov vidtar åtgärder för att se över lagstiftningen. Riksdagen förutsatte dessutom att regeringen vidtar åtgärder för att göra bestämmelserna om arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa mer förutsägbara och begripliga samt ger

en rapport om detta till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet före utgången av 2023. Arbets- och näringsministeriet lämnade sin utredning till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet i december 2023.

Dessutom innehåller riksdagens svar angående lagstiftningspaketet om överföring av organiseringsansvaret för arbetskraftsservice ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsätter att regeringen som en del av omorganiseringen av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen inleder åtgärder som gör det möjligt för personalserviceföretag att söka experter och erbjuda arbetsmöjligheter för arbetslösa arbetssökande inom den offentliga arbetskraftsservicen (RSv 332/2022 rd – RP 207/2022 rd).

I denna proposition föreslås de lagändringar som behövs för att genomföra de ovannämnda skrivningarna i regeringsprogrammet och genomförs det mål som regeringen fastställde vid ramförhandlingarna 2024 om att luckra upp bestämmelserna om de uppgifter som hänför sig till serviceprocessen. I de föreslagna ändringarna beaktas också målet att främja sysselsättningen. I förslagen till ändringar har riksdagens uttalanden och slutsatserna av de utredningar som gjorts med anledning av dem beaktats.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Innehållet i propositionen har under beredningen behandlats i en arbetsgrupp som tillsattes av arbets- och näringsministeriet för att genomföra regeringsprogrammets skrivningar om att reformera och utveckla arbetskraftsservicen. I arbetsgruppen ingår representanter för arbets- och näringsministeriet samt för bl.a. finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund, sammanslutningar av städer (sex stora städer, kranskommuner, regionstäder och små kommuner), en stadspolitisk arbetsgrupp, arbets- och näringsbyråer (till utgången av 2024), närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter, centrala arbetslivsorganisationer, arbetsgivar- och branschförbundet HELA ry och PALTA rf, som representerar serviceföretagen.

Ministerarbetsgruppen för sysselsättning och företagande beslutade vid sitt möte den 19 mars 2024 om de skrivningar i regeringsprogrammet som ska genomföras i lagstiftningsprojektet och om de viktigaste punkterna i tidsplanen.

Skriftliga kommentarer till bedömningspromemorian om paketet begärdes av medlemsorganisationerna i arbetsgruppen för utveckling av arbetskraftsservicen samt av bl.a. justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitiekanslern i statsrådet, dataombudsmannens byrå, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och centrala organisationer såsom Centralorganisationen för arbetslösa 24.4–17.5.2024. Den ministerarbetsgrupp för sysselsättning och företagande som regeringen tillsatt beslutade vid sitt möte den x x 2024 hur genomförandet ska gå till.

Ett utkast till propositionen var ute på remiss xx.2–xx.3.2025. Yttranden begärdes av .

Propositionen behandlades i delegationen för kommunal ekonomi och kommunal förvaltning den x x 2025.

Beredningsunderlaget till propositionen finns tillgängligt för allmänheten på adressen <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM025:00/2024>

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Serviceprocessen för arbetssökande

2.1.1 Allmänt

Bestämmelser om serviceprocessen för arbetssökande finns i 4 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023). Till serviceprocessen hör anmälan som arbetssökande, en inledande intervju, samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning.

Under serviceprocessen bedöms den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete samt behovet av service. I serviceprocessen upprättas eller revideras en sysselsättningsplan och den arbetssökande föreläggs en jobsökningsskyldighet. Dessutom följs det hur jobsökningen framskrider. Vid behov hänvisas den arbetssökande till service enligt servicebehovet och det bedöms hur den arbetssökandes servicebehov utvecklas.

2.1.2 Reform av serviceprocessen som trädde i kraft 2022

Lagstiftningen om serviceprocessen reviderades den 2 maj 2022 så att arbetssökande snabbare och mer regelbundet än tidigare erbjuds individuellt stöd för jobsökning och sysselsättning. Skillnaden jämfört med tidigare var att det i lagstiftningen föreskrevs om en kvantitativ skyldighet för arbetssökande att söka arbete och mer exakt än tidigare om när man ska träffa den arbetssökande. Samtidigt lindrades påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa och ett påminnelseförfarande infördes i lagen för att förebygga att arbetssökande oavsiktligt försummar sina skyldigheter.

I regeringens proposition om reformen (RP 167/2021 rd, s. 21) bedömdes ändringarna stärka sysselsättningen med 9 500–10 000 sysselsatta. Effekten bedömdes huvudsakligen uppstå till följd av aktiva åtgärder i början av jobsökningen. Den ökade sysselsättningen uppskattades på lång sikt minska utgifterna inom de offentliga finanserna med cirka 230 miljoner euro per år. Med beaktande av de konsekvenser som ökar utgifterna inom de offentliga finanserna uppskattades ändringarna i serviceprocessen på längre sikt minska utgifterna med uppskattningsvis cirka 140 miljoner euro per år.

Man ligger under den målnivå för genomförandet av modellen som uppskattades i regeringens proposition (RP 167/2021 rd, s. 42) med en tredjedel när reformen har varit i kraft i knappt två år. Man har inte nått den nivå för genomförandet som förutspåddes i samband med reformen, varken när det gäller att förelägga jobsökningsskyldighet eller att ordna de kundmöten som hör till modellen. Det bedömdes att sysselsättningseffekterna av servicemodellen kommer att uppnås fullt ut från och med 2025.

2.1.3 Rapporter och utvärderingar om hur serviceprocessen fungerar

Rapporter om och utvärderingar av den gällande lagstiftningen och dess tillämpning har färdigställts under 2023. Arbets- och näringsministeriet sammanställde utifrån enkäter och statistik en rapport om genomförandet av den nya kundservicemodellen och hur den fungerar. Rapporten (nedan *ANM:s rapport*) lämnades till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet i december 2023. I rapporten ingick också en utvärdering av lagstiftningens tydlighet, begriplighet och förutsebarhet som gjorts av professor Kaarlo Tuori på uppdrag av arbets- och näringsministeriet (nedan

professor Tuoris utvärdering). Arbets- och näringsministeriets rapport med bilagor finns på riksdagens webbplats (på finska). I rapporten ingår professor Tuoris utvärdering som bilaga 1.¹

Dessutom genomförde statens revisionsverk en effektivitetsrevision som omfattade en utvärdering av hur arbetskraftsservicemodellen fungerar (nedan *SRV:s utvärdering*)². Resultaten av dessa rapporter och utvärderingar beskrivs nedan i relevanta sammanhang.

2.1.4 Anmälan som arbetssökande

Enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice inleds en enskild kunds jobbsökning den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos arbetskraftsmyndigheten och kunden registreras som arbetssökande i den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice. Arbetskraftsmyndigheten kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt. Rätten till arbetslöshetsförmån förutsätter att man anmäler sig som arbetssökande, och rätten kan börja gälla tidigast den dag då man anmäler sig.

Registrering som arbetssökande förutsätter att personen lämnar de uppgifter om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för att få sysselsättning och för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice. Dessutom ska personen meddela sina kontaktuppgifter och vidta de övriga åtgärder som serviceprocessen för arbetssökande kräver. I samband med inledande av jobbsökning kan det exempelvis förutsättas att personen bokar tid för en inledande intervju. De åtgärder som krävs ska kunna vidtas av den arbetssökande på en gång.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, har det föreskrivits ytterligare villkor för registrering av utländska medborgare eller statslösa personer som arbetssökande. Den arbetssökande ska antingen på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland ha rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärsarbete utan den prövning av tillgången på arbetskraft som avses i utlänningslagen (301/2004), eller alternativt ha rätt att förvärsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd som inte får vara förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar arbetskraftsmyndigheten beslut om att registrering avslås.

Bestämmelserna om inledande av jobbsökning har i huvudsak varit oförändrade sedan lagen om offentlig arbetskraftsservice trädde i kraft den 1 januari 2013. Till denna del har det inte identifierats något behov av att ändra regleringen.

2.1.5 Jobbsökningens giltighet

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande meddelar arbetskraftsmyndigheten att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft eller inte förnyar sin jobbsökning. Jobbsökningen upphör att vara i kraft också på grund av vissa underlåtelser från den arbetssökandes sida. Jobbsökningen upphör för det första att vara i kraft om den arbetssökande inte inom den tid som arbetskraftsmyndigheten har satt ut lägger fram de redogörelser om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för att få sysselsättning och för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice. Jobbsökningen

¹ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/O_6+2024.pdf.

² <https://www.vtv.fi/sv/publikationer/arbetskraftstjanster-for-svarssysselsatta/>

upphör också att vara i kraft om den arbetssökande upprepade gånger under en granskningsperiod på 12 månader underlåter att inom den tid som Arbetskraftsmyndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter vara i kontakt med myndigheten. Med att vara i kontakt med myndigheten avses också att anlända till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning vid den tidpunkt som personen själv har reserverat via den nättjänst som är avsedd för ändamålet. Vid försummelse av dessa skyldigheter ska Arbetskraftsmyndigheten i enlighet med 41 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice skriftligt påminna den arbetssökande om detta.

I praktiken kan Arbetskraftsmyndigheten kräva att den arbetssökande t.ex. anländer till Arbetskraftsmyndighetens serviceställe vid en viss tid eller inom en viss tidsfrist, eller att den arbetssökande är anträffbar per telefon vid en viss tidpunkt. I synnerhet när ärendet sköts per telefon ska den arbetssökande ha tillräckligt exakt information om när Arbetskraftsmyndigheten ringer upp. När Arbetskraftsmyndigheten bestämmer att ärendet ska skötas på något annat sätt än genom fysiskt besök, ska myndigheten beakta vad som har avtalats med den arbetssökande om kontakterna och vilka kontaktuppgifter personen har uppgett.

När jobbsökningens giltighet har upphört har personen möjlighet att anmäla sig som arbetssökande på nytt. En förutsättning för att jobbsökningen ska inledas igen är att personen lägger fram de redogörelser som Arbetskraftsmyndigheten begär, om jobbsökningens giltighet upphörde på grund av att redogörelserna inte visades upp.

Att jobbsökningen inleds via nättjänsten är tämligen vanligt. I början av 2024 inledde cirka 79 procent av de arbetssökande jobbsökningen via nättjänsten. Arbetskraftsmyndigheten kan dock begränsa möjligheten att anmäla sig som arbetssökande via nättjänsten. Detta innebär t.ex. att en person som inte anlåtit till Arbetskraftsmyndighetens serviceställe inom utsatt tid inte nödvändigtvis kan inleda jobbsökningen utan att besöka Arbetskraftsmyndigheten. På grund av det sätt som krävs för att inleda jobbsökning på nytt kan det t.ex. krävas att personen deltar i en inledande intervju.

Att jobbsökningen upphör att vara i kraft på grund av att den arbetssökande har försummat att vara i kontakt med myndigheten har sedan den 2 maj 2022 krävt att förfarandet upprepas. Enligt den lagstiftning som gällde tidigare ledde en enda försummelse till att jobbsökningen upphörde att vara i kraft. Syftet med ändringen var att oavsiktlig försummelse att vara i kontakt med myndigheten inte genast i början av arbetslösheten skulle leda till att jobbsökningen upphör att vara i kraft och rätten till utkomstskydd för arbetslösa upphör. För att få arbetslöshetsförmån krävs det alltid att jobbsökningen är i kraft.

Kravet på regelbundenhet har tagits in i lagen för att skydda den arbetssökande. Den arbetssökande skyddas också genom att Arbetskraftsmyndigheten enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice är skyldig att i samband med registrering som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om bl.a. villkoren för att jobbsökningen ska vara i kraft och vid behov om hur man ansöker om arbetslöshetsförmån och de viktigaste Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmånen. Dessutom skyddas den arbetssökande genom att ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om att jobbsökningen inte längre är i kraft skickas till den arbetssökande för kännedom. Efter att ha blivit informerad kan personen sätta jobbsökningen i kraft på nytt, varvid den förlust av förmån som beror på avbrott i jobbsökningen blir så liten som möjligt. Exempelvis för mottagare av arbetsmarknadsstöd är förlusten av förmån på en dag utan eventuella förhöjningsdelar 37,21 euro (2024). Som det sägs ovan kan det dock krävas att personen t.ex. deltar i en inledande intervju för att jobbsökningen ska inledas på nytt.

Eftersom Arbetskraftsmyndighetens beslut att avsluta jobbsökningens giltighet förutsätter att den arbetssökandes försummelser upprepas, ska försummelserna följas upp. Utifrån uppgifter från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem avslutades år 2023 cirka 4 100 jobbsökningsperioder på grund av den arbetssökandes upprepade försummelse att vara i kontakt med myndigheten.

Det krav på regelbundenhet som införts till skydd för de arbetssökande medför en administrativ börda och oklarhet, varför det är motiverat att avstå från kravet. De arbetssökande ska fortfarande informeras om villkoren för att jobbsökningen ska vara i kraft och vid behov om hur man ansöker om arbetslöshetsförmån och om de viktigaste Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån. De sökande ska också fortfarande automatiskt delges ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om jobbsökningen avbryts och de ska ha möjlighet att inleda jobbsökningen på nytt.

2.1.6 Påminnelse

Enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice ska Arbetskraftsmyndigheten i vissa situationer skriftligt påminna den arbetssökande om hur dennas förfarande påverkar förutsättningarna att få arbete och den eventuella rätten att få arbetslöshetsförmån. Arbetskraftsmyndigheten påminner den arbetssökande t.ex. om den arbetssökande uteblir från samtal enligt serviceprocessen eller på annat sätt underlåter att sköta ärenden hos Arbetskraftsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter. En ny påminnelse ges också alltid vid upprepade försummelser, eftersom Arbetskraftsmyndigheten inte har prövningsrätt när det gäller påminnelser.

Påminnelseförfarandet infördes den 2 maj 2022 i samband med att lagstiftningen om den nya kundservicemodellen trädde i kraft. Syftet med påminnelsen är att säkerställa att arbetssökanden vet hur han eller hon ska gå till väga i jobbsökningen och vad som krävs av honom eller henne för att arbetslöshetsförmån ska betalas ut. Syftet är dessutom att förebygga senare oavsiktliga förluster av arbetslöshetsförmån som beror på misstag.

Påminnelsen har inga konsekvenser för den arbetssökandes rättigheter eller skyldigheter. Påminnelsen är en del av Arbetskraftsmyndighetens rådgivning till den arbetssökande, varför omprövning inte kan begäras och det inte meddelas något överklagbart beslut om påminnelsen. Påminnelsen har inte heller några konsekvenser för påföljdssystemet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftsmyndigheten genererar i regel påminnelsen via det kundinformationssystem som används. Påminnelsen utgår dock inte automatiskt från kundinformationssystemet när kriterierna uppfylls, utan det krävs också manuellt arbete för att skicka påminnelsen. Påminnelsen skickas till den arbetssökande per post eller elektroniskt i stället för brevpост.

I regeringens proposition om en reform av serviceprocessen (RP 167/2021 rd) bedömdes det att cirka 174 000 påminnelser skickas per år, vilket skulle ta uppskattningsvis cirka 10 årsverken i anspråk. Dessutom bedömdes det att påminnelserna i framtiden kan automatiseras, vilket minskar den arbetsmängd som går åt till att skicka dem.

Enligt uppgifter i arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem skickades sammanlagt 301 500 påminnelser mellan den 2 maj 2022 och 31 mars 2024. Påminnelser skickades till sammanlagt 38 procent av kunderna. År 2023 skickades nästan 200 000 påminnelser, och cirka 26 procent av kunderna fick en påminnelse. De flesta påminnelserna gällde försummelse av jobbsökningsskyldigheten (132 000) och uteblivande från ett möte (31 000).

Av påminnelserna gällde 66 procent försummelse av jobbsökningskyldigheten och 16 procent uteblivande från ett möte. Av alla kunder som fått en påminnelse har 80 procent inte ålagts påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa på grund av sitt agerande, dvs. de har förfarit på det sätt som förutsätts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa efter att ha fått påminnelsen.

Påminnelserna medför årligen kostnader i någon mån. Räknat enligt antalet påminnelser 2023 och den kostnad på uppskattningsvis två euro som en påminnelse orsakar föranledde påminnelserna kostnader på sammanlagt cirka 400 000 euro per år enbart för brevpост. Kostnaderna för påminnelserna skulle vara större om de hade skickats till alla arbetssökande i de situationer som förutsätts i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Enligt SRV:s utvärdering anser sakkunniga vid arbets- och näringsbyråerna att innehållet i påminnelsebrevet är svårtolkat och i många fall skickas påminnelsen för sent eller i onödan. Kunderna upplever på motsvarande sätt att påminnelsen är svårbegriplig och detta har ökat det administrativa arbetet för de sakkunniga i och med att kunderna har kontaktat byråerna. Av de sakkunniga ansåg dock 54 procent att en påminnelse är ett tydligt sätt att säkerställa att den arbetssökande är medveten om sina skyldigheter.

Automatiseringen av påminnelserna har inte blivit av på det sätt som antogs, dvs. den arbetsmängd som påminnelserna medför är fortfarande densamma eller till och med större än beräknat. Arbetsmängden beror på att det har skickats fler påminnelser än beräknat och dessutom har påminnelserna lett till att fler arbetssökande har kontaktat arbetskraftsmyndigheterna, vilket ökar deras administrativa arbete.

Det finns ingen tillförlitlig information om nyttan med påminnelser för arbetssökande, och det går därmed inte att påvisa att påminnelserna skulle minska de arbetssökandes motsvarande agerande i framtiden. Med stöd av det som sägs ovan är det motiverat att slopa arbetskraftsmyndighetens skyldighet att påminna kunderna om deras skyldigheter efter en försummelse.

Kundernas medvetenhet om sina skyldigheter kan främjas genom effektivare föregripande information i stället för påminnelser i efterhand. Att förebygga oavsiktliga försummelser är effektivare än att informera om försummelser i efterhand. Föregripande information kräver inte någon ny lagstiftning som stöd, eftersom det i nuläget föreskrivs om information till arbetssökande i 30 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, och påminnelser i förebyggande syfte kan införas på annat sätt än genom lagstiftning.

2.1.7 Bedömning av servicebehovet

Bedömning av servicebehovet i lagen om ordnande av arbetskraftsservice

Offentlig arbetskraftsservice ska tillhandahållas utifrån kundens servicebehov, som arbetskraftsmyndigheten ska bedöma i samråd med kunden. Servicebehovet bedöms vid en inledande intervju som ordnas inom fem vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Den som anmält sig som arbetssökande i nättjänsten anvisas också att fylla i en bedömning av servicebehovet i nättjänsten. Utredningen av servicebehovet kan fortsätta och fördjupas i kompletterande samtal om jobbsökning. Bedömningen av den arbetssökandes servicebehov ska ses över var tredje månad i samband med ett samtal om jobbsökning.

I bedömningen beaktas enligt 37 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice åtminstone den arbetssökandes kompetens och yrkesskicklighet och hans eller hennes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet, omständigheter i fråga om den arbetssökandes arbets- och

funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna att söka och få arbete, den arbetssökandes jobbsökningsfärdigheter och övriga omständigheter som inverkar på hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter samt sannolikheten för att personen blir arbetslös och för att arbetslösheten förlängs. Vid bedömningen av servicebehovet kan användas de uppgifter om kunden som får behandlas enligt 114 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Verktyg för beräkning av sysselsättningssannolikhet

Olika typer av kundsegmentering har använts inom arbetskraftsservicen i flera år. År 2013 infördes en servicelinjebaserad organisationsstruktur vid arbets- och näringsbyråerna. De arbetssökande delades då in i följande fyra kundsegment enligt det uppskattade servicebehovet: arbetssökande som står nära arbetsmarknaden, arbetssökande i behov av kompetensutveckling, arbetssökande i behov av stödd sysselsättning och arbetssökande i behov av sektorsövergripande service. Arbets- och näringsbyråernas organisationsstruktur utformades i praktiken kring segmenten.

Den linjebaserade segmenteringen byggde på en enkel klassificering. Den arbetssökande ombads i samband med att jobbsökningen inleddes att bedöma sitt eget servicebehov utifrån frågorna i det elektroniska verktyget. Enkäten omfattade 10–15 frågor. Viktigast var svaren på frågorna om det primära servicebehovet och arbetsförmågan. Utifrån det kalkylmässiga resultatet av enkäten fastställdes en prioriterad servicelinje för kunden. I samband med den inledande intervjun och upprättande av serviceplanen kunde de sakkunniga vid arbets- och näringsbyrån byta segment från det som verktyget föreslog och hänvisa kunden t.ex. till en annan servicelinje.

Till stöd för bedömningen av servicebehovet lades senare till ett profileringsverktyg för prognostisering av långtidsarbetslöshet som testats med statistiska metoder. Det dataunderlag och den beräkningsmodell som ligger till grund för verktyget specificerades i en separat undersökning som beställdes av arbets- och näringsministeriet. Utifrån de uppgifter som den arbetssökande själv lämnat till arbets- och näringsmyndigheten beräknade verktyget sannolikheten för att personen skulle vara arbetslös längre än ett år. Poängtalet från profileringen kombinerades med det elektroniska verktygets bedömning, och den samlade bedömning som byggde på dessa resulterade i ett preliminärt förslag till ett lämpligt segment för kunden. Även detta segment kunde senare ändras.

Syftet med segmenteringen och indelningen i servicelinjer var att de arbetssökande skulle erbjudas service som var anpassad till deras individuella servicebehov.

Svagheter med segmenteringen och servicelinjerna var att bedömningen inte grundade sig på ett heltäckande eller tillförlitligt dataunderlag. Profileringsverktyget för långtidsarbetslöshet medförde en del preciseringar i segmenteringen, men trots det bedömdes en betydande del av de arbetssökande i första hand vara beroende av tjänster för stödd sysselsättning, även om så inte skulle ha varit fallet. Profileringsverktyget för långtidsarbetslöshet togs inte heller i bruk på bred front inom arbets- och näringsstjänsterna, och det ansågs inte medföra någon betydande nytta. De sakkunniga litade mer på sin egen förmåga att bedöma kundens risk för långtidsarbetslöshet på ett heltäckande sätt och beakta den mänskliga tolkningen i bedömningen. De sakkunniga litade i regel inte på modellen och upplevde inte att den tillför något mervärde eller gör bedömningen av servicebehovet snabbare. Enligt utredningen kunde modellen dock oftare än den sakkunniga korrekt förutse om personens arbetslöshet kommer att vara över eller under ett år, även om modellen också gav upphov till en betydande mängd felaktiga prognoser.

Arbets- och näringsministeriet lät under åren 2020–2021 genomföra ett modelleringsprojekt³. I projektet togs det fram kriterier för identifiering av partiellt arbetsföra personers servicebehov och indelning av dem i kundgrupper samt en beräkningsmodell för sysselsättningssannolikheten som baserade sig på uppgifter från arbetskraftsservicens kundinformationssystem. I försöket konstaterades bl.a. att det utifrån de register som används inte går att verifiera om kunderna har fått arbete eller står utanför arbetskraften.

Modelleringsprojektet följdes av en analys som Utvecklings- och förvaltningscentret lät göra 2023. Enligt uppgifter i arbetskraftsservicens kundinformationssystem var klassificeringsnoggrannheten i kundgrupperingen av arbetssökande och den sysselsättningssannolikhet som beräknas utifrån grupperingen 75,9 procent i en tremånadersprognos. När uppgifterna i inkomstregistret togs med som variabel steg klassificeringsnoggrannheten till 83,6 procent. Det innebär att cirka åtta arbetssökande färre av hundra klassificeras fel om man utnyttjar uppgifterna i inkomstregistret som variabel. Per år innebär 7,7 procent 38 500 arbetssökande, om 500 000 arbetslöshetsperioder inleds under ett år. Även på längre sikt ökade uppgifterna i inkomstregistret klassificeringsnoggrannheten i viss mån. Exempelvis i en tolv månadersprognos var noggrannheten baserad på inkomstuppgifter 76,5 procent, medan den var 71,2 procent baserad enbart på uppgifter i kundinformationssystemet.

Syftet med beräkningen av sysselsättningssannolikheten är även i fortsättningen att förbättra inriktningen av tjänsterna. En mer tillförlitlig bedömning av sysselsättningssannolikheten kan ge belägg för att rikta lättare tjänster till arbetssökande som står nära arbetsmarknaden, medan serviceprocessen för dem som behöver mer stöd på basis av sysselsättningssannolikheten kan vara intensivare. På basis av det ovan nämnda modelleringsprojektet och den analys som utvecklings- och förvaltningscentret låtit göra efter projektet skulle utnyttjandet av inkomstuppgifter medföra större exakthet i beräkningen av sysselsättningssannolikheten.

Uppgifter om en persons årsinkomster, totala förmögenhet samt inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner samt uppgifter som i övrigt beskriver personens ekonomiska ställning är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 23 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*). En myndighet kan enligt offentlighetslagen lämna ut sådana uppgifter antingen med samtycke av personen själv eller om det i lag särskilt föreskrivs om lämnande av uppgifter eller rätt att få uppgifter.

Arbetskraftsmyndigheten har enligt lag varken rätt att behandla en persons inkomstuppgifter eller att få uppgifterna i fråga.

Inkomstuppgifter används dock redan för att producera, utvärdera och följa upp information om hur arbetskraftsservicen fungerar och om dess resultat och effekter. Utvecklings- och förvaltningscentret har med stöd av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet för skötseln av sina ovan nämnda uppgifter. Detta gör det dock inte möjligt för utvecklings- och förvaltningscentret att få information för bedöma sannolikheten för att vissa kunders arbetslöshet blir utdragen.

För att arbetskraftsmyndigheten ska kunna behandla inkomstuppgifter vid bedömningen av servicebehovet bör bestämmelser om rätten att behandla dessa uppgifter införas i 114 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Dessutom bör det samtidigt föreskrivas för vilket ändamål uppgifterna får behandlas. För att möjliggöra en mer exakt datadriven bedömning av utdragen arbetslöshet bör det föreskrivas att inkomstuppgifter får behandlas för dessa ändamål.

³ Vaikutusperusteinen työllistymismalli; Björklund, Hilli; 2022

Behandlingen ska enligt principen om uppgiftsminimering begränsas till endast det som är nödvändigt med tanke på ändamålet. Dessutom bör det föreskrivas om vilket ändamål och vilken uppgift som ligger till grund för rätten att få information. Regleringen bör uppfylla de krav som ställs i grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis.

I det ovannämnda verktyget som ska utvecklas för att bedöma servicebehovet utnyttjas artificiell intelligens. Bestämmelser om användning av artificiell intelligens finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (*förordning om artificiell intelligens*). Förordningen om artificiell intelligens trädde i kraft den 1 augusti 2024 och tillämpningen av den inleds stegvis. Syftet med förordningen om artificiell intelligens är att säkerställa att de AI-system som introduceras och tas i bruk på marknaden inom EU och tas i bruk inte utgör risker för personers hälsa, säkerhet eller grundläggande rättigheter. I förordningen regleras AI-system på grundval av vilka risker de medför. Genom förordningen skapas det enhetliga regler inom EU för utveckling, tillhandhållande, ibruktagande, användning och urdrifttagande av AI-system. Förordningen är direkt tillämplig rätt i EU:s medlemsstater och förutsätter dessutom att vissa kompletterande och preciserande nationella rättsakter utfärdas. Vid beredningen av propositionen har det preliminärt bedömts att ett AI-system som används för bedömning av sysselsättnings sannolikheten kan höra till de system som i förordningen om artificiell intelligens klassificeras som system med hög risk. Dessutom bör man vid den fortsatta utvecklingen och ett eventuellt införande av verktyget beakta åtminstone bestämmelserna om profilering och automatiserat beslutsfattande. Dessa beskrivs närmare nedan i avsnitt x.

2.1.8 Sysselsättningsplan

Utifrån en bedömning av kundens servicebehov upprättas en sysselsättningsplan, om det inte för kunden har upprättats en plan som ersätter sysselsättningsplanen, såsom en aktiveringsplan eller en integrationsplan. Sysselsättningsplanen upprättas vid en inledande intervju som ska ordnas inom fem vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Planen kan ses över senare i samband med samtal om jobbsökning eller kompletterande samtal om jobbsökning.

Sysselsättningsplanen ska innehålla en jobbsökningsskyldighet och andra åtgärder som gäller jobbsökning eller utvecklande av företagsverksamhet och som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla offentlig arbetskraftsservice enligt den arbetssökandes servicebehov och annan service som förbättrar den arbetssökandes kompetens, arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga samt åtgärder för klarläggande av om arbets- eller funktionsförmågan eller hälsotillståndet påverkar jobbsökningen, utvecklandet av företagsverksamhet eller förut-sättningarna att få arbete.

I planen ska parterna komma överens om hur genomförandet av planen ska övervakas och sätta ut en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska informera om hur planen har följts. Om arbetskraftsmyndigheten kräver något annat bevis på att planen har följts än de upplysningar som den arbetssökande ger, ska även detta skrivas in i planen.

Om kunden har anmält sig som arbetssökande i nättjänsten och samtidigt svarat på frågor om servicebehovet, finns den bedömning av servicebehovet som kunden fyllt i tillgänglig för den sakkunniga och kan användas när sysselsättningsplanen upprättas.

2.1.9 Ordnan­de av inledande intervju, samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Utgångspunkten för lagstiftningen är att det för alla som anmält sig som arbetssökande ordnas en personlig inledande intervju inom fem vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Efter den inledande intervjun ska arbetskraftsmyndigheten ordna samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning med den arbetssökande. Samtal om jobbsökning ordnas i regel med tre månaders mellanrum. Också före den reform som trädde i kraft den 2 maj 2022 skulle en intervju med den arbetssökande i regel ordnas med tre månaders mellanrum.

Under de tre första månaderna av jobbsökningen ordnas för den arbetssökande fem kompletterande samtal om jobbsökning i regel med två veckors mellanrum.

Det har föreskrivits om många undantag från den ovan beskrivna huvudregeln för ordnande av samtal. Syftet med undantagen är att beakta de arbetssökandes individuella situationer som avviker från varandra.

Professor Tuori konstaterar i sin utvärdering att ju fler undantag det finns, desto svårare är det att tolka rättsläget. Som exempel nämner han bestämmelserna om ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning. Enligt professor Tuori är det inte möjligt eller önskvärt att helt och hållet försöka frångå modellen med en huvudregel och undantag som görs från den. Modellen blir ett problem först när det finns ett stort antal undantag som dessutom är svårbegripliga (Professor Tuoris utvärdering, s. 17 och 23–24).

År 2023 ordnades sammanlagt 1 531 000 kundmöten enligt servicemodellen. Av dessa var 266 000 inledande intervjuer, 812 000 samtal om jobbsökning och 453 000 kompletterande samtal om jobbsökning. Antalet kompletterande samtal om jobbsökning som ordnades av utomstående serviceproducenter uppgick till 12 000.

I samband med beredningen av den nuvarande kundservicemodellen uppskattades det att det årligen skulle ordnas cirka 2,4 miljoner kundmöten. Antalet kundmöten har således varit klart mindre än beräknat. I synnerhet kompletterande samtal om jobbsökning har ordnats i klart mindre utsträckning än vad som förutsätts i lagen. I processen enligt servicemodellen ska det ordnas ungefär dubbelt så många kompletterande samtal om jobbsökning i förhållande till antalet samtal om jobbsökning. När modellen genomförts har situationen varit den motsatta.

I samband med att arbets- och näringsministeriets rapport utarbetades bad ministeriet om respons om genomförandet av kundservicemodellen av de tjänstemän som arbetar inom kundservicen vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen. Enligt responsen är personalresurserna inte på en tillräcklig nivå för ett fullständigt genomförande av kundservicemodellen. I SRV:s utvärdering framfördes en motsvarande syn som baserade sig på enkäter och intervjuer med tjänstemän inom kundservicen. I samband med att arbets- och näringsministeriets rapport utarbetades konstaterades det att det inte finns ett tillräckligt faktaunderlag för en statistisk granskning av personalresursernas tillräcklighet. För att utveckla faktaunderlaget och förbättra den statistiska granskningen av personalresurserna inledde arbets- och näringsministeriet en utredning som blev klart i början av 2025. Enligt utredningen räcker arbets- och näringsbyråernas personalresurser till för genomförandet av den nya kundservicemodellen, om den arbetstid som hänför sig till kundservicen bättre än för närvarande kan inriktas på genomförandet av den nya kundservicemodellen eller alternativt genom att effektivisera nuvarande arbetspraxis.

Enligt SRV:s bedömning gör servicemodellens schematiska karaktär inte det möjligt att erbjuda kunderna individuell service. Detta har lett till att aktiva kunder har fått för mycket service och svårssysselsatta kunder har fått mindre service än vad de behöver. Motsvarande respons kom också in från tjänstemän inom kundservicen i samband med att arbets- och näringsministeriets rapport utarbetades. Samtal om jobbsökning som återkommer med tre månaders mellanrum har länge varit en del av serviceprocessen för arbetssökande och de anses behövas även i fortsättningen. Vid fortsatt arbetslöshet säkerställer samtalen om jobbsökning att vars och ens situation granskas regelbundet och servicebehovet bedöms på nytt vid behov.

I ljuset av dels de rapporter och utvärderingar som blev klara i fjol, dels det allmänna ekonomiska läget bör man däremot kritiskt granska huruvida samtal om jobbsökning som kompletterar den nuvarande regleringen behöver ordnas så ofta för i regel alla arbetssökande. Ordandet av kompletterande samtal om jobbsökning ska i första hand grunda sig på varje kunds servicebehov. Detta skulle också bidra till att genomföra föresatsen i regeringsprogrammet om att lätta upp den lagstadgade serviceprocessen inom arbetskraftsservicen och utöka prövningsrätten.

När kompletterande samtal om jobbsökning ordnas på basis av servicebehovet accentueras betydelsen av den information och de verktyg som står till förfogande vid bedömningen av servicebehovet. Som stöd för bedömningen av servicebehovet kan man också utveckla det ovan beskrivna verktyget för att bedöma sannolikheten för utdragen arbetslöshet.

2.1.10 Jobbsökningsskyldighet

Lagstiftningen om jobbsökningsskyldighet trädde i kraft den 2 maj 2022 i samband med reformen av serviceprocessen. Med jobbsökningsskyldighet avses den skyldighet en arbetssökande enligt sysselsättningsplanen har att inom en granskningsperiod på egen hand söka arbetsmöjligheter som ett villkor för erhållande av arbetslöshetsförmån. I regeringens proposition om jobbsökningsskyldigheten (RP 167/2021 rd) bedömdes det att skyldigheten skulle föreläggas cirka 90 procent av alla arbetssökande, vilket skulle medföra cirka 14 miljoner jobbansökningar eller andra jobbsökningssåtgärder per år.

I regel förutsätts det att den arbetssökande söker fyra möjliga jobb under en granskningsperiod på en månad. I sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den ingår i regel tre en månad långa granskningsperioder. Jobbsökningsskyldigheten skrivs in i sysselsättningsplanen vid den inledande intervjun eller det kompletterande samtalet om jobbsökning före intervjun. Vid samtal om jobbsökning och vid behov vid kompletterande samtal om jobbsökning kontrolleras att jobbsökningsskyldigheten är aktuell.

Arbetskraftsmyndigheten ska minska jobbsökningsskyldigheten om den bedömer att det inte är möjligt att söka fyra arbetsmöjligheter under granskningsperioden. Vid bedömningen beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga samt den arbetssökandes eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Hur dessa omständigheter påverkar jobbsökningsskyldigheterna bedöms i förhållande till arbetsmarknadsläget. Enbart ett dåligt arbetsmarknadsläge är t.ex. inte en grund för att minska jobbsökningsskyldigheten. Granskningsperioder som ingår i sysselsättningsplanen kan också av välgående skäl sammanslås utan att den kvantitativa jobbsökningsskyldigheten ändras.

Jobbsökningsskyldigheten kan också frångås helt och hållet. Jobbsökningsskyldighet föreläggs inte om den arbetssökande t.ex. deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensamt anskaffad utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt. Jobbsökningsskyldighet föreläggs inte heller för den granskningsperiod under vilken arbetslösheten upphör eller värnplikt, civiltjänst eller familjeledighet inleds.

I lagen om ordnande av arbetskraftsservice anges dessutom flera olika undantag från jobbsökningsskyldigheten, granskningsperiodens längd och antalet jobb som ska sökas. Syftet med undantagen är att beakta de arbetssökandes olika situationer. Exempelvis ska personer i deltidarbete som varar i minst två veckor söka en (1) arbetsmöjlighet under en granskningsperiod på tre månader och för permitterade inträder jobbsökningsskyldighet när tre månader har förflutit sedan permitteringen började. Personer som deltar i vissa former av service som varar över en månad, såsom arbetsprövning eller arbetskraftsutbildning, omfattas inte heller av jobbsökningsskyldighet medan dessa pågår, utan skyldigheten inträder en månad innan servicen upphör.

Den arbetssökande kan fullgöra sin jobbsökningsskyldighet t.ex. genom att söka en sådan minst två veckor lång anställning som den sökande med fog kan förvänta sig att få. En arbetssökande vars arbetslöshet kommer att upphöra inom tre månader eller vars värnplikt, civiltjänst eller familjeledighet inleds inom tre månader kan fullgöra sin jobbsökningsskyldighet också genom att söka kortvariga arbetsmöjligheter, om detta har överenskommit med arbetskraftsmyndigheten.

Professor Tuori konstaterar i sin utvärdering (s. 17) att ju fler undantag det finns i lagstiftningen, desto svårare är det att tolka rättsläget. Som exempel nämns i utvärderingen bl.a. jobbsökningsskyldigheten och de komplicerade undantagsbestämmelserna.

Enligt SRV:s utvärdering söktes arbetsmöjligheter cirka 1,4 miljoner gånger under det första året då servicemodellen var i kraft. Jobbsökningsskyldighet förelades som högst 56 procent av de arbetssökande och 66 procent av de arbetslösa. Den genomsnittliga jobbsökningsskyldigheten var 2,2 för arbetssökande och 2,6 för arbetslösa. Skyldigheten varierade betydligt beroende på den arbetssökandes situation med beaktande av ålder, utbildningsnivå och det verksamhetsställe där skyldigheten förelades. Av de sakkunniga vid arbets- och näringsbyråerna bedömde 47 procent att jobbsökningsskyldigheten har ökat de arbetssökandes egen aktivitet och lämpar sig särskilt väl för unga arbetssökande och passiva arbetssökande som inte har några hinder för sysselsättning. Av personalen vid arbets- och näringsbyråerna bedömde 89 procent att jobbsökningsskyldigheten inte lämpar sig för många svårssysselsatta. Dessutom ansåg 88 procent av respondenterna att den nya kundservicemodellen är alltför detaljerad för kundservicen och att modellens komplexitet framför allt beror på jobbsökningsskyldigheten.

Enligt arbets- och näringsministeriets rapport förelades jobbsökningsskyldighet 61 procent av dem som var kunder mellan den 2 maj 2022 och 30 september 2023 och 67 procent av de arbetslösa. Under perioden söktes cirka 3,5 miljoner arbetsmöjligheter. Det fanns dock skillnader mellan olika orter i fråga om jobbsökningsskyldighetens omfattning. Den genomsnittliga jobbsökningsskyldigheten för alla arbetssökande var 2,09 och för arbetslösa 2,61. Jobbsökningsskyldigheten konstaterades variera beroende på den arbetssökandes ålder och utbildningsbakgrund samt modersmål. Enligt svaren i rapportens enkät del ansågs jobbsökningsskyldigheten lämpa sig bättre för vissa kundgrupper än för andra. Den ansågs vara särskilt lämplig för arbetslösa arbetssökande. Skyldigheten ansågs inte vara lämplig för svårssysselsatta, invandrare eller integrationskunder.

Utifrån uppgifter från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem hade cirka 59 procent av de arbetssökande ålagts jobbsökningsskyldighet i november 2024. Antalet arbetsmöjligheter som kunde sökas under en granskningsperiod på en månad var i genomsnitt 1,16 för arbetssökande och 1,7 för arbetslösa arbetssökande. Cirka 41 procent av alla arbetslösa arbetssökande som förelades jobbsökningsskyldighet, förelades de fulla jobbsökningsskyldigheter. Granskat enligt åldersgrupp omfattas flest unga personer av jobbsökningsskyldighet och det antal möjliga jobb de ska söka är också i snitt större än i andra åldersgrupper. Vid arbets- och näringsbyråerna förelades jobbsökningsskyldigheter i något större utsträckning än i de

kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen, men det genomsnittliga antalet arbetsmöjligheter som ska sökas är däremot högre i kommunerna.

Enligt ANM:s rapport kan vissa regionala skillnader också skönjas i hur jobsökningsskyldigheten föreläggs. Antalet arbetssökande som omfattas av jobsökningsskyldighet är störst i Birkaland och minst i Östra Finland (Kajanaland och Norra Karelen) och Lappland. De regionala skillnaderna kan förklaras av olika arbetskraftsstrukturer (yrkesbranscher, utbildningsnivå), de arbetssökandes arbetsförmåga och antalet möjliga arbeten att söka på arbetsmarknaden.

Antalet ålagda jobsökningsskyldigheter och det årliga antalet sökta arbetsmöjligheter har varit klart lägre än det uppskattade målet. Full jobsökningsskyldighet har ålagts endast för cirka 32 procent av de arbetssökande och för cirka 34 procent av arbetslösa arbetssökande. Utifrån denna statistik kan det anses osannolikt att de årliga målen för jobsökningsskyldigheten skulle nås fullt ut före utgången av 2025. Jobsökningsskyldigheten har dock enligt bedömningen ökat de arbetssökandes självständiga jobsökning, vilket kan betraktas som en positiv utveckling.

Som det konstateras ovan lämpar sig jobsökningsskyldigheten bättre för vissa arbetssökande än för andra. Jobsökningsskyldigheten och antalet arbetssökande som föreläggs den bör ses över i fråga om dem som har svårt att hitta sysselsättning trots skyldigheten, och dessa arbetssökandes sysselsättning bör främjas på ett mer omfattande sätt med andra metoder.

2.1.11 Ramvillkor för EU-finansiering i fråga om lagstiftningen om serviceprocessen

Den nya kundservicemodellen ingår i Finlands plan för återhämtning och resiliens (RRP) (pe-lare 3 Höja sysselsättningsgraden och kompetensnivån för att främja hållbar tillväxt, reform P3C1R1). RRP finansieras genom EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF). RRF-finansieringsandelen för reformen är 90 miljoner euro, varav 70 miljoner euro i budgeten för 2022 anvisades för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (32.01.03) och 20 miljoner euro i budgeten för 2022 och 2023 till utveckling av digitaliseringen (32.01.20).

Bestämmelser om utbetalning av RRF-finansiering från kommissionen till medlemsstaterna finns i RRF-förordningen (EU) 2021/241. Utbetalningarna från kommissionen till medlemsstaterna grundar sig på uppnåendet av delmålen och målen för varje åtgärd. För de reformer och investeringar som ingår i Finlands RRP har man godkänt delmål och mål i bilagan till rådets genomförandebeslut 12524/21 (29.10.2021), senast ändrad 11535/24 ADD 1 (16.7.2024), som gäller Finlands RRP.

För att säkerställa full finansiering från RRF är det viktigt att Finland i fråga om modellen för arbetsförmedlingar kan visa att innehållet i bilagan till rådets genomförandebeslut och de delmål och mål som gäller reformen har uppnåtts. I enlighet med 24.3 i RRF-förordningen får åtgärder avseende delmål och mål som tidigare har uppnåtts på ett tillfredsställande sätt inte ha upphävts av den berörda medlemsstaten för att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt.

För att säkerställa Finlands RRF-utbetalningsandel ska Finland i fråga om reform P3C1R1 kunna verifiera att följande delmål och mål har uppnåtts:

- Ikraftträdande av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som reglerar den nordiska arbetsförmedlingsmodellen för arbetssökande. (Q2/2022)
- Det totala antalet intervjuer med arbetssökande mellan den 1 januari 2023 och 31 mars 2024 är minst 2 000 000. (Q4/2024)

- Alla funktioner i den digitala infrastrukturen ska utvecklas och integreras i informationssystemet för den offentliga arbetsförmedlingen och vara fullt fungerande för att möjliggöra genomförandet av den nordiska arbetsförmedlingsmodellen. (Q4/2023)

Dessutom ska Finland för att säkerställa sin RRF-utbetalningsandel kunna verifiera de inslag i rådets genomförandebeslut enligt vilka

- Målet med åtgärden är att reformera den offentliga arbetsförmedlingen.
- Reformen består av att övergå till en ny nordisk modell för arbetsförmedlingar, som ska stärka de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna genom att skapa bättre individanpassade och integrerade tjänster för arbetssökande.
- Modellen ska också omfatta en skyldighet vad gäller aktivt arbetssökande.
- Tillämpningen av den nya modellen syftar till att bidra till sysselsättningen för omkring 10 000 personer.

Ikraftträdandet av ändringarna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som reglerar den nordiska arbetsförmedlingsmodellen för arbetssökande samt de ovannämnda målen i rådets genomförandebeslut konstateras ha uppnåtts i Finlands begäran om utbetalning från RRF, som har lämnats till kommissionen den x x 2024. I Finlands därpå följande begäranden om utbetalning från RRF, av vilka den sista lämnas till kommissionen under andra hälften av 2026, ska Finland bekräfta att landet inte har upphävt de åtgärder avseende delmål och mål som tidigare har uppnåtts på ett tillfredsställande sätt.

2.1.12 Särdrag i serviceprocessen för unga

I november 2024 fanns det cirka 62 800 unga arbetslösa arbetssökande under 30 år. De unga utgör cirka 21 procent av alla (292 400) arbetslösa arbetssökande. Arbetslöshetssiffrorna för unga kan dock variera stort från månad till månad. Exempelvis på sommaren efter att skolorna har slutat finns det betydligt fler unga arbetslösa arbetssökande än under andra årstider.

Enligt rekommendationen från Europeiska unionens råd till medlemsstaterna ska alla unga under 30 år inom fyra månader efter det att de blivit arbetslösa eller avslutat sin formella utbildning få ett högkvalitativt erbjudande om sysselsättning, vidareutbildning, lärlingsutbildning eller praktik (2020/C 372/01). Finland har också åtagit sig att följa rådets rekommendation.

Serviceprocessen för arbetskraftsservice tillämpas i princip på samma sätt på alla kunder, även unga. Serviceprocessen beskrivs närmare ovan.

Inom den offentliga arbetskraftsservice som tillhandahålls och ordnas för unga finns det dock vissa särdrag och undantag. Exempelvis kan endast enskilda kunder vars läroplikt har upphört antas till arbetskraftsutbildning. Frivilliga studier för arbetssökande som fyllt 25 år kan stödjas med arbetslöshetsförmån. Samtidigt kan lönesubvention beviljas för anställning av en arbetslös arbetssökande i åldern 15–24 år, även om personen har varit i förvärvsarbete under de senaste sex månaderna.

Arbetskraftsmyndigheten kan hänvisa en ung person till den samarbetsmodell för sektorsövergripande stöd som avses i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), om hindren för arbete består av sådana begränsningar av arbets- och funktionsförmågan eller problem med livshanteringen som inverkar på möjligheterna att få arbete och

samordning av service baserat på samarbetsmodellen krävs för att personen ska få arbete. Dessutom erbjuds unga med stöd av den ovannämnda lagen sysselsättningsfrämjande samservice för sektorsövergripande stöd, vilket inte förutsätter registrering som arbetssökande, men inom servicen kan den unga också anvisas att registrera sig som arbetssökande.

Lagen om utkomstskydd för arbetslösa innehåller bestämmelser om att mottagandet av den service som Arbetskraftsmyndigheten tillhandahåller är en förutsättning för att få arbetslöshetsförmån. I regel är den arbetssökande skyldig att delta i den service som tillhandahålls för att inte förlora sin arbetslöshetsförmån.

Arbetsförmedlingsstatistik 2022, ändrad till tabellform.

Enligt arbetsförmedlingsstatistiken har arbetslöshetsperioderna för unga (under 30 år) slutat med deltagande i service i början av jobbsökningen snabbare än för äldre arbetssökande. De unga hänvisas alltså sannolikt också aktivt till service.

Arbetskraftsmyndigheterna har en betydande roll i tillhandahållandet av service, eftersom de bedömer den arbetssökandes servicebehov och erbjuder den arbetssökande individuell service. Lagen om ordnande av arbetskraftsservice stöder alltså ett snabbt personligt bemötande av unga genom en omfattande inledande intervju och en därpå följande serviceprocess, men de ungas tillgång till servicen är beroende av den offentliga arbetskraftsservice och de resurser som Arbetskraftsmyndigheten tillhandahåller.

På de grunder som anförts ovan uppnås målet i regeringsprogrammet om att särskilt unga snabbt ska hänvisas till service redan i nuläget. När bestämmelserna om serviceprocessen för arbetskraftsservice lättas upp måste man se till att nuläget inte försämras för de ungas del.

Skyldighet att söka studieplats som en förutsättning för fortsatt arbetslöshetsförmån

Syftet med systemet med utkomstskydd för arbetslösa är bl.a. att styra unga som endast har grundläggande utbildning att söka sig till utbildning som ger yrkesfärdigheter. Därför föreskrivs

det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa att unga personer under 25 år som saknar utbildning årligen ska söka minst två studieplatser i det ansökningsförfarande som gäller studier som inleds på höstterminen. Unga personer anses sakna utbildning om de inte har avlagt en utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter efter grundskolan eller gymnasiet.

Den unga ska söka sådana studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för antagning som studerande. Studierna kan omfatta utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter, eller när det gäller personer som endast slutfört grundskolans lärokurs, vara gymnasiestudier avsedda för unga. Med studier som ger yrkesfärdigheter avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa studier vid både yrkesläroanstalter och högskolor.

Till ansökningsskyldigheten hör bl.a. skyldigheten att delta i inträdesprov och även i övrigt medverka till att få en studieplats.

Om en ung person utan sådan giltig orsak som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa försummar att söka en studieplats eller avbryter studierna, förlorar personen sin rätt till arbetslöshetsförmån tills vidare. Förmånen betalas dock ut under tiden för vissa sysselsättningsfrämjande tjänster. Annan rätt till förmån återfås när personen fyller 25 år eller har avlagt en examen som ger yrkesfärdigheter. Rätten till förmån återfås också t.ex. efter att personen har varit i arbete som uppfyller vissa villkor i minst 21 kalenderveckor eller har deltagit i viss sysselsättningsfrämjande service under motsvarande tid.

Skyldigheten att söka till utbildning har tidvis kritiserats och det har bl.a. föreslagits att skyldigheten ska slopas helt eller ändras delvis. Behovet av att utveckla skyldigheten att söka till utbildning utreddes i en undersökning som arbets- och näringsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet beställde 2010.⁴ De insikter som undersökningen gav användes vid beredningen av en ändring av bestämmelserna om ansökningsskyldighet i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ändringarna trädde i kraft vid ingången av 2013.

Enligt tidigare forskning påverkar en avlagd examen klart personens möjligheter att få arbete, och systemet med utkomstskydd för arbetslösa bör styra de arbetslösa på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt. Den ändamålsenliga ansökningsskyldigheten stöder det allmänna målet att påskynda studierna och förlänga tiden i arbetslivet. Dessutom gäller villkoren för erhållande av arbetslöshetsförmån en relativt stor grupp unga och därför kan även små ändringar ha betydande ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för sysselsättningen. Ur läroanstalternas synvinkel kan en oändamålsenlig ansökningsskyldighet dock leda till att studierna avbryts.

Skyldigheten att söka till utbildning har senare granskats som en del av genomförandet av statsrådets utrednings- och forskningsplan.⁵ Ansökningsskyldigheten ansågs i huvudsak vara ändamålsenlig i utredningen, men det finns vissa behov av att utveckla den. Ansökningsskyldigheten ansågs i huvudsak vara ändamålsenlig i utredningen, men det finns vissa behov av att utveckla den. Utvecklingsbehoven gäller bl.a. vilka studier personer som saknar utbildning kan söka till för att fullgöra sin ansökningsskyldighet.

⁴ Aho, Simo – Pitkänen, Sari – Vanttaja, Markku: Nuorten työmarkkinatukioikeus ja koulutukseen hakeutuminen. Työmarkkinatuen saamisen edellytyksenä olevan kouluttautumiselvöityksen arviointitutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja; Työ- ja yrittäjyys 3/2012.

⁵ Haikkola, Lotta m.fl.; Skyldighet att söka till utbildning villkor för utkomstskydd för ungdomar. Granskning av ändamålsenlighet med tanke på registermaterial, TE-tjänster, läroanstalter och ungdomar. Statsrådets kansli, Helsingfors 2022

2.1.13 Arbetserbjudanden

Arbetsförmedling är arbetskraftsmyndighetens kärnuppgift. Genom arbetsförmedling främjas att utbud och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga platser tillsätts och arbetssökande snabbt får arbete. Arbetsförmedling bygger på avtalsfrihet och valfrihet för arbetsgivare och arbetstagare.

Enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska arbetskraftsmyndigheten vägleda den arbetssökande till att söka jobb som är lämpliga för den arbetssökande. Arbetskraftsmyndigheten ska bedöma arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes arbetsfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga. Utifrån bedömningen styr arbetskraftsmyndigheten den arbetssökande till att söka lediga jobb med hjälp av så kallade arbetserbjudanden. Arbetserbjudanden är alltså personlig arbetsförmedlingsservice som baserar sig på arbetskraftsmyndighetens prövning. Arbetserbjudanden i kombination med den arbetssökandes egen jobbsökning effektiviserar den arbetssökandes sysselsättning. Den arbetssökande kan också fullgöra den jobbsökningsskyldighet som arbetskraftsmyndigheten ålagt dem genom att söka de jobb som arbetskraftsmyndigheten anvisat.

Arbetserbjudanden kan delas in i icke-förpliktande (meddelande) och förpliktande erbjudanden. Bestämmelser om förpliktande arbetserbjudanden finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, enligt vilken arbetskraftsmyndighetens arbetserbjudanden är förpliktande för den arbetssökande först när sex månader har förflutit från den inledande intervjun. Arbetskraftsmyndighetens arbetserbjudanden är dock inte förpliktande för den arbetssökande, om den arbetssökande redan under granskningsperioden har fullgjort sin jobbsökningsskyldighet enligt sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, även om det har gått sex månader sedan den inledande intervjun. Om det är fråga om ett icke-förpliktande arbetserbjudanden, meddelas detta i erbjudandet.

Enligt professor Tuoris utvärdering bör systematiken med två lagar, där bestämmelser om enskilda subjekts skyldigheter och om påföljderna av försummelse av skyldigheterna finns i olika lagar, följas konsekvent. Således bör man inte ta in bestämmelser om den arbetssökandes rättigheter och skyldigheter i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller om påföljderna av försummelse av skyldigheterna i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Till denna del bör bestämmelserna om så kallade arbetserbjudanden förtydligas.

I samband med att lagstiftningen om jobbsökningsskyldighet trädde i kraft bedömdes det att slopandet av arbetserbjudanden som är förpliktande för att arbetssökanden ska få arbetslöshetsförmån försvagar sysselsättningen med cirka 2 700 sysselsatta (RP 167/2021 rd).

Enligt Owl Group Oy:s undersökning⁶ från 2016 om arbets- och näringsbyråernas process för arbetserbjudanden och utkomstskydd för arbetslösa upprättas erbjudandena i första hand med hjälp av uppgifter i det elektroniska informationssystemet. Enligt undersökningen var uppgifterna om arbetssökande i systemet ofta bristfälliga, vilket ledde till att erbjudandena om arbete inte var relevanta. I systemet saknades typiskt uppgifter om t.ex. de arbetssökandes yrkeskompetens, kompetens och andra begränsningar, såsom avsaknad av körkort. Enligt undersökningen

⁶ Owl Group Oy; Tutkimus TE-toimistojen työtärjous- ja työttömyysturvaprosesseista (Undersökning om arbets- och näringsbyråernas processer i fråga om arbetserbjudanden och utkomstskydd för arbetslösa), arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbetsliv 35/2016, på finska.

förbättras träffsäkerheten i erbjudandena om arbete när de kan beredas t.ex. genom att vara i kontakt med de arbetssökande eller arbetsgivarna.

I SRV:s utvärdering konstaterades det att antalet arbetserbjudanden har rasat efter att den nya kundservicemodellen började tillämpas. I april 2022, innan de nya bestämmelserna om serviceprocessen trädde i kraft, skickades nästan 20 000 arbetserbjudanden per månad. I mars 2023 var antalet endast 1 372. Det är möjligt att den betydande minskningen i antalet erbjudanden om arbete har försvagat sysselsättningen mer än vad som uppskattades på förhand.

Enligt statistik från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem skickades 145 151 arbetserbjudanden mellan den 2 maj 2021 och 1 maj 2022 och 4 265 arbetssökande fick det arbete som erbjöds. Mellan den 2 maj 2022 och 1 maj 2023 skickades 10 298 arbetserbjudanden och 863 arbetssökande fick det arbete som erbjöds. Av statistiken framgår inte om det arbetserbjudanden som skickades var förpliktande eller inte. Arbetserbjudanden kan också ha större genomslagskraft än vad som anges ovan, eftersom det för tusentals erbjudanden saknas uppgifter om huruvida erbjudandet ledde till att kunden fick det arbete som erbjöds. Den betydande minskningen av antalet arbetserbjudanden beror sannolikt på jobsökningsskyldigheten och på att erbjudandena under de sex månader som följer på den inledande intervjun inte är förpliktande vid äventyr av att arbetslöshetsförmånen går förlorad. Arbetskraftsmyndigheten bör utnyttja arbetserbjudanden för arbetsförmedling oavsett om erbjudandena är förpliktande, eftersom avsikten med erbjudandena också är att stödja de arbetssökandes självständiga jobsökning.

Arbetserbjudanden har oftare lett till sysselsättning efter att den nya kundservicemodellen trädde i kraft, även om antalet erbjudanden har minskat med över 90 procent. I och med den nya kundservicemodellen har arbetskraftsmyndigheterna sannolikt bättre och mer aktuella uppgifter om de arbetssökande, eftersom man träffar dem oftare redan från och med början av jobsökningen. Tack vare bättre uppgifter har också de arbetserbjudanden som skickats sannolikt varit mer relevanta än tidigare och lett till att de arbetssökande med större sannolikhet fått sysselsättning.

Arbetserbjudanden är alltså fortfarande en fungerande metod för arbetsförmedling. Erbjudandena är dock förpliktande för den arbetssökande först när sex månader har förflutit från den inledande intervjun, vilket kan leda till att sysselsättningspotentialen för de arbetssökande går förlorad.

Med stöd av det som anförts ovan bör erbjudandenas förpliktande karaktär ökas jämfört med nuläget. För att sysselsättningspotentialen inte ska gå förlorad bör erbjudandena vara förpliktande från och med början av arbetslösheten. Samtidigt bör bestämmelserna om arbetserbjudanden också förtydligas enligt vad som konstaterats ovan.

2.2 Utkomstskydd för arbetslösa, serviceprocess och jobsökningsskyldighet

Principen i systemet med utkomstskydd för arbetslösa är att en arbetssökande som själv har orsakat sin arbetslöshet eller att arbetslösheten har dragit ut på tiden förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån antingen för viss tid eller tills vidare. Den arbetssökande anses ha orsakat sin utdragna arbetslöshet t.ex. om personen har vägrat att delta i den arbetskraftsservice som överenskommit i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den.

Syftet med påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är att styra arbetssökande att aktivt söka arbete och delta i service som förbättrar förutsättningarna för sysselsättning. I påföljdssystemet tillämpas tider utan ersättning, dvs. så kallade karenser, och skyldigheter att vara i arbete som påföljder för en arbetssökandes arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande.

Tid utan ersättning innebär förlust av arbetslöshetsförmåner för 7, 14, 30 eller 45 kalenderdagar på grund av arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande. Skyldighet att vara i arbete innebär i sin tur förlust av arbetslöshetsförmåner tills vidare. Efter skyldigheten att vara i arbete återställs rätten till förmåner när personen har varit i arbete som räknas in i det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning, studerat på heltid, varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete eller under en viss tid deltagit i sådan sysselsättningsfrämjande service som räknas upp i lagen om utkomtskydd för arbetslösa. Arbetslöshetsförmån kan också betalas under tiden för denna service trots en tid utan ersättning och trots skyldighet att vara i arbete.

Den arbetssökandes förfarande i fråga om jobsökning och arbetskraftsservice granskas under en ettårig granskningsperiod. Granskningen görs bakåt i tiden från det förfarande som granskas. Påföljder som påförts på grund av att en person har lämnat eller blivit uppsagd från arbetet eller vägrat ta emot arbete beaktas inte när man granskar om något annat förfarande har upprepat.

För det förfarande i samband med jobsökning och arbetskraftsservice som anses vara arbetskraftspolitiskt klandervärt föreläggs tider utan ersättning och skyldigheten att vara i arbete graderat. Det första klandervärda förfarandet under en granskningsperiod på ett år leder inte till påföljder. Vid två klandervärda förfaranden förlorar den arbetssökande sin rätt till arbetslöshetsförmåner för sju kalenderdagar. För det tredje klandervärda förfarandet förlorar personen arbetslöshetsförmåner för 14 kalenderdagar. En arbetssökande som ännu en fjärde gång förfar klandervärt ska föreläggas skyldighet att vara i arbete i 12 kalenderveckor.

Till alla ovannämnda påföljder inom utkomtskyddet för arbetslösa hör att påföljden inte föreläggs om den arbetssökande enligt en arbetskraftspolitisk bedömning har en giltig orsak till sitt förfarande. I lagen om utkomtskydd för arbetslösa föreskrivs det om vad som i varje enskilt fall kan anses vara en giltig orsak, men bestämmelserna ger också arbetskraftsmyndigheten en del prövningsrätt.

Som klandervärt förfarande betraktas att den arbetssökande uteblivit från en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller en bedömning av servicebehovet enligt lagen om främjande av integration. Som klandervärt förfarande betraktas dessutom vägran att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den samt andra förfaranden som leder till att planen inte kan utarbetas eller revideras. På motsvarande sätt förhåller man sig till vägran att delta i bedömning av servicebehovet enligt lagen om främjande av integration samt till andra förfaranden som leder till att bedömningen av servicebehovet inte kan göras.

Som klandervärt förfarande betraktas också försummelse av den jobsökningsskyldighet som förutsätts i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den samt en arbetssökandes förfarande som orsakar att jobsökningen inte leder till sysselsättning. Om det har gått minst sex månader sedan den senaste inledande intervjun ordnades är det också ett klandervärt förfarande att låta bli att söka ett jobb som arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

Klandervärda förfaranden är också vägran att delta i jobsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt lagen om främjande av integration, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller annan service som överenskommit i planen, ett förfarande som leder till att servicen inte kan ordnas samt avbrytande av sådan service.

Vägran att delta i en undersökning eller bedömning av arbetsförmågan som är nödvändig för bedömning av servicebehovet, eller ett förfarande som leder till att sådan service inte kan ordnas, är också klandervärt. Försummelse att följa det som i den sektorsövergripande

sysselsättningsplanen överenskommit om att förbättra de allmänna förutsättningarna för jobbsökning och sysselsättning är också klandervärt förfarande.

2.3 Skyldigheter för deltidsanställd

Arbetslösa arbetssökande som söker heltidsarbete har rätt till arbetslöshetsförmåner. En arbetssökande anses söka heltidsarbete om syftet med jobbsökningen och en eventuell sysselsättningsplan är sysselsättning i heltidsarbete. För att en person i deltidsarbete ska få arbetslöshetsförmån förutsätts i praktiken i nuläget att personen meddelar att han eller hon söker heltidsarbete.

För att den jobbsökningsskyldighet som föreläggs deltidsanställda ska fullgöras räcker det enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice att personen söker en arbetsmöjlighet inom tre månader. Skyldigheten kan fullgöras t.ex. genom att man ber den egna arbetsgivaren om fler arbetstimmar. Inom vissa branscher, t.ex. inom handeln, kan arbetsgivarna betrakta deltidsarbete som mycket viktigt för organiseringen av arbetsskift.

Arbetserbjudandena är i princip förpliktande för dem som arbetar på deltid efter att sex månader har förflutit från den inledande intervjun. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa finns det dock ytterligare undantag från plikten, såsom att den som är deltidsanställd i minst två veckor har giltig orsak att låta bli att söka ett jobb som arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

En deltidsanställd är skyldig att delta i service som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmån på samma sätt som andra. På grund av de begränsade resurserna prioriteras deltidsanställda dock inte nödvändigtvis när service tillhandahålls.

År 2023 var cirka 58 000 deltidsarbetande arbetssökande enligt arbetsförmedlingsstatistiken, av vilka uppskattningsvis cirka fem procent deltog i den egentliga arbetskraftsservicen. De som arbetade på deltid hänvisades oftast till arbetskraftsutbildning (cirka 1 500 kunder) och tränings-tjänster (cirka 1 000 kunder). Till andra tjänster (alterneringsledighetsvikariat, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt arbets- och utbildningsprövning) hänvisades sammanlagt 450 arbetssökande som arbetade på deltid.

Arbetskraftsmyndigheten har inte tillgång till heltäckande uppgifter om arbetstiden för personer som arbetar på deltid. Uppgift om arbetstiden kan registreras manuellt i personens uppgifter. En manuellt registrerad uppgift har dock ett format som inte direkt kan användas vid erbjudanden om arbete och service eller vid statistikföring. Personens arbetstid nämns inte i 114 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice som en uppgift som får behandlas om en enskild kund. Tolkeningen har dock varit att den ingår i de andra uppgifter som behövs inom arbetsförmedlingen.

För att det ska vara möjligt att på ett ändamålsenligt sätt erbjuda mer service för deltidsanställda eller utvidga jobbsökningsskyldigheten bör utöver lagstiftningen också informationssystemen utvecklas så att arbetskraftsmyndigheten har tillgång till bättre uppgifter än för närvarande om t.ex. arbetstiden för en person som arbetar på deltid.

2.4 Jobbsökarprofiler och uppgifter som den privata arbetsförmedlingen behöver

Jobbsökarprofiler

Bestämmelserna om arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystem-tjänster (lagen om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, 337/2022) trädde i kraft den 23 maj 2022. Syftet med bestämmelserna var att göra det möjligt att bl.a. ta i

bruk en ny serviceplattform som tillhandahålls av det allmänna. Syftet med införandet av den nya serviceplattformen var bl.a. att förbättra matchningen av arbetstagare och arbetstillfällen samt att göra arbetsförmedlingen effektivare.

Serviceplattformen har en funktion som förbättrar matchningen av jobbsökarprofiler och platsannonser med hjälp av sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Matchningsfunktionen ordnar annonserna om lediga jobb för den arbetssökande så att de annonser som bäst passar ihop med de uppgifter om utbildning, kompetens och önskemål som anges i jobbsökarprofilen syns först i listan över lediga jobb. Matchningsfunktionen hindrar inte den arbetssökande från att se några av de platsannonser som lagts ut på plattformen, utan ordnar bara annonserna utifrån de uppgifter som den sökande angett i sin jobbsökarprofil och skapar på det sättet en personanpassad lista över lediga arbetsmöjligheter. För arbetsgivare visas jobbsökarprofilerna på plattformen i en ordning som bestäms utifrån de uppgifter som arbetsgivaren har meddelat. De personuppgifter som ingår i jobbsökarprofilerna är alltså föremål för automatisk behandling.

Enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice har den arbetssökande möjlighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil om sig själv på den nationella serviceplattform som förvaltas av utvecklings- och förvaltningscentret. Det går att skapa en jobbsökarprofil också utan att registrera sig som arbetssökande. Det är helt frivilligt att skapa en jobbsökarprofil och personen har när som helst möjlighet att redigera uppgifterna i sin jobbsökarprofil eller radera profilen. För att kunna skapa en jobbsökarprofil måste man logga in på serviceplattformen, vilket i sin tur förutsätter att man identifierar sig och godkänner användarvillkoren.

En jobbsökarprofil består av de uppgifter om kompetens, arbetsrelaterade önskemål och arbets- och utbildningserfarenhet som personen själv vill uppge i sin jobbsökarprofil. Den som vill kan lägga till en fritt formulerad presentation av sig själv och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får dock inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. I samband med publiceringen påminner serviceplattformen användaren om hur de uppgifter som publiceras påverkar integritetsskyddet.

Utgångspunkten är att jobbsökarprofilerna publiceras anonymt. Att skapa och att publicera en jobbsökarprofil är två olika åtgärder. Jobbsökarprofilen publiceras för att den ska vara synlig på serviceplattformen. Användaren kan själv bestämma vilka delar av jobbsökarprofilen som ska vara synliga och hur länge, men ett slutdatum måste alltid anges. Efter publiceringen är jobbsökarprofilen publicerad i högst sex månader åt gången. Därefter kan profilen publiceras på nytt.

Arbetsgivare som loggat in på serviceplattformen kan söka och granska publicerade jobbsökarprofiler. Inloggning på serviceplattformen förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. Lagen om ordnande av arbetskraftsservice begränsar möjligheten att söka och granska profiler till endast arbetsgivare. Bestämmelsens ordalydelse innebär att bl.a. arbetsförmedlingsföretag och serviceproducenter inte kan granska eller söka jobbsökarprofiler om de inte har rollen som arbetsgivare. Begränsningen motiveras inte i regeringens proposition (RP 225/2021 rd, s. 77). I praktiken kan i nuläget en arbetsgivare med företags- och organisationsnummer, som kan vara en näringsidkare, en verkställande direktör eller en bolagsmedlem med namnteckningsrätt, logga in på serviceplattformen.

Arbetsgivaren kan med Suomi.fi-fullmakter ge t.ex. en anställd fullmakt att agera för arbetsgivarens räkning på serviceplattformen. En Suomi.fi-fullmakt är en separat rättshandling mellan fullmaktsgivaren och fullmaktstagaren och har inget att göra med serviceplattformen. I praktiken innebär detta att en person som är anställd hos arbetsgivaren kan logga in på

serviceplattformen för arbetsgivarens räkning samt söka och granska publicerade jobbsökarprofiler, om personen fått fullmakt för en sådan roll.

På serviceplattformen kan arbetsgivare söka jobbsökarprofiler endast genom enskilda sökningar. Det innebär att det inte med ett enda sökvillkor går att få fram all information eller en stor del av informationen. Som sökvillkor ska man använda åtminstone yrkesbeteckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde, men sökningen kan preciseras och sökresultaten avgränsas med hjälp av andra sökvillkor som t.ex. utbildningsnivå, språkkunskaper och uppgift om körkort.

Den arbetssökande kan fullgöra sin jobbsökningsskyldighet genom att publicera en jobbsökarprofil. Genom att publicera en jobbsökarprofil kan man i princip fullgöra en jobbsökningsskyldighet en gång. Genom att uppdatera jobbsökarprofilen och publicera den uppdaterade profilen kan jobbsökningsskyldigheten dock fullgöras på nytt, om man av grundad anledning har kommit överens om det med Arbetskraftsmyndigheten. Möjligheten att fullgöra jobbsökningsskyldigheten skapar alltså ett incitament för den arbetssökande att publicera en jobbsökarprofil.

Bestämmelserna om serviceplattformen och jobbsökarprofilen antogs med grundlagsutskottets medverkan (RP 225/2021 rd och GrUU 14/2022 rd). Grundlagsutskottet hade inga anmärkningar om bestämmelserna om jobbsökarprofiler och publicering av dem. Grundlagsutskottet noterade på ett allmänt plan att en del av de funktioner som nämns i propositionen, liksom matchningsfunktion, i själva verket verkar vara myndighetsuppgifter och att en del är förenade med förfaranden som kan inverka på kundernas intressen, rättigheter och skyldigheter inom Arbetskraftsservicen. När förvaltningens verksamhet utvecklas t.ex. på de sätt som beskrivs i propositionen ska det ses till att utövningen av offentlig makt grundar sig på lag och att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Utskottet ansåg det vara viktigt att man vid beredningen av reformer gestaltar vad ärendet juridiskt handlar om och att det också redogörs för detta i beredningsmaterialet (GrUU 14/2022 rd, s. 3).

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterade i sitt betänkande om propositionen om serviceplattformen att serviceplattformens nya matchningsfunktion utnyttjar profilering. Serviceplattformens profilering används dock inte som grund för beslutsfattande och det är inte heller fråga om automatiserat beslutsfattande. Profileringen medför inga skyldigheter för personen, såsom att reagera på jobberbjudandena, och det att jobbsökarprofilen syns för arbetsgivaren i listan över de lämpligaste profilerna medför inte heller några rättsverkningar för den person som skapat profilen. Dessutom ansåg utskottet att införandet av matchningsfunktionen inte förutsätter några nya bestämmelser. (Utskottets betänkande AjUB 3/2022 rd – RP 225/2021 rd, s. 6–7).

Serviceplattformens matchningsfunktion kan vara ett AI-system med hög risk enligt punkt 4 a i bilaga III till förordningen om artificiell intelligens, eftersom matchningsfunktionen används för att visa riktade platsannonser och, enligt en vid tolkning, även för att behandla platsansökningar (en jobbsökarprofil kan tolkas som en platsansökan). Enligt artikel 6.3 andra stycket i förordningen om artificiell intelligens ska ett AI-system som avses i bilaga III alltid anses vara ett AI-system med hög risk om det utför profilering av fysiska personer. Matchningsfunktionen utnyttjar profilering av fysiska personer. Enligt en preliminär bedömning är det fråga om ett sådant AI-system med hög risk som avses i förordningen om artificiell intelligens, och på den grunden ska förordningen om artificiell intelligens tillämpas på serviceplattformen. Bedömningen av serviceplattformens matchningsfunktion och förordningen om artificiell intelligens kommer att preciseras senare när beredningen framskrider.

I regeringens proposition (RP 225/2021 rd) om jobbsökarprofiler och matchningsfunktionen i anslutning till dem bedömdes det att sysselsättningseffekten är större än ringa. Enligt uppgifter från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem publicerade cirka nio procent av de arbetssökande en jobbsökarprofil mellan den 1 april 2023 och 31 mars 2024. Under den perioden publicerades sammanlagt cirka 33 300 jobbsökarprofiler. Sett till åldersgrupp publicerade yngre arbetssökande fler jobbsökarprofiler än äldre arbetssökande.

Uppgifter som behövs för privat arbetsförmedling samt utlämnande av uppgifter om arbetssökande

I riksdagens uttalande och i regeringsprogrammet nämns arbetslösa arbetssökande och uppgifter om dem. Arbetslösa arbetssökande definieras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice så att arbetssökande som står i anställningsförhållande och vars ordinarie arbetstid per vecka överstiger fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är över fyra timmar inte omfattas av definitionen. Utanför definitionen av arbetslösa faller också arbetssökande som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är företagare på heltid, sysselsatta i eget arbete eller studerande samt delvis permitterade arbetssökande och arbetssökande i heltidsarbete.

Syftet med riksdagens uttalande och skrivningen i regeringsprogrammet är att främja matchningen av arbetsmöjligheter och arbetstagare genom att förbättra möjligheterna för företag som tillhandahåller arbetsförmedlingstjänster att få uppgifter om personer som är utan arbete, söker nytt arbete eller överlag söker fler arbetstimmar. Med hänsyn till detta syfte är det motiverat att genomförandeåtgärderna inte begränsas till arbetslösa arbetssökande enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice, eftersom man då går miste om sysselsättningspotential i fråga om andra arbetssökande. För att sysselsättningspotentialen ska vara så stor som möjligt bör åtgärderna inriktas på alla arbetssökande och alla potentiella arbetsgivare som hyr, förmedlar eller rekryterar arbetssökande.

Aktörer som företräder företag som hyr ut personal och tillhandahåller andra personaltjänster samt serviceföretag anser att uppgifter som behövs för privat arbetsförmedling är den arbetssökandes jobbsökningsstatus, arbets- och utbildningshistoria, intresse för arbetsplatser och yrken, geografiska arbetsområde samt kontaktuppgifter. Det bör finnas ett kontaktsätt som är direkt eller åtminstone snabbt, såsom ett telefonnummer. Uppgifter om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetssökandes hälsa behövs däremot inte.

Enligt de aktörer som nämns i föregående stycke behövs för den privata arbetsförmedlingen information om att jobbsökningen är aktuell eller om datumet då jobbsökarprofilen publicerats, eftersom uppgifterna ger en fingervisning om huruvida den arbetssökande söker nya arbetsmöjligheter. Uppgift om arbetshistoria behövs för att man ska kunna bedöma arbetserfarenheten och kompetensen i förhållande till lediga jobb. Uppgifter om utbildningshistoria och olika behörigheter samt kurser (språkkunskaper, olika pass, kort och certifikat) behövs eftersom det på vissa arbetsplatser krävs formell behörighet eller viss utbildning, och dessutom ger uppgifterna bakgrundsinformation för att fastställa hurdana jobb som kan erbjudas den arbetssökande. Uppgifter om den arbetssökandes intresse för olika jobb och yrken behövs för att man till ett ledigt jobb ska kunna söka experter som är potentiellt intresserade av uppgiften och inrikta jobberbjudanden. Uppgift om det geografiska arbetsområdet behövs för att arbetssökande inte ska erbjudas jobb utanför sitt eget arbetsområde. Den arbetssökandes direkta kontaktuppgifter, som telefonnummer och e-post, behövs eftersom rekryteringssituationerna är snabba och den första kontakten i regel alltid sker per telefon.

Uppgifterna om arbetsförvaltningens enskilda kunder är sekretessbelagda enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen). Uppgifter om arbetsförvaltningens kunder och deras förmåner, stödåtgärder eller service är sekretessbelagda.

Enligt offentlighetslagen kan uppgifter ur en sekretessbelagd myndighetshandling lämnas ut om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter. Dessutom kan uppgifter ur en sekretessbelagd myndighetshandling lämnas ut när sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut.

Uppgifter om kunder inom offentlig arbetskraftsservice får enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice behandlas bl.a. för ordnande och produktion av sådan service och sådana uppgifter som avses i den lagen och i vissa andra lagar samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning med avseende på de uppgifterna. Lagen innehåller bestämmelser om de uppgifter som får behandlas om enskilda kunder.

I lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs det om arbetskraftsmyndighetens rätt att med den arbetssökandes skriftliga samtycke till en arbetsgivare lämna ut sådana uppgifter som behövs för att tillsätta en plats. I lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns också bestämmelser om rätten för en serviceproducent som producerar service med stöd av ett avtal att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt av arbetskraftsmyndigheter och av utvecklings- och förvaltningscentret få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att producera och ge service. Om ett företag eller en annan aktör inte har dessa roller – arbetsgivare som anställer en arbetssökande eller serviceproducent – har företaget eller aktören inte lagstadgad rätt att få uppgifter om den arbetssökande.

Utvärdering

Enligt offentlighetslagen och lagen om ordnande av arbetskraftsservice är det inte möjligt att fritt till privata arbetsförmedlingsföretag för arbetsförmedlingsändamål lämna ut alla behövliga uppgifter om dem som registrerat sig som arbetssökande.

De uppgifter som den privata arbetsförmedlingen behöver är inte sekretessbelagda med stöd av offentlighetslagen, så länge det inte framgår av dem om personen är kund hos arbetskraftsservicen. Uppgifter om kundrelationen hos arbetskraftsservicen är enligt lagen sekretessbelagda.

De uppgifter som den privata arbetsförmedlingen behöver är i huvudsak samma uppgifter som för närvarande kan uppges i en jobsökarprofil som publiceras. Undantaget från detta är telefonnumret. Telefonnumret efterfrågas inte i profilen, eftersom avsikten är att jobsökarprofilen i princip ska vara anonym. En jobsökarprofil som publiceras med ett telefonnummer kan lätt kopplas till en viss person, så att profilen inte längre är anonym.

En möjlig orsak till det låga antalet publicerade jobsökarprofiler torde vara att publiceringen är frivillig. Att man en gång kan fullgöra jobbsökningskyldigheten med en publicerad profil verkar inte vara ett tillräckligt incitament för arbetssökande att publicera och hålla en jobsökarprofil offentlig. Enligt arbetsförmedlingsstatistiken var 508 654 personer arbetssökande i februari 2024. Det finns alltså uppskattningsvis över 450 000 arbetssökande som kan publicera en jobsökarprofil, om man antar att alla arbetssökande har möjlighet till det.

För att antalet publicerade jobsökarprofiler ska öka bör lagstiftningen ändras så att utgångspunkten är att alla arbetssökande ska skapa och publicera en jobsökarprofil. Vid publiceringen

av en jobsökarpöfil bör man dock införa undantag för att beakta t.ex. arbetssökande i utsatt ställning.

För att riksdagens uttalande och skrivningen i regeringsprogrammet ska kunna genomföras bör fler aktörer ha möjlighet att inloggade granska och göra sökningar på serviceplattformen. Lagstiftningen bör ge åtminstone arbetsförmedlingsföretagen möjlighet att granska och göra sökningar på serviceplattformen.

Fler publicerade jobsökarpöfiler och en möjlighet för andra än arbetsgivare att söka och granska jobsökarpöfiler är förutsättningar för att de arbetsförmedlingsföretag som är inloggade på serviceplattformen ska få de uppgifter om arbetssökande som behövs för arbetsförmedlingen i enlighet med målen i regeringsprogrammet och riksdagens uttalande.

2.5 Allmän lagstiftning om behandling av personuppgifter och informationshantering

2.5.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning

Förordningens syfte och tillämpningsområde

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan den allmänna dataskyddsförordningen) har tillämpats i medlemsstaterna sedan maj 2018. Den allmänna dataskyddsförordningen skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Nedan beskrivs förordningens innehåll särskilt till den del den medger medlemsstaterna handlingsutrymme eller ålägger medlemsstaterna en skyldighet att precisera bestämmelserna i förordningen.

Med personuppgifter avses i förordningen varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, dvs. en registrerad (artikel 4.1). Med behandling av personuppgifter avses i dataskyddsförordningen en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring (artikel 4.2).

Nationellt handlingsutrymme

Trots att den allmänna dataskyddsförordningen är direkt tillämplig lagstiftning ger den i vissa hänseenden medlemsstaterna direktivliknande nationellt handlingsutrymme. Med nationellt handlingsutrymme avses den prövning marginal som ges i dataskyddsförordningen och inom vilken lagstiftaren i en medlemsstat kan utfärda eller behålla nationell rätt. Genom sådan nationell rätt kompletteras eller preciseras förordningens bestämmelser, som utgör en grundläggande stomme för regelverket för behandling av personuppgifter. Sådan preciserande eller kompletterande nationell rätt ska således alltid läsas tillsammans med den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt EU-domstolens etablerade rättspraxis är det inte tillåtet att lagstifta nationellt inom förordningens tillämpningsområde, om inte förordningen explicit förpliktar eller bemyndigar till kompletterande nationell reglering eller andra beslut (mål 34/73, Variola, dom 10.10.1973, mål

50/76, Amsterdam Bulb, dom 2.2.1977, 33 punkten). I fråga om behovet av och innehållet i mer detaljerad lagstiftning måste också syftena med och lagstiftningsmetoden i den allmänna dataskyddsförordningen vägas in (se GrUU 14/2018 rd, s. 3).

Nationell rätt kan komplettera eller precisera den allmänna dataskyddsförordningen endast när det uttryckligen tillåts enligt förordningen. Den nationella lagstiftaren åläggs i dataskyddsförordningen också en skyldighet att föreskriva om vissa frågor. Dataskyddsförordningens bestämmelser om användningen av handlingsutrymmet kan delas in i bestämmelser om förpliktande, möjliggörande och tagande i beaktande.

När det gäller användningen av handlingsutrymmet ger förordningen möjlighet till olika lagstiftningstekniska metoder. Enligt skäl 41 till förordningen behöver den nationella lagstiftningen inte vara på lagnivå, så länge den är tydlig, precis och förutsägbar. Enligt skäl 45 krävs det inte en särskild lag för varje enskild behandling. I Finland har bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen kompletterats genom dataskyddslagen (1050/2018) och vid behov genom speciallagar.

Principer för behandling av uppgifter

I artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om principerna för behandling av personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att de principer som anges i artikel 5 följs, och ska också kunna påvisa att så är fallet.

Den i artikel 5 föreskrivna principen om ändamålsbegränsning innebär att personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. En annan central princip är principen om uppgiftsminimering, vilket innebär att personuppgifterna ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.

Enligt korrekthetsprincipen ska personuppgifterna vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål. Enligt principen om lagringsminimering får personuppgifter inte lagras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Principen om integritet och konfidentialitet innebär att personuppgifter ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder.

Grunder för behandling av uppgifter

I artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om villkor som ska vara uppfyllda för att behandlingen av personuppgifter ska vara laglig. Ett centralt villkor med tanke på kunduppgifter som uppkommer eller behandlas inom den offentliga arbetskraftsservicen är det i artikel 6.1 c angivna villkoret om att behandlingen ska vara nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Endast artikel 6.1 c och e har ansetts kunna utgöra en rättslig grund för myndigheters behandling av personuppgifter.

Enligt artikel 6.2 i dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för

uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling. Bestämmelsen möjliggör således kompletterande nationell lagstiftning.

Enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen av personuppgifter fastställas antingen i enlighet med unionsrätten eller med en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Ändamålet med behandlingen ska anges i lagstiftningen i fråga. Lagstiftningen kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Sådana särskilda bestämmelser kan gälla bl.a. de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges lagliga behandling av personuppgifter, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Ett grundläggande krav för sådan lagstiftning är att den ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Denna punkt innehåller alltså både en skyldighet att i den nationella lagstiftningen föreskriva om grunden för och ändamålen med behandlingen och en möjlighet att föreskriva också om annat.

I artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen förbjuds behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Sådana uppgifter är bl.a. uppgifter om hälsa samt ras eller etniskt ursprung. Undantag från behandlingsförbudet anges i artikel 9.2.

Ytterligare behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål ska inte anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen (artikel 5.1 b). I artikel 89 i förordningen föreskrivs det om skyddsåtgärder och om möjligheten att föreskriva om undantag från de registrerades rättigheter vid sådan behandling.

Enligt definitionen i artikel 4.4 i förordningen avses med profilering varje form av automatisk behandling av personuppgifter som består i att dessa personuppgifter används för att bedöma vissa personliga egenskaper hos en fysisk person. I synnerhet till exempel att analysera eller förutsäga en fysisk persons arbetsprestationer, hälsa, personliga preferenser eller intressen definieras i förordningen som profilering. Profilering i sig förbjuds inte i den allmänna dataskyddsförordningen, utan i artikel 22.1 förbjuds endast beslutsfattande som grundar sig på profilering. Enligt Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinjer (Riktlinjer om automatiserat individuellt beslutsfattande och profilering enligt förordning (EU) 2016/679 antagna den 3 oktober 2017, senast granskade och antagna den 6 februari 2018, WP251rev.01, s. 9) kan begreppet profilering användas på minst tre sätt: 1) allmän profilering, 2) beslutsfattande som grundas på profilering och 3) enbart automatiserad behandling enligt artikel 22.1, inbegripet profilering, vilket får rättsliga följder för den registrerade eller på liknande sätt i betydande grad påverkar den registrerade. Med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen är profilering och automatiserat beslutsfattande tillåtet så länge de allmänna principerna för behandling av personuppgifter följs och det finns en behandlingsgrund som anges i förordningen. Enbart automatiserat beslutsfattande omfattas emellertid av ytterligare krav och begränsningar, som anges i artikel 22 i förordningen.

Den registrerades rättigheter

I kapitel III i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om den registrerades rättigheter. Artiklarna 12, 13, 15, 16, 18 och 19, som finns i det kapitlet, är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter som görs med stöd av artikel 6.1 c, om tillämpningen inte

begränsas enligt artikel 23. I förordningens artikel 12 föreskrivs det om klar och tydlig information och kommunikation, i artikel 13 om information som ska tillhandahållas om personuppgifterna samlas in från den registrerade, i artikel 15 om den registrerades rätt till tillgång, i artikel 16 om rätt till rättelse, i artikel 18 om rätt till begränsning av behandling och i artikel 19 om den personuppgiftsansvariges anmälningsskyldighet avseende rättelse eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling.

I dataskyddsförordningens artikel 22.1 föreskrivs det om den registrerades rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering, vilket har rättsliga följder för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne.

Det som anges ovan tillämpas inte bl.a. om beslutet tillåts enligt unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av och som fastställer lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter, friheter och berättigade intressen.

När det gäller automatiserat beslutsfattande har de villkor som anges i artikel 22 och som gäller rättsskyddet genomförts nationellt i 8 b kap. om förvaltningslagen och i 6 a kap. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Bestämmelserna om automatiserat beslutsfattande ska beaktas också i utvecklingen och användningen av det ovan beskrivna verktyget för bedömning av sannolikheten för utdragen arbetslöshet.

Personuppgiftsansvarig

I den allmänna dataskyddsförordningen avses med personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses beskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt (artikel 4.7). Definitionen gör det möjligt att föreskriva om den personuppgiftsansvarige i den nationella lagstiftningen.

I anvisningen från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden (16.10.2017 version 1.0, s. 9, på finska) poängteras det att den personuppgiftsansvariges ansvar ska utgöra en del av det operativa ansvaret. När det föreskrivs om den personuppgiftsansvarige i lag, ska man vara särskilt uppmärksam på definitionen och försäkra sig om att ansvaret avser rätt aktör. Enligt anvisningen är risken med definitionen av den personuppgiftsansvarige att den personuppgiftsansvarige endast har definierats formellt, utan att aktörens faktiska roll vid behandlingen av personuppgifter på praktisk nivå har identifierats. Till personuppgiftsansvarig ska enligt anvisningen utses en aktör som de facto utövar den personuppgiftsansvariges bestämmanderätt och som kan fullgöra den personuppgiftsansvariges skyldigheter.

Det kan finnas flera personuppgiftsansvariga. Enligt artikel 26 i den allmänna dataskyddsförordningen kan de gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsområden fastställas i en medlemsstats nationella rätt. Den nationella rätten ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot den registrerade. Den registrerade får utöva sina rättigheter enligt förordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga oberoende av de gemensamt personuppgiftsansvarigas

ansvarsfördelning. Artikel 29 i förordningen gör det möjligt att i den nationella lagstiftningen föreskriva om gemensamt personuppgiftsansvar och om ansvarsområdena för de gemensamt personuppgiftsansvariga.

Enligt artikel 29 i förordningen får personuppgiftsbiträdet och personer som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets överinseende och som får tillgång till personuppgifter endast behandla dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, såvida han eller hon inte är skyldig att göra det enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. I artikel 32.4 i förordningen finns det en bestämmelse som hänför sig till detta. Enligt bestämmelsen ska den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet vidta åtgärder för att säkerställa att varje fysisk person som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets överinseende, och som får tillgång till personuppgifter, endast behandlar dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, såvida han eller hon inte är skyldig att göra det enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Enligt dataombudsmannens byrå verkar det enligt artikel 29 i förordningen vara möjligt att i lagstiftningen skapa sådana separata skyldigheter eller behandlingsrättigheter för personuppgiftsbiträdet som avviker från de instruktioner som den personuppgiftsansvarige gett (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 10, på finska).

Både den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska enligt artikel 30 föra ett register över behandling. I artikel 30.1 och 30.2 föreskrivs det om innehållet i registret.

I artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om konsekvensbedömning avseende dataskydd. I artikel 35.3 föreskrivs det om fall där en konsekvensbedömning särskilt ska krävas och i artikel 35.7 om vad bedömningen åtminstone ska innehålla. Enligt artikel 35.10 behöver en konsekvensbedömning inte göras om behandlingen av personuppgifter har en rättslig grund som den personuppgiftsansvarige omfattas av eller där behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller för den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning och en konsekvensbedömning avseende dataskydd redan har genomförts i samband med antagandet av denna rättsliga grund. Enligt artikel 36.4 ska medlemsstaterna samråda med tillsynsmyndigheten vid beredningen av sådan lagstiftning.

Utlämnande av personuppgifter

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen är utlämnande av personuppgifter en form av behandling av personuppgifter (artikel 4.2). Med mottagare avses i förordningen en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ till vilket personuppgifterna utlämnas, vare sig det är en tredje part eller inte (artikel 4.9).

Utlämnande och mottagare är centrala begrepp med tanke på tillgodoseendet av den registrerades rättigheter. Om uppgifter lämnas ut till en mottagare ska den registrerade informeras om detta (artiklarna 13.1 d, 14.1 e och f samt 14.3 c). Den registrerade har även rätt att få information om mottagare eller kategorier av mottagare, särskilt mottagare i tredjeländer eller internationella organisationer, till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut (artikel 15.1 c). Den personuppgiftsansvarige är även skyldig att underrätta mottagaren om rättelser eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling (artikel 19). Det register över behandling som ska upprättas ska innehålla uppgifter om de kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, inbegripet mottagare i tredjeländer eller i internationella organisationer (artikel 30). (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 10, på finska).

Offentliga myndigheter som kan komma att motta personuppgifter i enlighet med medlemsstatens nationella rätt ska dock inte betraktas som mottagare. Myndigheternas behandling av dessa uppgifter ska emellertid vara förenlig med tillämpliga bestämmelser för dataskydd beroende på behandlingens syfte. Detta innebär att det inte finns någon motsvarande informations- eller anmälningsskyldighet i fråga om ovannämnda utlämnande av uppgifter mellan myndigheter som vid utlämnande av andra personuppgifter. (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 11, på finska).

Förutsättningarna för utlämnande av personuppgifter ska bedömas med hänsyn till principen om ändamålsbegränsning. Om ändamålet med behandlingen ändras till följd av att uppgifterna lämnas ut, krävs det enligt artikel 6.4 att utlämnandet grundar sig på den registrerades samtycke eller på unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som avses i artikel 23.1. Ett av de syften som avses i artikel 23.1 i förordningen är en medlemsstats viktiga mål av generell allmänt intresse. Inom ramen för det nationella handlingsutrymmet kan man i enlighet med artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskriva om de parter och ändamål till vilka personuppgifter får lämnas ut.

2.5.2 Dataskyddslagen

Genom dataskyddslagen (1050/2018) kompletteras och preciseras Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning. Det är en allmän lag som ska tillämpas på behandling av personuppgifter, och den ska tillämpas parallellt med den allmänna dataskyddsförordningen. I dataskyddslagen föreskrivs det inte uttömmande om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter, utan det kan även i framtiden genom speciallagstiftning föreskrivas om den rättsliga grunden för behandlingen inom ramen för de villkor som anges i den allmänna dataskyddsförordningen.

I dataskyddslagen föreskrivs det om tystnadsplikt som ska tillämpas på alla åtgärder som har samband med behandlingen av personuppgifter. I 35 § om tystnadsplikt anges det att den som vid utförandet av åtgärder som har samband med behandlingen av personuppgifter har fått kännedom om något som gäller en annan persons egenskaper, personliga förhållanden, ekonomiska ställning eller någon annans företagshemligheter inte obehörigen för utomstående får röja de uppgifter som han eller hon erhållit på detta sätt eller använda uppgifterna för sin egen eller någon annans vinning eller för att skada någon annan. Enligt specialmotiveringen till den paragrafen gäller tystnadsplikten t.ex. en person som är anställd hos den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet. I 26 § i dataskyddslagen föreskrivs det om straff för brott mot tystnadsplikten.

2.5.3 Offentlighetslagen

I offentlighetslagen preciseras offentlighetsprincipen, som det föreskrivs om i 12 § 2 mom. i grundlagen. Utgångspunkten enligt 1 § i offentlighetslagen är att myndighetshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag.

Offentlighetslagen föreskriver om skyldigheten att iaktta sekretess och om sekretessgrunderna. Enligt 22 § i offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En sekretessbelagd myndighetshandling eller en kopia eller utskrift av en sådan handling får inte företas för eller lämnas ut till utomstående eller med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat sätt företas för eller lämnas ut till utomstående.

I 24 § 1 mom. 1–32 punkten i offentlighetslagen anges vilka myndighetshandlingar som i princip är sekretessbelagda. Enligt 24 § 1 mom. 25 punkten är följande handlingar sekretessbelagda: handlingar som innehåller uppgifter om en klient hos socialvården eller en enskild kund hos arbetsförvaltningen samt de förmåner eller stödåtgärder eller den socialvårdsservice eller den service för arbetsförvaltningens enskilda kunder denne erhållit eller uppgifter om en persons hälsotillstånd eller handikapp, den hälsovård eller rehabilitering som denne har erhållit.

Enligt förarbetena till offentlighetslagen finns grunderna för skyddet för privatlivet i 24 § 1 mom. 23–32 punkten. Enligt förarbetena kan en handlingens offentlighet i dessa fall regelmässigt anses äventyra den fördel som sekretessen ger. Till och med den minsta prövningsmån har ansetts äventyra den skyddade fördelen (RP 30/1998 rd, s. 88/I). Sekretessen för de handlingar som avses i 24 § 1 mom. 25, 29 och 30 punkten i offentlighetslagen är enligt bestämmelsernas formulering och förarbetena absolut (RP 30/1998 rd, s. 97/I och s. 99/II).

Enligt 23 § i offentlighetslagen omfattar skyldigheten att iaktta sekretess ett förbud mot att röja en sekretessbelagd handling eller uppgift samt ett förbud mot att använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande gäller en stor personkrets. Utöver anställda hos en myndighet gäller de även exempelvis praktikanter som verkar hos en myndighet och personer som är anställda hos den som utför ett myndighetsuppdrag.

I 7 kap. i offentlighetslagen föreskrivs det om förutsättningarna för undantag från sekretess. Allmänna grunder för undantag är bestämmelser i lag, samtycke från den vars intressen sekretessplikten ska skydda, utförande av uppdrag eller handräckning, tillstånd av myndighet för exempelvis vetenskaplig forskning, en annan myndighets rätt till information och internationellt samarbete. Enligt 29 § 1 mom. förutsätter en annan myndighets rätt till information att uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter särskilt har tagits in i lag, att den vars intressen sekretessplikten ska skydda samtycker, att handlingen behövs vid behandlingen av ett förhandsbesked, ett förhandsavgörande, sökande av ändring i ett myndighetsbeslut, en klagan med anledning av en åtgärd, ett underställt ärende eller av besvär som anförts hos ett internationellt lagskipnings- eller undersökningsorgan eller att uppgiften behövs för att ett enskilt övervaknings- eller tillsynsuppdrag som är riktat mot en myndighet ska kunna utföras. Det bör noteras att även om en annan myndighets rätt till information enligt offentlighetslagen kan grunda sig på samtycke från den vars intressen sekretessplikten ska skydda, så utgör ett sådant samtycke inte enligt den allmänna dataskyddsförordningen en grund för att den mottagande myndigheten ska få behandla personuppgifter.

I 16 § i offentlighetslagen finns det bestämmelser om hur en handling ska lämnas ut. Enligt 3 mom. får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För att personuppgifter ska få offentliggöras i ett allmänt datanät krävs det däremot att detta föreskrivs särskilt genom lag.

Grundlagsutskottet har ansett att personuppgifter kan offentliggöras som en offentlig informationstjänst, om det finns godtagbara grunder för detta med avseende på rättsskyddsgarantierna och målen med de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/I, GrUU 32/2008 rd s. 2/I–3/II). Med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter är det enligt utskottet dock av relevans att det i webbaserade personregister inte går att söka uppgifter på stora grupper utan t.ex. bara genom enskild sökning. Utskottet har sett det som viktigt att bestämmelser om offentliga informationstjänster kompletteras med en i fråga om registrets

innehåll och syfte motiverad restriktion som avser att sökningarna är enskilda. (GrUU 2/2017 rd, s. 7).

2.5.4 Informationshanteringslagen

Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan informationshanteringslagen) är en allmän lag om myndigheters informationshantering. Syftet med lagen är att säkerställa en enhetlig och kvalitativ hantering samt informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial. Syftet är även att möjliggöra ett tryggt och effektivt utnyttjande av myndigheternas informationsmaterial så att myndigheterna i enlighet med god förvaltningssed kan sköta sina uppgifter och tillhandahålla tjänster med gott resultat. Vidare vill man med hjälp av lagen främja interoperabiliteten mellan informationssystem och informationslager.

Informationshanteringslagen innehåller bestämmelser om ordnande av informationshantering, allmän styrning av informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen, informationssäkerhet, skapande och elektronisk överföring av informationsmaterial samt ärendehantering och informationshantering i samband med tjänsteproduktion. Lagen ska tillämpas på informationshantering och på användning av informationssystem, då myndigheter behandlar informationsmaterial, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. I informationshanteringslagen avses med myndighet de myndigheter som avses i 4 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, dvs. bl.a. statliga förvaltningsmyndigheter, övriga statliga ämbetsverk och inrättningar samt kommunala myndigheter. Med informationshanteringsenhet avses en myndighet med uppgift att ordna informationshantering i enlighet med kraven i informationshanteringslagen.

Enligt 13 § i informationshanteringslagen ska en informationshanteringsenhet följa upp informationssäkerhetens tillstånd i sin verksamhetsmiljö och säkerställa informationsmaterialens och informationssystemens informationssäkerhet under hela deras livscykel. Informationshanteringsenheten ska identifiera relevanta risker som är förenade med informationsbehandlingen och dimensionera informationssäkerhetsåtgärderna utifrån riskbedömningen. De med tanke på skötseln av en myndighets uppgifter relevanta informationssystemens feltolerans och funktionella användbarhet ska regelbundet säkerställas genom tillräcklig testning. Myndigheten ska planera informationssystemen, informationslagrens strukturer och informationsbehandlingen i samband med dem på ett sådant sätt att handlingsoffentligheten utan svårighet kan genomföras. Myndigheten ska vid sina upphandlingar säkerställa att de aktuella informationssystemen har lämpliga säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om dessa uppgifter finns i 13 § i informationshanteringslagen.

Enligt 15 § i informationshanteringslagen ska myndigheterna genom adekvata säkerhetsåtgärder i fråga om sina informationsmaterial säkerställa att 1) informationsmaterialens oföränderlighet har verifierats tillräckligt väl, 2) informationsmaterialen har skyddats mot tekniska och fysiska skador, 3) informationsmaterialens ursprung, uppdatering och felfrihet har verifierats, 4) informationsmaterialens tillgänglighet och användbarhet har verifierats, 5) informationsmaterialens tillgänglighet begränsas endast om tillgången till informationen eller rätten att behandla informationen har begränsats särskilt i lag, 6) informationsmaterialen kan arkiveras till behövliga delar. Informationsmaterial ska behandlas och förvaras i verksamhetslokaler som är tillräckligt säkra enligt kraven på tillförlitlighet, integritet och tillgänglighet.

Enligt 16 § i informationshanteringslagen ska den systemansvariga myndigheten definiera användarrättigheterna för informationssystem. Användarrättigheterna ska definieras och uppdateras utifrån användarens uppgiftsrelaterade användningsbehov. Enligt 17 § ska en myndighet

ombesörja att logginformation insamlas om användning av dess informationssystem och om utlämnande av information från dem, om användningen förutsätter identifiering eller annan registrering. Syftet med logginformationen är uppföljning av användningen och utlämnandet av information från informationssystem samt utredning av tekniska systemfel.

I 22 § i informationshanteringslagen föreskrivs det om informationsöverföring mellan myndigheter via tekniska gränssnitt. Myndigheterna ska genomföra regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt, om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen. Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt. En myndighet kan också i andra situationer öppna ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information. Det föreskrivs särskilt om överföring av handlingar och information på annat sätt.

Utöver vad som föreskrivs i 4 kap. om informationssäkerhet, ska överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt genomföras så att det tekniskt säkerställs att den information som ska överföras behövs i det enskilda fallet eller är nödvändig för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter, ifall överföringen avser personuppgifter eller sekretessbelagd information. Beskrivningen av strukturen för information som överförs via ett tekniskt gränssnitt ska definieras och uppdateras av den myndighet som lämnar ut informationen. Vid planeringen av informationsöverföring mellan flera myndigheter via tekniska gränssnitt ska beskrivningen av informationsstrukturen definieras och uppdateras under ledning av det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet.

I 23 § i informationshanteringslagen föreskrivs det om öppnande av elektronisk förbindelse till en myndighet. En myndighet kan öppna en elektronisk förbindelse till en annan myndighet till sådan information i ett informationslager som den mottagande myndigheten har rätt att få tillgång till. Utöver vad som föreskrivs i 4 kap. är en förutsättning för öppnande av en elektronisk förbindelse att 1) förbindelsen begränsas till endast enskild sökning av sådana behövliga eller nödvändiga uppgifter som är förenliga med informationsrätten, samt att 2) informationens användningsändamål utreds i samband med sökningen. Myndigheten ska upprätta en elektronisk förbindelse så att det informationssystem som möjliggör förbindelsen automatiskt identifierar avvikande informationssökningar.

I 5 § i informationshanteringslagen finns det bestämmelser om informationshanteringsenhetens skyldighet att upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. I paragrafen anges det närmare vilka uppgifter som ska framgå av informationshanteringsmodellen. I 3 mom. föreskrivs det dessutom om informationshanteringsenhetens skyldighet att bedöma de förändringar som hänför sig till administrativa reformer och ibruktandet av informationssystem.

Enligt 8 § 1 mom. i informationshanteringslagen ska de statliga ämbetsverken och inrättningarna i sin bedömning enligt 5 § 3 mom. utvärdera de ekonomiska konsekvenserna av förändringar som är relevanta för informationshanteringen. Enligt 2 mom. ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Dessutom ska ministeriet bedöma planerade bestämmelsers konsekvenser för handlingsoffentligheten och handlingssekretessen. I 9 § 1 mom. anges det att de statliga ämbetsverken och inrättningarna ska tillstålla finansministeriet en på basis av 5 § 3 mom. och 8 § 1 mom. gjord bedömning för utlåtande om utnyttjandet av informationslager och informationssystem samt om interoperabiliteten och informationssäkerheten, då en förändring bedöms få betydande ekonomiska eller

funktionella konsekvenser för informationshanteringen eller verksamheten eller då det är fråga om väsentliga förändringar i strukturella gränssnitt för gemensamma informationslager inom den offentliga förvaltningen.

3 Målsättning

Målet är att förbättra arbetskraftsservicens funktion och underlätta serviceprocessen för arbetsökande så att stödet för jobbsökning kan riktas mer ändamålsenligt och kundinriktat än för närvarande. Målet är också att öka prövningsrätten i serviceprocessen och att stödja den arbetsökandes sysselsättning och utnyttjandet av digitaliseringen i den individuella servicen.

Syftet med de ändringar som gäller jobbsökarprofiler är att förbättra matchningen mellan arbetsmöjligheter och arbetstagare och på så sätt främja sysselsättningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Föreslagna ändringar i lagen om ordnande av arbetskraftsservice i fråga om serviceprocessen för arbetsökande

Inledande intervju

Tidsfristen för att ordna en inledande intervju förlängs från nuvarande fem vardagar till tio vardagar. Avsikten är att den inledande kartläggningen ska ordnas så snart som möjligt utan obefogat dröjsmål, dock senast tio vardagar efter registreringen som arbetsökande. På motsvarande sätt som i nuläget ska inledande intervjuer i regel ordnas på plats vid arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe. Även andra kontaktsätt är möjliga av vägande skäl, men även då ska kontakten med myndigheten ske personligen och inte på något annat sätt, t.ex. i form av ett gruppmöte eller en webbenkät. Förslagen gör det möjligt att ordna en inledande intervju av god kvalitet inom den tidsfrist som anges i lagen och förpliktar myndigheterna att satsa på personliga möten, och främjar därmed målet om att satsa på den inledande kartläggningen och personlig kontakt.

Samtal om jobbsökning

Samtal om jobbsökning ska ordnas med tre månaders mellanrum för alla arbetslösa arbetsökande, arbetsökande som hotas av arbetslöshet och arbetsökande vars arbetsavtalsenliga arbetstid är högst 80 procent av arbetstiden för en heltidsanställd arbetstagare.

På motsvarande sätt som i nuläget kan samtalen ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetsökandes servicebehov och av omständigheterna är mest ändamålsenligt. Också innehållet i samtalen motsvarar i huvudsak det nuvarande. Det centrala är en revidering av bedömningen av den arbetsökandes servicebehov och av den sysselsättningsplan som upprättas utifrån bedömningen. I bestämmelserna föreslås en ändring som betonar att bedömningen av servicebehovet ska vara aktuell. Vid fortsatt arbetslöshet säkerställer samtalen om jobbsökning att vars och ens situation granskas regelbundet och servicebehovet bedöms på nytt vid behov.

Kompletterande samtal om jobbsökning

Ordnandet av kompletterande samtal om jobsökning ska i fortsättningen grunda sig på den arbetssökandes servicebehov. Enligt förslaget ska Arbetskraftsmyndigheten ordna kompletterande samtal om jobsökning så att den arbetssökande får det stöd som han eller hon behöver för jobsökningen och för att förutsättningarna för att få arbete ska förbättras.

Under tiden mellan den inledande intervjun och det första samtalet om jobsökning ska Arbetskraftsmyndigheten ordna fem kompletterande samtal om jobsökning. Till skillnad från den nuvarande regleringen föreslås det att myndigheten ska ha prövningsrätt i fråga om antalet samtal som ska ordnas, om det på grund av den arbetssökandes servicebehov är ändamålsenligt med ett annat antal än fem samtal i början av serviceprocessen.

Det föreslås dessutom att ett kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas också när det behövs på grund av en revidering av bedömningen av servicebehovet och sysselsättningsplanen eller att jobsökningsskyldighet föreläggs. På så sätt kan man undvika ett stort antal noggrant reglerade undantagssituationer, dock så att alla arbetssökandes ovannämnda ärenden ska skötas.

I övrigt ska de undantag som gäller ordnande av samtal slopas, och antalet samtal om jobsökning för arbetssökande i olika situationer ska bedömas av Arbetskraftsmyndigheten i enlighet med den prövningsrätt som föreskrivs i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Genom ändringarna ökas den sakkunnigas prövningsrätt och bestämmelserna om serviceprocessen lättas upp.

Fokus i innehållet i de kompletterande samtalen om jobsökning ska även i fortsättningen ligga på att stödja jobsökningen utifrån bedömningen av den arbetssökandes servicebehov. Med stödande av jobsökningen avses t.ex. att den arbetssökande får råd när det gäller att göra arbetsansökningar och de arbetsmöjligheter som han eller hon kan söka presenteras. I denna proposition föreslås dessutom ändringar i skyldigheten att söka de jobb som anvisas av Arbetskraftsmyndigheten. Att den arbetssökande anvisas att söka dessa jobb är också en central del av det stöd för jobsökningen som ges i samband med de kompletterande samtalen. Att man vid samtalen söker arbetsmöjligheter och anvisar personen att söka dem främjar individens möjligheter att få arbete och bidrar till att höja sysselsättningen.

Vid kompletterande samtal om jobsökning kan man också på motsvarande sätt som i nuläget vid behov fortsätta utreda servicebehovet och hänvisa de arbetssökande till den service de behöver. Dessutom föreslås det att det vid samtalet också ska vara möjligt att revidera sysselsättningsplanen. Tillägget om revidering av planen hänför sig till de andra ändringar som föreslås i serviceprocessen i syfte att lätta upp regleringen.

Slopande av skriftliga påminnelser från Arbetskraftsmyndigheten samt upphörande av jobsökningens giltighet

Enligt förslaget upphävs i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att skriftligt påminna den arbetssökande om hur dennas förfarande påverkar förutsättningarna att få arbete och den eventuella rätten att få arbetslöshetsförmån.

Jobsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande underlåter att inom den tid som Arbetskraftsmyndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter vara i kontakt med myndigheten. Det förutsätts inte längre att förfarandet upprepas. Jobsökningen kan inledas på nytt på motsvarande sätt som i nuläget.

Sysselsättningsplanens innehåll

Bestämmelserna om sysselsättningsplanens innehåll kompletteras och preciseras. Sysselsättningsplanen ska i fortsättningen också innehålla bl.a. en eventuell grund för att inte förelägga jobbsökningsskyldighet. Dessutom ska det i planen ingå tidpunkter för kompletterande samtal om jobbsökning, eftersom processen inte längre ska vara schematisk.

Arbetsmöjligheter som anvisas av Arbetskraftsmyndigheten

Bestämmelser om förpliktande arbetserbjudanden finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbetskraftsmyndighetens arbetserbjudanden är förpliktande för den arbetssökande först när sex månader har förflutit från den inledande intervjun. Det föreslås att bestämmelserna ändras så att arbetserbjudanden blir förpliktande genast när arbetslösheten börjar.

För att förtydliga regleringen föreskrivs det i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice om den arbetssökandes skyldighet att söka de jobb som anvisats av Arbetskraftsmyndigheten och i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om hur försummelse av skyldigheten påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån. Dessutom förtydligas bestämmelserna i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice om Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att anvisa den arbetssökande att söka jobb, eftersom arbetsförmedling är Arbetskraftsmyndighetens kärnuppgift.

Jobbsökningsskyldighet

I fråga om jobbsökningsskyldigheten föreslås det att regleringen förenklas och att vissa undantag ska slopas så att de omfattas av kriterierna för att minska den allmänna jobbsökningsskyldigheten. Detta gäller t.ex. deltidsanställda och personer som vet att deras jobbsökningssituation kommer att förändras mot det positiva, t.ex. att de ska börja arbeta.

Arbetskraftsmyndigheten ska även i fortsättningen sänka antalet arbetsmöjligheter som måste sökas, om myndigheten bedömer att det inte finns fyra sådana arbetsmöjligheter som den arbetssökande kan få. Vid bedömningen beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga samt eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

De föreslagna bestämmelserna om situationer där jobbsökningsskyldighet inte föreläggs motsvarar nuläget. Också granskningsperioderna för jobbsökningsskyldigheten och huvudregeln att fyra arbetsmöjligheter ska sökas under granskningsperioden förblir oförändrade.

Uppgifter som behandlas vid bedömning av servicebehovet

I lagen om ordnande av Arbetskraftsservice och i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) föreslås ändringar som gör det möjligt att använda inkomstuppgifter för att bedöma sannolikheten för utdragen arbetslöshet som en del av bedömningen av servicebehovet. Förslagen gör det således möjligt att utveckla ett digitalt verktyg som stöd för bedömningen.

4.1.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås de ändringar som följer av ändringen av lagen om ordnande av Arbetskraftsservice och vissa ändringar av mindre betydelse som förtydligar lagen. Dessutom ska unga som saknar utbildning ha en större möjlighet än i nuläget att fullgöra sin skyldighet att söka studieplatser som en förutsättning för att få eller fortsätta få arbetslöshetsförmån.

Skyldighet att söka studieplats som en förutsättning för fortsatt arbetslöshetsförmån

Även om det allmänna målet är att styra unga uttryckligen till att avlägga examen, kan personen av olika orsaker vara förhindrad att söka till utbildning som leder till examen. För att förebygga marginalisering är det nödvändigt att dessa unga hänvisas till studier som lämpar sig för just dem.

Det föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att skyldigheten att söka till utbildning kan fullgöras genom ansökan till utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv. I praktiken förutsätter detta att den arbetssökande har en sådan sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att han eller hon inte har möjlighet att övergå till examensinriktad utbildning. Dessutom ska det i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den vara möjligt att i större utsträckning än för närvarande avtala om ansökan till annan utbildning än examensinriktad utbildning samt om en granskningstidpunkt för ansökan om studieplatser som avviker från huvudregeln.

4.1.3 Ändringar som föreslås i lagen om ordnande av arbetskraftsservice i fråga om publicering av jobbsökarprofiler och serviceplattformen

I propositionen föreslås en skyldighet för den som registrerar sig som arbetssökande att skapa och publicera en i regel anonym jobbsökarprofil på den nationella serviceplattformen. Den arbetssökandes jobbsökarprofil ska innehålla sådana uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga för jobbsökningen och sysselsättningen. Dessutom föreslås det för arbetskraftsmyndigheten en ny lagstadgad uppgift att på serviceplattformen skapa och publicera en jobbsökarprofil om arbetssökande som inte själv skapar eller publicerar profilen inom utsatt tid. Personer som inte är registrerade som arbetssökande kan fortfarande frivilligt skapa och publicera en jobbsökarprofil.

Det föreslås att rätten för aktörer som är inloggade på serviceplattformen att söka och läsa publicerade jobbsökarprofiler som enskilda sökningar utvidgas så att arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor får göra det.

I propositionen föreslås dessutom ändringar i fråga om personuppgiftsansvaret för informationsresursen för jobbsökarprofiler, att den registrerade ska ha möjlighet att överföra uppgifter från sin jobbsökarprofil till en annan personuppgiftsansvarig, att anställda hos UF-centret och arbetskraftsmyndigheten ska ges användarrättigheter till serviceplattformen samt att det ska bli möjligt att automatiserat skapa ett utkast till en jobbsökarprofil utifrån de uppgifter som den som registrerar sig som arbetssökande uppgett.

4.1.4 Ekonomiska konsekvenser

4.1.4.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna

De föreslagna ändringarna stärker sysselsättningen med uppskattningsvis cirka [xxxxxx]. Ökningen av sysselsättningen minskar på lång sikt utgifterna inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka [xxxxxx]. De föreslagna ändringarna i serviceprocessen för arbetssökande minskar utgifterna inom de offentliga finanserna med 3,3 miljoner euro per år. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026. Besparingen hänför sig till moment 28.90.30 Statsandel för kommunal basservice under finansministeriets huvudtitel.

De föreslagna ändringarna minskar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka fem miljoner euro [innehåller betydande reservationer och uppgifterna uppdateras under beredningen, när statistiken för 2024 finns tillgänglig] per år. Besparingen fördelar sig på social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel så att uppskattningsvis cirka [xxx] euro per år hänför sig till moment 33.20.50 Statsandel till förtjänstskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag) och uppskattningsvis cirka [xxx] euro till moment 33.20.52 Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag). Utöver staten riktas besparingarna också till kommunerna, Sysselsättningsfonden och arbetslöshetskassorna.

På grund av de ändringar som hänför sig till utkomstskyddet för arbetslösa ökar utgifterna under moment 33.10.54 (bostadsbidrag) med uppskattningsvis cirka xxxx euro per år och under moment 33.10.57 (utkomststöd) med uppskattningsvis cirka xxxxx euro per år.

Kostnaderna för ändringar i informationssystemen beräknas uppgå till totalt 3 770 000 euro. Konsekvenserna av ändringarna orsakas av ändringar i enskilda kunders serviceprocess och användning av jobbsökarprofiler samt av det AI-baserade verktyg för bedömning av servicebehovet som utvecklas till stöd för Arbetskraftsmyndigheterna. Kostnaderna hänför sig till moment 32.01.10 Utveckling av digitaliseringen (reservationsanslag).

Finansieringen av Arbetskraftsservicen tillfaller kommunerna via statsandelarna för basservice. Om kommunen inte själv ordnar Arbetskraftsservice, styrs finansieringen till Arbetskraftsmyndigheterna i enlighet med samarbetsavtalet för sysselsättningsområdet.

Kompletterande samtal om jobbsökning

Arbetskraftsmyndighetens ökade prövningsrätt när det gäller att ordna kompletterande samtal om jobbsökning och förelägga jobbsökningsskyldighet frigör myndighetsresurser för de kunder som behöver stöd för att få arbete. På grund av den ökade prövningsrätten är konsekvensbedömningarna förenade med betydande osäkerhet bl.a. i fråga om hur många kompletterande samtal om jobbsökning Arbetskraftsmyndigheterna kommer att ordna. Enligt Arbets- och näringsministeriets bedömning kommer det i fortsättningen att ordnas cirka 300 000 kompletterande samtal om jobbsökning per år. Det uppskattas således att det kommer att ordnas 150 000 färre samtal per år än i nuläget. Arbetsmängden för Arbetskraftsmyndigheterna minskar med sammanlagt 49 årsverken jämfört med nivån 2023. Detta motsvarar en besparing på cirka 2,9 miljoner euro.

Jobbsökningsskyldighet

I fråga om jobbsökningsskyldigheten sker en ökning särskilt eftersom deltidsarbetande enligt förslaget ska omfattas av den normala jobbsökningsskyldigheten, vilket medför en ökning på cirka 600 000 arbetsmöjligheter som söks.

Publicering av jobbsökarprofiler

I och med de föreslagna ändringarna kommer antalet publicerade jobbsökarprofiler att öka betydligt från nuvarande nivå, vilket också bedöms öka Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd. Jobbsökarprofilen skapas och publiceras av Arbetskraftsmyndigheten, om den arbetssökande inte själv gör det inom utsatt tid. Arbetsmängden ökar i situationer där Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar profilen. Om den arbetssökande själv skapar och publicerar sin jobbsökarprofil medför detta inte extra arbete för Arbetskraftsmyndigheterna jämfört med nuläget.

Annars krävs det en arbetsinsats på uppskattningsvis tio minuter av Arbetskraftsmyndigheten för varje jobbsökarprofil som skapas och publiceras. För befintliga kunders del innebär detta sammanlagt cirka 7 700 arbetstimmar, vilket motsvarar cirka fem årsverken. Detta gäller verkställandet av de föreslagna ändringarna i det inledande skedet och innebär således inte en bestående ökning av arbetsmängden.

Det behövs ett årsverke mindre för arbetet med att skapa en jobbsökarprofil för befintliga arbetssökande om automatisering tas i bruk genast när de föreslagna ändringarna har trätt i kraft. I och med utnyttjandet av automatisering kommer antalet nya arbetssökande att kräva en årlig extra arbetsinsats på ett årsverke, dvs. cirka 60 000 euro.

Slopande av påminnelser

I propositionen föreslås det att påminnelser ska slopas, vilket också minskar Arbetskraftsmyndigheternas kostnader. Räknat enligt antalet påminnelser 2023 och den kostnad på uppskattningsvis två euro som varje påminnelse orsakar föranledde påminnelserna kostnader på sammanlagt cirka 400 000 euro per år. Att påminnelserna slopas innebär en besparing på cirka 400 000 euro per år för Arbetskraftsmyndigheterna och därigenom för kommunerna.

Jobbsökningen upphör att vara i kraft

Den ändring som gäller hur länge jobbsökningen är i kraft påverkar uppskattningsvis minst cirka 4 100 arbetssökande årligen. Uppskattningen baserar sig på uppgifter från Arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem om antalet arbetssökande vars jobbsökning avslutades på grund av upprepade försummelser av att vara i kontakt med myndigheten. Den genomsnittliga tiden för att anmäla sig som arbetssökande på nytt var cirka 11,5 kalenderdagar efter att jobbsökningen upphört att vara i kraft, med beaktande av de personer som anmälde sig på nytt inom 30 kalenderdagar från det att jobbsökningen upphörde att vara i kraft.

Av de ovannämnda cirka 4 100 personerna var cirka 2 200 mottagare av inkomstrelaterad dagpenning, cirka 400 mottagare av grunddagpenning och cirka 1 500 mottagare av arbetsmarknadsstöd. Det är sannolikt att personantalet kommer att öka i fortsättningen när jobbsökningen upphör redan på grund av den första försummelsen av att vara i kontakt med Arbetskraftsmyndigheten. Detta kan minska utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, men det går inte att ge en tillförlitlig uppskattning i euro på basis av tillgängliga uppgifter. Till den del det inte är fråga om en ökning av personantalet torde man kunna anta att den ändring som föreslås i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice i fråga om jobbsökningens giltighet endast gör att den tid under vilken jobbsökningen inte är i kraft och arbetslöshetsförmån inte betalas infaller tidigare.

Arbetssökandes studier

Bestämmelsen om heltidsstudier i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bedöms inte ha några konsekvenser för utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa. Detta beror på att bestämmelsen ändras för att motsvara det som ursprungligen avsågs med bestämmelsen, nämligen att studier som leder till doktorsexamen ska vara heltidsstudier. Dessutom har bestämmelsen i praktiken redan tillämpats i enlighet med den föreslagna ordalydelsen.

Unga personer som saknar utbildning

Det är inte möjligt att beräkna konsekvenserna i euro av de ändringar som gäller unga personer som saknar utbildning, eftersom konsekvenserna beror på för hur många unga man i

sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den utnyttjar möjligheten att på ett sätt som avviker från huvudregeln avtala om studieplatser som ska sökas. Möjligheten till undantag enligt de gällande bestämmelserna har utnyttjats endast i liten utsträckning.⁷ Det finns inte något tillförlitligt sätt att bedöma i vilken omfattning möjligheten till undantag skulle utnyttjas.

Det är inte heller möjligt att på ett tillförlitligt sätt bedöma hur många unga personer som saknar utbildning som skulle utnyttja den föreslagna möjligheten att fullgöra sin ansökningsskyldighet genom att söka till utbildning som förbereder för arbete och ett självständigt liv eller till sådana heltidsstudier vid folkhögskolor eller idrottsutbildningscenter som avses i propositionen.

I sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den kan det också avtalas om avvikelser från huvudregeln om när man ska söka till en viss utbildning. I princip handlar det bara om att det ska gå att följa hur studieplatser har sökts inom ramen för individuella tidsfrister i stället för inom den tidsfrist som föreskrivs i lagen. I bästa fall torde förfarandet dock kunna leda till att Arbetskraftsmyndigheten vid upprättandet av planen i större utsträckning än för närvarande uppmärksammar den unga personen på utbildningar som snart börjar. Detta kan i vissa fall påskynda övergången till studier och samtidigt från arbetslöshetsförmån till studiestöd. Denna effekt bedöms dock vara slumpmässig och sannolikt liten.

Sammantaget stöder de ändringar som gäller unga personer som saknar utbildning sökandet av en studieplats med beaktande av den arbetssökandes individuella situation. Beroende på situationen kan utgifterna för utkomstskydd för arbetslösa öka eller minska, men förändringen bedöms vara liten. Dessutom får personen i allmänhet studiestöd i stället för arbetslöshetsförmån när studierna inleds. Utöver staten påverkar eventuella direkta kostnadseffekter också kommunerna, Sysselsättningsfonden och arbetslöshetskassorna.

Om man genom ändringarna bättre än i nuläget kan hänvisa unga personer till utbildning och samtidigt förebygga att studierna avbryts, minskar detta på lång sikt de kostnader som orsakas av att de ungas utexaminering fördröjs och att de eventuellt marginaliseras. De som endast har grundskoleutbildning orsakar under sin livstid beroende på riskfaktorerna en förlust på i genomsnitt 230 000–370 000 euro per person för den offentliga förvaltningen (nettoförlust enligt 2017 års skatteskala) jämfört med dem som avlagt en examen. Denna summa är genomsnittlig, eftersom alla som endast har grundskoleutbildning inte marginaliseras eller hamnar utanför arbetsmarknaden, men samtidigt orsakar en del klart mer kostnader⁸.

Påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik gavs det 2023 cirka 29 000 Arbetskraftspolitiska utlåtanden om tider utan ersättning som varade sju kalenderdagar. Det gavs cirka 13 500 utlåtanden om längre tider utan ersättning på 14 kalenderdagar och cirka 6 300 utlåtanden om föreläggande av skyldighet att vara i arbete. Skyldigheten att vara i arbete innebär att rätten till utkomstskydd för arbetslösa upphör tills vidare. Situationer där den arbetssökande t.ex. försummar att söka arbetsmöjligheter eller delta i service för första gången under en granskningsperiod på ett år och ingen påföljd påförs tas inte med i arbetsförmedlingsstatistiken.

⁷ Haikkola, Lotta m.fl.; Skyldighet att söka till utbildning villkor för utkomstskydd för ungdomar. Granskning av ändamålsenlighet med tanke på registermaterial, TE-tjänster, läroanstalter och ungdomar. Statsrådets kansli, Helsingfors 2022. s. 58–60.

⁸ Hilli, Petri ym.; Syrjäytymisen hinta - case investoinnin kannattavuuslaskemasta, s. 673. YP1706_Hilliyym.pdf (julkari.fi)

Antalet sådana situationer är dock fler än situationer där det föreläggs tider utan ersättning som varar i sju kalenderdagar.⁹

Arbetsökande kan föreläggas ovannämnda påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa bl.a. om de underlåter att delta i ett kompletterande samtal om jobbsökning på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. Antalet kompletterande samtal om jobbsökning beräknas minska med cirka 150 000 per år på grund av de föreslagna ändringarna. Detta är samtidigt det kalkylmässiga uppskattade maximala antalet situationer som beror på ändringen i fråga om kompletterande samtal om jobbsökning och för vilka det inte längre ska påföras påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa. I detta sammanhang saknar det betydelse hur många påföljder som de facto skulle ha påförts i dessa situationer om den föreslagna ändringen inte gjordes.

De ändringar som gäller jobbsökningsskyldigheten ökar däremot antalet situationer där det på grund av den arbetsökandes eventuella försummelse påförs påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa. Det är dock svårt att ge en tillförlitlig uppskattning av antalet sådana situationer. Det bedöms att det i fortsättningen kommer att sökas cirka 600 000 fler arbetsmöjligheter per år än i nuläget. En del av ökningen gäller dock på grund av preciseringen av bestämmelserna situationer där det för närvarande inte föreläggs någon jobbsökningsskyldighet alls (eller där antalet arbetsmöjligheter som ska sökas är noll).

Med tanke på påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa innebär det ovannämnda att den granskningsperiod för jobbsökningsskyldigheten under vilken det påförs påföljder för försummelse av jobbsökningen i princip finns redan i nuläget. Det antas dock att antalet försummelser ökar när man under varje granskningsperiod måste söka fler arbetsmöjligheter än för närvarande. Utgående från ett exempel och ett antagande att jobbsökningsskyldigheten utökas med två jobb som ska sökas per granskningsperiod, skulle 600 000 nya jobb som ska sökas innebära 300 000 sådana granskningsperioder under vilka det påförs påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa för försummelse av jobbsökningen (600 000 jobb/utökning från nuvarande 2 arbetsmöjligheter som ska sökas under granskningsperioden = 300 000 granskningsperioder under vilka jobbsökningsskyldigheten skärps).

Det bedöms att Arbetskraftsmyndigheten kommer att anvisa de arbetsökande att söka ett visst jobb cirka 14 000 fler gånger per år än i nuläget, dessutom så att man i alla dessa fall måste söka det anvisade jobbet för att få arbetslöshetsförmån. Det sistnämnda gäller, av de nuvarande 10 000 anvisade jobben per år, i praktiken särskilt de fall där den arbetsökande anvisas ett jobb i början av arbetslösheten. Utifrån det som beskrivs ovan ökar antalet situationer där det på grund av försummelser kan bli aktuellt att påföra påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa med uppskattningsvis cirka 150 000 per år. Om man antar att det förekommer faktiska försummelser i cirka 10 procent av dessa situationer, kommer det att ske cirka 15 000 fler försummelser per år än för närvarande.¹⁰

I synnerhet bedömningen av ändringen av jobbsökningsskyldigheten är förenad med osäkerhetsfaktorer. Dessutom försvåras bedömningen av att det inte påförs några påföljder inom

⁹ Uppgifterna uppdateras senare och ändras så att de gäller olika personer. Antalet olika personer är av diverse orsaker i allmänhet något mindre än antalet Arbetskraftspolitiska utlåtanden. Statistiken för 2024 publiceras i början av 2025.

¹⁰ De 10 procent som använts i uppskattningen baserar sig på långsiktig statistik över hur stor andel av dem som ansöker om arbetslöshetsförmån som har påförts påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa. Uppskattningen justeras senare enligt statistiken för 2024.

utkomstskyddet för arbetslösa för den arbetssökandes första försummelse under en granskningsperiod på ett år och att dessa situationer inte tas med i arbetsförmedlingsstatistiken.¹¹ Antalet sådana situationer ökar med uppskattningsvis cirka 6 000 per år, antalet tider utan ersättning som varar i sju kalenderdagar ökar med cirka 5 400, antalet tider utan ersättning som varar i 14 kalenderdagar ökar med cirka 2 250 och antalet förelagda skyldigheter att vara i arbete med cirka 1 350.

Räknat i euro innebär den ovannämnda ändringen i fråga om påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa att statens och kommunernas utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa minskar med uppskattningsvis cirka fem miljoner euro per år.¹²

4.1.4.2 Konsekvenser för kommunekonomin

De ändringar som föreslås i serviceprocessen för arbetssökande bedöms minska arbetskraftsmyndigheternas arbete. Förändringen i arbetsmängden beror på hur ändamålsenligt ordnandet av kompletterande samtal om jobbsökning är enligt arbetskraftsmyndigheterna. Om arbetskraftsmyndigheterna inte alls ordnar kompletterande samtal om jobbsökning, är minskningen av arbetsmängden uppskattningsvis cirka 150 årsverken enligt 2023 års nivå. En minskning av arbetsmängden gör det möjligt att omfördela personalresurser eller minska personalstyrkan. Sannolikt leder de föreslagna ändringarna delvis till en omfördelning och delvis till en minskning av personalresurserna.

De ändringar som föreslås i serviceprocessen bedöms minska personalresurserna vid arbetskraftsmyndigheterna med cirka 49 årsverken, vilket motsvarar en minskad kostnad på uppskattningsvis cirka 2,9 miljoner euro. Dessutom sparar arbetskraftsmyndigheterna uppskattningsvis cirka 400 000 euro per år om skyldigheten att skicka påminnelser upphävs enligt förslaget.

¹¹ Dessa situationer är minst lika många som de situationer där det föreläggs tider utan ersättning som varar i sju kalenderdagar, dvs. cirka 60 procent av alla arbetskraftspolitiska utlåtanden om påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa som nämns i detta avsnitt. Detta beror på att en tid utan ersättning i sju dagar aldrig föreläggs, om det inte är fråga om den arbetssökandes andra försummelse under en granskningsperiod på ett år.

¹² Uppskattningen är förenad med betydande reservationer, och den justeras senare på basis av statistik för 2024. I uppskattningen har det inte beaktats t.ex. att arbetslöshetsperioder har upphört eller att den arbetssökande deltagit i sysselsättningsfrämjande service, under vilken förmån kan betalas trots en påförd påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa. Som grund för uppskattningen har använts antalet arbetskraftspolitiska utlåtanden om påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa som gavs 2023. Detta antal är i allmänhet något större än antalet olika personer. Som förmånsnivå har använts grunddagpenningens fulla belopp 2024 (37,21 euro per dag) utan förhöjningar eller olika faktorer som minskar förmånsbeloppet. I uppskattningen har olika förmånsslag inte beaktats, varför Sysselsättningsfondens och arbetslöshetskassornas finansieringsandel inte ingår. Skyldigheten att vara i arbete har antagits gälla i tre månader.

Beräkningsformler:

- En tid utan ersättning på sju kalenderdagar, som utgör cirka 60 procent av de påföljder i samband med jobbsökning och service som påfördes 2023: 5 utbetalningsdagar x 5 400 utlåtanden x 37,21 euro per dag = cirka 1 miljon euro.

- en tid utan ersättning på 14 kalenderdagar (ca 25 %) 10 utbetalningsdagar x 2 250 utlåtanden x 37,21 euro per dag = cirka 0,8 miljoner euro.

- Skyldighet att vara i arbete (15 %): 21,5 dagar per månad x 3 månader x 1 350 utlåtanden x 37,21 euro per dag = cirka 3,2 miljoner euro.

Propositionen innehåller också förslag som bedöms öka Arbetskraftsmyndighetens administrativa arbetsmängd i liten utsträckning. Arbetskraftsmyndigheterna är kommunbaserade och kommunerna får statsandel för ordnandet av Arbetskraftsservicen. De föreslagna ändringarna anses minska kommunernas basserviceuppgifter med ett belopp motsvarande 3,3 miljoner euro, vilket beaktas som en minskning av statsandelen för kommunal basservice.

4.1.4.3 Konsekvenser för företagen

Ändringarna får konsekvenser också för företagen. Dessa kan delas in i konsekvenser av reformen som förändrar jobbsökningsintensiteten och som påverkar alla företag som söker Arbetskraft, konsekvenser som gäller de uppgifter från arbetssökandes profiler som de Arbetsgivare som loggat in på Jobbmarknaden fått och konsekvenser som gäller de uppgifter från arbetssökandes profiler som privata Arbetsförmedlingsföretag fått.

Privata Arbetsförmedlingsföretag får bättre och mer inriktad service än tidigare. En granskning av vissa arbetssökandes profiler som bäst motsvarar Arbetsgivarens ansökningskriterier hjälper Arbetsförmedlingsföretagen att sammanföra efterfrågan på Arbetskraft i kundföretaget och de utbudet av Arbetskraft bland de arbetssökande.

Ändringar i serviceprocessen för arbetssökande och särskilt publiceringen av jobbsökarprofiler gynnar alla företag som söker Arbetskraft via den offentliga Arbetskraftsservicen. När Arbetsgivarna loggar in på serviceplattformen Jobbmarknaden kan de läsa i regel anonyma profiluppgifter om arbetssökande och kontakta dem som skapat intressanta profiler, även om de inte har några lediga platser. Denna typ av direktrekrytering¹³ utan att ett jobb har ledigförklarats kan vara en mycket effektiv rekryteringsmetod, eftersom den sparar den tid som går åt till att behandla förfrågningar och ansökningar och den tid som ett jobb är ledigt.

Konsekvenserna för Arbetsgivare som söker Arbetskraft till lediga jobb med vilken som helst metod eller som är redo att rekrytera när en lämplig sökande dyker upp hänför sig till förändringarna i jobbsökningsintensiteten till följd av reformen.

4.1.4.4 Konsekvenser för arbetslöshetskassorna

Arbetslöshetskassorna kan enligt den gällande lagstiftningen ordna Arbetsförmedling och vissa andra tjänster med medlemmarnas samtycke. I enlighet med denna proposition kan arbetslöshetskassorna söka och granska publicerade jobbsökarprofiler på serviceplattformen. Enligt Finansinspektionens statistik finns det sammanlagt 16 arbetslöshetskassor och de hade 1 943 881 medlemmar i slutet av 2023. År 2023 betalades förmåner ut till 13,8 procent av medlemmarna, och det finns stor variation i fråga om vilka branschers kassor de hör till. Kassorna kan söka jobbsökarprofiler som enskilda sökningar, på samma sätt som andra aktörer som loggat in på serviceplattformen. Kassornas potentiella styrka när det gäller att ordna Arbetskraftsservice är kännedomen om Arbetsmarknaden inom de branscher de representerar. Sannolikt har arbetslöshetskassorna relativt liten nytta av profiluppgifterna när de ordnar Arbetskraftsservice, men de förbättrar trots det matchningen och sysselsättningen i viss mån.

¹³ Ante Farm (2009); Unemployment and Vacancies. Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm University, Working paper 8/2009 samt Ante Farm (2018); Measuring the Effect of Matching Problems on Unemployment. International Labour Review vol 159, issue 2, p 243-258

4.1.5 Konsekvenser för myndigheterna

4.1.5.1 Konsekvenser för Arbetskraftsmyndigheterna

Eftersom de föreslagna ändringarna ökar prövningsrätten för de Arbetskraftsmyndigheter som betjänar enskilda kunder och det inte är möjligt att på förhand exakt ange i vilken utsträckning det kommer att behövas prövning baserat på servicebehovet, är konsekvensbedömningarna förknippade med betydande osäkerhet.

Brister i statistikföringen medför också osäkerhet i de konsekvensbedömningar som gäller genomförandet av serviceprocessen. Inom Arbetsförvaltningen finns det inte statistik över hur sannolikt det bedöms vara att varje arbetssökande kund får arbete genom självständig jobbsökning. Av den tillgängliga statistiken är den lämpligaste för detta ändamål den servicelinjespecifika statistiken, som ger en fingervisning om nivån på kundernas servicebehov. Kunderna med det lägsta servicebehovet finns inom servicelinjerna Inget behov av sakkunnigtjänster och Arbetsförmedlings- och företagstjänster. Kunder med ett genomsnittligt servicebehov finns i första hand inom servicelinjen Tjänster för kompetensutveckling och kunder med ett högt servicebehov inom servicelinjerna Stödd sysselsättning och Sektorsövergripande samservice. I kundinformationssystemet samlas information om kundernas servicebehov, som baserar sig på den servicelinjespecifika servicestrukturen som tidigare varit i bruk inom servicen för enskilda kunder. Även om man inom Arbetsförvaltningen redan har slopat den servicelinjebaserade servicestrukturen, har man av statistiska orsaker samlat in uppgifter om servicelinjernas kunder, eftersom Arbetsförvaltningen inte i övrigt statistikför information som beskriver kundernas servicebehov.

I bedömningen kan man dessutom använda statistik om för hur stor andel av de arbetslösa arbetssökande arbetslösheten fortsätter efter en viss granskningsperiod.

Kompletterande samtal om jobbsökning

Enligt statistik från Arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem ordnades sammanlagt 453 000 kompletterande samtal om jobbsökning 2023. Flest kompletterande samtal om jobbsökning ordnades inom servicelinjerna Arbetsförmedlings- och företagstjänster och Kompetensutvecklingstjänster, cirka 170 000 inom båda linjerna. Det ordnades 96 000 kompletterande samtal om jobbsökning med kunder med högt servicebehov, dvs. inom servicelinjen Stödd sysselsättning, och 16 000 samtal med kunder med det högsta servicebehovet, dvs. inom servicelinjen Sektorsövergripande samservice.

Som det konstateras ovan ligger man i genomförandet av kundservicemodellen klart under antalet ordnade kundmöten i förhållande till vad som förutsätts i lagen. Det bristfälliga genomförandet beror till största delen på att antalet kompletterande samtal om jobbsökning har varit mindre än vad som förutsätts. Enligt statistiken ordnades sammanlagt 812 000 samtal om jobbsökning 2023, dvs. betydligt fler än antalet kompletterande samtal om jobbsökning, trots att nivån på genomförandet i praktiken borde vara den motsatta. År 2023 var cirka 30 procent av alla kundmöten kompletterande samtal om jobbsökning. Om det hade ordnats så många kompletterande samtal om jobbsökning som förutsätts i lagen, skulle antalet ha varit cirka 1,2 miljoner år 2023.

Enligt Arbets- och näringsministeriets bedömning kommer det efter de föreslagna ändringarna att ordnas 164 000–624 000 kompletterande samtal om jobbsökning per år. I och med den föreslagna reformen av servicemodellen kommer antalet kompletterande samtal om jobbsökning med kunder med lågt servicebehov eventuellt att minska avsevärt. Den resurs som sparas på

detta sätt riktas i allt högre grad till service för kunder med ett genomsnittligt och högt servicebehov. Antalet kompletterande samtal om jobsökning som ordnas för i synnerhet kundgrupper med högt servicebehov beräknas öka. Eftersom antalet kunder med högt servicebehov är mindre än antalet kunder med lågt eller genomsnittligt servicebehov, kommer det totala antalet kompletterande samtal om jobsökning enligt arbets- och näringsministeriets bedömning sannolikt att minska från nuvarande med cirka 150 000 samtal per år.

De föreslagna ändringarna minskar alltså antalet kompletterande samtal om jobsökning med 150 000 jämfört med 2023 års nivå. När konsekvenserna av de föreslagna ändringarna bedöms i förhållande till vad som förutsätts i lagen, bedöms antalet kompletterande samtal om jobsökning minska med cirka 900 000 per år. De föreslagna ändringarna minskar således arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd.

Om man antar att ett årsverke inom service för enskilda kunder omfattar 210 arbetsdagar per år och en arbetsdag omfattar sju timmar och femton minuter arbete, innebär ett årsverke 1522,5 timmar arbete. Enligt arbets- och näringsministeriets undersökning från våren 2024 om arbetstidsfördelningen bland personal som betjänar enskilda kunder vid arbets- och näringsstjänsterna varar ett kompletterande samtal om jobsökning i genomsnitt 29 minuter. Detta omfattar såväl själva mötet som tillhörande förberedande arbeten och efterarbeten. Därmed motsvarar ett årsverke 3152 kompletterande samtal om jobsökning. Således kommer de föreslagna ändringarna att minska den arbetsmängd som ordnandet av kompletterande samtal om jobsökning orsakar arbetskraftsmyndigheterna med sammanlagt 49 årsverken jämfört med nivån 2023. Om man använder de siffror som motsvarar det som förutsätts i lagen, motsvarar minskningen av arbetsmängden till följd av de föreslagna ändringarna 286 årsverken.

Jobsökningsskyldighet

Enligt statistik från november 2024 hade jobsökningsskyldighet förelagts 59 procent av alla arbetssökande kunder, dvs. 260 000 kunder. Andelen av kunder med jobsökningsskyldighet var störst bland arbetslösa kunder och deltidsarbetande kunder. Enligt statistik från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem minskar jobsökningsskyldighetens omfattning ju högre servicebehov kundgruppen har. Detta innebär att kunder som befinner sig långt från arbetsmarknaden har förelagts jobsökningsskyldighet mer sällan än kunder som står nära arbetsmarknaden. Det minsta antalet förelagda jobsökningsskyldigheter fanns bland kunder som står utanför arbetskraften och kunder som deltar i sysselsättningsfrämjande service. De högsta genomsnittliga nivåerna för förelagda jobsökningsskyldigheter fanns bland arbetslösa med ett lågt servicebehov (2,2–2,4 sökta arbetsmöjligheter per månad) och de lägsta nivåerna bland kunder med förkortad arbetsvecka (0,2) samt kunder i deltidsarbete (0,2–0,5).

De största konsekvenserna av de ändringar som föreslås i fråga om jobsökningsskyldigheten gäller kunder i deltidsarbete. I och med de föreslagna ändringarna föreläggs kunder som arbetar på deltid i princip full jobsökningsskyldighet, dvs. de ska söka fyra arbetsmöjligheter per månad i stället för den nuvarande klart sänkta jobsökningsskyldigheten. Antagandet är dock att nivån på jobsökningsskyldigheten minskar när man övergår till deltidsarbetande kunder med högt servicebehov.

År 2023 fanns det i genomsnitt cirka 43 000 kunder i deltidsarbete. När man beaktar det ovan nämnda genomsnittliga antalet kunder, de uppskattade konsekvenserna av de föreslagna ändringarna för nivån på jobsökningsskyldigheten för personer i deltidsarbete samt nivån på genomförandet av den nuvarande jobsökningsskyldigheten, bedömer arbets- och näringsministeriet att antalet arbetsmöjligheter som söks av kunder i deltidsarbete i och med de föreslagna

ändringarna kommer att uppgå till cirka 65 000 per månad. Detta innebär att antalet arbetsmöjligheter som söks av denna kundgrupp ökar med cirka 50 000 per månad, dvs. med cirka 600 000 per år. De föreslagna ändringarna bedöms inte medföra ändringar i nivån för jobbsöknings-skyldigheten bland andra kundgrupper.

Inledande intervjuer

I och med de föreslagna ändringarna ska en inledande intervju ordnas inom 10 vardagar från det att kundens jobbsökning inletts i stället för nuvarande fem vardagar. Detta gör det möjligt för Arbetskraftsmyndigheterna att ordna inledande intervjuer av högre kvalitet, eftersom Arbetskraftsmyndigheten får mer tid att sätta sig in i de uppgifter som kunden lämnat i samband med inledandet av jobbsökningen och på så sätt bättre förbereda sig för den inledande intervjun. Förlängningen av den utsatta tiden underlättar också i vissa fall ordnandet av nödvändig tolkningsservice i samband med den inledande intervjun.

Enligt uppgifter från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem ordnades det 266 000 inledande intervjuer 2023. Mediantiden för när de inledande intervjuerna ordnades var i oktober 2024 åtta vardagar. Av alla inledande intervjuer som ordnades kunde cirka en tredjedel ordnas inom de fem vardagar som anges i den gällande lagstiftningen. Utifrån nivån på genomförandet bedömer arbets- och näringsministeriet att de föreslagna ändringarna inte minskar det totala antalet inledande intervjuer som ordnas och att ändringarna således inte påverkar Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd.

Arbetsmöjligheter som Arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbets sökande att söka

Den förpliktande karaktären hos arbetserbjudanden minskade betydligt efter att den nya kundservicemodellen trädde i kraft våren 2022. Före denna reform av service modellen var antalet arbetserbjudanden i genomsnitt cirka 180 000 per år. Efter reformen sjönk antalet arbetserbjudanden till kunderna betydligt. Till exempel 2023 var antalet arbetserbjudanden mindre än 10 000.

I 2023 års statistik från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem kan man skönja två tydliga tidpunkter då antalet arbetserbjudanden är som störst. Dessa tidpunkter är den inledande fasen av jobbsökningen och efter att jobbsökningen har varit i kraft i ett halvt år, då erbjudandena om arbete blir förpliktande. I ljuset av statistiken ökar alltså arbetserbjudandenas förpliktande karaktär antalet erbjudanden.

I och med den nya kundservice modellen gjordes dock ändringar i kundserviceprocessen, vilka antas påverka hur högt det totala antalet arbetserbjudanden blir. Dessa inbegriper jobbsöknings-skyldighet och ändringar i systemet med utkomstskydd för arbetslösa, enligt vilka påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa föreläggs först vid upprepat Arbetskraftspolitiskt klander-värt förfarande. Dessa bedöms ha en sänkande effekt på det totala antalet s.k. arbetserbjudanden till kunderna jämfört med tiden före reformen 2022. Således bedöms ökningen av antalet förpliktande arbetserbjudanden från Arbetskraftsmyndigheterna inte öka antalet arbetserbjudanden till samma nivå som före reformen 2022. Det uppskattas att de föreslagna ändringarna ökar antalet förpliktande arbetserbjudanden med cirka 14 000 per år, vilket innebär att det ges i genomsnitt cirka 23 000 arbetserbjudanden på årsnivå.

Jobbsökarprofiler

Som det konstaterats ovan bedöms de ändringar som föreslås i jobbsökarprofilerna också öka Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd.

Enligt statistik från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem har cirka tio procent (totalt cirka 30 000 kunder) av de arbetssökande kunderna publicerat sin jobbsökarprofil på serviceplattformen. Utgångspunkten är att det blir obligatoriskt för de kunder som föreläggs jobbsökningsskyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil. Enligt statistiken från september 2024 hade cirka 260 000 kunder, dvs. cirka 60 procent av de arbetssökande kunderna, förelagts jobbsökningsskyldighet. I och med de föreslagna ändringarna ska cirka 230 000 personer som för närvarande är kunder skapa och publicera en jobbsökarprofil, med beaktande av hur många jobbsökarprofiler som publiceras i nuläget.

Av de 230 000 kunder som nämns ovan kommer uppskattningsvis 80 procent, dvs. 184 000 kunder, att publicera sin jobbsökarprofil på egen hand utan att det krävs någon arbetsinsats av Arbetskraftsmyndigheterna. Detta motsvarar andelen kunder som enligt statistiken inte har försummat sin jobbsökningsskyldighet under 2023. För den återstående andelen krävs det en arbetsinsats på uppskattningsvis tio minuter av Arbetskraftsmyndigheten för varje jobbsökarprofil som skapas och publiceras. Detta innebär cirka 7 700 arbetstimmar, vilket motsvarar cirka fem årsverken. Detta gäller endast verkställandet av de föreslagna ändringarna i det inledande skedet av ikraftträdandet och innebär således inte en bestående ökning av arbetsmängden.

År 2023 inleddes i genomsnitt 32 000 nya jobbsökningar per månad, av vilka uppskattningsvis 60 procent inleddes av nya kunder. Detta innebär att cirka 230 000 nya kunder per år inleder jobbsökning. Om man antar att 80 procent av dessa kunder skapar och publicerar sin jobbsökarprofil på egen hand, ansvarar Arbetskraftsmyndigheterna för att skapa och publicera en jobbsökarprofil för cirka 46 000 kunder. Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd för dessa beräknas vara cirka 7 700 timmar per år, dvs. en årlig, permanent arbetsinsats på fem årsverken.

Eventuell automatisering i samband med skapande av jobbsökarprofiler minskar den ytterligare arbetsinsats som krävs av Arbetskraftsmyndigheterna jämfört med uppskattningen ovan. Med hjälp av automatisering behöver Arbetskraftsmyndigheterna inte skapa jobbsökarprofiler manuellt, utan endast kontrollera innehållet i automatiskt skapade profiler innan de publiceras. Detta innebär uppskattningsvis cirka två minuter arbete per jobbsökarprofil. I bruktagande av automatisering genast när de föreslagna ändringarna har trätt i kraft minskar den extra arbetsinsats som krävs för att skapa en jobbsökarprofil för befintliga kunder med motsvarande ett årsverke. Likaså kommer den permanenta årliga extra arbetsinsats som behövs att bli ett årsverke om automatisering utnyttjas.

Utkomstskyddet för arbetslösa¹⁴

Antalet situationer där det på grund av försummelser kan bli aktuellt att påföra påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar med uppskattningsvis cirka 150 000 per år. Om man antar att det förekommer faktiska försummelser i cirka 10 procent av dessa situationer, kommer det att ske cirka 15 000 fler försummelser per år än för närvarande.

Anmälningar till Arbetskraftsmyndigheten om jobbsökning och om att man har sökt ett anvisat jobb ska i första hand göras via nättjänsten. Ändringen ökar antalet anmälningar från de

¹⁴ De siffror som använts vid bedömningen beskrivs närmare i avsnitt xx.xx.xx.

arbetssökande jämfört med nuläget. Det informationssystem som används av Arbetskraftsmyndigheten skickar automatiskt en begäran om utredning till den arbetssökande om det finns skäl till det.

Arbetskraftsmyndighetens arbetsmängd ökar avsevärt, om de arbetssökande i betydande grad rapporterar om genomförande av sysselsättningsplanen och sökande av anvisat arbete på något annat sätt än via nättjänsten. Det går emellertid att påverka detta både genom rådgivning för arbetssökande och genom fungerande och lätthanterliga nättjänster.

Rapportering via nättjänsten kommer i regel att följas automatiskt på motsvarande sätt som dagens rapportering om arbetserbjudanden och sysselsättningsplaner. Det är inte meningen att Arbetskraftsmyndigheten t.ex. ska gå igenom arbetssökandenas arbetsansökningar. Uppgifterna om jobsökningen ska dock utnyttjas vid samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning. Om det vid rapporteringen eller i samband med bedömningen av servicebehovet uppdagas omständigheter som kan påverka den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmåner, ska behandlingen av ärendet fortsätta också som ett ärende inom utkomstskyddet för arbetslösa.

I de situationer där den arbetssökandes förfarande påverkar den sökandes rätt att få arbetslöshetsförmån, ges arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa. Utlåtandet ges av UF-centret. Med antagandet att det i cirka 40 procent av fallen påförs en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa, kommer uppskattningsvis cirka 6 000 sådana Arbetskraftspolitiska utlåtanden att ges årligen.

Dessutom ges Arbetskraftspolitiska utlåtanden i fall där UF-centret har avgjort ärendet, men ingen påföljd påförs på grund av s.k. giltiga orsaker enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det finns ingen tillgänglig statistik för att uppskatta antalet sådana situationer. Dessa Arbetskraftspolitiska utlåtanden antas i följande stycke uppgå till 4 000 per år. Totalt kommer antalet Arbetskraftspolitiska utlåtanden att öka med uppskattningsvis cirka 10 000 per år.

Det tar uppskattningsvis cirka 20 minuter att avgöra ett ärende som gäller en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa och ge ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om det. Det handlar om att granska de uppgifter som hänför sig till ärendet, sätta sig in i den arbetssökandes redogörelse, eventuellt begära tilläggsutredning och sedan behandla den samt att avgöra ärendet och skriva motiveringen till det Arbetskraftspolitiska utlåtandet.¹⁵ På basis av detta innebär en ökning av mängden påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa uppskattningsvis cirka två årsverken.

En eventuell ökning av antalet påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar också arbetet för dem som betalar ut arbetslöshetsförmåner. Arbeta föranleds av både beslut om påföljder och behandling av eventuella besvär ärenden som gäller påföljderna. En eventuell ökning av antalet besvär som gäller påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar också arbetsvolymen för besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen.

4.1.5.2 Konsekvenser för social- och hälsovårdsmyndigheterna

I utredningar har det konstaterats att antalet s.k. hälsoundersökningar av arbetslösa (Hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010) har ökat stadigt sedan den nya kundservicemodellen för

¹⁵ Uppskattningen baserar sig på en arbetstidsuppföljning som gjordes vid ansvarsområdet för utkomstskydd för arbetslösa vid Nylands arbets- och näringsbyrå 2016.

arbetskraftsservice togs i bruk i maj 2022. År 2021 gjordes hälsoundersökningar för 3,5 procent av de arbetslösa, år 2022 för 7,1 procent och år 2023 för 8,3 procent av de arbetslösa.¹⁶ Registermaterial från AvoHilmo visar att antalet arbetslösa som genomgått hälsoundersökningar efter reformen av kundservicemodellen har ökat tydligt på riksnivå och mycket kraftigt i några välfärdsområden. Dessutom uppskattade en dryg tredjedel (37 procent) av personalen vid arbets- och näringsbyråerna enligt SRV:s utvärdering att hänvisningen av arbetslösa till hälsoundersökningar har ökat betydligt i och med den nya servicemodellen.

Hälsoundersökningarna av arbetslösa har dock samtidigt varit föremål för andra utvecklingsåtgärder (ökat utbud i och med arbetet med att utveckla programmet för hållbar tillväxt, social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade styrbrev till välfärdsområdena 2023, förbättring av registreringspraxis), varför det enligt Institutet för hälsa och välfärd är svårt att bedöma vilken andel av ökningen som beror på den nya kundservicemodellen och vilken som beror på andra åtgärder.

Under beredningen bedömde Institutet för hälsa och välfärd att de föreslagna ändringarna på kort och lång sikt kommer att påverka efterfrågan på och anlitandet av social- och hälsovårdstjänster samt välfärdsområdenas kostnader. Det är dock svårt att göra en exakt bedömning, eftersom de arbetslösas servicebehov är mycket olika och berör många olika delområden inom social- och hälsovården.

Arbetskraftsmyndighetens ökade prövningsrätt när det gäller att ordna kompletterande samtal om jobsökning frigör myndighetsresurser för de kunder som i regel behöver stöd för att få arbete. Den ökade prövningsrätten och fokuseringen på kunder som i regel behöver stöd i jobbsökningen kan leda till att servicebehovet identifieras bättre än tidigare, vilket kan medföra att kunderna hänvisas till social- och hälsovårdstjänster i större utsträckning än för närvarande. Detta innebär att anlitandet av social- och hälsovårdstjänster på kort sikt kan öka och därmed ökar också välfärdsområdenas kostnader för ordnandet av tjänsterna. Enbart en bättre identifiering av servicebehoven garanterar dock inte direkt att de arbets sökande hänvisas till och får service som motsvarar deras behov.

I fråga om anlitandet av social- och hälsovårdstjänster har det gjorts en grov uppskattning av propositionens eventuella kortsiktiga konsekvenser för kostnaderna för vissa utvalda tjänster. Kostnaderna för kundernas anlitande av social- och hälsovårdstjänster har sammantaget uppskattats till cirka 347 miljoner euro per år. På kort sikt bedöms de föreslagna ändringarna öka kostnaderna för öppen sjukvård inom primärvården, mental- och missbrukarvård samt hälsoundersökningar av arbetslösa med sammanlagt cirka 2,3–7 miljoner euro per år, huvudsakligen inom den öppna sjukvården inom primärvården samt mental- och missbrukarvården. Exempelvis antalet hälsoundersökningar av arbetslösa har uppskattats öka med cirka 150–450 per år. Kalkylerna innehåller betydande osäkerhetsfaktorer, men de är riktgivande.

På lång sikt bedöms de ändringar som föreslås i propositionen dock medföra besparingar inom social- och hälsovårdstjänsterna. Detta beror på att kunderna fått rätt stöd som motsvarar deras behov i ett tidigare skede. Om man t.ex. vid hälsoundersökningarna av arbetslösa lyckas identifiera hälsoproblem och förebygga att de förvärras medför det besparingar för välfärdsområdena, och ur de arbetslösas synvinkel minskar anhopningen av problem.

¹⁶ Sotkanet: Resultattabell Hälsoundersökningar av arbetslösa, % av alla arbetslösa (hämtad 4.10.2024) Resultattabell - Sotkanet.fi, Statistik- och indikatorbanken

4.1.5.3 Konsekvenser för Folkpensionsanstalten

Propositionen har indirekta konsekvenser för Folkpensionsanstalten när det gäller hänvisning till rehabiliteringstjänster. Konsekvenserna uppkommer när Arbetskraftsmyndigheterna i och med den ökade prövningsrätten kan lägga större fokus på de kunder som behöver mer stöd och därmed också identifiera eventuella andra servicebehov hos kunderna. Det är svårt att göra exakta bedömningar av konsekvenserna av ändringarna i serviceprocessen när det gäller hänvisning till Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster och möjligheter att få rehabilitering, varför bedömningarna är riktgivande. Enligt Folkpensionsanstaltens statistik har uppskattningsvis cirka 15–30 procent av de arbetslösa behov av rehabiliteringstjänster. I fråga om yrkesinriktad rehabilitering kan rehabiliteringsbehovet vara högre. Exempelvis år 2023 hade 48 procent av dem som fått yrkesinriktad rehabilitering för unga i åldern 16–29 år uppgett att de var arbetslösa före rehabiliteringen.

I fråga om kunder som hänvisas till rehabiliteringstjänster och eventuella mottagare av Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner bedöms de viktigaste servicelinjerna vara Stödd sysselsättning och Sektorsövergripande samservice¹⁷. Enligt uppgifter från arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem är årsmedeltalet (september 2023–augusti 2024) för alla arbetssökande kunder inom servicelinjen Stödd sysselsättning något under 104 000 arbetssökande och inom servicelinjen Sektorsövergripande samservice något under 35 000 arbetssökande. För personer med funktionsnedsättning och långtidssjuka är motsvarande årsmedeltal cirka 26 000 arbetssökande inom servicelinjen Stödd sysselsättning och 10 300 arbetssökande inom servicelinjen Sektorsövergripande samservice. En förutsättning för att söka sig till andra tjänster än Folkpensionsanstaltens yrkesinriktade rehabiliteringstjänster för unga är en sjukdomsdiagnos eller funktionsnedsättning som konstaterats av en läkare och ett B-läkarutlåtande. Det är mer motiverat att bedöma konsekvenserna för personer med funktionsnedsättning och långtidssjuka utifrån uppgifter om arbetssökande kunder. Sammanlagt fanns det inom servicelinjerna Stödd sysselsättning och Sektorsövergripande samservice 36 300 personer med funktionsnedsättning eller långtidssjuka arbetssökande kunder: 15 procent av dessa arbetssökande kunder innebär cirka 5 400 arbetssökande, 20 procent cirka 7 300 arbetssökande och 30 procent cirka 10 900 arbetssökande.

I rapporten Väger in i arbetslivet för partiellt arbetsföra - förmåner, tjänster, stödåtgärder uppskattar utredarna att arbetsförmågan hos cirka 16 000 långtidsarbetslösa skulle kunna förbättras genom vård, rehabilitering och flexibilitet på arbetsmarknaden¹⁸. För en del är det sannolikt viktigare och mer ändamålsenligt att de får vård och hänvisas till hälso- och sjukvårdstjänster än att de hänvisas direkt till rehabiliteringstjänster. Enligt Folkpensionsanstaltens statistik fattades under 2021–2023 nya positiva rehabiliteringsbeslut för sammanlagt cirka 8 000 personer vars arbetssituation före rehabiliteringen var arbetslöshet. Sammanlagt beviljades under denna tid rehabilitering för x personer.

En riktgivande bedömning är att 8 000–10 000 arbetssökande kunder kan vara i behov av rehabiliteringstjänster i första hand. En del av dessa kunder torde kunna identifieras i serviceprocessen för arbetssökande kunder. Enligt statistiken har ett initiativ av arbets- och näringsbyrån eller kommunförsöken med sysselsättning för närvarande antecknats som orsak till inledandet¹⁹ för endast ett fåtal personer som fått rehabilitering. Det är dock möjligt att något annat än arbets- och näringsbyråns initiativ (t.ex. ett initiativ av hälso- och sjukvården) har antecknats som orsak

¹⁷ Oivo & Kerätär 2018, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161151>

¹⁸ Oivo & Kerätär 2018, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161151>

¹⁹ Med inledande avses att ansökan om rehabilitering är under behandling.

till att ärendet har inletts, även om den ursprungliga bedömningen av rehabiliteringsbehovet och initiativet till ansökan om rehabilitering har kommit från arbets- och näringsbyrån eller från kommunförsöket med sysselsättning. Siffrorna ger således inte nödvändigtvis rätt bild av hur många kunder som hänvisas till FPA:s rehabiliteringstjänster via arbets- och näringsbyråerna eller kommunförsöket med sysselsättning.

Om man i serviceprocessen kan identifiera arbetssökande kunder som är i behov av rehabilitering och hänvisa dem till att ansöka om rehabilitering, leder processen till ett positivt rehabiliteringsbeslut och till att rehabilitering inleds för endast en del av kunderna. År 2023 avslogs t.ex. cirka 20 procent av ansökningarna om yrkesinriktad rehabilitering och cirka 27 procent av ansökningarna om yrkesinriktad rehabilitering för unga. Avslag på en ansökan om rehabilitering kan bero bl.a. på medicinska orsaker, om den rehabilitering som ansökan gäller inte kan anses vara ändamålsenlig eller om rehabiliteringsansvaret enligt lag hör till någon annan.

4.1.5.4 Konsekvenser för Regionförvaltningsverket

Laglighetskontrollen av arbetskraftsmyndigheternas verksamhet hör till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland (RFV). I kommunförsöken för främjande av sysselsättningen som inleddes 2021 har laglighetskontrollen varit det ovannämnda regionförvaltningsverkets uppgift. Eftersom det ännu inte finns någon nämnvärd erfarenhet av den arbetskraftsservice som kommunerna ordnar annat än i fråga om kommunförsöket är det tämligen svårt att bedöma de föreslagna ändringarnas konsekvenser för laglighetskontrollen. Enligt RFV:s rapport²⁰ om tillsynen över kommunförsöken med sysselsättning 2023 är klagomål som gäller serviceprocessen för arbetssökande dock den största gruppen av de klagomål som gäller kommunförsöken och som inkommit till RFV. Därför antas de ändringar som görs i lagstiftningen om serviceprocessen påverka den laglighetskontroll som RFV utövar.

De föreslagna ändringarna gör det å ena sidan svårare och å andra sidan lättare att sköta laglighetskontrollen. De ändringar som föreslås i fråga om jobbsökningsskyldigheten och som gäller förenkling av bestämmelserna och slopande av vissa undantag underlättar undersökningen av klagomål, eftersom de undantag som föreskrivs i lagstiftningen försvårar undersökningen av enskilda fall. Samtidigt gör de ändringar som gäller arbetskraftsmyndighetens prövningsrätt i fråga om ordnande av kompletterande samtal om jobbsökning och föreläggande av jobbsökningsskyldighet det svårare att undersöka klagomål. Strävan har varit att delvis hantera denna utmaning genom de ändringar som föreslås i sysselsättningsplanens innehåll, enligt vilka planen i fortsättningen ska innehålla bl.a. en eventuell grund för att inte förelägga jobbsökningsskyldighet. Dessutom ska det i planen ingå tidpunkter för kompletterande samtal om jobbsökning, eftersom processen inte längre ska vara schematisk. Vid undersökningen av klagomål underlättar och påskyndar de omständigheter som skrivits in i sysselsättningsplanen tillsynsmyndighetens verksamhet, vilket bidrar till en snabb behandling av fallen.

4.1.6 Konsekvenser för informationssamhället

Konsekvenser för dataskyddet

I artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen förutsätts det att den personuppgiftsansvarige före behandlingen gör en bedömning av konsekvenserna av de planerade behandlingsåtgärderna för skyddet av personuppgifter, om behandlingen sannolikt medför hög risk för fysiska

²⁰ Regionförvaltningsverkets opublicerade årsrapport om kommunförsöket med sysselsättning, VN/12331/2024. Uppgifter för 2024 finns inte tillgängliga.

personers rättigheter och friheter. När man avgör om en sådan bedömning behövs är det skäl att ta hänsyn till behandlingens art, omfattning och kontext samt ändamål. Lagstiftaren kan som en del av lagberedningen göra en konsekvensbedömning av dataskyddet. Om konsekvensbedömningen genomförs i samband med lagstiftningsarbetet är det inte längre nödvändigt att göra en bedömning i samband med behandlingsåtgärderna. Dataombudsmannen har ansett att detta är något som mycket starkt kan understödjas i sådan behandling som innebär en hög risk (utlåtande 777/03/2018). Den stora mängden användare och de användarrättigheter till datasystemen som beviljats dem är också en faktor som är en förenad med en hög risk (777/03/2018). När det gäller behörighet finns det också en hög risk i anslutning till ett stort antal användare av ett informationssystem och de användarrättigheter som de har beviljats (utlåtande 777/03/2018).

Utgående från antalet registrerade och antalet personuppgiftsbiträden bedöms det att de föreslagna ändringarna i fråga om serviceplattformen, informationsresursen för jobbsökarprofiler och behandlingen av uppgifter i jobbsökarprofilerna sannolikt är förenade med den höga risk som dataombudsmannen lyfte fram i sitt utlåtande. I bedömningen har det också identifierats en sannolikt hög risk för både de arbetssökande och Arbetskraftsmyndigheterna när det gäller skyldigheten att publicera jobbsökarprofiler.

Utifrån det som sägs ovan anses det ändamålsenligt att genomföra den konsekvensbedömning som avses i artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen redan i samband med lagstiftningsarbetet.

Enligt artikel 35.7 i dataskyddsförordningen ska bedömningen omfatta åtminstone följande:

- a) en systematisk beskrivning av den planerade behandlingen och behandlingens syften, inbegripet, när det är lämpligt, den personuppgiftsansvariges berättigade intresse,
- b) en bedömning av behovet och av proportionaliteten hos behandlingen i förhållande till syftena,
- c) en bedömning av de risker för de registrerades rättigheter och friheter som avses i punkt 1, och
- d) de åtgärder som planeras för att hantera riskerna, inbegripet skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och rutiner för att säkerställa skyddet av personuppgifterna och för att visa att denna förordning efterlevs, med hänsyn till de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.

Bestämmelser om de syften med behandlingen som avses i led a, om den rättsliga grunden och om de behörigheter som är en förutsättning för att personuppgifter ska få behandlas finns i 14 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Bestämmelser om syftet med behandlingen finns delvis också i 12 kap. i den gällande lagen om ordnande av Arbetskraftsservice i fråga om arbetssökande.

Den föreslagna lagstiftningen innehåller bestämmelser om personliga användarrättigheter, som är begränsade till de lagstadgade uppgifter som hänför sig till jobbsökarprofiler som avses i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. UF-centret, kommunen eller samkommunen beviljar användarrättigheter till sina anställda och centret ansvarar i egenskap av administratör för det tekniska aktiverandet av användarrättigheterna. Detta minskar den risk med behandlingen av personuppgifter som beror på det stora antalet personuppgiftsbiträden och bidrar till att säkerställa att behandlingsåtgärderna är behövliga och proportionerliga i förhållande till ändamålet, dvs. skötsel av lagstadgade uppgifter. Bestämmelserna om myndigheternas uppgifter och

användarrättigheter bedöms styra behandlingsåtgärderna så att de är behövliga och proportionerliga med tanke på ändamålen. Dessutom kan serviceplattformens administratör ge närmare anvisningar.

Arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag eller arbetslöshetskassor kan med Suomi.fi-fullmakt befullmäktiga t.ex. en person som är anställd hos dem att agera för deras räkning på serviceplattformen. Då kan den som fått fullmakt t.ex. söka och granska publicerade jobbsökarprofiler. Den som gett Suomi.fi-fullmakten ansvarar för att fullmakterna är uppdaterade och för vilka som beviljas fullmakten. Detta styr också agerandet hos de aktörer som söker och granskar profiler på serviceplattformen och begränsar vilka aktörer som får åtkomst till dessa funktioner.

Från de system som ingår i helheten av kundinformationssystem, till vilka även serviceplattformen hör, samlas det in logguppgifter om den tekniska funktionen, datatrafiken, datasäkerhetsincidenter och behandlingen av personuppgifter i anslutning till servicen från UF-centret. All läsning, bearbetning och radering av personuppgifter antecknas i loggen. Loggfilerna skyddas så att det inte är möjligt att ändra eller radera dem med system- eller administratörsrättigheter. De tekniska loggarna separeras från de loggar som innehåller personuppgifter. Loggar som innehåller personuppgifter skyddas så att endast personer som har utsetts för uppgiften har möjlighet att läsa dem. Förvaringstiden för loggarna bestäms så att det blir möjligt att inom ramen för preskriptionstiden utreda brott som riktar sig mot personuppgifter eller andra sekretessbelagda uppgifter, samtidigt som man i lagringstiden också beaktar dataskyddsförordningens krav visavi lagring av personuppgifter. För behandlingen av kunduppgifter ställs det villkor för användarrättigheterna.

Som det konstateras ovan är användningen av serviceplattformen och informationsresursen för jobbsökarprofiler sannolikt förenad med en hög risk med avseende på de registrerades rättigheter och friheter på grund av det stora antalet registrerade och personer som behandlar uppgifterna. Genom att i lag föreskriva om gemensamt personuppgiftsansvar och om ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga samt om deras uppgifter strävar man efter att minska de potentiella riskerna med att ansvaret i praktiken är delat mellan UF-centret och Arbetskraftsmyndigheterna. Genom att i lagstiftningen definiera uppgifterna för och ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga, och alltså de aktörer som ansvarar för de registrerades rättigheter, är det även möjligt att trygga de registrerades rättsliga ställning.

Det finns sannolikt höga risker också i samband med den delvis offentliga informationstjänsten på internet och med publiceringen av i regel anonyma jobbsökarprofiler på serviceplattformen. Publicerade jobbsökarprofiler kan granskas och sökas av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på serviceplattformen med en viss roll. Dessutom kan jobbsökarprofiler granskas av personer som är anställda hos UF-centret och Arbetskraftsmyndigheten, om detta krävs för att sköta en lagstadgad uppgift. I lagen föreslås bestämmelser om vilka uppgifter en jobbsökarprofil ska innehålla, vad den kan innehålla och inte får innehålla. Dessutom föreskrivs det uttömmande om de uppgifter som en jobbsökarprofil som skapats och publicerats av Arbetskraftsmyndigheten kan innehålla. Att jobbsökarprofilerna i regel är anonyma och att de publiceras i en delvis offentlig informationstjänst (serviceplattform) på internet som kräver att den som söker och granskar profiler är inloggad utgör sådana skyddsåtgärder som syftar till att minska den sannolikt höga risk som publiceringen av profilerna medför. Dessutom loggas inloggningar och andra åtgärder på serviceplattformen och myndigheternas åtgärder övervakas genom användarrättigheter. Genom dessa skyddsåtgärder kan man i efterhand utreda eventuella personuppgiftsincidenter och brott och på så sätt förbättra de registrerades rättsliga ställning. Till denna del ska de uppgifter som publiceras i de arbetssökandes jobbsökarprofiler anses vara behövliga och proportionerliga i förhållande till det mål som eftersträvas med publiceringen, dvs. sysselsättning av arbetssökande.

Åtgärder för att hantera den höga risk som är förknippad med behandlingen av personuppgifter har utretts och beretts som en del av regeringens proposition. Arbetet stöddes under sommaren och hösten 2024 av en utomstående aktör som bedömde de eventuella risker för dataskyddet som orsakas av de ändringar som föreslogs i det dåvarande utkastet till proposition. Vid den senare beredningen av propositionen har de risker och hot som lyftes fram av den utomstående aktören beaktats.

Enligt observationerna i bedömningen är de sannolika hoten och riskerna för dataskyddet i stor utsträckning desamma som gällde hela reformen av de digitala arbets- och näringstjänsterna. I den nu föreslagna helheten föreslås två olika roller, person och arbetssökande, vilkas uppgifter behandlas på något olika sätt. Behandlingen av uppgifter i de olika rollerna, användarrättigheterna och personuppgiftsansvaret i samband med dem samt byte av rollen medför tekniska utmaningar för genomförandet.

Enligt bedömningens slutsatser är de största riskerna med ändringarna eventuella brister i hur användarna informeras. Det finns en risk för att en alltför stor del av ansvaret för dataskyddet i fråga om de uppgifter som lämnas faller på de arbetssökande om tekniska kontroller inte införs. Ett sätt att hantera riskerna är bl.a. UF-centrets skyldighet att informera den som börjar skapa en jobbsökarprofil om begränsningarna med avseende på uppgiftsinnehållet i presentationen och länkarna som läggs till profilen och om risken att personens identitet röjs. Denna information ska ges i samband med att möjligheten erbjuds att lägga till en presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen.

Utöver de ovannämnda skyddsåtgärderna kan arbetssökande när som helst själva redigera och radera uppgifter som ingår i deras jobbsökarprofil, förutsatt att profilen fortfarande innehåller sådana uppgifter som den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på jobbsökningen och möjligheterna att få arbete. Den arbetssökande kan alltså genom att redigera och radera uppgifter också själv påverka de uppgifter som finns i den publicerade profilen och på så sätt påverka sitt eget integritetsskydd, även om den arbetssökande inte under den tid jobbsökningen är i kraft har möjlighet att helt och hållet återkalla publiceringen av sin jobbsökarprofil. Den arbetssökande kan återkalla publiceringen omedelbart efter att jobbsökningen upphört att vara i kraft – uppgifterna ska alltså vara publicerade endast så länge som det behövs, dvs. den tid under vilken den arbetssökande faktiskt söker arbete.

Bestämmelserna i dataskyddslagen om tystnadsplikt och sanktioner kan betraktas som skyddsåtgärder. Dataskyddslagen är en allmän lag och därför gäller dessa skyddsåtgärder också behandlingen av personuppgifter på serviceplattformen och i informationsresursen för jobbsökarprofiler. Också de skyldigheter i anslutning till tryggheten av informationssäkerheten vid enheten för informationshantering som nämns i informationshanteringslagen kan betraktas som skyddsåtgärder. Ansvar för dessa åtgärder ligger huvudsakligen hos UF-centret, men också hos Arbetskraftsmyndigheten i fråga om de personer som är anställda hos den. Även denna allmänna lag ska tillämpas på behandlingen av uppgifter. Dessutom tillämpas de allmänna lagarna om förvaltning och tjänsteansvar på UF-centrets och Arbetskraftsmyndigheternas verksamhet.

De ovannämnda skyddsåtgärderna och användarrättigheterna till serviceplattformen och informationsresursen för jobbsökarprofiler, den delvis offentliga serviceplattformen, metoderna för hantering av personuppgiftsrisker samt möjligheten för arbetssökande att redigera och radera egna uppgifter i jobbsökarprofilen anses utgöra sådana skydds- och säkerhetsåtgärder och mekanismer genom vilka skyddet av personuppgifter kan säkerställas och de visar att den allmänna dataskyddsförordningen har följts med beaktande av de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen ska medlemsstaterna samråda med dataombudsmannen vid beredningen av regeringspropositioner som gäller behandling av personuppgifter. Ett yttrande om propositionsutkastet begärdes av dataombudsmannens byrå i samband med den skriftliga remissbehandlingen.

[Kompletteras under/efter remissbehandlingen]

Konsekvenser av ändringarna i informationshanteringen

Förslaget till ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice innehåller bestämmelser om informationshantering. I samband med beredningen av propositionen har man gjort en sådan bedömning av förändringarna i informationshanteringen som förutsätts i 8 § 2 mom. i informationshanteringslagen. Propositionen konstateras ha konsekvenser för informationssäkerheten och ansvarsfördelningen i fråga om informationshanteringen. Det gemensamma personuppgiftsansvaret påverkar också utlämnandet av uppgifter samtidigt som den nya lagstadgade uppgiften för arbetskraftsmyndigheten får konsekvenser för utnyttjandet av informationsresurser och interoperabiliteten mellan dem. Propositionen bedöms inte ha konsekvenser för offentligheten eller sekretessen för handlingar.

Ansvar för informationshanteringen

De ändringar som gäller ansvar och uppgifter i anslutning till informationshanteringen berör UF-centret och arbetskraftsmyndigheterna. UF-centret och arbetskraftsmyndigheten kan bevilja personer som är anställda hos dem användarrättigheter till serviceplattformen, men UF-centret svarar för den tekniska aktiveringen av användarrättigheterna. Detsamma gäller när användarrättigheter avaktiveras. UF-centret och arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobsökarprofiler. Arbetskraftsmyndigheterna ska också i vissa situationer skapa och publicera jobsökarprofiler på serviceplattformen samt övervaka användningen av serviceplattformen tillsammans med UF-centret. Dessa uppgifter är nya för arbetskraftsmyndigheterna och UF-centret. I lagförslaget har det tagits in behövliga bestämmelser om de ovannämnda uppgifter som föreslås för UF-centret och arbetskraftsmyndigheten.

På motsvarande sätt som enligt den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice ansvarar UF-centret fortfarande för att utveckla och förvalta serviceplattformen, fastställa användarvillkor för plattformen och övervaka användningen av plattformen samt för att utveckla och förvalta informationsresursen för jobsökarprofiler och radera uppgifter från den. Till denna del föreslås inga ändringar i informationshanteringen.

Gemensamt personuppgiftsansvar

Enligt ändringarna i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska UF-centret i fråga om informationsresursen för jobsökarprofiler svara för följande: skyldigheter för personuppgiftsansvariga enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen, inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen, säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen, konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen, förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för de uppgifter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga och som inte föreskrivs för UF-centret. Varje arbetskraftsmyndighet ansvarar för uppgifterna som personuppgiftsansvarig för sina kunder.

UF-centret ska dock sköta uppgifterna som personuppgiftsansvarig enligt den allmänna dataskyddsförordningen till den del det är fråga om information som gäller jobbsökarprofiler för personer som aldrig har registrerat sig som arbetssökande. UF-centret ska vara den enda personuppgiftsansvarige för dessa personuppgifter.

Den personuppgiftsansvarige kan också bytas om den som skapat en jobbsökarprofil registrerar sig som arbetssökande. Då blir personuppgiftsansvaret UF-centrets och arbetskraftsmyndighetens gemensamma personuppgiftsansvar. Detta anses dock inte försämra den registrerades rätt att utöva sina rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen mot de personuppgiftsansvariga.

Dataskydd och informationssäkerhet

UF-centret ska fortfarande förvalta serviceplattformen och även i fortsättningen ansvara för den tekniska informationssäkerheten på serviceplattformen. Till administratörens uppgifter hör också de uppgifter som föreskrivs i informationshanteringslagen, såsom insamling av logguppgifter och fastställande av användarrättigheter, om vilka det inte föreskrivs närmare i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

UF-centret, kommunerna och samkommunerna kan bevilja och upphäva användarrättigheter till serviceplattformen för personer som är anställda hos dem. För den tekniska aktiveringen och inaktiveringen av användarrättigheter svarar dock UF-centret på begäran av den myndighet som beviljat eller upphävt rättigheterna.

Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för att skapa och publicera en jobbsökarprofil för personer som inte själva gör det inom utsatt tid. För att skapa och publicera en jobbsökarprofil kan man använda de uppgifter om den arbetssökande som finns i den nationella informationsresurs som avses i 120 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och som behövs för att skapa eller publicera profilen. Till denna del ska det i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ingå noggrant avgränsade bestämmelser om de behövliga uppgifter som en profil som myndigheten skapat och publicerat får innehålla. Myndigheten ska före publiceringen säkerställa att profilen endast innehåller uppgifter som är tillåtna enligt lag.

De största riskerna med de föreslagna ändringarna när det gäller informationssäkerheten har att göra med användarnas kompetens och den tekniska kompetensen hos systemadministratörerna. Med den risk som sammanhänger med användarnas kompetens avses bl.a. att de inte behärskar systemet eller att utbildningen och introduktionen är bristfällig. De informationssäkerhetsrisker som hänför sig till användarnas tekniska kompetens består av eventuella sårbarheter som inte upptäcks vid testningen av informationssäkerheten innan ändringarna tas i bruk samt av sårbarheter som uppkommer efter ibruktagandet.

Användarrättigheterna är också förenade med risker t.ex. i situationer där den som beviljat användarrättigheterna inte inaktiverar dem när en anställd säger upp sig eller i situationer där personens arbetsuppgifter förändras väsentligt.

Suomi.fi-fullmakten är också förenad med en risk när ett anställnings- eller tjänsteförhållande upphör, eftersom personer med fullmakt kan granska och söka jobbsökarprofiler. Den som beviljat fullmakten ska alltså återkalla den i sådana situationer. Risken kan dock anses vara liten.

Skapande och utlämnande av informationsmaterial

De ändringar som ingår i lagförslaget har inga konsekvenser för omvandlingen av handlingar till elektroniskt format, tillgången till uppgifter i maskinläsbar form, inhämtandet av utdrag och intyg hos kunderna, bildandet av informationsmaterial eller sättet att lämna ut uppgifter.

När det gäller utlämnande av uppgifter följer dock vissa ändringar av det föreslagna gemensamma personuppgiftsansvaret för informationsresursen för jobbsökarprofiler. UF-centret och Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för sina kunders del för utlämnande av uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler till aktörer som har rätt att få uppgifter. UF-centret kan lämna ut uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler till dem som har rätt att få dem oavsett vilken Arbetskraftsmyndighet personen är kund hos, eller t.ex. om personen inte är registrerad som arbetssökande. Avsikten med bestämmelsen är att UF-centret centraliserat ska kunna ansvara för utlämnande av uppgifter.

Det föreslås att kretsen av aktörer som efter inloggning kan söka och granska jobbsökarprofiler som publicerats på serviceplattformen utvidgas. Detta kan bedömas vara en ändring som indirekt hänför sig till utlämnandet av uppgifter och som har informationshanteringsrelaterade konsekvenser för administratören, dvs. UF-centret, eftersom det kräver specificeringar i serviceplattformens funktion.

Personer som har registrerat sig och loggat in på serviceplattformen kan om de vill överföra uppgifter i jobbsökarprofilen till en annan personuppgiftsansvarig. En förutsättning är dock att den som förvaltar serviceplattformen (UF-centret) har möjliggjort en sådan överföring av uppgifter till en viss utomstående personuppgiftsansvarig med hjälp av gränssnitt. Det är inte fråga om en situation där en myndighet lämnar ut uppgifter, utan de registrerade ska göra den eventuella överföringen själva och till denna del ha kontroll över utlämnandet av sina uppgifter. Denna typ av utlämnande förutsätter dock att UF-centret bygger nya gränssnitt för utomstående personuppgiftsansvariga.

Ändringar föreslås också i fråga om lagringen av uppgifter i arbetssökandes jobbsökarprofiler. Uppgifterna i jobbsökarprofilerna ska arkiveras enligt arkiveringslagen (831/1994).

Interoperabilitet och utnyttjande av informationslager

De föreslagna ändringarna anses inte ha några konsekvenser för innehållet i dataöverföringen mellan myndigheterna.

För att Arbetskraftsmyndigheten ska kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter krävs det dock att myndigheten har möjlighet att granska och söka i informationsresursen för jobbsökarprofiler, vilket förutsätter användarrättigheter och utförande av en lagstadgad uppgift. UF-centret ska i egenskap av administratör för serviceplattformen göra det möjligt att granska och göra sökningar i serviceplattformen och informationsresursen för jobbsökarprofiler med hjälp av gränssnitt och kommunikation mellan informationssystemen.

Ett utkast till den arbetssökandes jobbsökarprofil kan också skapas automatiskt utifrån de uppgifter som den arbetssökande lämnat i samband med registreringen som arbetssökande. De

uppgifter som lämnas i samband med registreringen förs in i den nationella informationsresursen, från vilken uppgifter enligt vad som beskrivs ovan kan användas för att skapa och publicera en jobbsökarprofil. UF-centret ska svara för förvaltningen och utvecklingen av båda systemen och till denna del också för byggandet av den automatik och de gränssnitt som behövs.

4.1.6.1 Konsekvenser för informationssystemen

Propositionen får konsekvenser för de informationssystem som Arbetskraftsmyndigheterna använder. Konsekvenserna orsakas av de ändringar som gäller serviceprocessen för enskilda kunder och användningen av jobbsökarprofiler. Informationssystemkostnader orsakas dessutom av det AI-baserade verktyg för bedömning av servicebehovet som ska utvecklas till stöd för Arbetskraftsmyndigheterna.

De ändringar som föreslås i serviceprocessen innebär inte någon större arbetsmängd när det gäller att utveckla informationssystemen. Ändringarna gäller Arbetskraftsmyndigheternas kundinformationssystem. Ändringarna föranleds av följande ändringar som föreslås i serviceprocessen:

- slopa skriftliga påminnelser från Arbetskraftsmyndigheten,
- arbetsmöjligheter som anvisas av Arbetskraftsmyndigheten,
- ordna inledande intervjuer inom 10 vardagar i stället för fem från det att jobbsökningen inleddes,
- slopa påföljder för upprepade försummelse av att vara i kontakt med myndigheten och avsluta jobbsökningen efter den första försummelsen.

Enligt UF-centrets bedömning uppgår kostnaderna för de ovannämnda ändringarna till högst 420 000 euro.

Utöver dessa har det identifierats ett behov av att möjliggöra en funktion genom vilken det i stället för skriftliga påminnelser byggs upp ett system med

föregripande påminnelser för att minimera risken för att kunder oavsiktligt låter bli att delta i samtal om jobbsökning eller kompletterande samtal om jobbsökning. Det föreskrivs inte om systemet med föregripande påminnelser i lagen, men det stöder i väsentlig grad verkställandet av den föreslagna regleringen. Ett system med föregripande påminnelser möjliggör vid behov också Arbetskraftsmyndigheternas egna lösningar för påminnelser till kunderna. Enligt UF-centrets bedömning kostar det cirka 150 000 euro att införa funktionen i Suomi.fi-meddelanden. Enligt UF-centrets bedömning medför de ändringar som föreslås i jobbsökarprofilerna och serviceplattformen mer betydande ändringar i informationssystemen och därigenom kostnader för dessa. Kostnaderna för ändringar i serviceplattformen orsakas av följande förslag:

- behandling av jobbsökarprofiler för arbetssökande och icke-registrerade personer,
- kontohantering, automatiskt skapande av jobbsökarprofiler för arbetssökande,
- sökning av användarens jobbsökarprofil på personbeteckning,
- avstående från publicering av en arbetssökandes jobbsökarprofil,

- radering av uppgifter i en arbetssökandes jobsökarprofil.

Utöver dessa behövs ändringar i informationssystem på grund av följande funktioner:

- möjlighet att granska uppgifter i arbetssökandes jobsökarprofiler från informationsresursen för jobsökarprofiler,
- möjlighet att fylla i och publicera jobsökarprofiler för arbetssökande på serviceplattformen,
- automatiskt skapande av jobsökarprofiler för arbetssökande,
- indikering av automatiskt skapade jobsökarprofiler och kontroll av uppgifterna före publiceringen,
- bläddring bland publicerade jobsökarprofiler,
- användarrättigheter som gäller jobsökarprofiler och hantering av dem,
- loggning av behandlingen av jobsökarprofiler.

Utöver de ovannämnda ändringsbehoven har det vid beredningen identifierats eventuella utvecklings- och ändringsbehov, som preciseras när beredningen framskrider. Dessa gäller bl.a.

- behov av statistikföring på serviceplattformen
- en funktion genom vilken användaren kan uppmanas att avpublicera en jobsökarprofil.

Den uppskattade kostnaden för de ändringar som föreslås i jobsökarprofilerna är enligt UF-centret högst 1,2 miljoner euro.

De största informationssystemkostnaderna, som är ännu svårare att uppskatta i det här skedet, orsakas av utvecklingen av ett AI-baserat verktyg för bedömning av servicebehovet. Det är fråga om ett system som utnyttjar AI-lösningar för att bedöma servicebehovet. Det föreskrivs inte om användningen av verktyget i lagen, men det stöder verkställandet av den föreslagna regleringen när det gäller bedömningen av kundernas servicebehov och hänvisandet av dem till service. UF-centrets kostnadsuppskattning för utveckling av ett AI-baserat verktyg för bedömning av servicebehovet är högst 2,0 miljoner euro. Kostnaderna för ändringar i informationssystemen beräknas uppgå till totalt cirka 3,8 miljoner euro.

4.1.7 Andra samhällliga konsekvenser

4.1.7.1 Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Konsekvenser för jämlikheten

De föreslagna ändringarna har konsekvenser i fråga om tillgodoseendet av jämlikheten som tryggas i 6 § i grundlagen. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

De ändringar som föreslås i ordnandet av kompletterande samtal om jobbsökning främjar faktisk likabehandling, eftersom det inte ska ordnas lika många kompletterande samtal om jobbsökning schematiskt för alla arbetssökande, utan så att alla arbetssökande får det stöd de behöver för jobbsökningen och för att förbättra förutsättningarna för att få arbete. De föreslagna ändringarna gör det möjligt att rikta de begränsade resurserna till dem som behöver mer stöd och främjar deras möjligheter att få arbete på lika villkor som de som har bättre förutsättningar att självständigt söka och få arbete.

Samtidigt kan ordnandet av kompletterande samtal om jobbsökning på basis av servicebehovet också öka antalet situationer där det för arbetssökande som befinner sig i samma situation ordnas olika antal kompletterande samtal om jobbsökning. Arbetskraftsmyndigheterna ska därför ta hänsyn till likabehandling vid bedömningen av servicebehovet och ordnandet av de kompletterande samtal om jobbsökning som baserar sig på bedömningen. Utvecklingen och användningen av det verktyg för att förutse sysselsättnings sannolikheten som planerats till stöd för bedömningen av servicebehovet kan öka enhetligheten i bedömningen också mellan olika regioner.

Enligt de ändringar som föreslås i lagen om ordnande av arbetskraftsservice är utgångspunkten att alla som registrerar sig som arbetssökande ska skapa och publicera en anonym jobbsökarprofil på serviceplattformen. Om den arbetssökande inte själv skapar eller publicerar en profil, ska Arbetskraftsmyndigheten skapa och publicera den arbetssökandes profil på serviceplattformen. Profilen ska innehålla sådana uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på jobbsökningen och möjligheterna att få arbete – profilen ska alltså inte innehålla uppgifter som avses i 6 § 2 mom. i grundlagen. Till denna del påverkar de föreslagna ändringarna alla arbetssökande i lika grad och främjar jämlikhet.

Det föreslås också undantag i fråga om skapande och publicering t.ex. när den arbetssökande inte föreläggs jobbsökningsskyldighet eller om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobbsökarprofil för att främja den arbetssökandes möjlighet att få arbete. Undantagen tar hänsyn till utsatta arbetssökande som t.ex. inte kan utnyttja serviceplattformen eller vars faktiska möjligheter att få arbete inte gynnas av att publicera en jobbsökarprofil. Genom undantagen beaktas dessutom de arbetssökandes olika situationer, jobbsökningsskyldigheter och faktiska möjligheter att få arbete. De arbetssökande kan dock alltid också själv skapa och publicera en jobbsökarprofil, även om de inte behöver göra det. Undantagen kan till denna del betraktas som positiv särbehandling som främjar faktisk likabehandling.

Serviceplattformen har redan nu en funktion som förbättrar matchningen av jobbsökarprofiler och platsannonser och den använder sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Jobbsökarprofilens och matchningsfunktionens konsekvenser för likabehandling och jämställdhet har redan bedömts i regeringens proposition om den nuvarande användningen av jobbsökarprofiler (RP 225/2021 rd, s. 50–52). I denna proposition föreslås inga ändringar i utförandet av jobbsökarprofilerna eller i den matchningsfunktion som används på serviceplattformen. Därför gäller den tidigare konsekvensbedömningen i fråga om dessa fortfarande.

Konsekvenser för skyddet för privatlivet

På en delvis offentlig serviceplattform på internet publiceras jobbsökarprofiler om arbetssökande som främjar matchningen mellan arbetsgivare, arbetsförmedlare och arbetssökande samt de arbetssökandes sysselsättning. Efter publiceringen ska en arbetssökandes jobbsökarprofil

vara synlig under en viss tid, dvs. högst sex månader, för de aktörer som gör sökningar på serviceplattformen.

En arbetssökandes jobbsökarprofil ska innehålla sådana uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på arbetssökningen och möjligheterna att få arbete. De uppgifter som lagras och publiceras i profilen utgör en i regel anonym jobbsökarprofil. Den arbetssökande kan lägga till en fritt formulerad presentation i sin profil och länkar till tjänster utanför serviceplattformen, men profilerna får dock inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda.

En fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen kan göra att jobbsökarprofilen i princip inte är anonym, beroende på vilka uppgifter den arbetssökande själv lägger till i sin profil. Det är dock aldrig obligatoriskt att lägga till dessa uppgifter i jobbsökarprofilen och den arbetssökande beslutar alltid själv om att lägga till dessa uppgifter. Dessutom kan den arbetssökande när som helst redigera och radera uppgifter i sin profil, och därmed påverka skyddet för sitt privatliv.

I fråga om den fritt formulerade presentationen och länkarna är det alltså möjligt att de arbetssökande av misstag eller ofrivilligt lägger till sådana uppgifter i sina jobbsökarprofiler som de inte vill att de ska innehålla, såsom känsliga uppgifter. Risken minskas genom att de arbetssökande innan de lägger till presentationen och länkarna ska informeras om att detta eventuellt påverkar integritetsskyddet. Risken för att lägga till oväsentliga uppgifter är dock inte större än i andra digitala tjänster där användaren kan berätta om sig själv i ett öppet textfält.

Utgångspunkten är att jobbsökarprofilerna är anonyma, vilket innebär att personen inte kan identifieras i profilen. I vissa fall kan det dock inte uteslutas att en arbetssökande kan identifieras med hjälp av jobbsökarprofilen genom att man kombinerar personuppgifter som avsiktligt sökts i olika databaser, om den arbetssökande t.ex. har ovanlig arbetserfarenhet eller utbildning. Detta kan tolkas som att det bidrar till att försvaga individens rättsskydd.

Jobbsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på serviceplattformen. Sökningar kan göras endast som enskilda sökningar så att åtminstone yrkesbeteckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde används som sökvillkor, dvs. det ska inte vara möjligt att med något sökord få fram alla jobbsökarprofiler eller största delen av dem som sökresultat. De aktörer som gör sökningar på serviceplattformen kan också identifieras i efterhand i situationer som gäller eventuella oegentligheter.

De jobbsökarprofiler som skapas och publiceras om den arbetssökande bidrar alltså till att försvaga den grundlagsfästa grundläggande rätten till skydd för privatlivet. Med beaktande av att jobbsökarprofilerna inte innehåller uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighetslagen, och att profilerna i regel är anonyma, kan denna inskränkning av en grundläggande rättighet inte anses vara betydande jämfört med vad som eftersträvas med de föreslagna ändringarna – matchning mellan arbetsplatser och arbetstagare, snabbare sysselsättning av arbetssökande samt det allmännas grundlagsenliga uppgift att trygga rätten till arbete för alla och främja sysselsättningen. Jobbsökarprofilerna publiceras dessutom i en endast delvis offentlig informationstjänst på internet, dvs. en serviceplattform, där endast inloggade arbetsgivare, arbetslöshetskassor och privata arbetsförmedlingsföretag kan granska och göra sökningar i profilerna, alltså aktörer som har intresse av att sysselsätta arbetssökande. Att serviceplattformen är delvis offentlig och att endast en avgränsad grupp aktörer kan söka i och granska jobbsökarprofilerna anses också minska riskerna för de grundläggande fri- och rättigheterna avsevärt jämfört med en helt öppen informationstjänst på internet.

Konsekvenser för rätten till arbete

Enligt 18 § i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det allmänna ska sörja för skyddet av arbetskraften. Dessutom ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

Genom de ändringar i lagstiftningen som gäller jobsökarprofiler eftersträvas sysselsättningsfrämjande effekter. Publiceringen av jobsökarprofiler kan anses främja sysselsättningen, eftersom det gör det möjligt för arbetsgivare att få uppgifter om sådana arbetssökande som inte annars nödvändigtvis söker arbete hos arbetsgivaren i fråga. Det gör det också möjligt för arbetsgivare att kontakta arbetssökande vars uppgifter de annars inte skulle ha. En effektivare arbetsförmedling och matchning förbättrar sysselsättningen.

Även de förslag som gäller jobb som Arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka bidrar till att de omständigheter som anges i 18 § i grundlagen förverkligas, eftersom ändringarna främjar sysselsättningen.

Konsekvenser för rätten till social trygghet

Rätt till social trygghet tryggas i 19 § 2 mom. i grundlagen.

Att arbetserbjudanden blir förpliktande genast från början av jobsökningen kan öka antalet tider utan ersättning. Ändringen är dock till sin natur sådan att den syftar till en snabbare sysselsättning av arbetssökande redan från början av jobsökningen. Med beaktande av det som sägs ovan och att det kan föreläggas skyldigheter som villkor för att få arbetslöshetsförmån, kan inskränkningen av den grundläggande rättigheten inte anses vara betydande.

I regel ska varje person som registrerar sig som arbetssökande skapa och publicera en jobsökarprofil på serviceplattformen. Att en jobsökarprofil inte publiceras påverkar inte jobsökningens giltighet eller annan lagstadgad offentlig Arbetskraftsservice som erbjuds den arbetssökande, och den som inte publicerar en profil förlorar inte sin förmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Indirekt kan publicering av en jobsökarprofil tolkas som en åtgärd som hänför sig till erhållande av arbetslöshetsförmån, eftersom det krävs bl.a. registrering som arbetssökande för att få förmånen. Som motvikt till erhållandet av arbetslöshetsförmån kan arbetssökande dock ha skyldigheter som de ska iakttä för att få förmånen. Syftet med att publicera en jobsökarprofil är att stödja den arbetssökandes sysselsättning, och därför kan den inte anses avsevärt inskränka den grundlagsfästa rätten till social trygghet.

4.1.7.2 Könskonsekvenser

Enligt uppgifter från Arbets- och näringsförvaltningens kundinformationssystem från slutet av oktober 2024 hade 261 777 kunder förelagts jobsökningsskyldighet. Jobsökningsskyldighet hade förelagts 58 procent av alla män och 59 procent av alla kvinnor som var arbetssökande kunder. Det är således inte någon större skillnad mellan kvinnor och män i fråga om vilken andel som förelagts jobsökningsskyldighet och propositionen innehåller inga förslag som påverkar detta.

Däremot finns det skillnader mellan kvinnor och män i fråga om jobsökningsskyldighetens omfattning. Av männen hade 36 procent förelagts full jobsökningsskyldighet (medeltal 1,24), medan motsvarande andel för kvinnor var 27 procent (medeltal 1,06). Den största förklarande

orsaken till denna skillnad mellan kvinnor och män beror på att kvinnornas andel av deltidsarbete är betydligt större än männens. Enligt arbetsförmedlingsstatistiken fanns det i slutet av september 2024 sammanlagt 42 192 kunder inom arbets- och näringsstjänsterna som arbetade på deltid. Av dem var 13 413 män (31 procent) och 28 779 kvinnor (69 procent). Enligt den föreslagna ändringen ska undantaget från jobbsökningsskyldigheten för deltidsarbete slopas och de ska omfattas av normal jobbsökningsskyldighet. Den föreslagna ändringen påverkar således kvinnor mer än män. Den föreslagna ändringen minskar skillnaden mellan kvinnor och män i fråga om jobbsökningsskyldighetens omfattning.

4.1.7.3 Konsekvenser för sysselsättningen

I bedömningen av sysselsättningskonsekvenserna är de mest centrala ändringarna som föreslås i propositionen genomförandet av samtal om jobbsökning, tillämpningen av arbetserbjudanden och publiceringen av arbetssökandes jobbsökarprofiler. Dessutom kan också andra föreslagna ändringar få konsekvenser för sysselsättningen.

Empiriskt statistik- och mikromaterial samt forskningslitteratur ger vid handen att sysselsättningskonsekvenserna av reformens centrala delar är följande:

- större prövningsrätt i fråga om kompletterande samtal om jobbsökning: - variationsintervall -4 600 – 0, mest sannolikt cirka -2 000
- förlängd tidsfrist för inledande intervjuer: inga sysselsättningskonsekvenser
- skyldighet att söka jobb som erbjuds och ändrat antal erbjudanden: 100–200
- omfattande publicering av jobbsökarprofiler: 1 250–2 500
- [Påföljderna läggs till senare]

Konsekvenserna uppskattas uppkomma under loppet av några år och kan också bli positivare med tiden, om Arbetskraftsmyndigheterna lär sig att rikta in samtalen om jobbsökning på ett verkningsfullt sätt, om kvaliteten på uppgifterna i profilerna förbättras och om fler arbetserbjudanden skickas i synnerhet till mindre aktiva arbetssökande. Särskilt kvaliteten på uppgifterna i profilerna och ett ökat utnyttjande av arbetserbjudanden kan få en allt större kombinationseffekt med tiden. När samtalen om jobbsökning inte längre ordnas så ofta torde effekten i inledningskedet bli negativ, men kompenseras åtminstone delvis av de övriga positiva konsekvenserna av reformen.

Reformens totala konsekvenser för sysselsättningen uppskattas vara -3 250–2 700, dvs. mest sannolikt -600–0-. Effekten ökar under några år efter ikraftträdandet inom ramen för detta variationsintervall.

Uppskattningen är förenad med osäkerhet som beskrivs nedan för varje element av reformen. Den samlade bedömningen är också förenad med osäkerhet som har att göra med växelverkan mellan reformens olika element och hur de genomförs. Den största osäkerheten gäller genomförandet av kompletterande samtal om jobbsökning.

Empirisk forskningslitteratur

Litteraturen visar att stöd för jobbsökning har positiva sysselsättningskonsekvenser för målgruppen, åtminstone på kort sikt. Enligt Martin²¹ är personlig rådgivning och uppföljning av jobbsökningen och sysselsättningsåtgärderna viktiga aktiveringsmoment som kräver kontakt ansikte mot ansikte och som inte kan ersättas med digitala tjänster. Alasalmi m.fl.²² observerade i sin metastudie att stöd vid jobbsökningen förbättrade deltagarnas sysselsättning på kort sikt. Stödet vid jobbsökningen har dock betydande substitutionseffekter, dvs. påverkar vem som får arbete men inte den totala sysselsättningsnivån. Arni och Schiprowski²³ analyserade data från Schweiz och observerade att jobbsökningskrav som är mer omfattande än den arbetssökandes självständiga jobbsökning betydligt ökar chanserna att hitta ett jobb. Effekterna varierar relativt mycket mellan olika kategorier av arbetssökande. Det förekommer också att jobbsökningsmålen inte uppnås och att sanktionerna därför ökar. Dessutom har bindande jobbsökningskrav negativa konsekvenser för arbetets varaktighet. Dustmann m.fl.²⁴ observerar att de som fått arbete med hjälp av arbetserbjudanden (referral) har högre löner och mer sällan byter arbetsplats. Effekten är särskilt stark i början av anställningen och avtar med tiden. Cheung m.fl.²⁵ observerade i Sverige att förstärkt arbetsförmedling leder till att arbetssökande söker fler jobb både när de föreslås och när de anvisas. Enligt detta försök med randomisering på två nivåer (de deltagande arbetsförmedlingskontoren valdes slumpmässigt och de deltagande personerna slumpades också) minskade arbetslösheten bland dem som fått förstärkt stöd, men ökade bland dem som inte fått det. Ett fullskaligt införande av verksamheten skulle minska arbetslösheten och även i viss mån de offentliga utgifterna. Sysselsättningen bland deltagarna ökade med totalt 1,8 procentenheter eller 4,6 procent under undersökningskvartalet, men sysselsättningen i kontrollgruppen minskade med 1,5 procentenheter eller 3,8 procent. Den totala effekten är cirka 0,25 procentenheter eller 0,7 procent.

Större prövningsrätt i fråga om kompletterande samtal om jobbsökning

Propositionen ger Arbetskraftsmyndigheterna större prövningsrätt när det gäller att ordna kompletterande samtal om jobbsökning. Därmed kan Arbetskraftsmyndigheten ordna färre kompletterande samtal om jobbsökning för arbetssökande som behöver mindre service. I det yttersta fallet ordnas inga kompletterande samtal om jobbsökning över huvud taget, och de arbetssökande intervjuas endast med tre månaders mellanrum vid de egentliga samtalen om jobbsökning.

²¹ John P Martin (2015); Activation and active labour market policies in OECD countries: stylised facts and evidence on their effectiveness. <https://izajolp.springeropen.com/articles/10.1186/s40173-015-0032-y>

²² Juho Alasalmi – Henna Busk – Antti Kauhanen - Taina Leinonen – Svetlana Solovieva – Tarmo Valkonen – Eira Viikari-Juntura (2020); Arbetspolitik och sysselsättningsgrad: forskningsbaserade slutsatser (på finska, referat på svenska) <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-951-6>

²³ Patrick Arni – Amelie Schiprowski (2015); The effects of binding and non-binding job search requirements. *The Effects of Binding and Non-Binding Job Search Requirements*

²⁴ Christian Dustmann – Albrecht Glitz – Uta Schonberg – Herbert Brücker (2015); Referral-based job search networks. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-951-6>

²⁵ Maria Cheung – Johan Egebark – Anders Forslund – Lisa Laun – Magnus Rödin – Johan Vikström (2019); Experimental evidence on displacement effects and mechanisms. IFAU working paper 2019:25 <https://www.ifau.se/en/Research/Publications/Working-papers/2019/does-job-search-assistance-reduce-unemployment-experimental-evidence-on-displacement-effects-and-mechanisms/>

Av detta och av genomförandet av den nuvarande modellen för arbetskraftsservice (tabell x) kan man härleda en övre och en nedre gräns för förändringen i antalet intervjuer. Den övre gränsen bestäms av den gällande lagstiftningen, dvs. sysselsättningsområdena kan fortsätta ordna kompletterande intervjuer och till och med försöka öka utfallet. Den nedre gränsen är antagandet att de kompletterande samtalen om jobsökning upphör helt, vilket skulle innebära att målnivån faller från 1,1 miljoner samtal till cirka 0,5 miljoner samtal, dvs. 49 procent av det målsatta antalet enligt den gällande lagstiftningen.

I konsekvensbedömningen²⁶ i regeringens proposition (RP 167/2021 rd) om den gällande regleringen uppskattades sysselsättningseffekten av de fem kompletterande samtal om jobsökning som ordnas i början av jobsökningen och det påföljande samtalet om jobsökning till +8 900 sysselsatta utifrån siffrorna för 2019. Ändringen innebär att inget förändras i målnivån vid den övre gränsen, och sysselsättningseffekten är alltså noll. Vid den nedre gränsen upphör de kompletterande samtalen om jobsökning helt, och då minskar det målsatta antalet intervjuer till 49 procent av det nuvarande målet. Sysselsättningseffekten minskar i motsvarande mån med 4 600 personer. Medeltalet för sysselsättningseffektens övre och nedre gräns är -2 300.

Alternativt kan man använda Huuskonens²⁷ resultat om reformen 2017, där det föreskrevs att samtalen om jobsökning ska ordnas med tre månaders mellanrum. När man tillämpar dessa resultat kan man uppskatta att cirka 2 000 årsverken går förlorade på grund av fördröjd sysselsättning om målnivån minskar med 26 procent²⁸, vilket är i samma storleksklass som den ovan beskrivna uppskattningen som bygger på gamla beräkningar.

Det bör noteras att antalet intervjuer även vid den nedre gränsen för propositionens mål (528 000) överstiger de resurser som för närvarande används för intervjuer (477 000). Detta innebär att sysselsättningsområdena behöver öka sina intervjuresurser i viss mån för att kunna uppnå den servicenivå som den föreslagna regleringen förutsätter. Vid beräkningen av sysselsättningseffekten ansågs det ändamålsenligt att i stället för det nuvarande utfallet jämföra det nuvarande målet med det mål som den nya lagändringen medför. Bedömningen av sysselsättningseffekten inkluderar därmed antagandet att förhållandet mellan mål och utfall förblir oförändrat.

Tabell 1: Målsatta antal och utfall för intervjuer enligt den nuvarande modellen för jobsökning (perioder som inletts 2023 under de första 8 månaderna av jobsökningen (1.1.2023-30.8.2024), exklusive kunder som återkommer under en tid kortare än 6 månader).

	Samtal totalt	Utfall
Nuvarande mål (=Propositionens övre gräns)	1 084 100	100 %

²⁶ Här hänvisning RP/arbetskraftsservicemodellen. Dessutom -1 200 då förpliktande arbetserbjudanden ersätts med jobsökningsskyldighet och +2 200 för påföljdssystemet.

²⁷ Huuskonen, J. (2023). Essays on the Role of Public Employment Services in Labour Market Matching. JYU Dissertations 681.

²⁸ Utifrån Huuskonens (2023) resultat höjer en ökning på 10 % i intervjusannolikheten den månatliga sysselsättningsrisken med 3,1 %. Därmed skulle medeltalet av den övre och den nedre gränsen i propositionen som presenteras i tabell 1 sänka målnivån med 26 procent ((8 900 --> 6 600), vilket skulle innebära att den månatliga sysselsättningsrisken förändras med 8 procent (/12=0,66 % på årsnivå). I relation till nivån av förmånsdagar 2023 (76,5 mn) innebär det en minskning på cirka 2 000 årsverken). I Huuskonens resultat beaktas undanträngningseffekterna.

Inledande intervjuer	368 375	100 %	
Kompletterande	556 094	100 %	
Samtal om jobsökning	159 631	100 %	
Utfall i nuläget	477 165	44 %	
Inledande intervjuer	245 921	67 %	
Kompletterande	124 451	22 %	
Samtal om jobsökning	106 793	67 %	
Mål nedre gräns	528 006	49 %	
Inledande intervjuer	368 375	100 %	
Kompletterande	0	0 %	
Samtal om jobsökning	159 631	100 %	
	2019 års nivå	% av målet i service-mo-dellen	Förändring (=sysselsättningseffekt)
Sysselsättningseffekt			
Mål enligt RP 167/2021 rd	8 900		
Propositionens mål övre gräns	8 900	100 %	0
Propositionens mål nedre gräns	4 335	49 %	-4 565
Propositionens mål medeltal	6 617	74 %	-2 283

När prövningsrätten ökar innebär det också att de nuvarande resurserna kan inriktas på ett annat sätt. I nuläget har kompletterande samtal om jobsökning ordnats nästan lika ofta för kunder inom olika servicelinjer. När prövningsrätten ökar kan Arbetskraftsmyndigheten inrikta de befintliga resurserna på de kategorier av arbetssökande där intervjuerna har störst effekt. Cheung m.fl.²⁹ (se även Card & Kluves metaanalys³⁰) rapporterar att periodiska intervjuer hade störst

²⁹ Maria Cheung – Johan Egebark – Anders Forslund – Lisa Laun – Magnus Rödin – Johan Vikström (2019); Experimental evidence on displacement effects and mechanisms. IFAU working paper 2019:25 <https://www.ifau.se/en/Research/Publications/Working-papers/2019/does-job-search-assistance-reduce-unemployment-experimental-evidence-on-displacement-effects-and-mechanisms/>

³⁰ I sin metaanalys Card&Klueve (What works? A Meta analysis of recent active labor market program evaluations, Journal of the European Economic Association, 2018, 16(3):894–931) rapporterar de att utsatta arbetssökande hade större nytta av stöd för jobsökning än andra arbetslösa. Även hos Card och Klueve var effekten 2,5-faldig ($0,037/0,0148=2,5$, nästan samma som i Cheungs studie). Också enligt en studie med material från Finland (Huuskonen, 2023) förbättrade periodiska intervjuer i reformen 2017 sysselsättningen mest bland mindre utbildade och personer som avlagt examen i servicebranschen, och rentav fördröjde sysselsättningen bland högutbildade (men också invandrare) (då undanträngningseffekterna beaktades). Men det finns också studier med annorlunda resultat. I Spanien, i motsats till Sverige (Arranz & García-Serrano. You'll never seek alone: The impact of active labour market policies on finding a job. Journal for Labour Market Research (2024)58:20), observerade forskarna att vägledning vid jobsökningen under en uppföljningsperiod på 3 månader påverkade sysselsättningen mer bland

effekt bland kunder som är födda utanför Västeuropa och har en längre arbetslöshetshistoria, medan en intensiv intervjufrekvens för sökande med en kortare arbetslöshetshistoria minskade sysselsättningseffekten i den kategorin. Intervjuresurserna kan användas effektivare om intervjuerna inriktas optimalt, men för närvarande ordnas så få intervjuer att det efter de lagstadgade intervjuerna inte längre finns resurser kvar för att rikta in kompletterande samtal om jobbsökning. Det finns inte heller fog för att anta att betydligt större resurser sätts in för intervjuer om prövningsrätten ökar. Därmed bedöms en förbättrad effektivitet till följd av inriktningen av intervjuer inte ge någon sysselsättningseffekt.

Förlängd tidsfrist för inledande intervjuer

En förlängd tidsfrist ger i teorin en möjlighet till effektivare resursanvändning om de inledande intervjuerna i första hand inriktas på de arbetssökande som förväntas vara arbetslösa längre. År 2023 upphörde 15 000 av de arbetslösas jobbsökningar inom en vecka, medan 42 000 jobbsökningar varade i 1–2 veckor. Om man tillförlitligt skulle kunna bedöma arbetslöshetens förväntade längd när jobbsökningen inleds skulle det löna sig att inte ordna dessa 57 000 intervjuer, och i stället satsa resurserna på de kunder som har större nytta av kundarbetet.

I nuläget genomförs dock endast 24 procent av de inledande intervjuerna inom de första fem dagarna (Tabell 3), och därför kan man inte anta att denna besparing realiserats fullt ut. Om man antar att intervjuer har hunnit ordnas med 24 procent av dessa 15 000 personer som får arbete under den första veckan innebär det 3 600 ”onödiga” intervjuer som för en större effekt hade kunnat inriktas på andra grupper. I praktiken är det svårt att göra tillförlitliga uppskattningar av arbetslöshetens längd, och därmed antas ändringen inte ha några sysselsättningskonsekvenser.

Jobb som Arbetskraftsmyndigheten anvisar en arbetssökande att söka

Propositionen har också konsekvenser för användningen av jobb som Arbetskraftsmyndigheten anvisar en arbetssökande att söka, dvs. s.k. arbetserbjudanden. I reformen görs alla arbetserbjudanden förpliktande igen. Dessutom minskar de inte den övriga jobbsökningsskyldigheten, utan utgör ett tillägg till den.

Tidigare empiriska forskningsresultat som gäller Finland visar enbart positiva effekter av arbetserbjudanden. Huuskonen³¹ har undersökt hur arbetserbjudanden påverkar tillsättandet av

högre utbildade, medelålders (jämfört med unga eller äldre) arbetssökande som varit arbetslösa och fått förmåner en kortare tid. Också i Australien minskade jobbsökningsrapportering (16 jobb/mån.) arbetslösheten mer bland arbetssökande utan arbetslöshetshistoria än bland arbetssökande med lång arbetslöshetshistoria (+3,5 vs. 1,4) (Borland, 2004). Också denna intervention inriktades i regel på arbetssökande med en bra ställning: nya arbetssökande som hade varit i arbete under de föregående 12 månaderna. I studier av unga arbetssökande förbättrade en intensifierad aktivering och övervakning samt ökade påföljder sysselsättningen bland unga som stod närmast arbetsmarknaden i Sverige och i Norge. Unga med fler sysselsättningshinder gynnades inte av programmen under en ettårig uppföljningsperiod (Hall m.fl., 2022; Dahl & Hernes, 2023). Skillnaderna mellan resultaten torde särskilt bero på att få studier har lyckats ta hänsyn till jobbsökningsprogrammets undanträngningseffekter, som kan variera mycket mellan olika grupper (t.ex. i Cheungs studie var bruttoeffekten för män dubbelt så stor som för kvinnor, men efter att undanträngningseffekterna beaktats var nettoeffekten mindre än för kvinnorna).

³¹ Jussi Huuskonen (2023); Essays on the role of public employment services in labour market matching. University of Jyväskylä, JYU dissertations 681

https://converis.jyu.fi/converis/portal/detail/Publication/184851963?lang=fi_FI

lediga jobb. Han observerade att fler jobb tillsattes i de områden där antalet arbetserbjudanden ökade mest. Samtidigt verkade erbjudandenas kvalitet och effekt minska med ökande volymer. Huuskonen har också undersökt effekterna av en ökning av antalet intervjuer med sökande. En ökad sannolikhet för intervjuer konstaterades öka sysselsättningen. Med stöd av tidigare resultat försämrar ett ökat antal arbetserbjudanden visserligen deras relativa effektivitet, men de är fortfarande den offentliga arbetsförmedlingens effektivaste sätt att tillsätta lediga jobb³²³³.

När den nuvarande modellen för arbetskraftsservice trädde i kraft 2022 rasade antalet arbetserbjudanden. Den primära orsaken har varit att en kvantitativ jobbsökningskyldighet infördes för arbetsökande.

År 2021 innan reformen trädde i kraft gjordes arbetserbjudanden för cirka var tredje platsannonser. Under 2023 då reformen var i kraft gjordes erbjudanden för två av hundra platsannonser. Dessa siffror har beräknats i förhållande till det totala antalet platsannonser. I praktiken inriktas flera arbetserbjudanden ofta på en och samma platsannonser och omfattar därför inte så många platsannonser.

Nivåer för risken att få ett arbetserbjudande vid kortvarig arbetslöshet har beräknats utgående från UF-centrets material om förpliktande arbetserbjudanden och överskridande av gränserna till 1–6 månaders arbetslöshet. Arbetserbjudandena ökade när gränsen till 6 månaders arbetslöshet räknat från den inledande intervjun överskreds. Sannolikheten för en arbetsökande att få ett arbetserbjudande ökar med 1,8 procentenheter vid 6 månader, då det blir förpliktande att söka arbete som erbjuds. Man kan anta att denna förändring avspeglar arbetskraftsmyndighetens förändrade incitament att ge arbetserbjudanden. Om man antar att tillämpningen av arbetserbjudanden ökar med 1,8 procent under arbetslöshetsperioder som är kortare än 6 månader till följd av att erbjudandena blir förpliktande, blir antalet arbetserbjudanden 2,1-faldigt jämfört med nivån 2023.

Antalet arbetserbjudanden kan alltså öka till en nivå på cirka 20 700. Det innebär en ökning på totalt cirka 10 800 arbetserbjudanden. För den förändringen kan man uppskatta en sysselsättningseffekt.

Då uppskattas tillvaratagandet av jobbets sysselsättningspotential genom effektiviserad rekrytering. Ansatsen fokuserar på tillsättandet av jobb³⁴, inte på de arbetsökandes sannolikhet att få arbete.

³²³² Räisänen, Heikki (2016); Saavutettiin kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015. TEM-analyyseja 70/2016, työ- ja elinkeinoministeriö, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-106-7>

³³ Räisänen, Heikki – Järvelä, Simo (2014); Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikkamuutoksen arviointia. TEM-analyyseja 61/2014, työ- ja elinkeinoministeriö <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-227-838-8>

³⁴ Arbetserbjudandenas effekter på hur snabbt jobben tillsätts beräknades för olika kategorier av jobb (alla, jobb utan ansökningstid, endast lönearbete). Dessutom togs modeller fram för rekryteringstiderna. Beräkningarna gjordes med Cox regressionsmodeller, och samma förklarande kovariater (kommuntyp, arbetstid, arbetets varaktighet och arbetsgivarens personalantal) användes i alla modeller. Först beräknades de genomsnittliga effekterna, som beskriver den genomsnittliga skillnaden i effektivitet mellan tillsättande via arbetserbjudanden och annat tillsättande när det gäller hur snabbt ett jobb tillsätts. Dessa modeller anger ett riskförhållande för att en plats ska tillsättas genom ett arbetserbjudande under

Som utgångspunkt för effektberäkningen kan man ta inflödet av nya lediga jobb 2023, som var totalt 828 998 st. Dessa jobb var lediga i genomsnitt i 32 dagar. När man omvandlar siffrorna ovan till månadsnivå³⁵ kan man beräkna jobbreserven: $69\,083 \times 1,049 = 72\,468$. När den tid som jobben är lediga effektiviseras, tas alltså jobbreservens sysselsättningspotential tillvara.

Effekten gäller dock inte hela reserven, utan endast den andel som berörs av det ökade antalet arbetserbjudanden. Den andel som berörs av det ökade antalet arbetserbjudanden kan beräknas på följande sätt: $(10\,800/12) \times 1,049 = 944$.

Effekten av tillsättandet genom arbetserbjudanden beräknas enligt den genomsnittliga nivån för alla lediga jobs lägsta varaktighet mellan 1 och 100 dagar, 20 procent.³⁶ Då förkortar tillsättandet genom arbetserbjudanden den genomsnittliga tiden som ett jobb är ledigt med 20 procent, dvs. 6,4 dagar³⁷. Då blir jobbreserven med det ökade tillsättandet genom arbetserbjudanden: $(10\,800/12) \times (25,6/32) = 755$. Därmed är effekten av det ökade antalet arbetserbjudanden: $944 - 755 = 189$.

Eftersom arbetserbjudandena är kraftigt inriktade på jobb utan ansökningstid (2023 gällde på platsannonsnivå 85 % av tillsättningarna genom arbetserbjudanden jobb som saknade ansökningstid³⁸, trots att dessa jobb endast utgjorde 4,4 % av alla jobb), blir beräkningsunderlaget bättre om man utesluter jobb med ansökningstid. Då var den genomsnittliga effekten för hela fördelningsområdet fram till 100 dagar 48 procent. Om analysen avgränsas till endast lönearbete är effekten bara 12 procent. Den övre gränsen är en effektivitetsökning på 48 procent beräknad utan jobb med ansökningstid, och effekten är då 450. Om man gör beräkningen med endast lönearbete blir effekten drygt 110 personer. Det beräknade tillvaratagandet av sysselsättningspotential till följd av att jobben tillsätts effektivare ligger mellan drygt 100 och 450 personer. Den övre gränsen är orealistisk, eftersom arbetet av olika skäl inte alltid inleds tidigare bara för att jobbet tillsätts snabbare. Det här beror t.ex. på uppsägningstider och andra arrangemang som innebär att den person som väljs inte genast kan börja arbeta, men kan också bero på arbetsgivaren.

Tabell. Effekter av ett ökat antal arbetserbjudanden

utgångsläge:	inflöde	tid som jobbet är ledigt, mån.	reserv
de ökade arbetserbjudandenas andel	10 800	1,049	944

följande dag. En närmare analys gjordes genom att använda tillsättningssätten i modellerna som stratifieringsvariabler och granska fördelningseffekterna vid 1, 8, 15, 25, 35, 50, 75 och 100 dagar. Modellresultaten ger olika effekter för olika typer av arbetsplatser, och de tillämpas i beräkningarna av sysselsättningseffekter.

³⁵ $(828\,998/12=69\,083 \text{ ja } 32/30,5=1,049)$

³⁶ Modellresultaten tolkas här konservativt som en effekt vid den nedre gränsen.

³⁷ $(=32-(0,8 \times 32)=6,4)$

³⁸ Ett jobb med ansökningstid betyder ett jobb som är ledigt under en viss tid som angetts på förhand.

efter ökningen av arbetserbjudanden:	inflöde	tid som jobbet är ledigt, mån.	reserv	effekt
alla jobb	10 800	0,84	755	189
exklusive jobb med ansökningstid	10 800	0,55	491	453
endast lönearbete	10 800	0,92	831	113

När fler jobb tillsätts genom arbetserbjudanden är effekten positiv, men kvantitativt relativt liten, vilket beror på att ökningen av arbetserbjudanden är relativt liten i förhållande till den totala volymen av jobb. En konservativ bedömning är att sysselsättningen ökar med 100–knappt 200 personer genom denna ökning av antalet arbetserbjudanden. Andelen lediga jobb, dvs. andelen av den potentiella sysselsättningsreserven som tas tillvara med hjälp av arbetserbjudanden kan tolkas som en sysselsättningseffekt och uttryckas som antal personer.

En osäkerhet behäftad med beräkningens dataunderlag är att det endast finns tillgänglig uppföljningsinformation om arbetserbjudanden till arbetssökande som har ett datum för den inledande intervjun antecknat i servicesystemet. Dessutom finns ingen information i arbetsförmedlingens statistiksystem om när gränserna för jobbsökningens varaktighet har överskridits, och därför har överskridningar av gränserna för arbetslöshetsperiodernas varaktighet använts i stället.

Efter att arbetserbjudandena delvis blev icke-förpliktande 2022 har meddelanden om sådana jobb ändå skickats till de arbetssökande, vilket utgör en osäkerhetsfaktor i granskningen. Volymen av arbetserbjudanden som inte är förpliktande är klart större än volymen av förpliktande arbetserbjudanden. Det återstår också att se vilken roll arbetserbjudandena i praktiken har i sysselsättningsområdenas serviceutbud. Dessutom är det oklart hur platsmeddelandenas roll och tillämpning utformas till följd av reformen.

Som referens i stödet för jobbsökning kan man använda det försök som Cheung m.fl. gjorde med randomiserat stöd för jobbsökning. Som en del av detta mer omfattande program till stöd för jobbsökning ökade arbetserbjudandena med totalt 6,5 procent. Förslagen, dvs. platsmeddelandena, ökade med 5 procent och de förpliktande arbetserbjudandena med 25 procent. Forskarna beräknade effekten av det mer omfattande programmet för jobbsökningsstöd, men dessa effekter kan inte specificeras som direkt referens för effekten av tillämpningen av arbetserbjudanden.

Jobbsökarprofiler

Om jobbsökarprofiler systematiskt skapas och publiceras i enlighet med propositionen kan man påverka den riktade information som arbetssökande får om jobben och den information som arbetsgivare får om arbetssökande. Konsekvenserna av publiceringen av profiler är jämförbara med konsekvenserna av införandet av serviceplattformen. Dessa påverkansmekanismer och deras empiriska nivå bedöms i konsekvensbedömningen i RP 225/2021 rd och i utvärderingen av

reformen av serviceplattformen på kort sikt³⁹. Även om den nya tekniken hade stor betydelse i lanseringen av serviceplattformen kan denna teknik och de möjligheter den ger att förbättra matchningen utnyttjas endast i den mån som jobbsökarprofiler skapats och publicerats och i den mån som information om lediga jobb finns tillgänglig i de publicerade platsannonserna.

I utvärderingen på kort sikt är nivån för sysselsättningseffekten vid den nedre gränsen ungefär densamma som i förhandsbedömningen, dvs. drygt 2 000 personer (förhandsbedömningen cirka 2 100 och utvärderingen 2 500). Relativt sett förefaller den tid jobben är lediga minska med åtminstone cirka 2,7 procent på kort sikt. Dessa utvärderingsresultat var estimerade vid den nedre gränsen för de modeller som utfördes. Problemet är att utvärderingsresultaten inte kan åtskiljas från effekten av den arbetsmarknadsmodell som trädde i kraft samtidigt. En del av den tidigare uppskattade effekten kan alltså bero t.ex. på verkställigheten av jobbsökningsskyldigheten, som kan ha effektiviserat rekryteringen.

Enligt utvärderingen på kort sikt var sysselsättningseffekten 2500–5000 personer. Resultatet tolkades konservativt vid den nedre gränsen, och med den centrala reservationen att modellen för arbetskraftsservice eventuellt påverkat resultatet. Den teknik som serviceplattformen i nuläget bygger på har dock fortfarande sysselsättningspotential när det gäller skapandet och publiceringen av profiler. Skyldigheten att publicera profiler ger för det första fler riktade sökresultat om de lämpligaste lediga jobben i de arbetssökandes egen jobbsökning, och för det andra ger den en möjlighet för arbetsgivare som söker arbetskraft att få en lista över de lämpligaste profilerna för lediga jobb och att direkt kontakta intressanta arbetssökande. Även profiler som inte publiceras har hjälpt arbetssökande rikta in sin jobbsökning.

En ändring som föreslås är att alla ska ha en jobbsökarprofil. Det ger arbetsgivarna en möjlighet som tidigare har varit marginell eftersom endast få profiler har publicerats. En sökande kan visserligen med sin profil själv få lämpliga jobb som sökresultat, men en arbetsgivare kan inte kontakta en intressant sökande t.ex. om ett ledigt jobb inte har publicerats. En sådan direkt sökning (jfr. Farm 2009⁴⁰ och 2018)⁴¹ har därför i inledningsskedet nödvändigtvis haft en mycket begränsad roll.

År 2022 representerade profilerna alltså drygt en femtedel av de arbetssökande. Nästan fyra av fem arbetssökande har inte skapat någon profil. Reformen har därför betydande potential att göra matchningen effektivare. Webbanalysen begränsar tillgången till uppgifter för 2023. UF-centret har dock samlat in uppgifter om antalet profiler 2024 manuellt. Nedan används främst uppgifter från 2024 om jobbsökarprofiler och sidvisningar för arbetsgivare.

Enligt UF-centrets uppgifter fanns i genomsnitt 296 506 aktiva jobbsökarprofiler enligt mätningar som gjordes under sju månader 2024. Enligt mätningar som gjordes under tio månader hade dock endast i snitt 24 890 av dessa profiler publicerats. I relation till det genomsnittliga antalet arbetssökande hade 59,1 procent skapat en profil, men endast i snitt 5 procent av de arbetssökande hade en publicerad profil. Av arbetsgivarna hade 8,8 procent läst profilerna. När detta multipliceras med de publicerade profilernas andel av de arbetssökande får man ett slags sannolikhet för matchning mellan jobbflödet och reserven av sökande, som för 2024 är cirka

³⁹ Räisänen, Heikki (2023); Havaittiinko Työmarkkinatorilla työllisyysvaikutusta? TEM-analyyseja 117/2023, työ- ja elinkeinoministeriö, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-536-2>

⁴⁰ Ante Farm (2009); Unemployment and Vacancies. Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm University, Working paper 8/2009

⁴¹ Ante Farm (2018); Measuring the Effect of Matching Problems on Unemployment. International Labour Review vol 159, issue 2, p 243–258

0,44 procent. Om sidvisningarna för arbetsgivare förblir oförändrade och alla arbetssökande har profiler i enlighet med förslaget ökar matchningssannolikheten från mindre än en halv procent till nästan 18 procent.⁴² Det är ändå helt uppenbart att också arbetsgivarna besöker sidorna oftare när uppgifterna om de sökande ökar och därmed ger dem mer intressant behållning.

De arbetssökande har redan i nuläget relativt bra potentiella möjligheter att söka intressant jobb-information. Om fler arbetssökande har profiler får deras egen jobsökning dock en klart en starkare roll på serviceplattformen. Skyldigheten gynnar sannolikt de mest passiva sökandena mest när deras uppgifter blir synliga och när de också själva kan söka intressanta jobb. Nyttan av profilpubliceringen är dock störst för arbetsgivarna som kan söka personal direkt också utan ett ledigförklarat jobb. I det stora hela ökar den beräknade sannolikheten för matchning mellan lediga jobb och arbetssökande betydligt. Dessutom bör man ta i beaktande att också den privata arbetsförmedlingssektorn och arbetslöshetskassorna kan utnyttja de anonyma profilerna för att förbättra matchningen.

Jobbmarknadens potentiella sysselsättningseffekt var i utvärderingen på kort sikt 2500–5000, varav 2500 uppskattades ha uppnåtts redan på kort sikt. Utifrån de mer exakta uppgifterna om jobsökarprofiler och sidvisningar för arbetsgivare som nu finns tillgängliga verkar det dock uppenbart att betydelsen av den nya modellen för arbetskraftsservice som också konstaterades i den tidigare utvärderingen, i praktiken alltså de arbetssökandes jobsökningsskyldigheter, förklarar en stor del av effekten. Utifrån uppgifterna om profiler och sidvisningar kan man uppskatta att rentav hälften av den tidigare uppskattade effekten kan ha varit en konsekvens av modellen för arbetskraftsservice. Då skulle en sysselsättningseffekt på 1 250–2 500 personer ännu kunna uppnås när alla arbetssökande ska ha en profil. Uppskattningen vid den övre gränsen är behäftad med betydande osäkerhet. Särskilt den privata arbetsförmedlingens roll och arbetsgivarnas direkta sökningar utan ledigförklarade jobb kan höja uppskattningen från den nedre gränsen. Sådana direkta sökningar har dock även negativa konsekvenser för matchningen eftersom den information som ingår platsannonserna då inte kommer ut på marknaden så att andra aktörer har tillgång till den.

Jobsökningsskyldighetens omfattning

Ett villkor för att utkomstskydd för arbetslösa ska betalas ut är att jobsökningsskyldigheten fullgörs, vilket med full skyldighet betyder att fyra jobb ska sökas varje månad. För närvarande görs cirka 2,5 miljoner ansökningar årligen, trots att målet var 14 miljoner då jobsökningsskyldigheten planerades. Jobsökningsskyldigheterna har varit lägre än väntat, och skyldigheten omfattar en mindre andel av de arbetssökande än väntat.

I propositionen föreslås att deltidsarbetande arbetssökande i regel ska söka fyra jobb per månad i stället för ett jobb.

Om antalet deltidsarbetande arbetssökande i november 2024 tas som utgångspunkt ökar jobsökningsskyldigheten per år enligt följande:

⁴² För lediga jobb med snabb dynamik används i beräkningen flödesinformation och för arbetssökande med långsammare dynamik används reserven. Detta efterliknar grovt matchningstanken om flöde-reserv, där den arbetssökande snart efter att ha blivit arbetssökande möter ett snabbt jobbflöde och där försöker hitta de intressantaste jobben. Den rekryterande arbetsgivaren är i sin tur tvungen att leta efter lämpliga sökande för sin platsannons i en reserv av sökande som förändras relativt långsamt.

42 881 personer x 3 ytterligare ansökningar per mån. x 12 mån. =1 543 716

Om jobsökningsskyldigheten höjs från en till fyra ansökningar ökar antalet ansökningar på årsnivå kalkylmässigt med minst cirka 1,5 miljoner sökta arbetsmöjligheter. Man kan dock anta att det bland deltidsarbetande arbetssökande också finns personer som inte är beredda att börja heltidsarbete. Det finns dock inget tydligt dataunderlag för att uppskatta deras antal. En del av dessa personer kan också sluta som kunder hos arbetskraftsservicen när jobsökningsskyldigheten skärps.

I samband med att den nuvarande modellen för arbetskraftsservice infördes uppskattade man att jobsökningsskyldighetens sysselsättningseffekt skulle bli 2 000 personer. Om utvidgningen av jobsökningsskyldigheten för deltidsarbetande påverkar med samma intensitet som utvidgningen av antalet ansökningar för alla arbetssökande motsvarar den kalkylmässiga sysselsättningseffekten av den utvidgade jobsökningsskyldigheten cirka 160 personer. Det är dock relevant att de som deltidsarbetar redan är sysselsatta och att endast deras antal arbetstimmar kan öka till följd av ändringen.

Eftersom man kan anta att effekten av den utvidgade skyldigheten för deltidsarbetande är starkare än i snitt, då ansökningsintensiteten i utgångsläget är lägre än snittet, kan effekten på den grunden också bli något större. I motsatt riktning verkar i sin tur minskningen av antalet kompletterande samtal om jobsökning och därigenom övervakningen av jobsökningen. Dessutom kan deltidsarbetande arbetssökande som inte särskilt aktivt själva söker heltidsarbete och inte får utkomstskydd för arbetslösa upphöra att vara kunder hos arbetskraftsservicen på grund av att skyldigheterna skärps. Eftersom omfattningen av dessa effekter inte kan uppskattas tydligt bedöms denna ändring öka arbetsinsatsen motsvarande en sysselsättningseffekt på cirka 150 personer. Med hjälp av Statistikcentralens arbetskraftskostnadsundersökning och arbetskraftskostnadsindex kan man beräkna att arbetskraftskostnaden för ett årsverke i den privata sektorn 2023 var cirka 62 127 €. Om arbetsinsatsen ökar med cirka 150 årsverken innebär det inom den privata sektorn att förädlingsvärdet ökar med minst 9,3 M€. Denna uppskattning baserar sig på förädlingsvärdet av anställningen av den sista arbetstagaren, där arbetskraftskostnaden motsvarar förädlingsvärdet. En ökning med 150 årsverken ökar i verkligheten förädlingsvärdet mer än så. Det bör dock noteras att effekten räknas på deltidsanställda, och då ska det förädlingsvärde de åstadkommer genom att deltidsarbete dras av från beräkningen ovan. Antalet arbetstimmar i deltidsarbete kan variera mycket beroende på person och tidpunkt. En konservativ uppskattning är att förädlingsvärdet ökar med åtminstone 3 M€ per år.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 En enklare serviceprocess

Utöver de föreslagna ändringarna har två andra alternativ analyserats under beredningen.

Effektivare genomförande av serviceprocessen

I detta alternativ görs inga ändringar i serviceprocessen, utan lagstiftningen hålls oförändrad. I stället genomförs serviceprocessen effektivare för att uppnå den nivå som uppskattas för antal intervjuer och föreläggande av jobsökningsskyldighet i regeringens proposition RP 167/2021 rd. Det här alternativet kan bidra till att modellens uppskattade sysselsättningseffekter uppnås.

En annan fördel är att EU-finansieringen inte äventyras. Genomförandet kräver inte heller att man sätter sig in i ny lagstiftning.

En svaghet är att alternativet inte uppfyller riksdagens uttalande till den del som riksdagen har förutsatt att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen om det föranleds av utredningar om hur serviceprocessen inom arbetskraftsservicen fungerar. Ovan beskrivs ändringsbehov och missförhållanden som framkommit i utredningar.

Sannolikt är det också svårt att effektivisera genomförandet utan att öka personalresurserna. Dessutom har arbets- och näringsministeriets möjligheter att styra arbetskraftsservicens verksamhet minskat väsentligt efter att ansvaret för att ordna arbetskraftsservicen överfördes från aktörerna inom ministeriets förvaltningsområde till kommunbaserade arbetskraftsmyndigheter.

En enklare serviceprocess för vissa kundgrupper

I detta alternativ ändras inte de gällande huvudreglerna om att ordna kompletterande samtal om jobsökning och förelägga jobsökningsskyldighet och om jobsökningsskyldighetens omfattning, men ändringar görs för vissa kundgrupper. Ändringarna inriktas på de aspekter som enligt utredningarna är mest problematiska. I praktiken innebär det att nya undantag från huvudregeln införs.

Arbets- och näringsministeriets utredning visar att den nuvarande kundprocessen fungerar sämst bl.a. för arbetssökande som studerar frivilligt, arbetar, är sysselsatta eller har invandrarbakgrund. För dessa kundgrupper är det besvärligt att genomföra såväl jobsökningsskyldigheten som kundmötena. I detta alternativ kan man minska antalet kompletterande samtal om jobsökning och föreläggandet av jobsökningsskyldighet för dessa kundgrupper.

Fördelen med alternativet är att det delvis genomför uppdraget i riksdagens uttalande att vid behov se över lagstiftningen utifrån iakttagelser i utredningar. I viss mån uppfyller det också propositionens syfte att förenkla serviceprocessen och utöka prövningsrätten. Det ökar också i viss mån möjligheterna att inrikta personalresurserna på de kunder som behöver mer stöd i jobbsökningen, särskilt de som är arbetslösa.

En fördel med alternativet är att begränsade ändringar också innebär begränsade eller nästan obefintliga negativa konsekvenser för den uppskattade sysselsättningseffekten av den nuvarande kundservicemodellen. Det är också osannolikt att EU-finansieringen äventyras eftersom serviceprocessens grundstruktur förblir oförändrad.

Alternativet uppfyller dock bara delvis propositionens syften. Lagstiftningen blir också svårtydigare än för närvarande eftersom nya undantag behöver tas in i bestämmelserna.

5.1.2 Privata arbetsförmedlares möjligheter att få uppgifter om arbetssökande

Under beredningens lopp har man bedömt att publicerade jobsökarprofiler är ett rättsligt hållbart och praktiskt genomförbart sätt att ge den privata arbetsförmedlingen möjligheter att få de uppgifter som behövs om arbetssökande. Detta förutsätter för det första att fler aktörer kan granska och söka jobsökarprofiler. Dessutom behöver antalet publicerade profiler ökas så att det närmar sig antalet arbetssökande. Jobsökarprofilerna behöver innehålla tillräckliga uppgifter för att arbetsgivarna och arbetsförmedlingsföretagen ska kunna bedöma personernas kompetens och arbetsrelaterade önskemål. Det är också viktigt att grundlagens villkor är uppfyllda när jobsökarprofiler delvis publiceras i det allmänna datanätet.

Under beredningen har man diskuterat alternativet att i 27 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskriva om att man måste skapa och publicera en jobbsökarprofil för att kunna registrera sig som arbetssökande. Avsikten är då att jobbsökningen inte är i kraft om personen inte skapar och publicerar en jobbsökarprofil på serviceplattformen i samband med registreringen som arbetssökande. En person som registrerat sig som arbetssökande ska ha en jobbsökarprofil med uppgifter som är väsentliga för jobbsökning och sysselsättning, dvs. uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Profilen kan också innehålla en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. I detta alternativ kommer antalet publicerade jobbsökarprofiler nära antalet registrerade arbetssökande, med undantag för personer som inte behöver skapa eller publicera en jobbsökarprofil. Arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som är inloggade på serviceplattformen kan söka publicerade profiler och på det sättet få uppgifter om arbetssökande. Personer som inte har registrerat sig som arbetssökande kan dessutom skapa och publicera en jobbsökarprofil frivilligt, liksom i nuläget.

Alternativet är dock förknippat med vissa problem. Det kan oskäligt försvåra registreringen som arbetssökande och därför minska arbetslösa personers intresse för arbetskraftsservicen. Det här gäller åtminstone personer som inte kan identifiera sig elektroniskt eller som har svaga it-kunskaper. År 2023 inleddes t.ex. cirka en femtedel av jobbsökningarna på något annat sätt än i e-tjänsten. För att alla arbetssökande ska ha en likvärdig ställning när de registrerar sig som arbetssökande behöver man alltså i vilket fall som helst införa ett alternativt förfarande för att skapa och publicera profilen. Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott har också uttryckligen konstaterat att skapandet av en jobbsökarprofil inte får vara en förutsättning för att jobbsökningen ska inledas eller för att kunden ska kunna uträtta ärenden hos arbets- och näringstjänsterna (AjUB 3/2022 rd). Alternativet strider direkt mot utskottets betänkande. På grund av dessa problem ansåg man att det inte var relevant att vidareutveckla alternativet.

Under beredningen har man också diskuterat alternativet att i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den komma överens om att den arbetssökande ska skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen före en utsatt tid. Om den arbetssökande inte inom utsatt tid gör det som man kommit överens om i sysselsättningsplanen tillämpas det graderade påföljdsystemet enligt 2 a kap. 9 och 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om den arbetssökande inte har en giltig orsak för sitt förfarande. I praktiken kan underlåtenhet att skapa och publicera en jobbsökarprofil alltså i detta alternativ leda till en tid utan ersättning eller till skyldighet att vara i arbete. En person som registrerat sig som arbetssökande ska på motsvarande sätt ha en jobbsökarprofil med uppgifter som är väsentliga för jobbsökning och sysselsättning, dvs. uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Profilen kan också innehålla en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Endast uppgifter som är väsentliga för jobbsökning och sysselsättning omfattas av påföljdssystemet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och den arbetssökande kan alltså föreläggas att publicera en i princip anonym jobbsökarprofil för att inte förlora arbetslöshetsförmånen. Inloggade arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor kan söka publicerade jobbsökarprofiler.

Ett problem med detta alternativ är dock att skyldigheten att publicera uppgifterna i jobbsökarprofilen är förenad med ett direkt hot om att förlora arbetslöshetsförmånen. Det är också svårt att lagstifta om gränserna för myndighetens prövningsrätt när det gäller en eventuell påföljd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eftersom arbetssökande har olika färdigheter och möjligheter att skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen. Alternativet orsakar också betydligt mer arbete för myndigheterna med att följa och uppdatera planer och ge de utlåtanden som det föreskrivs om i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Alternativet medför också fler uppgifter för förmånsbetalarna i form av beslut med anledning av

arbetskraftspolitiska utlåtanden och för de instanser där ändring söks i och med att antalet ärenden antas öka. Alternativet kräver också stora och dyra ändringar i informationssystemen.

5.1.3 Utkomstskydd för arbetslösa

Inledning av tid utan ersättning 30 dagar efter att arbete inte har sökts trots anvisning

Enligt 2 a kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har en arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 45 dagar från det att 30 dagar har förflutit från vägran att ta emot arbete, om den arbetssökande under den tid han eller hon är arbetslös utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som en arbetsgivare individuellt erbjuder honom eller henne eller som han eller hon har sökt och blivit vald till.

I princip börjar tiden utan ersättning från den dag då en arbetssökande har förfarit på ett sätt som enligt en arbetskraftspolitisk bedömning är klandervärd. Den ovannämnda bestämmelsen avviker från detta i och med att tiden utan ersättning börjar först 30 dagar senare. Syftet är att påverka de arbetssökandes förfarande så att en arbetssökande som vet att förmånen kommer att dras in söker arbete eller deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt sina behov⁴³. Det finns ingen forskning om Finlands förmånssystem som visar om syftet uppnås eller inte.

Under beredningen har man på grund av arbets- och näringsbyråns respons bedömt om den senarelagda inledningen av tiden utan ersättning bör utvidgas till att gälla situationer där arbetssökande utan giltig orsak har låtit bli att söka ett arbete som arbetskraftsmyndigheten har uppmanat personen att söka. Innan de ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som trädde i kraft i maj 2022 gällde den senarelagda inledningen av tid utan ersättning också när arbetskraftsmyndigheten anvisat ett arbete.

Innan de ändringar som gjordes i maj 2022 ålades arbetssökande som vägrade ta emot ett arbete som arbets- och näringsbyrån anvisat alltid en tid utan ersättning eller en skyldighet att vara i arbete om det inte fanns någon giltig orsak att vägra ta emot arbetet. Till skillnad från detta har de gällande påföljderna graderats så att den första underlåtelsen inte medför några påföljder, den andra underlåtelsen inom en period på ett år leder till 7 kalenderdagar utan ersättning, den tredje till 14 dagar utan ersättning och den fjärde till en skyldighet att vara i arbete.

Om den senare inledningstidpunkten för en tid utan ersättning utvidgas så att den också gäller när en arbetssökande utan giltig orsak har låtit bli att söka ett arbete som arbetskraftsmyndigheten har anvisat, och påföljderna inte ändras på något annat sätt, blir helheten relativt svårtydig. Om en arbetssökande ska föreläggas flera påföljder av olika orsaker, och en påföljd inleds senare, kan det leda till att en 7 dagar lång tid utan ersättning börjar senare än en 14 dagar lång tid utan ersättning eller senare än en skyldighet att vara i arbete.

Om inledningstidpunkten för alla påföljder senareläggs uppstår inga sådana svårtydiga situationer. Det alternativet har inte bedömts närmare under beredningen eftersom en sådan ändring kan antas öka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa åtminstone i viss mån. Det bör också noteras att den första underlåtelsen i samband med service och jobbsökning inte heller i nuläget leder till att den arbetslösa förlorar en arbetslöshetsförmån.

⁴³ Frågan behandlas och bedöms närmare i regeringens proposition RP 210/2016 rd.

På de grunder som anförs ovan föreslås det inte att den senarelagda inledningstidpunkten för en tid utan ersättning utsträcks till att gälla situationer där arbetssökande utan giltig orsak låter bli att söka ett arbete som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat.

Förpliktande kompletterande samtal om jobsökning

Enligt 2 a kap. 9 § 1 mom. 1 och 9 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är deltagande i en inledande intervju, ett samtal om jobsökning och ett kompletterande samtal om jobsökning förpliktande villkor för att en arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån. För att en arbetssökande ska vara skyldig att delta i ett kompletterande samtal om jobsökning förutsätts dock att man har kommit överens om deltagandet i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

För att ett kompletterande samtal om jobsökning ska vara förpliktande måste man komma överens om samtalet i sysselsättningsplanen, så att det är klart för den arbetssökande vad som förutsätts i serviceprocessen. En överenskommelse i sysselsättningsplanen stöder dessutom serviceprocessens ändamålsenlighet och planmässighet.

En kommun som deltog i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen gav i samband med beredningen av regeringens proposition respons om att sysselsättningsplanerna eller planerna som ersätter dem inte alltid hinner uppdateras, och att de kompletterande samtalen om jobsökning därför inte alltid blir förpliktande för den arbetssökande. Kommunen föreslog att det inte ska krävas en överenskommelse i planen för att ett kompletterande samtal om jobsökning ska vara förpliktande.

Responserna bedömdes under beredningen, men den föreslagna ändringen inkluderades inte i propositionen. Orsaken är att de ovannämnda grunderna för att förutsätta en överenskommelse i planen betraktades som viktigare än eventuella svårigheter med att uppdatera planerna. Problemen torde kunna lösas också t.ex. genom att serviceprocessens planmässighet utvecklas.

Återställd rätt till utkomstskydd för arbetslösa efter upprepat klandervärt förfarande i samband med jobsökning och Arbetskraftsservice

Enligt 2 a kap. 10 § återställs rätten till arbetslöshetsförmån efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete bl.a. när den arbetssökande inom tre månader efter en inledande intervju rättar ett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete. Även i dessa situationer gäller skyldigheten att vara i arbete alltid i minst 14 dagar.

Det som nämns ovan tillämpas i praktiken när en arbetssökande efter den inledande intervjun fyra gånger har förfarit på ett klandervärt sätt enligt en Arbetskraftspolitisk bedömning, men rättar konsekvenserna av det sista förfarandet (t.ex. deltar i ett samtal om jobsökning, om skyldigheten att vara i arbete har förelagts för att personen uteblivit från ett samtal om jobsökning). Då föreläggs den arbetssökande 7 dagar utan ersättning för den andra underlåtelsen, 14 dagar utan ersättning för den tredje underlåtelsen och en skyldighet att vara i arbete för den fjärde underlåtelsen. Skyldigheten att vara i arbete gäller tills den arbetssökande rättar sitt förfarande, dock alltid i minst 14 dagar.

Ett syfte med denna proposition är att göra lagstiftningen tydligare. I det syftet har man minskat antalet undantag från huvudregeln. Under beredningen bedömde man om också det undantag som beskrivs ovan bör slopas. Det föreslås dock inte eftersom propositionens syfte inte är att generellt göra påföljdssystemet striktare inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Uppgifterna om arbetskraftspolitiska utlåtanden i arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik visar att uppskattningsvis 2070 arbetssökande år 2023 under de tre månaderna efter den inledande intervjun förelades två tider utan ersättning i anslutning till jobsökning och arbetskraftsservice och en skyldighet att vara i arbete. Rätten till arbetslöshetsförmån återställdes på det ovan beskrivna sättet för cirka 40 arbetssökande. På grund av det låga antalet arbetssökande med återställd rätt till förmån talar inte heller sparmålen i de offentliga finanserna för att bestämmelsen om återställande av rätt till förmån ska upphävas eller ändras.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Jobbsökarprofiler utomlands

Sverige

I Sverige driver Arbetsförmedlingen en portal med samma namn, och portalens innehåll granskas i en utredning som statsrådet publicerade 2021. Enligt utredningen har portalen många olika appar och översikter över arbetslivet och framtidens viktiga kompetenser för olika användargrupper. I portalen finns också verktyg som användarna själva kan bedöma sin kompetens med. Inloggade användare kan också få sin tidigare yrkeskompetens bedömd och kvalificerad. Platssannonsplattformen Platsbanken och servicen för arbetslösa arbetssökande är integrerade i portalen. Arbetssökande kan skapa en egen profil och arbetsgivare kan söka och direkt kontakta lämpliga arbetstagare med hjälp av profilerna.⁴⁴

På arbetsformedlingen.se⁴⁵ kan den arbetssökande skapa en kompetensprofil med uppgifter om kompetens och erfarenhet. Efter att ha skapat profilen kan den arbetssökande publicera den, och sedan kontaktas av arbetsgivare. Man behöver inte registrera sig som arbetssökande för att skapa en kompetensprofil. Det är dessutom frivilligt att skapa en profil.

Danmark

I Danmark finns webbplatsen jobnet.dk⁴⁶, som drivs av Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Där kan eller måste arbetssökande registrera ett cv i enlighet med lagen Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr 280 af 01/03/2024, nedan lagen om aktiv sysselsättningsinsats).

Enligt lagen om aktiv sysselsättningsinsats ska bl.a. arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån registrera ett cv på Jobnet.dk så att arbetsgivare kan söka uppgifterna. Den arbetssökandes cv ska innehålla uppgifter om kompetens, erfarenhet och andra relevanta fakta. Enligt lagen ska den arbetssökande registrera sitt cv på Jobnet.dk så snabbt som möjligt, dock senast inom 2–3 veckor efter att ha anmält sig som arbetssökande, om inte något undantag tillämpas på den arbetssökande så att inga cv-uppgifter behöver registreras. Dessutom ska arbetslöshetskassan eller arbetskraftsmyndigheten säkerställa att cv-uppgifterna är tillräckliga och att de är det också under den tid som jobsökningen pågår. Staten och kommunen har också åtkomst till cv-uppgifter som de arbetssökande registrerat på Jobnet.dk, och arbetslöshetskassan har åtkomst

⁴⁴ Tuomi, Ilkka; Hautamäki, Antti; Ketamo, Harri: Arbetsmarknadsinformation i ett digitaliserande Finland (på finska, referat på svenska). Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 2021:24, s. 108–111.

⁴⁵ <https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/sa-hittar-du-jobbet/skapa-en-kompetensprofil>

⁴⁶ <https://job.jobnet.dk/CV/frontpage>

till cv-uppgifterna för egna medlemmar. I lagen preciseras det att sysselsättningsministern fastställer närmare regler om innehållet i cv-uppgifterna.⁴⁷

Arbetslösa arbetssökande som får dagpenning eller utkomststöd ska göra sitt cv sökbart för arbetsgivare på jobnet.dk. Sökbarheten anger om cv-uppgifterna kan ses av arbetsgivare, och olika regler tillämpas beroende på vilken målgrupp personen tillhör. Exempelvis för arbetslösa arbetssökande blir cv-uppgifterna automatiskt sökbara på jobnet.dk när den arbetssökande har fyllt i de obligatoriska fälten utbildning, arbetserfarenhet, kontaktuppgifter, ”jag söker jobb som” och anställningsvillkor. Arbetssökande som inte behöver göra sitt cv sökbart på jobnet.dk ska komma överens med jobbcentret om när ett cv ska göras sökbart. En arbetssökande kan alltid frivilligt göra sitt cv sökbart.⁴⁸

Uppgifterna i ett sökbart cv är synliga för arbetsgivare, men vissa uppgifter kan döljas. För att ett cv ska vara sökbart måste dock alltid e-postadressen eller telefonnumret vara synliga. När den arbetssökande har fyllt i åtminstone de uppgifter som krävs kontrollerar arbetslöshetskassan eller jobbcentret om cv:t är sökbart. Om kriterierna inte uppfylls anger handläggaren vad som behöver ändras.⁴⁹

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om ordnande av arbetskraftsservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

10 §. *Den arbetssökandes bostad, hemkommun och pendlingsområde.* Paragrafens 1 mom. upphävs.

4 kap. Serviceprocessen för arbetssökande

28 §. *När en jobsökning upphör att vara i kraft.* Paragrafen ändras. I 1 mom. 1 och 2 punkten finns motsvarande bestämmelser som för närvarande om de orsaker som leder till att jobsökningen upphör. I 3 punkten föreskrivs det att en jobsökning upphör att vara i kraft om den arbetssökande underlåter att sköta ärenden hos arbetskraftsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter. Ändringen jämfört med den gällande bestämmelsen är att det inte längre krävs att förfarandet upprepas, utan jobsökningen upphör att vara i kraft efter den första underlåtelser. I 4 punkten föreskrivs det att en jobsökning upphör att vara i kraft om den arbetssökande inte kommer till en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning vid en tidpunkt som personen själv reserverat i nättjänsten för ändamålet. I sak motsvarar bestämmelserna det gällande 2 mom. och ändringen är lagteknisk.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar gällande 3 mom.

29 §. *Inledande av jobsökning på nytt.* I 2 mom. görs en ändring som föranleds av den ändring som föreslås i 28 §. I sak motsvarar bestämmelsen den gällande och ändringen är lagteknisk.

⁴⁷ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/280>

⁴⁸ <https://info.jobnet.dk/jobsoeger/mit-cv-paa-jobnet/>

⁴⁹ <https://info.jobnet.dk/jobsoeger/mit-cv-paa-jobnet/>

30 §. Information till arbetssökande. I 1 mom. tas det in en bestämmelse om att Arbetskraftsmyndigheten i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter ska informera den arbetssökande också om skapandet och publiceringen av en jobb-sökarprofil. Dessutom görs språkliga ändringar i momentet.

31 §. Ordnande av inledande intervju. Paragrafen ändras så att den tidsfrist som i 1 mom. anges för ordnande av en inledande intervju förlängs. Arbetskraftsmyndigheten ska ordna en inledande intervju utan obefogat dröjsmål, dock senast inom tio vardagar från det att jobbsökningen inleddes, i stället för fem vardagar som i nuläget. Tio dagar är den utsatta tiden, och beroende på situationen ska den inledande intervjun ordnas så snart som möjligt efter att jobbsökningen inletts.

Bestämmelsen om möjligheten att ordna ett lättare kompletterande samtal om jobbsökning före den inledande intervjun slopas eftersom tidsfristen för att ordna en inledande intervju förlängs och för att förenkla regleringen och göra den tydligare och begripligare.

Enligt de gällande bestämmelserna ska Arbetskraftsmyndigheten ordna en inledande intervju eller ett kompletterande samtal om jobbsökning med en arbetssökande inom fem vardagar från jobbsökningens början. Enligt specialmotiveringen (RP 167/2021 rd) är avsikten att den gällande tidsfristen såtillvida endast ska vara en målsättning att den ska ge möjlighet att ordna verksamheten på ett smidigt sätt. Avsikten är att den arbetssökande ska erbjudas en inledande intervju inom fem dagar från det att jobbsökningen inleddes, men också tider senare än inom fem vardagar kan erbjudas. Förlängningen av tidsfristen är dock i princip inte avsedd att vara längre än några vardagar, och denna möjlighet ska inte användas för att kringgå tidsfristen. Till skillnad från nuläget är avsikten att den tidsfrist på tio dagar som föreslås i denna proposition ska vara bindande. Arbetskraftsmyndigheten ska även i fortsättningen kunna kontakta kunden före den inledande intervjun och t.ex. instruera kunden att fylla i en digital kompetenskartläggning på förhand.

I 3 mom. görs en språklig ändring. Den inledande intervjun ska liksom nu ordnas vid Arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om det inte finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna intervjun på annat sätt. Den inledande intervjun ska alltså i regel ordnas på plats, och endast undantagsvis på något annat sätt. När man bedömer hurdana skäl som är vägande kan man åtminstone beakta situationer där man vet att arbetslösheten eller permitteringen kommer att upphöra eller där kunden har exceptionellt lång väg till verksamhetsstället. Vetskap om att arbetslösheten kommer att upphöra är relevant främst om arbetslöshetsperioden är mycket kort, t.ex. några veckor. Om en person som fortfarande arbetar eller studerar anmäler sig som arbetssökande kan man ta hänsyn till att personen inte har möjlighet att komma till verksamhetsstället på grund av arbetet eller studierna. Om intervjun ordnas på annat sätt ska den dock alltid bygga på personlig interaktion mellan den arbetssökande och Arbetskraftsmyndighetens sakkunniga, och kan inte ersättas med t.ex. ett webbformulär eller möten i grupp.

32 §. Innehållet i den inledande intervjun. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om innehållet i den inledande intervjun. I 1 mom. finns i huvudsak samma bestämmelser som i det gällande 34 § 1 mom. om bedömning av servicebehovet och utarbetande av en sysselsättningsplan. Bestämmelserna omformuleras. Också den ändring som gäller planen är en omformulering så att ingen sysselsättningsplan utarbetas för integrationskunder vid den inledande intervjun om en integrationsplan utarbetas för dem.

I verkställigheten har det varit oklart om man vid den inledande intervjun kan utarbeta en integrationsplan ifall den ersättande plan som nämns i bestämmelsen inte har utarbetats före den

inledande intervjun. Enligt förarbetena (RP 167/2021 rd) är avsikten att en sysselsättningsplan utarbetas för en i integrationslagen avsedd integrationskund vid den inledande intervjun enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om en integrationsplan ännu inte kan utarbetas för den personen. Med andra ord får man också i fortsättningen vid den inledande intervjun utarbeta en integrationsplan enligt integrationslagen, om det är möjligt att utarbeta en sådan plan. I verkställigheten har det dessutom varit oklart om man i samband med en inledande intervju också kan bedöma en integrationskunds servicebehov enligt 14 § i integrationslagen. I lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns bestämmelser om vad som åtminstone ska ingå i en inledande intervju. Den lagen hindrar alltså inte att man gör en bedömning av servicebehovet enligt 14 § i integrationslagen i anslutning till den inledande intervjun, om arbetskraftsmyndigheten har möjlighet att göra det.

I 2 mom. finns bestämmelser som motsvarar innehållet i den första meningen i det gällande 34 § 2 mom. om vägledning av arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för dem och uppsöka behövlig service. Till meningen fogas att arbetssökande också ska vägledas till att skapa och publicera en jobbsökarprofil vid behov. Bestämmelsens syfte är att arbetskraftsmyndigheten vid den inledande intervjun ska vägleda och påminna arbetssökande som ännu inte gjort det att på serviceplattformen skapa och publicera en sådan jobbsökarprofil för arbetssökande som avses i 129 §. I regel har den arbetssökande efter en inledande intervju fortfarande tid att själv skapa och publicera en jobbsökarprofil. Avsikten är att så många som möjligt själva ska skapa och publicera en jobbsökarprofil eftersom profilen då på bästa sätt stöder den arbetssökandes möjligheter att få arbete.

I momentet föreskrivs också liksom i andra meningen i gällande 34 § 2 mom. att den service som erbjuds den arbetssökande presenteras vid intervjun, och att parterna kommer överens om hur den arbetssökande utträttar ärenden och hur kontakten mellan myndigheten och den arbetssökande i övrigt ska skötas.

33 §. Bedömning av den arbetssökandes servicebehov. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om bedömning av den arbetssökandes servicebehov. I 1 mom. finns bestämmelser om vad arbetskraftsmyndigheten åtminstone ska bedöma när den bedömer vilken service en arbetssökande behöver, och i 2 mom. om omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av servicebehovet. Bestämmelserna motsvarar delvis gällande 37 §, men kompletteras, preciseras och förtydligas eftersom bedömningen av servicebehovet i fortsättningen mer än tidigare påverkar hur serviceprocessen fortsätter för den arbetssökande.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska arbetskraftsmyndigheten liksom enligt den gällande 37 § 1 mom. 1 punkten bedöma den arbetssökande personens kompetens och yrkesskicklighet. Den arbetssökandes servicebehov utgår alltså från den kompetens och yrkesskicklighet som personen skaffat genom utbildning och arbetserfarenhet, men också annan kompetens t.ex. från fritidsintressen ska tas i beaktande.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska arbetskraftsmyndigheten bedöma den arbetssökande personens jobbsökningsfärdigheter och förutsättningar för jobbsökning på egen hand. Punkten motsvarar delvis 37 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen, enligt vilken personens jobbsökningsfärdigheter beaktas när arbetskraftsmyndigheten bedömer vilken service en arbetssökande behöver. Syftet med den föreslagna punkten är att den arbetssökandes jobbsökningsfärdigheter ska bedömas, och att den bedömningen också ska utnyttjas när man bedömer förutsättningarna för jobbsökning på egen hand. I bedömningen av jobbsökningsfärdigheter kan man beakta t.ex. hur den arbetssökandes jobbsökarprofil ser ut. Detta säger inte direkt något om den arbetssökandes jobbsökningsfärdigheter, men om profilen är dåligt gjord eller den arbetssökande inte skapat sin profil själv kan det tyda på att jobbsökningsfärdigheterna behöver utredas närmare.

Enligt den föreslagna 3 mom. 3 punkten ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma personens möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Enligt 4 och 5 punkten ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma sannolikheten för utdragen arbetslöshet och sannolikheten för arbetslöshet. Punkterna motsvarar den gällande 37 § 1 mom. 4 punkten, enligt vilken de omständigheterna ska tas i beaktande i bedömningen av servicebehovet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska den arbetssökandes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet beaktas när servicebehovet bedöms. Det motsvarar bestämmelsen i den gällande 37 § 1 mom. 1 punkten, vilket innebär att den arbetssökandes egna önskemål och målsättningar även i fortsättningen är relevanta, och att Arbetskraftsmyndigheten ska ge den arbetssökande stöd för att uppnå dessa mål. Liksom för närvarande har dock ingen en ovillkorlig rätt att få t.ex. vissa tjänster om det inte finns uttryckliga bestämmelser om det.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska man dessutom beakta den arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna för att söka och få arbete. Momentet motsvarar den gällande 37 § 2 punkten. Även andra omständigheter som inverkar på personens möjligheter att få arbete ska beaktas på samma sätt som enligt den gällande 37 § 1 mom. 3 punkten.

I 3 mom. finns motsvarande bestämmelser som i gällande 37 § 2 mom. om undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt andra sakkunnigbedömningar och samarbete.

34 §. Ordnande av samtal om jobsökning. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om ordnande av samtal om jobsökning. I 1 mom. föreskrivs det om samtal om jobsökning som ordnas med tre månaders mellanrum. I 2 och 3 mom. finns bestämmelser om undantag från den huvudregel som föreslås i 1 mom. I 4 mom. föreskrivs det om hur samtalet ska ordnas.

Enligt 1 mom. ska Arbetskraftsmyndigheten för en arbetslös arbetssökande, en arbetssökande som hotas av arbetslöshet och en arbetssökande som är anställd på deltid ordna ett samtal om jobsökning efter det att tre månader har förflutit från den inledande intervjun, och därefter alltid när det har förflutit tre månader från det föregående samtalet om jobsökning. De föreslagna bestämmelserna motsvarar delvis den gällande 32 § 1 mom. 2 punkten, enligt vilken ett samtal om jobsökning ska ordnas för en arbetssökande som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet eller som antingen är anställd på deltid eller permitterad genom förkortad arbetstid, alltid när tre månader har förflutit från den inledande intervjun, det senaste samtalet om jobsökning eller det senaste samtalet om jobsökning som ordnas efter den inledande intervjun.

Liksom i nuläget räknas de tre månaderna som förflutit efter den inledande intervjun eller det senaste samtalet om jobsökning utan att eventuella avbrott beaktas, och endast tidsavståndet från det föregående samtalet om jobsökning ordnades tas i beaktande. Om den inledande intervjun ordnas t.ex. den 9 maj 2026 och den arbetssökande har börjat deltidsarbete den 18 maj 2026 ordnas följande samtal om jobsökning den 9 augusti 2026, eftersom tre månader förflutit från den inledande intervjun. Följande samtal om jobsökning ordnas den 9 november 2026 eftersom tre månader förflutit sedan det föregående samtalet om jobsökning. Det spelar ingen roll om t.ex. jobsökningen upphör att vara i kraft under den tiden.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska ett samtal om jobsökning ordnas för en arbetssökande som deltar i Arbetskraftsutbildning, arbetsprövning, lönesubventionerat arbete eller rehabilitering eller studerar med stöd av arbetslöshetsförmån en månad innan arrangemanget i fråga beräknas upphöra. Bestämmelsen motsvarar innehållet i de undantag som tillämpas på samtal om jobsökning enligt gällande 33 § 1 och 2 mom. I det föreslagna momentet nämns inte längre kravet

att servicen ska fortgå längre än en månad, utan det framgår av bestämmelsens ordalydelse. Avsikten är att ändringen ska vara språklig, och det förutsätts även i framtiden att servicen beräknas fortgå längre än en månad.

I 3 mom. föreskrivs det liksom i gällande 33 § 3 mom. om samtal om jobsökning som ordnas för arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning ordnad tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller på motsvarande sätt.

Enligt 4 mom. ska samtalen på motsvarande sätt som enligt första meningen i gällande 32 § 4 mom. ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes servicebehov och av omständigheterna är mest ändamålsenligt.

35 §. Innehållet i ett samtal om jobsökning. Paragrafen ändras. I sak motsvarar de föreslagna bestämmelserna huvudsakligen de gällande bestämmelserna, men med vissa förtydligande, preciserande och språkliga ändringar.

Enligt den första meningen i 1 mom. ska arbetskraftsmyndigheten se över bedömningen av den arbetssökandes servicebehov så att den är aktuell. I sak motsvarar bestämmelsen huvudsakligen gällande 2 mom. om bedömning av servicebehovet, men det görs en språklig ändring. Dessutom kompletteras bestämmelsen med kravet om att bedömningen av servicebehovet ska vara aktuell. Tillägget betonar vikten av bedömningen av servicebehovet när serviceprocessen för den arbetssökande fastställs, och därigenom för främjandet av sysselsättningen. Ett syfte är också att bli av med s.k. skenservice. Enligt den andra meningen i momentet ska arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande vid samtalet om jobsökning också revidera eller utarbeta en sysselsättningsplan, vilket motsvarar gällande 2 mom.

I 2 mom. finns bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens uppgift att vid samtalet om jobsökning vägleda den arbetssökande till att söka lämpliga arbetsmöjligheter och ge personen stöd i jobsökningen. Dessutom ska arbetskraftsmyndigheten hänvisa den arbetssökande till behövlig service. Innehållet i momentet motsvarar det som föreskrivs i gällande 1 mom.

36 §. Ordande av kompletterande samtal om jobsökning. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om ordande av kompletterande samtal om jobsökning.

I 1 mom. föreskrivs det om den nya utgångspunkten för ordande av kompletterande samtal om jobsökning, nämligen den arbetssökandes servicebehov. Arbetskraftsmyndigheten ska utöver den inledande intervjun och samtalen om jobsökning med en arbetssökande ordna kompletterande samtal om jobsökning så att den arbetssökande får behövligt stöd för jobsökningen och för att få bättre förutsättningar att få arbete.

I 2 mom. föreskrivs det att kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas i början av serviceprocessen under de tre månaderna mellan den inledande intervjun och det första samtalet om jobsökning. Under den tiden ska arbetskraftsmyndigheterna i regel ordna fem kompletterande samtal om jobsökning, men till skillnad från den gällande regleringen ska arbetskraftsmyndigheten ha prövningsrätt och kunna bestämma antalet samtal om jobsökning utifrån den arbetssökandes servicebehov. Arbetskraftsmyndigheten ska alltså kunna ordna ett annat antal kompletterande samtal om jobsökning än just fem, beroende på vilket stöd den arbetssökande behöver i jobsökningen och vad som krävs för att förbättra förutsättningarna för att få arbete.

Arbetssökande som sannolikt inte behöver ett enda kompletterande samtal om jobsökning är de målgrupper som nämns i gällande 32 § 3 mom. Dit hör arbetssökande vars arbetslöshet kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än arbetskraftsutbildning, frivilliga

studier som stöds med arbetslöshetsförmån, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete i vilket arbetstiden motsvarar högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda. Till målgruppen hör också arbetssökande som inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet. I den gällande regleringen förutsätts dessutom att den kommande förändringen kommer att vara i minst tre månader. Även framöver är det ändamålsenligt att beakta hur länge en ändring i den arbetssökandes situation förväntas vara. Om förändringen varar i mindre än tre månader innebär det sannolikt att kompletterande samtal om jobsökning behöver ordnas eftersom den arbetssökandes situation förbättras endast tillfälligt.

I 3 mom. föreskrivs det om Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att ordna ett kompletterande samtal om jobsökning vid behov för att se över bedömningen av servicebehovet och sysselsättningsplanen och för föreläggande av jobsökningsskyldighet. Syftet med detta är att säkerställa att Arbetskraftsmyndigheten t.ex. när den arbetssökandes situation förändras ordnar ett kompletterande samtal om jobsökning alltid när de ovannämnda åtgärderna kräver det.

37 §. Innehållet i ett kompletterande samtal om jobsökning. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om innehållet i ett kompletterande samtal om jobsökning.

I 1 mom. föreskrivs det att ett kompletterande samtal om jobsökning ska inriktas på att stödja jobsökningen eller på att fortsätta utreda servicebehovet för den arbetssökande. Dessutom ska Arbetskraftsmyndigheten hänvisa den arbetssökande till behövlig service. Till den delen motsvarar bestämmelserna gällande 36 § 1 mom. Med att stödja jobsökningen avses på samma sätt som nu t.ex. att den arbetssökande får råd när det gäller att göra arbetsansökningar och att de möjliga jobb som personen kan söka presenteras. I denna proposition föreslås också att det ska vara förpliktande för den arbetssökande att söka jobb som Arbetskraftsmyndigheten anvisar. I fortsättningen ska en central del av stödet för jobsökningen vid de kompletterande samtalen om jobsökning också vara att anvisa jobb som den arbetssökande ska söka. Som ett tillägg föreslås det att man också ska kunna revidera sysselsättningsplanen vid samtalet. Bestämmelsen har ett samband med förslaget i 36 § 3 mom. om att ett kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas vid behov för att se över bedömningen av servicebehovet och sysselsättningsplanen och för föreläggande av jobsökningsskyldighet. Detta beaktas i bestämmelserna om innehållet i samtal om jobsökning på det föreslagna sättet. För tydlighetens skull konstateras det att avsikten också är att en sysselsättningsplan i undantagsfall ska kunna utarbetas vid ett kompletterande samtal om jobsökning utan hinder av de föreslagna bestämmelserna, om en sådan av någon anledning inte har utarbetats tidigare.

I 2 mom. föreskrivs det liksom i gällande 36 § 3 mom. att Arbetskraftsmyndigheten i stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan erbjuda den arbetssökande annan motsvarande personlig service som är till stöd för jobsökningen eller bidrar till den arbetssökandes förutsättningar att få arbete. Syftet har varit (RP 167/2021 rd, s. 72–73) att ett kompletterande samtal om jobsökning inte ska kunna ersättas med t.ex. grupp-tjänster eller olika allmänna informationsmöten som gäller anlitandet av service vid arbets- och näringsbyrån eller annan motsvarande service. Den arbetssökande hänvisas till sådan service utöver samtalen om jobsökning och de kompletterande samtalen om jobsökning. Framöver bör man vid tillämpningen fästa mer uppmärksamhet än tidigare vid vilka uppgifter som kan överföras till någon annan än en myndighet, då sysselsättningsplaner ses över och jobsökningsskyldighet föreläggs oftare än i nuläget vid kompletterande samtal om jobsökning på grund av de föreslagna ändringarna i 1 mom. och 36 § 3 mom.

38 §. Sysselsättningsplanens innehåll och uppföljning av planen. De arbetssökande har rätt till en sysselsättningsplan, men också skyldighet att följa den, och rätten till arbetslöshetsförmåner

är beroende av att planen följs. Dessutom är sysselsättningsplanen relevant för tillsynsmyndigheten, som i efterhand också utifrån planen på ett tillförlitligt sätt ska kunna kontrollera att myndigheten har fullgjort sina lagstadgade skyldigheter.

Av de ovannämnda orsakerna ska det tydligt framgå av sysselsättningsplanen på vilket sätt kunden är i kontakt med myndigheten, vilka uppgifter och tidsfrister kunden har, vilka de följande stegen i serviceprocessen är och vilka grunderna för jobbsökningsskyldighet och kompletterande samtal om jobbsökning är. Det föreslås att paragrafen ändras för att främja dessa mål. Ändringarna behövs dessutom på grund av de ändringar som föreslås i denna proposition för att öka prövningrätten i serviceprocessen. Paragrafens struktur ändras för att göra regleringen tydligare, så att 1 mom. innehåller bestämmelser om åtgärder som alltid ska ingå i sysselsättningsplanen och 2 mom. bestämmelser om åtgärder som kan inkluderas vid behov.

Enligt *1 mom. 1 punkten* ska sysselsättningsplanen innehålla en jobbsökningsskyldighet eller en grund för att inte förelägga eller för att minska omfattningen av en jobbsökningsskyldighet. När det gäller jobbsökningsskyldigheten motsvarar bestämmelsen det som föreskrivs i gällande 38 § 1 mom. och kompletteras med en skyldighet att ange grunden om ingen jobbsökningsskyldighet föreläggs. Med grund avses en i 48 § föreslagen grund att inte förelägga jobbsökningsskyldighet. Bestämmelser om grunder för att minska jobbsökningsskyldighetens omfattning finns i 47 §.

Enligt den föreslagna *2 punkten* ska sysselsättningsplanen enligt vad som också föreskrivs i gällande 1 mom. innehålla andra åtgärder som gäller jobbsökning eller utvecklande av företagsverksamhet och som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Enligt *3 punkten* ska parterna i sysselsättningsplanen komma överens om hur genomförandet av planen ska övervakas och sätta ut en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska informera om hur planen har följts. Bestämmelsen motsvarar gällande 2 mom.

I *2 mom.* finns bestämmelser om åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten vid behov ska inkludera i sysselsättningsplanen.

I den föreslagna *1 punkten* föreskrivs det om tidpunkterna för kompletterande samtal om jobbsökning, som ska ingå i sysselsättningsplanen. I nuläget finns ingen uttrycklig bestämmelse om att kompletterande samtal om jobbsökning ska tas in i sysselsättningsplanen. En uttrycklig bestämmelse behövs på grund av de allmänna motiveringarna ovan, och särskilt för att Arbetskraftsmyndigheten föreslås få större prövningrätt. När man slutar ordna kompletterande samtal om jobbsökning schablonmässigt blir det ännu viktigare att tydligt komma överens om antalet samtal och samtalens tidpunkter. Grunderna för att ordna eller inte ordna kompletterande samtal om jobbsökning ska också framgå av sysselsättningsplanen. Det ska vara tydligt för den arbetssökande vad som är att vänta i serviceprocessen och vad den arbetssökande förbundit sig till.

Bestämmelserna i *2–4 punkten* motsvarar gällande 1 mom. Därmed ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla offentlig Arbetskraftsservice enligt den arbetssökandes servicebehov och annan service som förbättrar den arbetssökandes kompetens, arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga. Dessutom ska planen vid behov innehålla åtgärder i anslutning till en utredning av arbets- eller funktionsförmågan eller hälsotillståndet som påverkar jobbsökningen, utvecklingen av företagsverksamheten och möjligheterna att få arbete. I *5 punkten* föreskrivs på motsvarande sätt som i gällande 2 mom. om utredningar som krävs av den arbetssökande för att genomföra planen. Här avses utredningar som Arbetskraftsmyndigheten eventuellt

kräver utöver den arbetssökandes egna upplysningar. Om arbetskraftsmyndigheten kräver sådana ska detta skrivas in i planen.

I det föreslagna 3 mom. finns motsvarande bestämmelser som i gällande 3 mom. om att arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande ska godkänna sysselsättningsplanen. Dessutom innehåller momentet liksom i den gällande lagen ett bemyndigande att utfärda förordning. Till momentet fogas en bestämmelse om arbetskraftsmyndighetens skyldighet att följa hur sysselsättningsplanen genomförs. En motsvarande bestämmelse finns i gällande 40 § 1 mom.

39 §. Den arbetssökandes skyldigheter. Hela paragrafen ändras. Den första meningen i 1 mom. motsvarar i huvudsak den första meningen i gällande 1 mom. Skyldigheten att söka arbete ändras till en skyldighet att söka arbetsmöjligheter. Med arbetsmöjligheter avses också annat än arbete som utförs i egenskap av löntagare. Dessutom görs ett förtydligande om att det som avses är aktiv sökning av arbetsmöjligheter som den arbetssökande själv väljer, i motsats till den föreslagna andra delen av meningen, där det föreskrivs om den arbetssökandes skyldighet att söka platser som arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka.

För närvarande finns bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om både den arbetssökandes skyldighet att söka arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisar och hur en försummelse av ansökningsskyldigheten påverkar rätten att få utkomstskydd för arbetslösa. För att göra systematiken i regleringen tydligare föreslås det att bestämmelserna om skyldigheten att söka arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisar i fortsättningen ska finnas i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Dessutom innehåller 1 mom. en informativ hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om konsekvenserna av försummelse av ansökningsskyldigheten.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska en arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande och som är till stöd för jobbsökningen och som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och förutsättningarna att få arbete. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak huvudsakligen den andra meningen i gällande 39 § 1 mom. enligt vilken en arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska medverka i bedömningen av servicebehovet och i upprättandet och revideringen av sysselsättningsplanen samt delta i service som är till stöd för jobbsökningen och förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och förutsättningarna att få arbete. Med åtgärder som ingår i serviceprocessen avses i det föreslagna 2 mom. utöver det som nämns ovan även andra åtgärder som enligt lagen hör till serviceprocessen, t.ex. olika samtal.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 2 mom. och den andra meningen i gällande 3 mom. En språklig ändring görs i bestämmelsen. I 4 mom. föreskrivs liksom i den första meningen i gällande 3 mom. om den arbetssökandes skyldighet att informera arbetskraftsmyndigheten om ändringar i sina kontaktuppgifter.

40 §. Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter. Paragrafen upphävs.

41 §. Påminnelse. Paragrafen upphävs.

5 kap. Arbetsförmedling och jobbsökningsskyldighet

42 §. Anvisande av platser att sökas av den arbetssökande. Paragrafen ändras. Det föreskrivs om platser som arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka.

Det föreslagna 1 mom. motsvarar gällande 1 och 2 mom.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om Arbetskraftsmyndighetens uppgift att anvisa den arbetssökande att söka lämpliga platser. I gällande 40 § 1 mom. föreskrivs det om Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att erbjuda arbete. I den praktiska tillämpningen har man använt termen arbetserbjudande för de jobb som Arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka med stöd av bestämmelsen. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa finns bestämmelser om hur förpliktande arbetserbjudandena är och hur rätten att få arbetslöshetsförmån påverkas om man inte söker dem. Det föreslagna momentet handlar om samma arbetserbjudanden. Enligt förslaget ändras bestämmelsen så att den i stället för ”ska erbjuda arbete” lyder ”ska anvisa den arbetssökande att söka platser som är lämpliga för den arbetssökande”, eftersom detta bättre beskriver Arbetskraftsmyndighetens uppgift. Arbetskraftsmyndigheten erbjuder inte arbete, utan förmedlar uppgifter om ledigförklarade platser till de arbetssökande. Eftersom en arbetssökande som får arbetslöshetsförmån måste söka en sådan plats används ordet anvisa för att beskriva Arbetskraftsmyndighetens uppgift. Ändringarna förtydligar regleringen om platser som arbetssökande anvisas att söka.

Dessutom föreskrivs det i 2 mom. om omständigheter som ska beaktas när man bedömer om den plats som anvisas är lämplig, dvs. den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga. Detta motsvarar de faktorer som tas i beaktande när jobbsökningsskyldigheten minskas. I momentet föreskrivs det också om Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att följa hur jobbsökningen framskrider. Med detta avses i första hand frågor som har att göra med arbetsförmedlingen, t.ex. varför en arbetssökande inte fått en plats som personen sökt eller om personen kallats till arbetsintervju. Samtidigt bevakas försummelser, och om Arbetskraftsmyndigheten upptäcker en försummelse leder det till en utredning om utkomstskyddet för arbetslösa.

43 §. Arbetsförmedlingsservice. Paragrafen ändras. I 1 mom. föreskrivs det om arbetsgivarens möjlighet att publicera information om lediga platser och Arbetskraftsmyndighetens möjlighet att publicera information om lediga platser. Momentet motsvarar första och andra meningen i gällande 1 mom. Enligt det föreslagna 2 mom. ska Arbetskraftsmyndigheten förmedla information om ledigförklarade platser och presentera sådana arbetssökande som är lämpliga för en ledig plats för arbetsgivaren, på det sätt som överenskommit med denna. Det föreslagna 2 mom. motsvarar den tredje meningen i gällande 1 mom.

I 3 mom. föreskrivs det om den arbetssökandes möjlighet att alltid själv skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen. I samband med anmälan som arbetssökande har den arbetssökande möjlighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil, och kan också under den tid jobbsökningen pågår skapa, publicera eller redigera en profil. Jobbsökarprofilen är en offentlig arbetsförmedlingsservice som ordnas för den arbetssökande.

44 §. Internationell arbetsförmedling. Hela paragrafen ändras så att den innehåller motsvarande bestämmelser om internationell arbetsförmedling som gällande 42 § 3 mom.

45 §. Föreläggande av jobbsökningsskyldighet. Hela paragrafen ändras så att den föreskriver om föreläggande av jobbsökningsskyldighet. Liksom i gällande 44 § 1 och 2 mom. föreläggs jobbsökningsskyldighet för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet, och för vissa arbetssökande som studerar självständigt eller i Arbetskraftsutbildning och får arbetslöshetsförmån eller som har ett lönesubventionerat arbete eller ett deltidsarbete. Liksom för närvarande är huvudregeln att sysselsättningsplanen ska innehålla tre granskningsperioder på en månad, under vilken den arbetssökande ska söka fyra arbetsmöjligheter.

I 2 mom. finns samma bestämmelser som i gällande 2 mom. om arbetssökande som ska föreläggas jobbsökningsskyldighet trots att de inte är arbetslösa eller hotas av arbetslöshet. Dessa

är arbetssökande som deltar i en arbetskraftsutbildning eller deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller är i lönesubventionerat arbete. Med personer som deltar i frivilliga studier avses personer som deltar i sådana studier med stöd av antingen 9 kap. eller lagen om främjande av integration.

I 3 mom. finns bestämmelser om föreläggande av jobsökningsskyldighet för deltidsanställda arbetssökande och arbetssökande som permitterats med förkortad arbetstid. Momentet innehåller också en informativ hänvisning till 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, där det föreskrivs om hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobsökningsskyldigheten.

46 §. Undantag som gäller tidpunkten när jobsökningsskyldighet inträder. I 1 mom. föreskrivs det liksom i gällande 1 mom. när jobsökningsskyldighet inträder för arbetssökande som är i arbete som varar längre än två veckor och inte utgör lönesubventionerat arbete och vars arbetstid överstiger 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen. Liksom för närvarande inträder jobsökningsskyldigheten i de fallen när anställningsförhållandet upphör.

I 2 mom. föreskrivs i huvudsak detsamma som i gällande 3 mom. om avvikande tidpunkt för när jobsökningsskyldigheten inträder för arbetssökande som i längre än en månad beräknas delta i arbetskraftsutbildning, delta i arbetsprövning, vara i lönesubventionerat arbete där arbetstiden överstiger 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda eller delta i rehabilitering utan avbrott. Bestämmelserna omformuleras.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det på motsvarande sätt som i gällande 46 § 2 mom. att jobsökningsskyldighet inträder när tre månader har förflutit sedan en permittering började.

47 §. Minskning av jobsökningsskyldigheten. Paragrafen ändras. Den innehåller bestämmelser om minskning av jobsökningsskyldigheten så att den arbetssökande inte måste söka fyra arbetsmöjligheter enligt huvudregeln. Arbetskraftsmyndigheten kan minska jobsökningsskyldigheten om den bedömer att det på den arbetssökandes pendlingsområde inte finns fyra sådana arbetsmöjligheter som den arbetssökande kan få. Liksom enligt gällande 44 § 3 mom. ska man vid bedömningen beakta den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens, arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbetsmöjligheterna ska bedömas i förhållande till den arbetssökandes pendlingsområde.

Liksom i nuläget beror en minskning alltid på att det i praktiken är omöjligt att fullgöra jobsökningsskyldigheten. Jämfört med nuläget behöver det dock preciseras hur minskning ska tillämpas. Om myndigheten bedömer att det inte finns fyra sådana arbetsmöjligheter att söka som den arbetssökande kan få ska jobsökningsskyldigheten minskas ett steg i taget. Med andra ord ska Arbetskraftsmyndigheten först bedöma om det finns tre arbetsmöjligheter att söka. Jobsökningsskyldigheten ska inte minskas direkt till de lägsta nivåerna, dvs. en eller två arbetsmöjligheter, bara för att full jobsökningsskyldighet inte kommer på fråga. Liksom för närvarande måste myndigheten minska jobsökningsskyldigheten om den bedömer att villkoren uppfylls. Myndigheten har prövningsrätt endast för att bedöma vad som är ett lämpligt antal arbetsmöjligheter som måste sökas. En minskning gäller endast den aktuella granskningsperioden.

Vid bedömningen ska endast den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens, arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet beaktas även framöver. Andra omständigheter som har att göra med personen beaktas inte i bedömningen. I gällande 44 § 3 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket närmare bestämmelser om grunderna för en minskning utfärdas genom förordning av statsrådet. Detta bemyndigande har

inte utnyttjats, och därför finns i nuläget inga närmare bestämmelser än lagens om grunderna för minskning.

Om jobsökningsskyldigheten med stöd av bedömningen föreläggs på de lägsta möjliga nivåerna, dvs. 1–2 arbetsmöjligheter per granskningsperiod, ska Arbetskraftsmyndigheten ägna särskild uppmärksamhet åt den arbetssökandes servicebehov. I de fallen ska Arbetskraftsmyndigheten avtala om andra behövliga åtgärder som förbättrar den arbetssökandes arbetsmarknadsfärdigheter.

I denna proposition föreslås ändringar i föreläggandet av jobsökningsskyldighet, så att en del undantagsbestämmelser frångås. Syftet är att arbetssökande som tillhör dessa målgrupper i fortsättningen ska omfattas av den allmänna minskning av jobsökningsskyldigheten som föreslås i detta moment. Detta inkluderar t.ex. arbetssökande som avses i gällande 44 § 3 mom. och vars arbetslöshet kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än Arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete, eller som inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet. Men frivilliga studier avses frivilliga studier enligt 9 kap. och lagen om främjande av integration. Villkoret för deltidsarbete är att arbetstiden är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det i sak på motsvarande sätt som i gällande 47 § 3 mom. om avvikande jobsökningsskyldighet för arbetssökande som saknar utbildning och deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

48 §. *Situationer där jobsökningsskyldighet inte föreläggs.* Enligt gällande 44 § 3 mom. ska det inte ingå någon jobsökningsskyldighet i sysselsättningsplanen om Arbetskraftsmyndigheten bedömer att det med beaktande av den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga inte finns några som helst arbetsmöjligheter att söka. Den arbetssökandes eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska också beaktas. I 1 mom. 1 punkten finns motsvarande bestämmelser om situationer där jobsökningsskyldighet inte föreläggs.

Enligt gällande 48 § 1 mom. 5 punkten föreläggs ingen jobsökningsskyldighet om den arbetssökande är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på det sätt som avses i 3 kap. 1 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I det moment som hänvisningen gäller finns bestämmelser om situationer där en arbetssökande inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner. En arbetssökande är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner då personen fullgör sin värnplikt eller civiltjänst, avtjänar ett fängelsestraff, är intagen för vård på sjukhus eller därmed jämförbar anstaltsvård, eller är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av orsaker som kan jämföras med dessa. I 5 punkten stryks hänvisningen till lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och det föreskrivs att ingen jobsökningsskyldighet föreläggs om de ovannämnda grunderna föreligger. Grunderna är desamma som räknas upp i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och avsikten är att punkten ska tillämpas enligt den etablerade tolkningen.

Enligt 1 mom. 6 punkten föreläggs ingen jobsökningsskyldighet om den arbetssökandes arbetslöshet upphör inom en månad av annan orsak än Arbetskraftsutbildning eller med arbetslöshetsförmån stödda frivilliga studier. Jobsökningsskyldighet föreläggs inte heller om den arbetssökande inleder beväringstjänst eller civiltjänst eller familjeledighet inom en månad.

Paragrafens 1 mom. 2, 3 och 4 punkter motsvarar gällande 48 § 2, 3 och 4 punkten.

Enligt den gällande 48 § 1 mom. 1 punkten föreläggs jobsökningsskyldighet inte om arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdets social- och hälsovårdsmyndighet eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande stöd som främjar sysselsättningen. Dessutom förutsätter gällande 48 § 2 mom. att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig. Lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen innehåller en hänvisning till den bestämmelsen. Enligt 5 § 3 mom. i den lagen ska en sektorsövergripande sysselsättningsplan innefatta en sådan jobsökningsskyldighet som avses i 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat följer av 48 § i den lagen.

I lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen finns inga bestämmelser om hur ett behov av sektorsövergripande stöd konstateras. Arbetskraftsmyndigheten ska hänvisa en arbetslös till en sektorsövergripande bedömning av servicebehovet om den bedömer att den arbetslösa inte kommer att få arbete utan att man samordnar den arbetskraftsservice och de social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänster som arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten ansvarar för att ordna.

Enligt 3 mom. ska arbetskraftsmyndigheten, om den hänvisar en arbetslös till en sådan sektorsövergripande bedömning av servicebehovet som avses i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen, först efter den sektorsövergripande bedömningen inkludera jobsökningsskyldighet i den sektorsövergripande sysselsättningsplanen med stöd av den lagen.

48 a §. Verksamhet som fullgör jobsökningsskyldigheten. Paragrafen ändras helt så att den innehåller i huvudsak motsvarande bestämmelser som i nuläget finns i 45 § om verksamhet som fullgör jobsökningsskyldigheten. Jobsökningsskyldigheten kan inte längre fullgöras genom att man publicerar en jobsökarprofil som avses i gällande 43 § 2 mom. Ändringen beror på de ändringar som i denna proposition föreslås i bestämmelserna om jobsökarprofiler, och som innebär att en jobsökarprofil i regel alltid ska skapas och publiceras om en arbetssökande. I fortsättningen kan man inte heller fullgöra jobsökningsskyldigheten genom att söka ett sådant specifikt jobb som arbetskraftsmyndigheten har erbjudit, utan den arbetssökande måste söka det anvisade jobbet trots att personen redan har fullgjort sin jobsökningsskyldighet.

I den föreslagna 1 punkten föreskrivs det på motsvarande sätt som i den gällande 45 § 1 punkten att jobsökningsskyldigheten kan fullgöras genom att den arbetssökande söker ett arbete i anställningsförhållande som varar minst två veckor.

I den föreslagna 2 punkten föreskrivs det att jobsökningsskyldigheten fullgörs om man söker ett arbete i anställningsförhållande som varar kortare tid än två veckor, om det har avtalats om detta i sysselsättningsplanen. Det här kan komma ifråga t.ex. i situationer som avses i den gällande 45 § 1 punkten, där det hänvisas till arbetssökande vars arbetslöshet kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete. Till målgruppen hör för närvarande också arbetssökande som inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet.

Enligt den föreslagna 3 punkten kan en arbetssökande liksom enligt den gällande 45 § 1 mom. 3 punkten fullgöra sin jobsökningsskyldighet genom att söka mertidsarbete hos sin egen arbetsgivare. Enligt den föreslagna 2 mom. kan jobsökningsskyldigheten dock fullgöras på det sättet endast en gång under granskningsperioden. En arbetssökande som har flera arbetsgivare kan fullgöra sin jobsökningsskyldighet en gång per arbetsgivare.

De föreslagna 4 och 5 mom. motsvarar nuläget.

13 kap. Behandling av kunduppgifter samt riksomfattande informationssystem-tjänster

114 §. *Uppgifter som får behandlas.* Till 1 mom. fogas en ny 11 punkt om uppgifter som lämnats till det inkomstregister som avses i lagen om inkomstdatasystemet. Dessa är uppgifter om löner, pensioner och andra förmåner och uppgifter om arbetsavtalsförhållanden och andra anställnings- och uppdragsförhållanden som Arbetskraftsmyndigheten kan använda vid bedömning av den arbetssökandes sannolikhet att få arbete enligt 33 § 1 mom. 4 punkten. I praktiken behöver Arbetskraftsmyndigheten ha rätt att behandla uppgifter om den i bedömningen av servicebehovet använder ett automatiserat beräkningsverktyg som utnyttjar de uppgifter om en arbetssökande som lämnats till inkomstregistret.

14 kap. Serviceplattform

127 §. *Syfte.* Ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. I det nya 3 mom. finns bestämmelser om serviceplattformens utvidgade syfte, dvs. om att arbetssökandes jobbsökarprofiler skapas och publiceras på serviceplattformen. Bestämmelsen preciserar serviceplattformens syfte i enlighet med regeringens proposition.

I propositionen föreslås det att alla som registrerar sig som arbetssökande i regel ska skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen. Om en arbetssökande inte gör det skapar och publicerar Arbetskraftsmyndigheten en jobbsökarprofil om den arbetssökande. Tack vare jobbsökarprofilerna möts inloggade personer, arbetssökande, arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor på serviceplattformen när lediga platser ska tillsättas. Detta syfte fullgör mer omfattande än i dag det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Skyldigheten fullgörs med hjälp av jobbsökarprofiler och lediga platser som publiceras på serviceplattformen och med hjälp av en matchningsfunktion som arbetar i bakgrunden.

I propositionen föreslås inga ändringar i den befintliga matchningsfunktionen, som därför inte kräver någon nationell lagstiftning trots att den utnyttjar automatiserad behandling av uppgifter som avses i artikel 22 i dataskyddsförordningen, såsom profilering. Matchningsfunktionen har inga rättsverkningar eller följer som på liknande sätt i betydande grad påverkar den registrerade (arbetssökande som inte registrerat sig som arbetslös eller arbetssökande).

Jobbsökarprofilernas användbarhet kommer att utvecklas tillsammans med intressentgrupperna ur både den arbetssökandes och arbetsgivarens synvinkel. Under 2025 kommer tonvikten i utvecklingsarbetet att ligga på att ta fram en kundorienterad serviceplattform som bygger på kundförståelse. AI-lösningar för att identifiera kundernas kompetens och arbetsgivarnas kompetensbehov (matchningsfunktionen) utvecklas kontinuerligt. Ett syfte med utvecklingsarbetet som leds av serviceplattformens förvaltare, UF-centret, är att serviceplattformen ska kunna användas för att fullgöra sitt syfte, dvs. det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen.

128 §. *Skapande och publicering av jobbsökarprofil.* Hela paragrafen ändras så att den innehåller bestämmelser om skapande och publicering av en jobbsökarprofil. I 1 mom. föreskrivs det att skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggning förutsätter i sin tur att användaren identifieras på det sätt som avses i 6 § i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) och att användarvillkoren godkänns. För tydlighetens skull innehåller 1 mom. en informativ hänvisning till lagen om tillhandahållande av digitala tjänster. Momentet motsvarar i sak 128 § 1 mom. i den gällande lagen om ordnande av Arbetskraftsservice, med undantag för den första meningen.

Att skapa och att publicera är två separata åtgärder. Den som skapat en profil kan använda matchningsfunktionen utan att publicera sin profil. Efter att jobbsökarprofilen har publicerats kan den hittas med serviceplattformens sökfunktion.

Bestämmelser om elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna finns i 6 § i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). I den paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om när myndigheterna kan kräva elektronisk identifiering av en användare av digitala tjänster, och i 2 mom. bestämmelser om när tjänsteanvändaren ska identifieras med hjälp av stark autentisering eller någon annan informationssäker identifieringstjänst.

Enligt 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster ska stark autentisering användas om det är möjligt att få se och använda sekretessbelagt datainnehåll i en digital tjänst. Publicerade jobbsökarprofiler är i regel anonyma, men eftersom profilen kan kompletteras med en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför plattformen kan man inte fullständigt säkerställa att publicerade jobbsökarprofiler inte under några som helst omständigheter ens tillfälligt innehåller uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Trots att det uttryckligen föreskrivs i lagen att en jobbsökarprofil inte får innehålla sekretessbelagda uppgifter har man bedömt att 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster i regel bör tillämpas på identifieringen av den som skapar och publicerar en jobbsökarprofil.

I 2 mom. föreskrivs det att skapande och publicering av en jobbsökarprofil inte förutsätter registrering som arbetsökande. Skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter alltså inte att personen är registrerad som arbetsökande eller är arbetslös. Med andra ord är det frivilligt att skapa eller publicera en jobbsökarprofil. I momentet föreskrivs det också att en skapad jobbsökarprofil när som helst kan raderas och publiceringen av en skapad jobbsökarprofil när som helst återkallas. Efter att en publicerad jobbsökarprofil har återkallats kan den inte längre hittas med sökfunktionen.

I 3 mom. finns bestämmelser om möjligheten att på serviceplattformen ange vilka delar av jobbsökarprofilen som ska publiceras och för hur lång tid. Det ska ändå alltid anges ett slutdatum för den tid jobbsökarprofilen är publicerad. Efter slutdatumet kan en publicerad jobbsökarprofil inte längre hittas med sökfunktionen, vilket innebär att matchningsfunktionen inte föreslår profilen för arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag eller arbetslöshetskassor som gör sökningar. Slutdatumet för den tid en jobbsökarprofil är publicerad är samtidigt en mekanism som skyddar uppgifter som publiceras i jobbsökarprofiler, eftersom det säkerställer att uppgifterna är publicerade endast en viss tid.

129 §. Arbetssökandens skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil. Hela paragrafen ändras så att den innehåller bestämmelser om den arbetssökandes skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil. I 1 mom. finns bestämmelser om den arbetssökandes skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen inom 15 vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Den arbetssökande ska både skapa och publicera jobbsökarprofilen på serviceplattformen inom den utsatta tiden. Det är inte frivilligt för den arbetssökande att skapa och publicera en jobbsökarprofil, i motsats till situationen för personer som inte är registrerade som arbetssökande.

Den föreslagna tidsfristen på 15 vardagar är ändamålsenlig eftersom den arbetssökande fortfarande efter den inledande intervjun har möjlighet att agera inom utsatt tid. Den dag då en person registrerar sig som arbetssökande räknas in i tidsfristen. Om jobbsökningen upphör att vara i kraft och personen inleder den på nytt gäller samma tidsfrist om inte den arbetssökande redan har skapat och publicerat sin jobbsökarprofil.

I 1 mom. föreskrivs det dessutom om den arbetssökandes skyldighet att publicera sin jobbsökarprofil på nytt under den tid jobbsökningen är i kraft. Den arbetssökande ska publicera sin jobbsökarprofil på nytt innan tiden för publiceringen löper ut. Tidsangivelsen är ändamålsenlig eftersom den arbetssökande en vecka och en dag på förhand får en påminnelse om att profilpubliceringen upphör till den e-postadress som registrerats på serviceplattformen. Dessutom kan den arbetssökande vid publiceringen utnyttja den profil som redan skapats, och känner alltid till slutdatumet.

Skyldigheten att publicera en jobbsökarprofil är ny för arbetssökande och ökar deras skyldigheter, men är samtidigt också en rättighet för arbetssökande. Skyldigheten är delvis informativ, eftersom jobbsökningen inte upphör att vara i kraft och den arbetssökande inte förlorar någon förmån om skyldigheten inte fullgörs. Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar i vilket fall som helst en jobbsökarprofil för en arbetssökande som inte själv gör det inom utsatt tid. Den arbetssökande har rätt att själv skapa och publicera en jobbsökarprofil innan arbetskraftsmyndigheten med stöd av den föreslagna 129 b § skapar och publicerar en profil. Avsikten är att de arbetssökande ska göra det själva, eftersom de då har bäst möjligheter att uppe sådan information som gynnar deras arbetssökning och möjligheter att få arbete och på bästa sätt stöder det personliga utnyttjandet av serviceplattformens matchningsfunktion för att få arbete.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att personuppgifter kan offentliggöras som en offentlig informationstjänst, om det finns godtagbara grunder för detta med avseende på rättskyddsgarantierna och målen med de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 17/2021 rd, s. 42–43, GrUU 2/2017 rd, s. 7, GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/I, GrUU 32/2008 rd s. 2/I–3/II).

Enligt 2 mom. tillämpas det som föreskrivs i 128 § 2 mom. om jobbsökarprofilen inte för arbetssökandes del. I praktiken innebär detta att en arbetssökande inte kan återkalla publiceringen av en jobbsökarprofil före slutdatumet och inte heller kan radera en skapad jobbsökarprofil. Det som föreskrivs i momentet gäller endast personer som är registrerade som arbetssökande, dvs. gäller arbetssökande endast under den tid som jobbsökningen är i kraft. När jobbsökningen inte längre är i kraft kan personen fritt göra det som anges i 128 § 2 mom. För tydlighetens skull konstateras att bl.a. det som föreskrivs i 128 § 1 och 3 mom. tillämpas på skapande och publicering av en arbetssökandes jobbsökarprofil.

Enligt artikel 17 i den allmänna dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få sina personuppgifter raderade, och den personuppgiftsansvarige ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål radera personuppgifter om något av villkoren i artikel 17.1 a-f uppfylls. Enligt artikel 17.3 b ska artikel 17.1 inte tillämpas om behandlingen är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse som kräver behandling enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige.

Arbetskraftsmyndigheterna har en lagstadgad uppgift att skapa och publicera en jobbsökarprofil om den arbetssökande på serviceplattformen om den arbetssökande inte själv gör det inom utsatt tid. Grunden för arbetskraftsmyndighetens behandling av personuppgifter är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. För att säkerställa att arbetskraftsmyndigheterna kan utföra sin lagstadgade uppgift behöver de arbetssökandes rätt att återkalla publiceringen av en jobbsökarprofil och radera en skapad jobbsökarprofil begränsas på det sätt som föreskrivs i 2 mom. Begränsningen gäller endast arbetssökande och är förenlig med artikel 17.3 b i den allmänna dataskyddsförordningen, eftersom begränsningen av radering av uppgifter är nödvändig för att uppfylla myndigheternas förpliktelser enligt denna lag. Med stöd av artikel 6.3 i den allmänna

dataskyddsförordningen är det möjligt att nationellt lagstifta om begränsningen, och den uppfyller ett mål av allmänt intresse och är proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

På en jobbsökarprofil för en person som inte är registrerad som arbetssökande tillämpas enligt 3 mom. från den dag personen registrerar sig som arbetssökande det som föreskrivs i 129 § och i 14 kap. om arbetssökande och arbetssökandes jobbsökarprofil. Detta innebär bl.a. att begränsningarna i 128 § 2 mom. och skyldigheten att skapa och publicera en jobbsökarprofil tillämpas på en jobbsökarprofil som en person skapat och publicerat frivilligt från och med att personen registrerar sig som arbetssökande.

Det är möjligt att skapa och publicera en jobbsökarprofil utan att registrera sig som arbetssökande, och då är det frivilligt. Den som är arbetssökande är dock skyldig att skapa och publicera en jobbsökarprofil. Denna skyldighet gäller alltså också frivilliga jobbsökarprofiler från och med att personen har registrerat sig som arbetssökande. En arbetssökande kan också redigera uppgifterna i jobbsökarprofilen. En person som registrerar sig som arbetssökande kan alltså fortfarande fritt redigera sina uppgifter om en jobbsökarprofil som skapats frivilligt innehåller information som personen inte vill att myndigheten ska kunna få reda på genom profilen. Arbetskraftsmyndigheten ser inte och kan inte hitta jobbsökarprofiler som skapats och publicerats av en person som inte är registrerad som arbetssökande.

129 a §. *Uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil.* Paragrafen är ny. Enligt 1 mom. kan jobbsökarprofilen innehålla uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Övriga kompetenser kan t.ex. inkludera uppgifter om språkkunskaper eller beviljade tillstånd och behörigheter som hygienpass eller arbets säkerhetskort. Arbetsönskemål kan inkludera information om den bransch där personen söker arbete, de geografiska områden där personen söker arbete, den tidpunkt då personen kan börja ta emot arbete och om personen kan ta emot arbetsmöjligheter på heltid, deltid, tills vidare eller för viss tid.

I momentet föreskrivs det dessutom om möjligheten att i jobbsökarprofilen inkludera en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. En jobbsökarprofil kan innehålla de ovannämnda uppgifterna. Det är alltså frivilligt att lägga till de uppgifterna. I den sista meningen i momentet föreskrivs det att jobbsökarprofilen inte får innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Det första momentet motsvarar i sak den första, andra och tredje meningen i 128 § 2 mom. i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Uppgifter som publiceras i en jobbsökarprofil betraktas inte som sådana uppgifter om en enskild kund hos arbetsförvaltningen som avses i 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen. Vem som helst kan publicera en jobbsökarprofil, och det framgår inte av profilen om personen är registrerad som arbetssökande eller är arbetslös. När man tar i beaktande att sekretess är ett undantag från grundlagens offentlighetsprincip, och att uppgifterna om en person som skapar och publicerar en jobbsökarprofil inte är förenade med något motsvarande sekretessintresse som t.ex. en kundrelation med arbetsförvaltningen, ska uppgifterna i en jobbsökarprofil i regel anses vara offentliga personuppgifter.

Enligt 2 mom. ska en arbetssökandes jobbsökarprofil innehålla sådana uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på arbetssökningen och möjligheterna att få arbete. Med väsentliga uppgifter avses att det inte är nödvändigt att den arbetssökande lägger till alla de ovannämnda uppgifterna i sin jobbsökarprofil om uppgifterna inte är väsentliga för arbetssökningen och möjligheterna att få arbete. Om utbildning och arbetserfarenhet kan man t.ex. uppge de senaste uppgifterna eller endast de uppgifter som är relevanta för den aktuella arbetssökningen och möjligheterna att få arbete, om personen t.ex. söker arbete inom en annan bransch, Om man t.ex. inte har någon

utbildning finns det inte heller någon sådan information i profilen. Avsikten är att den arbetssökande så fritt som möjligt ska kunna välja vilka väsentliga uppgifter personen inkluderar i sin jobbsökarprofil, för att matchningsfunktionen ska fungera så effektivt som möjligt för den arbetssökande.

I övrigt tillämpas det som i 1 mom. föreskrivs om en fritt formulerad presentation, länkar och sekretessbelagda uppgifter på innehållet i en arbetssökandes jobbsökarprofil. Det är alltid frivilligt för en arbetssökande att lägga till en fritt formulerad presentation och länkar.

Uppgifter som publiceras i en jobbsökarprofil betraktas inte som sådana uppgifter om en enskild kund hos arbetsförvaltningen som avses i 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen. Vem som helst kan publicera en jobbsökarprofil, och det framgår inte av profilen om personen är registrerad som arbetssökande eller är arbetslös. När man tar i beaktande att sekretess är ett undantag från grundlagens offentlighetsprincip, och att uppgifterna om en person som skapar och publicerar en jobbsökarprofil inte är förenade med något motsvarande sekretessintresse som t.ex. en kundrelation med arbetsförvaltningen, ska uppgifterna i en jobbsökarprofil i regel anses vara offentliga personuppgifter.

I 3 mom. föreskrivs det att administratören för plattformen, dvs. utvecklings- och förvaltningscentret, har skyldighet att informera den som skapat en profil om begränsningarna med avseende på uppgiftsinnehållet i presentationen och länkarna som läggs till jobbsökarprofilen och om risken att personens identitet röjs. Denna information ska ges i samband med att möjligheten erbjuds att lägga till en presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Momentet motsvarar den femte meningen i gällande 128 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskrafts-service.

I 4 mom. föreskrivs det om möjligheten att när som helst redigera eller radera uppgifterna i jobbsökarprofilen. Möjligheten gäller uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil. Med redigering avses redigering av uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil och med radering avses radering av uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil. Efter att uppgifterna i profilen har redigerats eller raderats ska den arbetssökandes jobbsökarprofil dock inkludera de väsentliga uppgifter som avses i 2 mom.

129 b §. *Jobbsökarprofil som arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande.* Paragrafen är ny. I 1 mom. finns bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens nya lagstadgade uppgift att utan dröjsmål skapa och publicera den arbetssökandes jobbsökarprofil på serviceplattformen om den arbetssökande inte skapar och publicerar jobbsökarprofilen på det sätt som föreskrivs i 129 §.

I praktiken innebär uppgiften att arbetskraftsmyndigheten ska publicera en jobbsökarprofil som den arbetssökande har skapat men inte själv publicerat, och skapa och publicera en jobbsökarprofil om en arbetssökande som inte gör det själv. Arbetskraftsmyndigheten ska skapa och publicera den arbetssökandes profil utan dröjsmål när den arbetssökandes tidsfrist enligt 129 § har gått ut.

Arbetskraftsmyndigheten ska också publicera den arbetssökandes jobbsökarprofil på nytt efter att publiceringstiden har gått ut om den arbetssökande inte gör det själv. Även i det fallet ska profilen publiceras utan dröjsmål, men arbetskraftsmyndigheten kan överväga om det är ändamålsenligare att först t.ex. informera den arbetssökande, om man misstänker eller om det är uppenbart att den arbetssökande t.ex. har glömt att publicera profilen på nytt. Det mest ändamålsenliga är om den arbetssökande själv kan publicera profilen på nytt. Om den arbetssökande inte ens efter kontakten med arbetskraftsmyndigheten publicerar profilen ska

arbetskraftsmyndigheten publicera den arbetssökandes profil, och då kan publiceringen fortfarande anses ha skett utan dröjsmål.

En person kan också ha skapat och publicerat en jobsökarprofil före registreringen som arbetssökande, och då gäller momentets bestämmelser inte arbetskraftsmyndigheten. Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande kan trots det som föreskrivs i momentet skapa och publicera en jobsökarprofil tillsammans t.ex. under serviceprocessen.

Enligt 2 mom. får den jobsökarprofil som arbetskraftsmyndigheten publicerar om den arbetssökande på serviceplattformen endast innehålla uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som behövs med tanke på jobsökarprofilen. Bestämmelsen begränsar vilka uppgifter som får ingå i en profil som arbetskraftsmyndigheten publicerar – nämligen samma uppgifter som ska ingå i den arbetssökandes jobsökarprofil. Bestämmelsen begränsar också innehållet i en profil som arbetskraftsmyndigheten publicerar när slutdatumet för publiceringen av en jobsökarprofil har passerats och profilen därför inte längre är publicerad. Bestämmelsen begränsar inte innehållet i en profil som arbetskraftsmyndigheten publicerar om profilen skapats tillsammans med den arbetssökande, och den arbetssökande i det sammanhanget önskar att profilen ska innehålla en fritt formulerad presentation som de skrivit tillsammans eller en viss länk som den arbetssökande har valt.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att personuppgifter kan offentliggöras som en offentlig informationstjänst, om det finns godtagbara grunder för detta med avseende på rättsskyddsgarantierna och målen med de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 17/2021 rd, s. 42–43, GrUU 2/2017 rd, s. 7, GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/I, GrUU 32/2008 rd s. 2/I–3/II). När arbetskraftsmyndigheten publicerar en profil är det fråga om att uppgifterna förs in i en delvis offentlig informationstjänst på internet. I avsnittet om lagstiftningsordningen behandlas rättsskyddsgarantierna och grunder som är godtagbara med avseende på målen med de grundläggande fri- och rättigheterna.

Begränsningen i 2 mom. är förenlig med den allmänna dataskyddsförordningens princip om uppgiftsminimering och med de grundlagsfästa rättigheterna och skyldigheterna. De jobsökarprofiler som arbetskraftsmyndigheten publicerar om arbetssökande innehåller endast de uppgifter som är nödvändiga för att det allmänna med hjälp av jobsökarprofilerna ska kunna fullgöra skyldigheten enligt 18 § 2 mom. i grundlagen och den lagstadgade uppgift som föreskrivs i denna lag. Dessutom säkerställer begränsningen att de jobsökarprofiler som arbetskraftsmyndigheterna skapar och publicerar i regel är anonyma. Begränsningen tryggar alltså samtidigt rätten till privatliv och skyddet för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. På den grunden är syftet med publiceringen av jobsökarprofiler förenligt med ett allmänt intresse och de uppgifter som arbetskraftsmyndigheten publicerar i jobsökarprofilerna proportionella mot det mål som eftersträvas med publiceringen.

I 3 mom. finns bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens möjlighet att använda uppgifter som lagrats i den nationella informationsresurs som avses i 120 § för att skapa och publicera en jobsökarprofil, om uppgifterna behövs med tanke på jobsökarprofilen. Uppgifter som behövs för att skapa och publicera en jobsökarprofil är endast uppgifterna om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål.

Enligt 27 § 2 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska en person som registrerar sig som arbetssökande lämna de uppgifter om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens som behövs med tanke på sysselsättning och offentlig arbetskraftsservice till arbetskraftsmyndigheten. Dessutom frågar man personen om arbetsönskemål i samband med registreringen som arbetssökande. Dessa uppgifter lagras i den nationella informationsresurs

som avses i 120 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Enligt 112 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice får uppgifter om kunder användas bl.a. för ordnande och produktion av sådan service och sådana uppgifter som avses i den lagen. I lagens 114 § finns bestämmelser om uppgifter som får behandlas om enskilda kunder. En arbetssökande är också en sådan kund som avses i 112 § och en sådan enskild kund som avses i 114 § med stöd av definitionen i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Skapandet och publiceringen av en jobbsökarprofil är ett sådant användningsändamål för kunduppgifter som avses i 112 §, eftersom jobbsökarprofilen är en service för den arbetssökande och skapandet och publiceringen av jobbsökarprofilen en uppgift för arbetskraftsmyndigheten. På den grunden kan uppgifter som lagras i den nationella informationsresurs som avses i 120 § och som behövs med tanke på jobbsökarprofilen användas för att skapa och publicera en jobbsökarprofil om de behövs för uppgiften.

Arbetskraftsmyndighetens behandlingsgrund enligt den allmänna dataskyddsförordningen är för både den nationella informationsresursen och informationsresursen för jobbsökarprofiler artikel 6.1 c, eftersom arbetskraftsmyndigheten är gemensamt personuppgiftsansvarig för båda informationsresurserna och ansvarar för de lagstadgade uppgifter som anges i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

I 4 mom. finns bestämmelser om möjligheten att skapa den arbetssökandes jobbsökarprofil automatiserat utifrån de uppgifter som den arbetssökande lämnat i samband med registreringen som arbetssökande. Möjligheten gäller endast skapandet av en jobbsökarprofil. Publiceringen ska göras separat av arbetskraftsmyndigheten eller den arbetssökande.

Avsikten är att ett automatiserat utkast av jobbsökarprofilen ska kunna skapas på serviceplattformen utifrån de uppgifter som den arbetssökande lämnat i samband med registreringen som arbetssökande. I praktiken är det delvis samma uppgifter som kan ingå i en jobbsökarprofil. I 2 och 3 mom. anges vilka uppgifter utkastet får innehålla, vilket begränsar skapandet av profilen och användningen av personuppgifter.

Den arbetssökande kan redigera och radera uppgifter i utkastet, och därefter publicera profilen. Om den arbetssökande inte publicerar jobbsökarprofilen inom utsatt tid publicerar arbetskraftsmyndigheten utkastet till den arbetssökandes profil på serviceplattformen. Före publiceringen ska arbetskraftsmyndigheten försäkra sig om att en profil som skapats automatiserat innehåller endast uppgifter som behövs för jobbsökarprofilen, och att profilen inte innehåller sekretessbelagda uppgifter. Syftet med automatiseringen är att den ska minska arbetskraftsmyndighetens och den arbetssökandes arbete så att samma uppgifter inte behöver sparas i olika informationsresurser.

En jobbsökarprofil som skapats automatiserat baserar sig på uppgifter som den arbetssökande själv har uppgett, och därför är det inte fråga om sådan profilering som avses i artikel 22 i den allmänna dataskyddsförordningen. Det är inte heller fråga om automatiserat avgörande av ärenden som avses i 8 b kap. i förvaltningslagen.

129 c § Undantag som gäller skapande och publicering av den arbetssökandes jobbsökarprofil. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs det om situationer då den arbetssökande eller arbetskraftsmyndigheten inte behöver skapa och publicera den arbetssökandes jobbsökarprofil. Det ingår ingen prövning av arbetskraftsmyndigheten i 1–2 punkten, vilket innebär att en jobbsökarprofil inte behöver skapas eller publiceras om något av villkoren i de punkterna uppfylls. I 3 punkten ingår prövningsrätt för arbetskraftsmyndigheten när det gäller att skapa och publicera. Det är alltid arbetskraftsmyndigheten som slutligen prövar om en jobbsökarprofil behöver skapas eller

publiceras eller inte. Om momentet är tillämpligt ska detta skrivas in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Enligt 1 punkten skapas och publiceras ingen jobsökarprofil om den arbetssökande inte föreläggs jobsökningsskyldighet med stöd av 48 §. Om ingen jobsökningsskyldighet föreläggs kommer man överens om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den. För att 1 punkten ska kunna tillämpas krävs inte att planen eller en ersättande plan ska innehålla en överenskommelse om att ingen jobsökningsskyldighet föreläggs.

Enligt 2 punkten skapas och publiceras ingen jobsökarprofil om den arbetssökande får heltidsarbete eller är sysselsatt på heltid som företagare eller är studerande på heltid på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Med heltidsarbete avses arbete i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande där arbetstiden överstiger 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete.

Enligt 3 punkten skapas och publiceras ingen jobsökarprofil om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobsökarprofil för att främja den arbetssökandes möjlighet att få arbete. Arbetskraftsmyndigheten prövar om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobsökarprofil för att främja den arbetssökandes möjligheter att få arbete. Bedömningen ska basera sig på bedömningen av den arbetssökandes servicebehov och personens övergripande situation.

Det kan vara uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobsökarprofil t.ex. om den arbetssökande inte alls använder eller inte vet hur man använder datatekniska verktyg för att logga in på serviceplattformen, eller inte har någon e-postadress som gör det möjligt att använda serviceplattformen. Andra exempel är bristfälliga språk-, läs- eller skrivkunskaper, vilket gör det omöjligt att söka arbete på egen hand. Avsikten är att den orsak som avses i 3 punkten inte definieras uttömmande, men alltid ska grunda sig på arbetskraftsmyndighetens övergripande bedömning av den arbetssökandes servicebehov och situation som helhet. Exempelvis bristfälliga språkkunskaper ska alltså inte kategoriskt betyda att profilen inte behöver skapas och publiceras. Då kan arbetskraftsmyndigheten överväga om en jobsökarprofil ska skapas och publiceras i situationer som inte kan anges uttömmande på förhand i lagstiftningen.

I 2 mom. föreskrivs det om situationer där man med stöd av 1 mom. inte har skapat eller publicerat en jobsökarprofil, men där det momentet inte längre är tillämpligt. Om 1 mom. inte längre är tillämpligt, tillämpas 129 och 129 b § på skapandet och publiceringen av den arbetssökandes jobsökarprofil. I praktiken har den arbetssökande 15 vardagar på sig att skapa och publicera en jobsökarprofil. Annars skapar och publicerar arbetskraftsmyndigheten profilen.

I 3 mom. föreskrivs det för tydlighetens skull att den arbetssökande dock alltid frivilligt kan skapa och publicera en jobsökarprofil på serviceplattformen oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. På en jobsökarprofil som en arbetssökande har skapat och publicerat frivilligt tillämpas dock vad som i 14 kap. föreskrivs om den arbetssökandes jobsökarprofil.

129 d §. Sökning av jobsökarprofiler på serviceplattformen. Paragrafen är ny. I 1 mom. finns bestämmelser om rätten för arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på serviceplattformen att söka och granska jobsökarprofiler som publicerats på serviceplattformen. Momentets innehåll motsvarar i sak den första meningen i 129 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, men fler aktörer ges möjlighet att inloggade söka publicerade jobsökarprofiler.

Arbetsgivare definieras inte uttömmande, men det ska vara fråga om en arbetsgivare som har möjlighet att logga in på serviceplattformen. Med privat arbetsförmedlingsföretag avses arbetsförmedlingsservice som tillhandahålls av en enskild eller juridisk person och som är oberoende av Arbetskraftsmyndigheten samt aktörer som hyr ut arbetskraft. Dessa ska ha möjlighet att logga in på serviceplattformen. Med arbetslöshetskassor avses registrerade arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984).

Arbetslöshetskassorna har enligt 1 kap. 1 § i lagen om arbetslöshetskassor möjlighet att stödja sysselsättningen bland sina medlemmar genom att tillhandahålla arbetsförmedling, informations-, rådgivnings- och handledningstjänster, sakkunnigbedömningar, träning och andra med dessa jämförbara tjänster. På den grunden föreslås det att också arbetslöshetskassor ska kunna söka publicerade jobsökarprofiler efter att ha loggat in.

Efter att en jobsökarprofil har publicerats kan de ovannämnda aktörerna som loggat in på serviceplattformen och deras anställda med suomi.fi-fullmakt se den publicerade jobsökarprofilen via sökfunktionen, och arbetsgivarnas matchningsfunktion kan föreslå den som lämplig för en arbetsmöjlighet som publicerats av en arbetsgivare. Via serviceplattformen kan arbetsgivaren kontakta den arbetssökande.

I 2 mom. finns bestämmelser om inloggning på serviceplattformen, vilket kräver identifiering och att användarvillkoren för serviceplattformen godkänns. På identifiering av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som använder serviceplattformen tillämpas 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster. I första hand identifieras dessa aktörer med hjälp av stark autentisering i enlighet med 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster. I sak motsvarar momentet andra och tredje meningen i 129 § 2 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice, men med de ändringar i fråga om privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som förutsätts på grund av ändringen i 1 mom.

Stark autentisering av användarna förbättrar förutsättningarna för att i efterhand utreda oegentligheter i användningen av plattformen om det behövs. Stark autentisering är också motiverad eftersom arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor kommer åt att söka och granska personuppgifter som inte gäller dem själva, även om jobsökarprofilerna i princip ska vara anonyma.

I 3 mom. finns bestämmelser om att jobsökarprofiler kan sökas endast genom enskilda sökningar och om de sökvillkor som åtminstone ska anges. På det sättet säkerställer man att det inte går att få fram alla jobsökarprofiler och inte heller största delen av dem med ett fåtal separata sökningar. Kravet på enskilda sökningar motsvarar grundlagsutskottets etablerade utlåtningspraxis. Det föreslagna 3 mom. motsvarar 129 § 3 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

129 e §. Informationsresurs för jobsökarprofiler, kopiering och överföring av uppgifter. Paragrafen är ny. I 1 mom. finns bestämmelser om att i 129 a och 129 b § avsedda uppgifter i jobsökarprofiler registreras i en egen informationsresurs för jobsökarprofiler, som inte ingår i den informationsresurs som avses i 120 §. I momentet finns också en hänvisning till 129 b §, som innehåller bestämmelser om de uppgifter som ingår i en jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar om den arbetssökande.

I 2 mom. finns bestämmelser om kopiering av uppgifter som registrerats i informationsresursen för jobsökarprofiler till den nationella informationsresurs som avses i 120 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice, vilket sker med samtycke av den som skapat jobsökarprofilen när personen registrerar sig som arbetssökande. De uppgifter som avses i 114 § får kopieras.

Lagens 122 § tillämpas på radering och arkivering av kopierade uppgifter. Momentet motsvarar 130 § 3 mom. i den gällande lagen.

Samtycket är en skyddsåtgärd och ska uppfylla villkoren för samtycke enligt artikel 7 i den allmänna dataskyddsförordningen. Grunden för Arbetskraftsmyndighetens behandling av kopierade personuppgifter är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, dvs. Arbetskraftsmyndighetens rättsliga förpliktelse.

I 3 mom. finns bestämmelser om möjligheten för den som är registrerad i informationsresursen för jobbseekarprofiler att överföra uppgifter i sin jobbseekarprofil till en annan utomstående personuppgiftsansvarig. En överföring förutsätter dock att jobbseekarprofilernas personuppgiftsansvarige har möjliggjort elektronisk överföring av uppgifter i jobbseekarprofilerna via serviceplattformen till en annan personuppgiftsansvarig.

Momentet syftar inte till att jobbseekarprofilernas personuppgiftsansvarige ska åläggas att för en registrerad möjliggöra obegränsad överföring av uppgifter i jobbseekarprofilen till andra personuppgiftsansvariga, utan jobbseekarprofilernas personuppgiftsansvarige ska kunna bestämma till vilken personuppgiftsansvarig uppgifter ska kunna överföras elektroniskt via serviceplattformen. Bestämmelsens syfte är inte heller att göra det möjligt för myndigheten att själv lämna ut uppgifter i jobbseekarprofiler till en annan personuppgiftsansvarig. Det är alltid frivilligt för en registrerad att överföra uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig. Den registrerade kontrollerar själv överföringen av sina uppgifter efter inloggningen på serviceplattformen och ansvarar själv för överföringens rättsliga följder för skyddet av personuppgifterna.

Syftet med det föreslagna 3 mom. är att en registrerad ska kunna överföra uppgifter i sin jobbseekarprofil till en annan personuppgiftsansvarig, som t.ex. kan använda dem som basuppgifter för en annan profil eller för en arbetsansökan. I fråga om de överförda uppgifterna har den nya personuppgiftsansvarige (som den registrerade överför uppgifter i sin jobbseekarprofil till) de skyldigheter som anges i den allmänna dataskyddsförordningen, dvs. ska t.ex. ha en grund för att behandla uppgifterna. Den personuppgiftsansvarige för informationsresursen för jobbseekarprofiler ansvarar inte längre för uppgifter som den registrerade själv har överfört.

Enligt artikel 20.1 i den allmänna dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att få ut de personuppgifter som rör honom eller henne och som han eller hon har tillhandahållit den personuppgiftsansvarige i ett strukturerat, allmänt använt och maskinläsbart format och har rätt att överföra dessa uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig utan att den personuppgiftsansvarige som tillhandahållit personuppgifterna hindrar detta, om a) behandlingen grundar sig på samtycke enligt artikel 6.1 a eller artikel 9.2 a eller på ett avtal enligt artikel 6.1 b, och b) behandlingen sker automatiserat. Enligt artikel 20.3 tillämpas den registrerades rätt inte i fråga om en behandling som är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige.

Enligt skäl 68 i ingressen till den allmänna dataskyddsförordningen är den registrerades rättighet som avses här av sådan art att den inte bör utövas mot personuppgiftsansvariga som behandlar personuppgifter som ett led i myndighetsutövning. Därför bör den inte vara tillämplig när behandlingen av personuppgifterna är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige. Den registrerades rätt att överföra eller motta personuppgifter som rör honom eller henne innebär inte någon skyldighet för de personuppgiftsansvariga att införa eller upprätthålla behandlingssystem som är tekniskt kompatibla. I skäl 68 i ingressen konstateras dock också att personuppgiftsansvariga bör uppmuntras att utveckla kompatibla format som möjliggör dataportabilitet.

Om en viss EU-rättsakt eller medlemsstatslag på ett annat område också ger viss rätt att överföra de berörda uppgifterna måste de villkor som anges i den lagstiftningen också beaktas vid beviljandet av en begäran om dataportabilitet enligt dataskyddsförordningen. För det första, om det av den registrerades begäran tydligt framgår att han eller hon inte har för avsikt att utöva rättigheter enligt dataskyddsförordningen, utan snarare rättigheter som enbart grundas på sektorslagstiftning, omfattas en sådan begäran inte av dataskyddsförordningens portabilitetsbestämmelser (Arbetsgruppen för uppgiftsskydd, Riktlinjer om rätten till dataportabilitet, 16/SV WP 242 rev.01, s. 9).

Rätten för den personuppgiftsansvarige för informationsresursen för jobsökarprofiler att behandla uppgifterna grundar sig på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, och därför har den registrerade inte rätt till dataportabilitet enligt artikel 20 i dataskyddsförordningen. Den allmänna dataskyddsförordningen hindrar dock inte att den personuppgiftsansvarige gör det möjligt för den registrerade att överföra uppgifter om sig själv, om den personuppgiftsansvarige för den registrerade utvecklar en möjlighet till elektronisk överföring till utomstående personuppgiftsansvariga. Eftersom det föreskrivs i den föreslagna lagen om ordnande av arbetskraftsservice om överföring av uppgifter från en personuppgiftsansvarig till en annan, och den registrerade inte har den rättighet som föreskrivs i artikel 20 i den allmänna dataskyddsförordningen, tillämpas den artikeln inte när en registrerad överför sina uppgifter på serviceplattformen till en annan personuppgiftsansvarig. Också med tanke på den allmänna dataskyddsförordningen som helhet bör det anses vara godtagbart att överföring av uppgifter möjliggörs, och möjligheten ökar de registrerades rättigheter att bestämma hur de använder uppgifter om sig själva.

129 f §. *Radering av uppgifter ur informationsresursen för jobsökarprofiler.* Paragrafen är ny. Innehållet i 1 mom. motsvarar i sak den andra meningen i 130 § 2 mom. i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I momentet preciseras det dock att raderingen av uppgifter ur informationsresursen för jobsökarprofiler är UF-centrets uppgift. I momentet preciseras principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen inom ramen för det nationella handlingsutrymme som följer av den behandlingsgrund som avses i artikel 6.1 c.

I 2 mom. föreskrivs det att bestämmelserna i 1 mom. inte tillämpas på arbetssökande medan jobsökningen är i kraft. UF-centret ska efter det att den arbetssökandes jobsökning upphört att vara i kraft radera uppgifterna om den arbetssökande från informationsresursen för jobsökarprofiler på det sätt som föreskrivs i 1 mom. I den sista meningen i momentet finns dessutom en informativ hänvisning till att bestämmelser om arkivering av de uppgifter som avses i momentet finns i arkivlagen (831/1994). Genom bestämmelsen preciseras principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen inom ramen för det nationella handlingsutrymme som följer av den behandlingsgrund som avses i artikel 6.1 c.

Enligt 114 § 5 mom. i lagen om ordnade av arbetskraftsservice har en registrerad enskild kund inte den rätt som föreskrivs i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen att begränsa behandlingen av i 1 mom. avsedda uppgifter. Momentet tillämpas också på uppgifter om arbetssökande i informationsresursen för jobsökarprofiler.

Arbetskraftsmyndighetens och UF-centrets behandlingsgrund är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, vilket innebär att raderingen av uppgifter kan begränsas med stöd av artikel 17.3 b i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt artikel 17.3 b har den registrerade inte rätt till radering om behandlingen är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse som kräver behandling enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som den

personuppgiftsansvarige omfattas av eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige.

Arbetskraftsmyndigheten är tillsammans med UF-centret gemensamt personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler, och behandlingen av uppgifter om arbetssökande är nödvändig för att uppfylla deras rättsliga förpliktelser. Begränsningen av möjligheten att radera uppgifter är förenlig med principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen, eftersom uppgifterna endast lagras så länge det är nödvändigt för att uppfylla arbetskraftsmyndighetens och UF-centrets rättsliga förpliktelser.

I 3 mom. föreskrivs det om arbetskraftsmyndighetens skyldighet att på den arbetssökandes begäran utan dröjsmål återkalla publiceringen av den arbetssökandes publicerade jobbsökarprofil, om villkoren i 129 c § 1 mom. uppfylls. I 129 c § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskrafts-service föreskrivs det om undantag då varken den arbetssökande eller arbetskraftsmyndigheten behöver skapa och publicera en jobbsökarprofil.

Att en publicering återkallas då villkoren i 129 § 1 mom. uppfylls innebär i praktiken att arbetskraftsmyndigheten ska återkalla publiceringen av en arbetssökandes jobbsökarprofil om något av villkoren i 129 § 1 mom. uppfylls. Om den arbetssökande t.ex. börjar arbeta på heltid och begär att publiceringen av jobbsökarprofilen återkallas ska arbetskraftsmyndigheten återkalla publiceringen av profilen. Arbetskraftsmyndigheten ska agera på samma sätt om ingen jobbsökarprofil skapas eller publiceras med stöd av 129 § 1 mom. 3 punkten. Om en arbetssökande har publicerat en jobbsökarprofil frivilligt, trots att 129 § 1 mom. är tillämpligt på den personen, kan den arbetssökande också i det fallet begära att publiceringen av jobbsökarprofilen återkallas, och då ska arbetskraftsmyndigheten återkalla publiceringen.

Återkallande av publiceringen av en publicerad jobbsökarprofil på den arbetssökandes begäran är en faktisk förvaltningsåtgärd eftersom möjligheten att begära återkallande enbart syftar till att den arbetssökande undantagsvis ska ha en rättighet enligt den allmänna dataskyddsförordningen i en situation där rättigheten annars skulle begränsas.

Den arbetssökande kan inte utöva sina rättigheter enligt artiklarna 17 och 18 i den allmänna dataskyddsförordningen. Därför är det ändamålsenligt med tanke på den arbetssökandes rättskydd att föreskriva om en möjlighet att begära att en publicering återkallas, eftersom den arbetssökande inte själv kan återkalla sin publicerade jobbsökarprofil medan jobbsökningen är i kraft. Efter att jobbsökningen upphört att vara i kraft kan man fritt återkalla publiceringen av en profil. Genom bestämmelsen kompletteras den arbetssökandes rätt att begränsa användningen av sina personuppgifter i en situation där den nationella lagstiftningen annars skulle begränsa de rättigheter som anges i den allmänna dataskyddsförordningen. Regleringen är möjlig med stöd av artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen. Den uppfyller också ett mål av allmänt intresse och är proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

130 §. *Användningsändamålet för uppgifterna i jobbsökarprofilerna och uppgifter som behandlas.* Rubriken och 2 mom. ändras, och 3 och 4 mom. upphävs.

I artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om principerna för behandling av personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att de principer som anges i artikel 5 följs, och ska också kunna påvisa det. Enligt artikel 5.1 a ska personuppgifter behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (principen om laglighet, korrekthet och öppenhet). Principen om ändamålsbegränsning som anges i artikel 5.1 b i förordningen innebär i sin tur att personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa

ändamål. Enligt artikel 5.1 c i förordningen ska personuppgifterna vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (principen om uppgiftsminimering). Dessa principer anknyter till bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningens artikel 6 om villkoren för behandling av personuppgifter.

I artikel 6.1 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om villkor som ska vara uppfyllda för att behandlingen av personuppgifter ska vara laglig. Myndigheternas behandling av personuppgifter ska primärt grunda sig på förordningens artikel 6.1 c, dvs. den personuppgiftsansvariges rättsliga förpliktelse, eller artikel 6.1 e. Enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen av personuppgifter fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Artikel 6.3 innehåller en skyldighet att i nationell lagstiftning föreskriva om grunden och syftet för behandlingen.

I artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen tillåts i nationell lagstiftning särskilda bestämmelser som anpassar tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Sådana särskilda bestämmelser kan gälla bl.a. vilken typ av uppgifter som ska behandlas och vilka registrerade som berörs. Den allmänna dataskyddsförordningen tillåter alltså nationell lagstiftning om datainnehållet i register och om registrerade. Innehållet ska anges i enlighet med principen om uppgiftsminimering. Medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Paragrafens 1 mom. ändras inte. Av den föreslagna 130 a § följer dock att UF-centret och Arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för uppgifter om arbetssökande i informationsresursen för jobbsökarprofiler. Det innebär att även Arbetskraftsmyndigheterna får använda uppgifterna i de arbetssökandes jobbsökarprofiler för de ändamål som anges i 1 mom. Grunden för de gemensamt personuppgiftsansvarigas behandling av uppgifter är artikel 6.1 c, och i 1 mom. föreskrivs det om ändamålet för användningen av uppgifterna på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt 2 mom. får uppgifter om den arbetssökande som är nödvändiga för att skapa och publicera en jobbsökarprofil behandlas utöver de uppgifter som anges i 114 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Nödvändiga uppgifter som avses i momentet är uppgifter som den arbetssökande själv har lagt till den fritt formulerade presentationen och länkarna i sin jobbsökarprofil, men som inte nödvändigtvis får behandlas med stöd av 114 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Dessa uppgifter kan inte anges på förhand eftersom den arbetssökande kan göra en fritt formulerad presentation och lägga till länkar i sin profil. Därför behövs en särskild bestämmelse om att Arbetskraftsmyndigheten när den utför sin lagstadgade uppgift får behandla dessa uppgifter om de är nödvändiga för att skapa och publicera en jobbsökarprofil.

Det kan också vara nödvändigt att behandla uppgifterna när lagligheten i jobbsökarprofilens innehåll övervakas. Genom momentet preciseras användningsändamålet för uppgifter i informationsresursen för jobbsökarprofiler i fråga om att skapa och publicera jobbsökarprofiler enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen, eftersom grunden för behandlingen är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt 112 § 1 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice får uppgifter om kunder användas för ordnande och produktion av sådan service och sådana uppgifter som avses i den lagen. I lagens 114 § finns bestämmelser om uppgifter som får behandlas om enskilda kunder, och enligt 1 mom. 4 punkten får uppgifter om utbildning, anställningar och

yrkeskompetens samt andra uppgifter som används vid arbetsförmedling behandlas om enskilda kunder. En arbetssökande är också en sådan kund som avses i 112 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och en sådan enskild kund som avses i 114 § med stöd av definitionen i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Skapandet och publiceringen av den arbetssökandes jobsökarprofil är ett sådant användningsändamål för kunduppgifter som avses i 112 §, eftersom jobsökarprofilen är en service för den arbetssökande och skapandet samt publiceringen av jobsökarprofilen är uppgifter som i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten. Uppgifterna i en arbetssökandes jobsökarprofil får behandlas med stöd av 114 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, eftersom uppgifterna i de arbetssökandes jobsökarprofiler ingår i de uppgifter som får behandlas om en enskild kund, vilket också en arbetssökande är. På den grunden får uppgifterna om en arbetssökande i informationsresursen för jobsökarprofiler användas och behandlas för att skapa och publicera en jobsökarprofil på serviceplattformen.

Med stöd av 114 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice får även identifieringsuppgifter om en arbetssökande, som också är enskild kund, behandlas på serviceplattformen. Identifieringsuppgifterna visas inte i en skapad eller publicerad jobsökarprofil, utan de identifieringsuppgifter som behövs sparas i informationsresursen för jobsökarprofiler för att arbetskraftsmyndigheten ska kunna identifiera en viss arbetssökandes jobsökarprofil. Jobsökarprofilerna är alltså i regel anonyma trots att identifieringsuppgifter behandlas. På motsvarande sätt ska en profil som arbetskraftsmyndigheten har skapat eller publicerat kunna kopplas till en arbetssökande när den arbetssökande loggar in på serviceplattformen. Identifieringsuppgifterna har alltså ingen inverkan på jobsökarprofilernas principiella anonymitet, eftersom uppgifter som identifierar en arbetssökande inte visas i jobsökarprofilen utan endast för den personuppgiftsansvarige.

Paragrafens 3 och 4 mom. upphävs.

130 a §. Personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobsökarprofiler. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs det vilka som är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobsökarprofiler, nämligen UF-centret och arbetskraftsmyndigheterna. Det gemensamma personuppgiftsansvaret gäller de arbetssökandes jobsökarprofiler, eftersom det i 5 mom. föreslås att UF-centret ska vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobsökarprofiler för de personers del som inte är registrerade som arbetssökande.

I den allmänna dataskyddsförordningen avses med personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt.

Enligt artikel 26 i den allmänna dataskyddsförordningen ska två eller fler personuppgiftsansvariga vara gemensamt personuppgiftsansvariga om de gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen. Ansvarsområdena för gemensamt personuppgiftsansvariga kan fastställas genom ett inbördes arrangemang eller helt eller delvis genom medlemsstatens nationella rätt. Arrangemanget eller lagstiftningen ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot den registrerade. Den registrerade får utöva sina rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga oberoende av de gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsfördelning. Bestämmelser om den personuppgiftsansvarige kan antas

med stöd av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen, eftersom ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter i sin tur anges i 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

I 2 *mom.* finns bestämmelser om UF-centrets ansvar för skyldigheter som föreskrivs för den personuppgiftsansvarige i den allmänna dataskyddsförordningen.

UF-centret svarar för

- skyldigheter för personuppgiftsansvariga enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,
- säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,
- konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,
- förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

I 3 *mom.* finns bestämmelser om arbetskraftsmyndigheternas skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om informationsresursen för jobbsökarprofiler. Varje arbetskraftsmyndighet är personuppgiftsansvarig för sina kunder. Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för de i 2 *mom.* avsedda skyldigheter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga och som inte har föreskrivits för UF-centret.

Uppgifter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga och som arbetskraftsmyndigheterna ska ansvara för är t.ex. skyldigheten enligt artikel 28.1 att endast anlita personuppgiftsbiträden som ger tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att kraven i förordningen uppfylls. Arbetskraftsmyndigheterna ska också utföra den personuppgiftsansvariges uppgifter som har att göra med tillgodoseendet av den registrerades rättigheter, med undantag för uppgifter som UF-centret ska utföra. Den personuppgiftsansvariges uppgifter fördelas mellan arbetskraftsmyndigheterna enligt var den registrerade är kund.

Enligt artikel 26.3 i den allmänna dataskyddsförordningen får den registrerade utöva sina rättigheter enligt förordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga oavsett hur ansvaret är fördelat mellan gemensamt personuppgiftsansvariga. Med detta avses att den registrerade kan inleda ett ärende oavsett till vilken personuppgiftsansvarig begäran riktas. För att den registrerades rättigheter ska kunna tillgodoses måste en begäran eller en förfrågan som riktats till någon av de personuppgiftsansvariga vid behov förmedlas till den personuppgiftsansvariga som enligt den inbördes ansvarsfördelningen ansvarar för ärendet. Om en registrerad t.ex. kräver att UF-centret ska rätta uppgifter om personen kan ämbetsverket i enlighet med förvaltningslagen (434/2003) överföra ärendet till den arbetskraftsmyndighet där den registrerade är kund.

I 4 *mom.* föreskrivs det om ansvarsfördelningen när uppgifter lämnas ut ur informationsresursen för jobbsökarprofiler. UF-centret eller respektive arbetskraftsmyndighet för sina kunders del lämnar ut uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler. UF-centret kan lämna ut uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler till dem som har rätt att få dem oavsett vilken arbetskraftsmyndighet personen är kund hos, eller t.ex. om personen inte är registrerad som

arbetssökande. Avsikten med bestämmelsen är att UF-centret centraliserat ska kunna ansvara för utlämnande av uppgifter. Den som har rätt att få uppgifter kan begära uppgifter av UF-centret, som kan lämna ut uppgifterna oavsett hos vilken Arbetskraftsmyndighet den som uppgifterna gäller är kund. Möjligheten för UF-centret att centraliserat lämna ut uppgifter är praktisk för den som har rätt att få sådana uppgifter, och ändamålsenlig med tanke på dataskyddet och informationssäkerheten. Möjligheten att lämna ut uppgifter centraliserat är ändamålsenlig endast om UF-centret lämnar ut uppgifterna, eftersom det är UF-centret som förvaltar informationsresursen för jobbseekarprofiler och serviceplattformen.

I 5 mom. föreskrivs det med avvikelse från 1 mom. att UF-centret är personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbseekarprofiler för de personers del som har skapat och publicerat en jobbseekarprofil men som inte är registrerade som arbetssökande. Momentet tillämpas dock inte om den arbetssökandes jobbseekning upphör att vara i kraft.

I praktiken innebär förslaget att uppgifterna i jobbseekarprofilerna fortsättningsvis sparas i en särskild informationsresurs, men att den personuppgiftsansvarige är en annan för personer som skapat eller publicerat en jobbseekarprofil men inte registrerat sig som arbetssökande. I fråga om dessa personers uppgifter svarar UF-centret för alla skyldigheter som anges för personuppgiftsansvariga i den allmänna dataskyddsförordningen.

En person som inte är registrerad som arbetssökande kan skapa och publicera en jobbseekarprofil oavsett om personen bor i Finland eller utomlands. Den nya lagstadgade uppgift som föreslås för Arbetskraftsmyndigheterna i denna proposition, dvs. att skapa och publicera jobbseekarprofiler om arbetssökande, gäller inte de ovannämnda personerna. Arbetskraftsmyndigheten har inte heller rätt att behandla uppgifter om dem med stöd av artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. UF-centret är personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbseekarprofiler, och har därmed en grund enligt den allmänna dataskyddsförordningens artikel 6.1 c för att behandla uppgifter om de ovannämnda personerna. På den grunden föreslås det att UF-centret ska vara den enda personuppgiftsansvariga för uppgifter i informationsresursen för jobbseekarprofiler om personer som inte är registrerade som arbetssökande.

Om en person som har skapat eller publicerat en jobbseekarprofil senare registrerar sig som arbetssökande innebär det ett byte av personuppgiftsansvarig. Från och med registreringen som arbetssökande är UF-centret och Arbetskraftsmyndigheterna gemensamt personuppgiftsansvariga för uppgifterna om den arbetssökande i informationsresursen för jobbseekarprofiler. Om en arbetssökandes jobbseekning upphör att vara i kraft är UF-centret och Arbetskraftsmyndigheterna gemensamt personuppgiftsansvariga eftersom 5 mom. inte tillämpas i det fallet. Undantaget är motiverat eftersom inloggning från utlandet annars inte kan tillåtas på serviceplattformen, och för att Arbetskraftsmyndigheten annars inte kan behandla uppgifter i informationsresursen för jobbseekarprofiler för de personer som inte är registrerade som arbetssökande.

Bestämmelser om byte av personuppgiftsansvarig på det ovan beskrivna sättet kan antas med stöd av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen, eftersom ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter i sin tur anges i 14 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Den registrerades rätt att utöva sina rättigheter med avseende på och emot den personuppgiftsansvarige enligt artikel 26.3 i den allmänna dataskyddsförordningen anses inte heller försämrats i något avseende för att den personuppgiftsansvarige byts, eftersom även UF-centret då fortfarande är gemensamt personuppgiftsansvarig.

130 b §. *Användarrättigheter till serviceplattformen.* Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om de myndigheter som får bevilja användarrättigheter, om teknisk aktivering och

upphävande av användarrättigheterna och om myndighetens skyldighet att underrätta om de åtgärderna.

På användarrättigheter tillämpas bestämmelserna i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan informationshanteringslagen). Informationshanteringslagens 16 § begränsar inte uppgiften att administrera användarrättigheterna endast till den systemansvariga myndigheten, dvs. UF-centret. Enligt specialmotiveringen till den paragrafen i regeringens proposition om informationshanteringslagen (RP 284/2018) ska den myndighet som ansvarar för ett informationssystem inte nödvändigtvis upprätthålla användarrättigheterna, men den myndighet som använder ett informationssystem kan vara ansvarig för uppdatering av användarrättigheterna. I motiveringen konstateras det också att det är kännetecknande för sådana informationssystem att fördelningen av ansvaret för användarrättigheterna sker i nätverksbaserade informationssystem som är i gemensam användning av flera myndigheter, exempelvis i enlighet med tjänsteproduktionsmodeller som organiserats som servicecentraler. Det är således servicecentralen som definierar användarrättigheterna i egenskap av den myndighet som ansvarar för informationssystemet, men den myndighet som använder informationssystemet ska hålla användarrättigheterna uppdaterade. Med stöd av det som nämns ovan är det möjligt att också kommuner och samkommuner utöver UF-centret ansvarar för att bevilja och upphäva användarrättigheter.

I 1 mom. föreskrivs det att användning av serviceplattformen förutsätter personliga användarrättigheter. Enligt momentet får UF-centret, en kommun eller en samkommun bevilja användarrättigheter till personer som är anställda hos dem och som sköter i denna lag avsedda uppgifter. Det är ändamålsenligt att ge inte enbart UF-centret utan också kommunerna och samkommunerna uppgiften att bevilja användarrättigheter, eftersom de har bäst möjligheter att säkerställa att användarrättigheterna beviljas till kommunernas och samkommunernas anställda i rätt omfattning med hänsyn till deras arbetsuppgifter som kräver att användarrättigheter beviljas.

Enligt 2 mom. är det UF-centrets uppgift att tekniskt aktivera användarrättigheterna och upphäva dem enligt anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna. I praktiken ber Arbetskraftsmyndigheten UF-centret att tekniskt aktivera eller upphäva användarrättigheter som den har beviljat eller upphävt. Den myndighet som beviljat användarrättigheterna är dock alltid ansvarig för beviljandet, trots att UF-centret tekniskt aktiverar dem.

I 3 mom. finns bestämmelser om en skyldighet för den myndighet som beviljat eller upphävt användarrättigheterna att utan dröjsmål underrätta UF-centret om att rättigheterna beviljas eller upphävs. UF-centret ansvarar för att användarrättigheterna tekniskt aktiveras eller upphävs enligt underrättelsen.

131 §. Övervakning av användningen av serviceplattformen. Paragrafens 1 mom. ändras. Till andra meningen i 1 mom. fogas att också Arbetskraftsmyndigheten ska övervaka användningen av plattformen samt att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag och användarvillkoren. Arbetskraftsmyndigheten övervakar för sina kunders del det som anges i momentet. I övrigt motsvarar innehållet i 1 mom. i sak 131 § 1 mom. i den gällande lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

I 2 mom. föreslås inga ändringar, utan UF-centret vidtar de åtgärder som anges i momentet. I praktiken innebär detta att Arbetskraftsmyndigheten med stöd av sin övervakningsskyldighet enligt 1 mom. ska underrätta UF-centret om personer som på serviceplattformen publicerar innehåll som strider mot lag eller användarvillkoren. UF-centret kan med stöd av 2 mom. vidta de åtgärder som avses i momentet.

6.2 Lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen

5 §. *Innehållet i en sektorsövergripande sysselsättningsplan.* Paragrafens 3 mom. ändras. I momentet föreskrivs det att en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska innefatta en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. En jobbsökningsskyldighet ska tas in i den sektorsövergripande sysselsättningsplanen om inte något annat följer av 48 § i den lagen. Enligt 48 § föreläggs jobbsökningsskyldighet inte om arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdets social- och hälsovårdsmyndighet eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande stöd som främjar sysselsättningen. Ett ytterligare villkor är att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig.

I denna proposition föreslås ändringar också i 48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Avsikten är att om arbetskraftsmyndigheten hänvisar en arbetssökande till en sektorsövergripande bedömning av servicebehovet på det sätt som avses i 3 § ska den enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice inte inkludera någon jobbsökningsskyldighet i sysselsättningsplanen. När arbetskraftsmyndigheten har hänvisat en arbetssökande till en sektorsövergripande bedömning av servicebehovet har den arbetssökande ännu inte konstaterats behöva sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande stöd. Enligt de gällande bestämmelserna ska arbetskraftsmyndigheten därmed förelägga jobbsökningsskyldighet för en arbetssökande efter att ha hänvisat personen till sektorsövergripande bedömning av servicebehovet. Det är ändamålsenligt att inte förelägga någon jobbsökningsskyldighet i det skede då en arbetssökande har hänvisats till sektorsövergripande bedömning av servicebehovet. Enligt förslaget ska jobbsökningsskyldigheten inkluderas först i en sektorsövergripande sysselsättningsplan, och ska föreläggas i enlighet med 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

6.3 Lagen om främjande av integration och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I dessa lagar görs tekniska ändringar som föranleds av de föreslagna ändringarna i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

6.4 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

2 kap. Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

10 §. *Studier.* I bestämmelsen avses att alla prestationer som ingår i en studiehelhet, också den arbetsmängd som en doktorsavhandling kräver, ska tas i beaktande när man bedömer om studier för en påbyggnadsexamen vid ett universitet är heltidsstudier (närmare i specialmotiveringen i RP 176/2022 rd). Men universiteten har för påbyggnadsstuderande börjat utarbeta studieplaner som inte inkluderar det arbete som en doktorsavhandling kräver. Vid vissa universitet har arbetsmängden fastställts till cirka 200 studiepoäng.

Formuleringen i 2 mom. 8 punkten preciseras så att inte bara omfattningen enligt studieplanen, utan också andra prestationer som hör till samma studiehelhet tas i beaktande när man bedömer vad som betraktas som heltidsstudier. I tillämpningspraxis har den arbetsmängd som en doktorsavhandling kräver tagits i beaktande i studiernas totala omfattning även om den inte har skrivits in i studieplanen.

13 §. *Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter.* Bestämmelserna om unga personer som saknar utbildning omstruktureras så att 13 § innehåller bestämmelser om skyldigheten att söka studieplatser som villkor för att beviljas arbetslöshetsförmån och bl.a. bestämmelser om hur rätten till arbetslöshetsförmån påverkas om

personen avbryter sina studier. I en ny 13 a § finns bestämmelser om vilka studieplatser en ung person kan söka för att uppfylla sin ansökningsskyldighet. Bestämmelserna om undantag från skyldigheten att söka till utbildning finns i 14 § och bestämmelserna om giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna finns i 15 §. Bestämmelser om återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa ska enligt förslaget finnas i 16 §.

Som det nämns ovan föreskrivs det i en ny 13 a § om studieplatser som uppfyller ansökningsskyldigheten, och de studieplatser som ska sökas nämns inte längre i 13 § 1 mom. I övrigt motsvarar 1 mom. det gällande momentet.

I 2 mom. ändras 2 och 3 punkten så att en hänvisning till den nya 13 a § tas in i stället för att vissa studier nämns. I praktiken innebär ändringen att möjligheterna att uppfylla ansökningsskyldigheten med stöd av 13 a § ökar, samtidigt som alla studier som uppfyller ansökningsskyldigheten är sådana att den som avbryter dem förlorar rätten till arbetslöshetsförmån med stöd av 13 § 2 mom.

Paragrafens 3 och 4 mom. motsvarar de gällande momenten.

13 a §. Studier som ska sökas. Paragrafen är ny, men 1 mom. 1 och 3 punkten samt 3 mom. motsvarar den avslutande delen av gällande 13 § 1 mom. Skyldigheten att söka studieplatser kan även framöver uppfyllas genom att personen söker till en utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter. Detta är samtidigt liksom i nuläget det primära alternativet och syftar till att styra unga uttryckligen till att avlägga en examen, eftersom det är det effektivaste sättet att främja en ungs möjligheter att få arbete på lång sikt. Med utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter avses också examina som avläggs vid en högskola.

Liksom för närvarande kan ansökningsskyldigheten också uppfyllas genom att personen söker till gymnasiestudier för unga som betraktas som heltidsstudier. Det förutsätter att den unga tidigare har slutfört några andra studier än grundskolans lärokurs.

I 1 mom. är 2 och 4 punkten nya. Skyldigheten att söka till utbildning kan uppfyllas genom att personen söker till utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv. Denna utbildning kallas också Telma-utbildning och ordnas bl.a. på yrkesinstitut. Utbildningen utgör sådana heltidsstudier som avses i 2 kap. 10 §, och pågår i 1–3 år. Utbildningen förutsätter att den unga personen på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan fortsätta direkt med examensinriktad utbildning. Enligt 13 § 1 mom. ska de studieplatser som söks alltid vara sådana att personen uppfyller kriterierna för antagning som studerande.

Telma-utbildning leder ofta inte till fortsatta studier eller till arbetslivet utan t.ex. till subventionerat arbete eller pensionering. Om en ung person efter en Telma-utbildning blir arbetssökande på nytt ska Arbetsförmedlingen ägna särskild uppmärksamhet åt att komma överens om fortsatta åtgärder med stöd av 14 § 2 mom. i den sysselsättningsplan eller ersättande plan som utarbetas tillsammans med den unga personen. Efter en Telma-utbildning är den arbetssökande fortfarande en ung person som saknar utbildning, men det ska inte förutsättas att personen t.ex. söker på nytt till en Telma-utbildning.

I 1 mom. 4 punkten föreskrivs det om utbildning vid folkhögskolor eller idrottsutbildningscenter som uppfyller ansökningsskyldigheten. Folkhögskolor är internat för heltidsstudier, vilka tillhandahåller möjligheter till frivilliga studier, förbättrar de studerandes studiefärdigheter och fostrar dem som individer och samhällsmedlemmar.

Idrottsutbildningscenter är i sin tur internat på riksnivå eller regionala läroanstalter som ordnar undervisning för hela befolkningen som främjar motion, idrott, välmående, välfärd och hälsa samt undervisning och träningsverksamhet som tjänar idrottsorganisationernas och idrottsförningarnas verksamhet.

Såväl folkhögskolorna som idrottsutbildningscentren har ett relativt brett utbud av utbildningar. För att uppfylla villkoren för utbildning som ska sökas ska studierna vara heltidsstudier, dvs. studiernas omfattning enligt undervisningsprogrammet ska i genomsnitt vara minst 5 studiepoäng per studiemånad eller 25 undervisningstimmar per vecka. Det bör också noteras att en ung person som anmäler sig som arbetssökande fortfarande är en i 13 § avsedd ung person som saknar utbildning trots en utbildning som avlagts inom det fria bildningsarbetet vid en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter.

I 2 mom. föreskrivs det om studier som uppfyller skyldigheten att söka till utbildning när det avtalas i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den om sökande till sådana studier. Det behövs ingen särskild grund för att avvika från de primära ansökningsalternativ som avses i 1 mom. Avsikten är dock att Arbetskraftsmyndigheten i planen ska inkludera endast studier som den bedömer vara ändamålsenliga för att den unga ska få arbete och senare ha studiemöjligheter. Inga studier ska tas in i planen med stöd av denna bestämmelse utan den unga personens godkännande. Det beror i synnerhet på att utbildningsvalen har långsiktiga konsekvenser för den arbetssökandes liv.

En del av de studier som avses i 2 mom. är sådana att man i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den kan avtala om ansökan till dem även med stöd av gällande 14 §. Studiealternativen anges på lagnivå som stöd för Arbetskraftsmyndigheten för att hitta den mest ändamålsenliga vägen till studier och arbetsliv för varje ung person som saknar utbildning.

Enligt 2 mom. 1 punkten kan det i planen avtalas om sökande till studier enligt lagen om yrkesutbildning vars syfte är avläggande av en del av en yrkesinriktad grundexamen. För närvarande ansöker man åtminstone i utgångsläget om studierätt för en hel examen, men i vissa fall kan en ung person anvisas att avlägga en eller flera examensdelar som stöd för att snabbt få arbete. Dessutom ska Arbetskraftsmyndigheten ta i beaktande att det vanligen ligger i den ungas långsiktiga intresse att avlägga en hel examen, och därför endast i undantagsfall anvisa den unga att avlägga delar av en examen.

Enligt 2 mom. 2 punkten kan ansökningsskyldigheten uppfyllas genom att söka till utbildning som handleder för examensutbildning. En sådan s.k. Tuva-utbildning är ettårig.

Ett av målen med Tuva-utbildningen är att den studerande ska uppnå sådana studiefärdigheter att personen kan söka till gymnasieutbildning eller yrkesinriktad examensutbildning och klara av dessa studier. Med studiefärdigheter avses t.ex. att man kan språket och har lämpliga studiefärdigheter och livskompetens. Under en Tuva-utbildning kan man dessutom höja vitsord från den grundläggande utbildningen om det behövs för att få den önskade utbildningsplatsen. Dessutom kan en studerande genomföra studier som hör till gymnasieutbildning eller yrkesinriktad utbildning.

Den utbildning som förbereder för högskolestudier som avses i 2 mom. 3 punkten är riktad till personer med invandrarbakgrund som har som mål att söka till en yrkeshögskola eller ett universitet i Finland. Studiernas omfattning är 30 studiepoäng och längden cirka sex månader.

I den förberedande utbildningen utvecklas färdigheterna för högskolestudier. Under utbildningen utvecklar man studiefärdigheterna och bekantar sig med det utbildningsområde som

personen är intresserad av. Syftet är att stödja ansökningen till högskolor efter den förberedande utbildningen.

I 2 mom. 4 punkten föreskrivs det om möjligheten att i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den inkludera arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller på något motsvarande sätt. Sådana utbildningar som ordnas på motsvarande sätt är F.E.C. och KEKO (dvs. Further Education with Companies och Utvecklande utbildningar). Till de utbildningsprogrammen väljs personer för vilka man hittar ett utvecklingsprojekt eller något annat motsvarande projekt som utförs för någon arbetsgivare som en del av ett expertutbildningsprogram. Bestämmelsen gör det också möjligt att beakta eventuella nya utbildningar som ordnas på motsvarande sätt, även om de inte är arbetskraftsutbildningar.

Syftet med skyldigheten att söka till utbildning är att en ung person som saknar utbildning ska övergå från arbetskraftsservicen och utkomstskyddet för arbetslösa till heltidsstudier, och att den ungas försörjning i första hand ska tryggas med studiestöd. Därför föreskrivs det i 3 mom. på motsvarande sätt som i nuläget att skyldigheten att söka till en utbildning inte kan uppfyllas genom att man söker till arbetskraftsutbildning. Den föreslagna 2 mom. 4 punkten är ett undantag från denna regel. Undantaget görs för att gemensamt anskaffad utbildning och andra motsvarande utbildningar med särskilt goda resultat kan bidra till möjligheterna att snabbt få arbete. När sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den utarbetas ska arbetskraftsmyndigheten ägna uppmärksamhet åt den ungas faktiska möjligheter att antas till den utbildning som nämns i planen och att slutföra utbildningen.

14 §. *Avvikande från tidsfristen för skyldigheten att söka till en utbildning och åtgärder i stället för skyldigheten att söka till en utbildning.* Rubriken ändras så att den motsvarar den ändring som föreslås i innehållet.

För att ansökningarna ska bli heltäckande utredda för alla unga som saknar utbildning är det inte möjligt att helt avstå från den tidsfrist som i lagen anges för skyldigheten att söka till en utbildning. Enligt 1 mom., som har ett nytt innehåll, kan man dock i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den när som helst mellan den 1 september och den 31 augusti avtala om den tidsfrist inom vilken en arbetssökande ska söka en viss studieplats. En ansökan till den studieplatsen bidrar till att uppfylla ansökningsskyldigheten.

Det finns inga särskilda i lag föreskrivna orsaker till att avtala på det sätt som avses i 1 mom. Arbetskraftsmyndigheten har dock fortfarande prövningsrätt i det avseendet av planen ska utgöra en ändamålsenlig och konsekvent helhet som syftar till att hänvisa en ung person som saknar utbildning till utbildning. Ärendets art medför i praktiken att ansökning till en viss utbildning inte ska inkluderas i planen utan den unga personens godkännande.

Innehållet i 2–4 mom. motsvarar i sak gällande 1–3 mom., men i 2 och 4 mom. ändras laghänvisningarna på det sätt som ändringarna i 13 § och den nya 13 a § föranleder.

Om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den har avtalats om att studieplats kan sökas med avvikelse från huvudregeln i 13 och 13 a § och den unga personen antingen låter bli att genomföra den delen av planen eller avbryter de studierna avgörs personens rätt till utkomstskydd för arbetslösa med stöd av 14 §. Om man i planen har avtalat t.ex. att personen ska delta i någon sysselsättningsfrämjande service i stället för att söka en studieplats, och den unga personen vägrar att delta i servicen eller avbryter den utan giltig orsak, föreläggs en eventuell påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa med stöd av 2 a kap. Detta framgår av 4 mom. på motsvarande sätt som av gällande 3 mom.

15 §. Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna. **16 §.** Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning. I paragraferna ändras laghänvisningarna på det sätt som föranleds av ändringarna i 13 och 14 §. I sak motsvarar paragrafernas innehåll, med undantag för 15 § 2 mom., de gällande paragraferna.

Det ovannämnda 15 § 2 mom. är nytt. En ung person som saknar utbildning har inte nödvändigtvis varit arbetssökande vid tidpunkten för ansökan till en utbildning, och det har inte varit möjligt att avtala med personen i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den på det sätt som avses i 14 § 1 mom. om att en viss studieplats ska sökas inom en utsatt tid. Om den unga personen innan jobsökningen inleddes har sökt till en utbildning som i övrigt uppfyller villkoren, men som börjar vid någon annan tidpunkt än på hösten, tas det i beaktande som en ansökan som uppfyller ansökningsskyldigheten. Personen ska dock ha sökt till utbildningen mellan den 1 september och den 31 augusti.

2 a kap. Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

9 §. Förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice. Hänvisningarna i 1 mom. 1 och 1 a punkten till de paragrafer som gäller inledande intervju, samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning ändras så att de motsvarar de ändringar som föreslås i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Om åtgärder enligt lagen om främjande av integration vidtas redan vid den inledande intervjun och den arbetssökande uteblir från intervjun föreläggs påföljden för att personen har uteblivit från intervjun med stöd av 1 punkten i momentet, och 2 punkten i det momentet tillämpas inte på den arbetssökandes samma förfarande.

I 1 mom. 6 punkten föreskrivs det inte längre att en arbetssökande för att få arbetslöshetsförmån måste söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten först när minst sex månader har flutit sedan en inledande intervju senast ordnades. I kombination med de föreslagna ändringarna i 39 och 40 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice innebär ändringen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa att ett arbetserbjudande av arbetskraftsmyndigheten är förpliktande för den arbetssökande från och med arbetslöshetens början.

Det etablerade uttrycket arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten ersätts i 1 mom. 6 punkten med arbete som arbetskraftsmyndigheten har anvisat den arbetssökande att söka. Ändringen är endast språklig och beskriver bättre vad denna åtgärd i samband med arbetsförmedlingen handlar om.

Det föreslås att 13 § i samma kapitel ändras så att en arbetssökande som redan har sökt ett tillräckligt antal arbetsmöjligheter och därmed uppfyllt den jobsökningsskyldighet som skrivs in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den inte längre på den grunden har någon giltig orsak att inte söka arbete som arbetskraftsmyndigheten har anvisat. Till detta hör att underlåtelse att söka ett arbete som anvisats i fortsättningen bedöms separat från bedömningen av hur jobsökningsskyldighet som ingår i en plan har fullgjorts.

I praktiken innebär det som nämns ovan att tider utan ersättning och skyldighet att vara i arbete kan föreläggas från och med att ett anvisat arbete inte söks men också oberoende av detta från och med att en jobsökningsskyldighet som ingår i en plan har försumrats. I det sistnämnda fallet inträder påföljden liksom för närvarande när den granskningsperiod som anges i planen löper ut.

Gällande 2 mom. upphävs eftersom underlåtelse att söka ett arbete som anvisats kommer att bedömas separat från bedömningen av hur jobsökningsskyldigheten i en plan fullgörs. För närvarande föreskrivs det i momentet att dessa situationer ska bedömas som en helhet.

Innehållet i det föreslagna 2 mom. är nytt. Där finns ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om omständigheter som påverkar den tidpunkt då påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa inträder, också bl.a. i de fall där en arbetssökande har låtit bli att söka ett arbete som anvisats av Arbetskraftsmyndigheten eller har underlåtit att söka arbetsmöjligheter på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. När det gäller grunderna för föreläggande av påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa anges i lagen och förordningen endast från och med vilken tidpunkt en påföljd föreläggs.

10 §. Upprepade förfaranden i samband med jobsökning och Arbetskraftsservice. 10 a §. Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa. Gällande 10 § 2–4 mom. flyttas till en ny 10 a § utan att innehållet ändras. Syftet med ändringen är att ge bestämmelserna en tydligare struktur.

11 §. Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande. Hänvisningarna till bestämmelserna om inledande intervju, samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning i det inledande stycket i 1 mom. ändras så att de motsvarar de föreslagna ändringarna i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

12 §. Giltig orsak att inte fullgöra jobsökningsskyldigheten. Rubriken och det inledande stycket ändras så att de bättre beskriver paragrafens innehåll. Dessutom ändras hänvisningarna i 1 punkten till föreläggande av jobsökningsskyldighet så att de motsvarar de föreslagna ändringarna i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Ändringarna påverkar inte innehållet i sak.

13 §. Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av Arbetskraftsmyndigheten. Paragrafens 2 och 3 punkter upphävs. Lagtekniskt genomförs detta genom att paragrafens inledande stycke och 1 punkten ändras till ett nytt 1 mom. Samtidigt ersätts uttrycket arbete som erbjuds av Arbetskraftsmyndigheten i det inledande stycket på motsvarande sätt som i den föreslagna ändringen i 9 § med arbete som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat den arbetssökande att söka.

I 2 punkten föreskrivs det för närvarande om situationer där den arbetssökande är i deltidsarbete som varar i minst två veckor. I fortsättningen har en arbetssökande i sådana situationer inte längre på den grunden en giltig orsak att inte söka ett arbete som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat personen att söka.

En arbetssökande har inte heller längre någon giltig orsak att på det sätt som avses i den gällande 3 punkten låta bli att söka ett arbete som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat på den grunden att personen redan har sökt tillräckligt många arbetsmöjligheter och därmed fullgjort den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Den gällande 4 punkten flyttas till ett nytt 2 mom. Innehållet i momentet motsvarar i övrigt den gällande 4 punkten, men där görs samma språkliga ändring som i paragrafens gällande inledande stycke.

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande av Arbetskraftsmyndigheten. Bestämmelser om Arbetskraftsmyndighetens behörighet att ge Arbetskraftspolitiska utlåtanden om den arbetssökandes rätt till

arbetslöshetsförmåner finns i 11 kap. 4 § och om behörigheten för närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter i 4 a § i samma kapitel.

I utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet ingår att ge utlåtanden bl.a. om den arbetssökandes i 2 a kap. avsedda förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda, med undantag för det kapitlets 10 § 2 och 3 mom. om återställande av rätten till förmån. Dessa situationer gäller återställande av rätten till utkomstskydd för arbetslösa efter att en arbetssökande har förelagts skyldighet att vara i arbete, dvs. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån tills vidare.

Eftersom utvecklings- och förvaltningscentret inte ger arbetskraftspolitiska utlåtanden om återställande av rätten till förmån i de fallen är arbetskraftsmyndigheten behörig att göra det. Behörigheten måste dock härledas genom tolkning av 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten. För att lagens bestämmelser om behörigheten ska vara entydiga preciseras 1 punkten med en bestämmelse om att arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande också i situationer enligt 2 a kap. där behörigheten inte enligt 4 a § omfattas av utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet.

Ikraftträdande. Paragrafen innehåller en ikraftträdandebestämmelse och övergångsbestämmelser.

6.5 Samiska språklagen

2 §. Lagens tillämpningsområde. Arbetskraftsmyndigheterna fogas till 1 mom. Kommunerna tog över ansvaret för att ordna offentlig arbetskraftsservice och arbets- och näringsbyråerna lades ned från och med den 1 januari 2025 genom lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023). Sedan den 1 januari 2025 ska kommunerna ordna offentlig arbetskraftsservice själva, eller när lagen kräver det bilda samarbetsområden (sysselsättningsområden) tillsammans med andra kommuner i syfte att ordna arbetskraftsservice. Kommunerna i samernas hembygdsområde har infört en modell med en ansvarig kommun för att ordna offentlig arbetskraftsservice. För närvarande har kommunerna t.ex. avtalat om att Enontekis kommun, som hör till samernas hembygdsområde, hör till Fjäll-Lapplands och Pellos sysselsättningsområde, där den ansvariga kommunen dvs. arbetskraftsmyndigheten är Kittilä, som inte hör till hembygdsområdet. Enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avses med arbetskraftsmyndighet den myndighet vid en kommun eller samkommun som ansvarar för att ordna arbetskraftsservice inom sitt verksamhetsområde. Kommunernas samarbete inom offentlig arbetskraftsservice kan också genomföras i en samkommun i stället för i en modell med en ansvarig kommun. Den gällande samiska språklagen tar upp samkommuner som är verksamma i hembygdsområdet, men inte den modell med en ansvarig kommun som tillämpas inom arbetskraftsservicen. Trots att kommunerna i hembygdsområdet är ansvariga att iaktta de skyldigheter som anges i samiska språklagen även när de överför ordnandet av lagstadgad service till någon annan, bör arbetskraftsmyndigheterna för tydlighetens skull uttryckligen tas in i tillämpningsområdet för samiska språklagen. Tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna får inte vara beroende av vilken samarbetsmodell kommunerna väljer för att genomföra sin lagstadgade offentliga arbetskraftsservice.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1330/2002) finns bestämmelser om när en arbetssökande anses ha vägrat att ta emot arbete. Förordningen har utfärdats med stöd av 2 a kap. 4 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Förordningen påverkar inte om den arbetssökande föreläggs en tid utan ersättning eller en skyldighet att vara i arbete, utan endast den tidpunkt då en eventuell påföljd inträder.

Förordningen kompletteras med stöd av det nya bemyndigandet att utfärda förordning som föreslås i 2 a kap. 9 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I förordningen föreskrivs det om omständigheter som påverkar den tidpunkt då påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa inträder, också bl.a. i de fall där en arbetssökande har låtit bli att söka ett arbete som anvisats av Arbetskraftsmyndigheten eller har underlåtit att söka arbetsmöjligheter på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa innehåller en sedvanlig övergångsbestämmelse som också ingått i de tidigare ändringarna av den lagen. I övergångsbestämmelsen föreskrivs det om arbetssökandes förfarande som avses i 2 a kap. och som inträffat senast den 31 december 2025. I de fallen ska den arbetssökandes förfarande bedömas och en eventuell påföljd föreläggas med stöd av de bestämmelser i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som gällde fram till den 31 december 2025.

En övergångsbestämmelse behövs eftersom avgöranden om påföljder alltid görs retroaktivt, och frågan om hur den arbetssökandes förfarande t.ex. i slutet av 2025 påverkar rätten till arbetslöshetsförmån kan komma att avgöras i början av 2026. Den i viss mån slumpartade behandlingstidpunkten påverkar då inte den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån.

9 Verkställighet och uppföljning

Till stöd för bedömningen av servicebehovet utvecklas det verktyg som bedömer sysselsättnings sannolikheten och som beskrivs i avsnitt 2.1.5 till hjälp för Arbetskraftsmyndigheternas sakkunniga.

Utvecklings- och förvaltningscentret ger Arbetskraftspolitiska utlåtanden om de förutsättningar för arbetslöshetsförmån som det hänvisas till i 11 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbets- och näringsministeriet har gett Utvecklings- och förvaltningscentret anvisningen xxxxxx om detta. Om de ändringar som föreslås i denna proposition genomförs kommer anvisningen att uppdateras. Dessutom har Utvecklings- och förvaltningscentret utarbetat stödmaterial för Arbetskraftsmyndigheterna om tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och detta material ska också uppdateras på grund av ändringarna.

Dessutom har Utvecklings- och förvaltningscentret till uppgift att med stöd av lagen ge juridisk rådgivning vid verkställigheten av lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. I rådgivningen beaktas de föreslagna lagändringarna, och rådgivningsuppgiften gäller också verkställigheten av dem.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026.

Det föreslås att kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas enligt en arbetskraftspolitisk prövning i stället för enligt ett antal och en tidsplan som lagen kräver. I propositionen bedöms antalet kompletterande samtal om jobsökning minska med cirka en tredjedel jämfört med nivån 2023. Det motsvarar en minskad arbetsinsats till en kostnad av uppskattningsvis cirka 2,9 miljoner euro. Dessutom sparar Arbetskraftsmyndigheterna uppskattningsvis cirka 400 000 euro per år om skyldigheten att skicka påminnelser upphävs. Dessa konsekvenser beaktas i kommunernas statsandelar för basservice i moment 28.90.30 som en minskning med 3,3 miljoner euro från och med 2026 till följd av de ändrade arbetsuppgifterna.

De ändringar som föreslås i serviceprocessen när det gäller Arbetskraftsmyndighetens skriftliga påminnelser, arbetsmöjligheter som Arbetskraftsmyndigheten anvisar, inledande intervjuer samt påföljder för underlåtelser i kontakten med Arbetskraftsmyndigheterna kräver ändringar i informationssystemen, som enligt Utvecklings- och Förvaltningscentrets uppskattning kostar högst 420 000 euro. För att ersätta de påminnelser som enligt förslaget ska slopas utvecklas ett system med föregripande påminnelser för att minimera risken för att kunder oavsiktligt uteblir från samtal om jobsökning eller kompletterande samtal om jobsökning. Påminnelssystemet uppskattas kosta cirka 150 000 euro. Utvecklings- och Förvaltningscentret uppskattar att de systemändringar som krävs på grund av de föreslagna ändringarna i bestämmelserna om jobbsökarprofiler som publiceras på Jobbmarknaden och om Arbetskraftsmyndigheternas serviceplattform kommer att kosta högst 1 200 000 euro. Dessutom har man under beredningen identifierat ett behov av att utveckla ett AI-baserat verktyg för serviceprocessen, vilket enligt Utvecklings- och Förvaltningscentrets uppskattning kostar högst 2 000 000 euro. De föreslagna lagändringarna kan genomföras utan ett sådant verktyg för att bedöma servicebehovet, men verktyget skulle utgöra ett betydande stöd i serviceprocessen, som bygger på bedömning av servicebehovet. Det föreslås att 3,77 miljoner euro budgeteras i moment 32.01.10 Utveckling av digitaliseringen (reservationsanslag 3 år) för Utvecklings- och Förvaltningscentrets informationssystemkostnader som beskrivs ovan.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Syftet med de föreslagna ändringarna är att förbättra sysselsättningen genom att effektivisera serviceprocessen för arbetssökande och åtgärderna i samband med arbetsförmedling och jobsökning. Ändringarna hänför sig också till att arbetslöshetsförmånen kräver motprestationer.

Vid den konstitutionella bedömningen av propositionen är rättsstatsprincipen som fastställs i grundlagens 2 § 3 mom. relevant, liksom även grundlagens 6 § (jämlighet), 10 § (skydd för privatlivet), 18 § (rätt till arbete), 19 § (rätt till social trygghet), 21 § (rättsskydd), 80 § (krav på bestämmelser i lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter) samt 121 § (kommunal självstyrelse).

Skydd för privatlivet

Enligt offentlighetsprincipen, som det föreskrivs om i 12 § 2 mom. i grundlagen, är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. De uppgifter som förs in i en myndighets personregister är i grundlagens 12 § 2 mom. avsedda upptagningar som myndigheterna innehar (GrUU 3/2009 rd, s. 2/I och GrUU

7/2019 rd, s. 6). Enligt grundlagsutskottet är uppgifterna i jobsökarprofiler på Jobbmarknaden, som drivs av en myndighet, myndighetshandlingar som omfattas av offentlighetsprincipens tillämpningsområde (GrUU 14/2022 rd, s. 3).

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Där anges också att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. När det gäller skyddet för personuppgifter hänvisar grundlagens bestämmelse till behovet av att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och skydd för privatlivet i behandlingen, registreringen och användningen av personuppgifter (RP 309/1993 rd, s. 57/I).

Grundlagsutskottets vedertagna praxis har varit att lagstiftarens handlingsutrymme begränsas dels av bestämmelsen om skydd för personuppgifter, dels av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i skyddet för privatlivet som tryggas i samma moment. Lagstiftaren ska därmed garantera skyddet för personuppgifter på ett sätt som är godtagbart med avseende på de samlade grundläggande fri- och rättigheterna. Bestämmelsen syftar på behovet av att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och skydd för privatlivet när personuppgifter behandlas.

Grundlagsutskottet anser att den allmänna dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, allmänt taget utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Skyddet för personuppgifter bör i första hand tillgodoses utifrån den allmänna dataskyddsförordningen och den allmänna lagstiftningen på nationell nivå. Vi bör alltså förhålla oss restriktivt till att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger. Utskottet ser det dessutom som klart att behovet av speciallagstiftning i enlighet med det riskbaserade synsätt som också dataskyddsförordningen kräver måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av uppgifterna orsakar. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Denna omständighet är av särskild betydelse när det gäller behandling av känsliga uppgifter. Behandlingen av känsliga uppgifter ska vara nödvändig och regleringen exakt och noggrant avgränsad (GrUU 82/2022 rd, s. 2–3).

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att personuppgifter kan offentliggöras som en offentlig informationstjänst, om det finns godtagbara grunder för detta med avseende på rättsskyddsgarantierna och målen med de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 17/2021 rd, s. 42–43, GrUU 2/2017 rd, s. 7, GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/I, GrUU 32/2008 rd s. 2/I–3/II).

Grundlagsutskottet har i ett utlåtande konstaterat att utskottet har bedömt flera propositioner där det föreslås bestämmelser om möjligheten att i datanätet som informationstjänst publicera uppgifter som bl.a. innehåller personuppgifter. Utskottets vedertagna utlåtandepaxis är att det i personregister som ska läggas ut i ett allmänt datanät inte ska gå att söka uppgifter på stora grupper, utan t.ex. endast enskilda sökningar (GrUU 82/2022 rd, s. 3 och de utlåtanden som utskottet där hänvisar till).

I det första lagförslaget är 128, 129, 129 a–129 d § relevanta med tanke på skyddet för privatlivet för både personer som inte registrerat sig som arbetssökande och personer som har registrerat sig som arbetssökande.

Jobsökarprofil för personer som inte registrerat sig som arbetssökande

Att erbjuda möjligheten att skapa och publicera jobbsökarprofiler är redan i nuläget med stöd av 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ett sätt för det allmänna att fullgöra sin skyldighet enligt grundlagens 18 § 2 mom. att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete samt att stödja sysselsättningen av arbetssökande.

I 14 kap. i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns bestämmelser om möjligheten att frivilligt skapa och publicera en i regel anonym jobbsökarprofil på serviceplattformen. Bestämmelsens innehåll motsvarar i sak bestämmelserna i 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), som upphävdes den 31 december 2024. Den lagen antogs med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 14/2022 rd— RP 225/2021 rd). Det första lagförslaget om jobbsökarprofiler för personer som inte registrerat sig som arbetssökande motsvarar i sak det som i nuläget föreskrivs i 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice om möjligheten att frivilligt skapa och uppdatera en jobbsökarprofil. I den föreslagna lagstiftningen har paragraferna och deras innehåll dock omdisponerats och precisrats.

I den föreslagna 128 § föreskrivs det om möjligheten att skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen. I den föreslagna 129 a § 1 mom. föreskrivs det på motsvarande sätt som för närvarande om vilka uppgifter myndigheten får behandla om en person som skapar en jobbsökarprofil. De uppgifter som anges i paragrafen är också den information som får ingå i en jobbsökarprofil. Grunden för behandlingen av uppgifter i jobbsökarprofiler är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Bestämmelser om användningsändamålen för uppgifterna i jobbsökarprofilerna finns i 130 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, där inga ändringar föreslås.

I den föreslagna 129 d § finns bestämmelser om sökning av publicerade jobbsökarprofiler genom enskilda sökningar på serviceplattformen, på motsvarande sätt som i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I paragrafen föreslås dock en ändring jämfört med nuläget så att inte bara arbetsgivare utan också privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på plattformen ska kunna söka och granska jobbsökarprofiler. På det sättet kan man fortfarande i efterhand ta reda på vem som sökt eller granskat uppgifter i en jobbsökarprofil. När man beaktar att en person som inte registrerat sig som arbetssökande publicerar jobbsökarprofilen frivilligt och kan ändra och radera uppgifterna eller hela profilen när som helst kan förslaget om de ytterligare aktörer som ska få söka och granska uppgifterna inte anses stå i strid med de rättigheter som skyddas i 10 § 1 mom. i grundlagen.

De ändringar som föreslås i 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och som gäller jobbsökarprofiler för personer som inte registrerat sig som arbetssökande motsvarar huvudsakligen sakinhållet om frivilliga jobbsökarprofiler i den gällande lagens 14 kap. Med hänsyn till detta anses bestämmelserna inte stå i strid med de rättigheter som tryggas i 10 § i grundlagen. Bestämmelserna anses också vara förenliga med grundlagsutskottets etablerade praxis om publicering av personuppgifter i en informationstjänst på internet, eftersom det inte går att söka uppgifter på stora grupper och det finns godtagbara grunder för publicering av jobbsökarprofiler med avseende på rättsskyddsgarantierna och målen med de grundläggande fri- och rättigheterna.

Jobbsökarprofil för personer som har registrerat sig som arbetssökande

Syftet med jobbsökarprofiler är att arbetssökande med hjälp av dem lättare och snabbare ska hitta arbetsmöjligheter, utbildningar eller annan service som stöder sysselsättningen och kompetensutvecklingen och att arbetsgivare och arbetsförmedlare lättare och snabbare ska hitta lämpliga personer för lediga jobb. Skyldigheten för alla arbetssökande att publicera en jobbsökarprofil och den nya lagstadgade uppgift som föreslås för arbetskraftsmyndigheten är också

två sätt för det allmänna att fullgöra sin skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen. De föreslagna ändringarna uppskattas öka sysselsättningen med 1 250–2 500 personer.

Enligt den föreslagna 129 a § ska en arbetssökandes jobsökarprofil innehålla de uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på arbetssökningen och möjligheterna att få arbete. Dessutom kan profilen innehålla en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. För att avgränsa jobsökarprofilens innehåll föreskrivs det att profilen inte får innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. I 3 mom. föreskrivs det dessutom i sak på motsvarande sätt som i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice om att serviceplattformens administratör (utvecklings- och förvaltningscentret) har skyldighet att innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till informera den som skapat profilen om hur uppgifterna i dem påverkar skyddet av personens personuppgifter. Möjligheten att lägga till en fritt formulerad presentation och länkar är en viktig funktion när arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor söker personer för lediga jobb.

Enligt den föreslagna 129 b § 2 mom. Får en profil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om en arbetssökande innehålla endast uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. På serviceplattformen kan den arbetssökande ändra en jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten har publicerat på samma sätt som en profil som personen själv publicerat, dvs. t.ex. lägga till en presentation och länkar eller ändra uppgifterna i profilen. Arbetskraftsmyndighetens grund i den allmänna dataskyddsförordningen för behandlingen av uppgifter i jobsökarprofiler är artikel 6.1 c. I 130 § i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns redan i nuläget bestämmelser om ändamålet för behandlingen av uppgifter i de arbetssökandes jobsökarprofiler. Den föreslagna lagstadgade uppgiften att skapa och publicera jobsökarprofiler för arbetssökande uppfyller ett mål av allmänt intresse eftersom målet är att arbetssökande ska få arbete och det målet främjar det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt det föreslagna 129 b § 3 mom. kan uppgifter som lagrats om den arbetssökande i den nationella informationsresurs som avses i 120 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och som behövs med tanke på jobsökarprofilen användas för den jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande. Uppgifter som behövs är den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Bestämmelser om användningsändamål för uppgifter som sparas i den nationella informationsresursen finns i 112 § i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Enligt 1 mom. 1 punkten i den paragrafen får uppgifter om arbetssökande användas för ordnande och produktion av sådan service och sådana uppgifter som avses i den lagen samt enligt 3 punkten för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning med avseende på de uppgifter som avses i 1 och 2 punkten. Skapandet och publiceringen av en jobsökarprofil anses inte utvidga det användningsändamål för vilket uppgifterna ursprungligen har samlats in av de arbetssökande, eftersom jobsökarprofilen är en service avsedd för den arbetssökande enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice, och uppgifterna med stöd av 112 § får användas för sådan service. Dessutom begränsas användningen av uppgifter i den nationella informationsresursen till uppgifter som behövs för jobsökarprofilen. I det föreslagna 129 b § 3 mom. finns noggrant avgränsade bestämmelser om dessa uppgifter.

Den arbetssökande kan inte radera en skapad jobsökarprofil eller återkalla publiceringen under den tid som jobsökningen är i kraft, men kan redigera och radera uppgifter i profilen när som helst så länge profilen innehåller de väsentliga uppgifter som anges i 129 a § 2 mom. Uppgifterna i en arbetssökandes jobsökarprofil raderas med stöd av det föreslagna 129 f § 2 mom. när den arbetssökande då jobsökningens giltighet upphört raderar sin profil, men dock senast när

det har gått ett år sedan personen sist loggade in på serviceplattformen efter att jobbsökningens giltighet upphört. Dessutom föreskrivs det i 129 f § 3 mom. om en möjlighet för den arbetssökande att begära att Arbetskraftsmyndigheten återkallar publiceringen av profilen under den tid som jobbsökningen är i kraft, om ingen jobbsökarprofil behöver skapas eller publiceras med stöd av den föreslagna 129 c §. Denna möjlighet bidrar till att trygga skyddet för den arbetssökandes privatliv, eftersom den arbetssökande annars inte har möjlighet att återkalla publiceringen av sin jobbsökarprofil under den tid som jobbsökningen är i kraft. Det är möjligt att föreskriva nationellt om återkallande av publiceringen av profiler med stöd av artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen trots att rätten i övrigt har begränsats. Möjligheten att återkalla publicering är förenlig med ett allmänt intresse och proportionell mot det mål som eftersträvas.

Jobbsökarprofilernas uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, kompetens och arbetsönskemål utnyttjas av serviceplattformens matchningsfunktion. Utifrån de uppgifterna kan man för en person föreslå arbetsmöjligheter och service i den lämpligaste ordningsföljden och för arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor föreslå arbetssökande för lediga jobb i den lämpligaste ordningsföljden. Matchningsfunktionen hindrar inte att en inloggad person ser arbetsmöjligheter som publicerats på plattformen, utan personen kan se dem alla, och det uppstår inga rättsverkningar oavsett om personen reagerar eller inte reagerar på arbetsmöjligheterna. Matchningsfunktionen utnyttjar sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen, men serviceplattformens profilering används inte som grund för beslutsfattande och det är inte heller fråga om automatiskt beslutsfattande (GrUU 14/2022 rd, AjuB 3/2022 rd, s. 7).

Med stöd av vad som anförts ovan anses de personuppgifter om arbetssökande som myndigheterna behandlar vara avgränsade till de uppgifter som är nödvändiga för behandlingens ändamål, dvs. skapandet och publiceringen av jobbsökarprofiler och den nya lagstadgade uppgift som föreslås för Arbetskraftsmyndigheten. Uppgifterna och behandlingen av dem har också avgränsats så att de uppfyller den allmänna dataskyddsförordningens princip om uppgiftsminimering i proportion mot det mål som eftersträvas, dvs. att främja sysselsättningen och det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen.

I de föreslagna bestämmelserna i 129, 129 b och 129 c § är det fråga om publicering av personuppgifter. Syftet med publiceringen av arbetssökandes jobbsökarprofiler är att främja matchningen mellan arbetstagare och arbetstillfällen och därigenom sysselsättningen. Endast publicerade jobbsökarprofiler ska kunna användas för arbetsgivarnas, de privata arbetsförmedlingsföretagens och arbetslöshetskassornas matchningsfunktion, dvs. när de lämpligaste personerna för ett ledigt jobb presenteras för en inloggad aktör. Publicering av jobbsökarprofiler är ett sätt att förbättra arbetsgivarnas, de privata arbetsförmedlingsföretagens och arbetslöshetskassornas möjligheter att hitta lämpliga arbetstagare för lediga jobb. Om en profil skapas men inte publiceras påverkar det endast den arbetssökandes möjligheter att hitta ett nytt jobb. Publiceringen av arbetssökandes jobbsökarprofiler anses bidra till fullgörandet av den skyldighet som det allmänna enligt 18 § 2 mom. i grundlagen har att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för det allmänna. Bestämmelsen tar inte ställning till de metoder som används för att främja sysselsättningen, utan ger det allmänna betydande frihet att överväga hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. De föreslagna bestämmelserna om jobbsökarprofiler och publicering av dem syftar till att främja såväl arbetstagarnas möjligheter att få jobb som arbetsgivarnas tillgång på kompetent arbetskraft effektivare än i nuläget, och därmed tillförsäkra var och en rätt till arbete. Med stöd av det som anförts ovan anses publiceringen av arbetssökandes jobbsökarprofiler på serviceplattformen på det föreslagna sättet ha godtagbara grunder och mål med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

I den föreslagna 129 d § föreskrivs det att arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor efter att ha loggat in ska kunna granska och söka publicerade jobbsökarprofiler på serviceplattformen. Enligt 3 mom. kan inloggade på motsvarande sätt som enligt den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice endast göra enskilda sökningar på serviceplattformen där åtminstone yrkesbeteckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde anges som sökvillkor. Sökningar på stora grupper kan alltså inte heller i fortsättningen göras på serviceplattformen. Eftersom serviceplattformen endast kan användas av vissa inloggade och i regel starkt autentiserade aktörer finns de publicerade jobbsökarprofilerna i en endast delvis offentlig informationstjänst på internet. Inloggningskravet gör det också möjligt att i efterhand vid behov ta reda på vem som sökt eller granskat uppgifterna i en jobbsökarprofil. Den partiella offentligheten är en viktig positiv aspekt som ökar de publicerade jobbsökarprofilernas rättskyddsgarantier, eftersom profilerna söks och granskas endast av aktörer med ett intresse av att sysselsätta arbetssökande. I det avseendet motsvarar sökningen av jobbsökarprofiler i en offentlig informationstjänst grundlagsutskottets etablerade utlåtanedpraxis i fråga om enskilda sökningar (GrUU 82/2022 rd, s. 3 och de utlåtaneden som utskottet hänvisar till där).

Utgångspunkten är att publicerade jobbsökarprofiler är anonyma om den arbetssökande inte själv lägger till en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. I vissa fall kan det dock inte uteslutas att en arbetssökande kan identifieras med hjälp av jobbsökarprofilen genom att man kombinerar personuppgifter som avsiktligt söks i olika databaser, om den arbetssökande t.ex. har ovanlig arbetserfarenhet eller utbildning. Jobbsökarprofilerna publiceras i en endast delvis offentlig databas på internet och kan sökas som enskilda sökningar endast av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som är inloggade på serviceplattformen, dvs. av aktörer som har ett genuint intresse av att få eller förmedla arbetstagare till lediga jobb. Dessutom har de som gör sökningar identifierat sig, och då kan man i efterhand med hjälp av logguppgifter reda ut vem som sökt eller granskat profiler. Med hänsyn till det som nämns ovan anses risken att en person i vissa sällsynta situationer kan identifieras utifrån jobbsökarprofilen inte leda till att publiceringen av jobbsökarprofiler på serviceplattformen strider mot 10 § 1 mom. i grundlagen på ett sätt som inte kan motiveras med att arbetssökande sysselsätts snabbare, med det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen att främja sysselsättningen och med den föreslagna ändringens positiva sysselsättningseffekter.

En fritt formulerad presentation eller länkar till andra tjänster som den arbetssökande lägger till sin profil kan leda till att jobbsökarprofilen inte längre är anonym som i utgångsläget. Det ska dock aldrig vara obligatoriskt att lägga till sådana uppgifter i jobbsökarprofilen, och arbetskraftsmyndigheten ska inte kunna publicera sådana uppgifter om den arbetssökande i form av en jobbsökarprofil. Det är alltså alltid den arbetssökande själv som bestämmer om en presentation eller länkar läggs till profilen. Dessutom kan den arbetssökande när som helst redigera och radera uppgifter i sin profil, och därmed påverka skyddet för sitt privatliv. Eftersom det är frivilligt att lägga till uppgifterna anses de rättigheter som fastställs i 10 § 1 mom. i grundlagen vara skyddade på det sätt som grundlagen kräver.

Som det konstateras ovan är det den arbetssökande själv eller arbetskraftsmyndigheten som skapar och publicerar jobbsökarprofilen. Det innehåll som profilerna kräver är avgränsat till endast uppgifter som behövs för sysselsättning av arbetssökande. Den arbetssökande kan bestämma vilka delar av profilen som ska vara publicerade och hur länge, och kan redigera och radera uppgifter när som helst. Profilerna publiceras alltid för en bestämd tid, och ett slutdatum ska anges för publiceringen. Efter att jobbsökningen upphört kan den arbetssökande fritt radera sin profil och återkalla publiceringen av den – men inte under den tid som jobbsökningen är i kraft. Profilerna publiceras i regel anonymt, men en fritt formulerad presentation eller länkar som eventuellt läggs till profilen kan avslöja den arbetssökandes identitet. Det är alltid frivilligt

att lägga till sådana uppgifter. Därför ska den arbetssökande innan presentationen eller länkarna läggs till informeras om hur sådana uppgifter påverkar skyddet för personuppgifter. Publicerade profiler ska endast kunna sökas av arbetsgivare, arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som är inloggade på serviceplattformen – informationstjänsten på internet är alltså endast delvis offentlig. På det sättet kan man i efterhand ta reda på vem som sökt eller granskat jobbsökarprofiler. Publicerade jobbsökarprofiler kan endast sökas genom enskilda sökningar. De jobbsökarprofiler som publiceras om arbetssökande bidrar i sin helhet till fullgörandet av det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen, och de uppgifter som arbetssökande måste publicera uppfyller den allmänna dataskyddsförordningens princip om uppgiftsminimering. Dessutom anses uppgifternas användningsändamål, dvs. publiceringen av profiler, vara proportionellt och nödvändigt för det eftersträvade målet, dvs. att arbetssökande ska få jobb. De föreslagna bestämmelserna uppfyller också ett mål av allmänt intresse och är proportionella mot det legitima mål som eftersträvas. Publiceringen av profiler uppskattas öka sysselsättningen med 1250–2500 personer. Av de orsaker som anförs ovan anses uppgifterna i de arbetssökandes jobbsökarprofiler kunna publiceras på det föreslagna sättet, och publiceringen strider inte mot det grundlagstryggade skyddet för personuppgifter.

Jämlikhet

Enligt 6 § i grundlagen är alla lika inför lagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Bestämmelsen uttrycker vid sidan av det traditionella kravet på juridisk likabehandling även idén om faktisk jämlikhet. Den inrymmer ett förbud mot godtycke och ett krav på enahanda bemötande i likadana fall. Den allmänna jämlikhetsbestämmelsen kompletteras genom diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilket ingen utan godtagbart skäl får särbehandlas på grund av de uppräknade diskrimineringsgrunderna eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Exempel på sådana andra orsaker kan vara exempelvis boningsorten (RP 309/1993 rd, s. 46–48, se även GrUU 31/2014 rd, s. 3/II).

Grundlagens 6 § 1 mom. uttrycker ett krav på juridisk likabehandling och på faktisk jämställdhet. Det inrymmer ett förbud mot godtycke och ett krav på enahanda bemötande i likadana fall (RP 309/1993 rd, s. 46). Jämlikhetsbestämmelsen riktas också till lagstiftaren. Med lag är det inte möjligt att godtyckligt försätta människor eller grupper av människor i gynnsammare eller ogynnsammare ställning än andra. Jämlikhetsbestämmelsen förutsätter ändå inte att alla människor i alla avseenden ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana. Jämlikhetsaspekter spelar en viss roll såväl när människor ges förmåner eller rättigheter genom lag som när de påförs skyldigheter. Dessutom är det typiskt för lagstiftningen att den på grund av ett visst godtagbart samhälleligt intresse behandlar människor olika bl.a. för att främja faktisk jämlikhet (RP 309/1993 rd, s. 46, se även GrUU 31/2014 rd, s. 3/I).

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Syftet med bestämmelsen är enligt förarbetena till 15 § 2 mom. i regeringsformen, som föregick 18 § 2 mom. i grundlagen, att uppnå så god sysselsättning som möjligt. Främjande av sysselsättningen innebär samtidigt att det allmänna strävar efter att trygga rätten till arbete för envar. Detta anses också betyda att det allmänna ska gå in för att hindra att det uppstår en grupp av permanent arbetslösa (RP 309/1993 rd, s. 72, GrUB 25/1994 rd, s. 10).

Det första lagförslaget i propositionen innehåller ett förslag om att tidsfristen för att ordna en inledande intervju ska förlängas från fem vardagar till tio vardagar. Motsvarande bestämmelser gällde före reformen av modellen för arbetskraftsservice, som trädde i kraft den 1 maj 2022.

Dessutom innehåller lagförslaget ett förslag om att öka Arbetskraftsmyndighetens prövningsrätt när det gäller antalet kompletterande samtal om jobsökning som ordnas i början av serviceprocessen. Förslagen är relevanta med tanke på jämlikheten enligt 6 § i grundlagen. När myndigheten har större prövningsrätt i fråga om att ordna inledande intervjuer och kompletterande samtal om jobsökning kan den tid det tar att få tillgång till servicen variera. Mängden stöd som erbjuds de arbetssökande i kompletterande samtal om jobsökning kan också variera.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att få Arbetskraftsservicen att fungera bättre och förenkla serviceprocessen för arbetssökande så att stödet för jobsökning kan inriktas ändamålsenligare och mer kundorienterat än nu. En större prövningsrätt för Arbetskraftsmyndigheten frigör myndighetens resurser så att de kan inriktas på de arbetssökande som behöver mer service. Detta hjälper dem att få arbete och främjar därmed sysselsättningen. De föreslagna ändringarna bedöms inte stå i strid med jämlikhetsbestämmelserna i grundlagens 6 §.

Det första lagförslaget i propositionen innehåller dessutom förslag om jobsökarprofilerna på serviceplattformen. Serviceplattformen har redan nu en funktion som förbättrar matchningen mellan jobsökarprofiler och platsannonser. Funktionen utnyttjar sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen genom att arbetsmöjligheter på serviceplattformen visas för personen i en ordning som bestäms enligt de uppgifter som personen uppgett i sin jobsökarprofil. Därmed är uppgifterna i jobsökarprofilen föremål för automatiserad behandling, som utifrån de personuppgifter som behandlas genererar en lista över arbetsmöjligheter där de lämpligaste jobben kommer först. Syftet med matchningsfunktionen är att förbättra matchningen på arbetsmarknaden, och den är ett sätt att fullgöra det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen att främja sysselsättningen och sträva efter att trygga rätten till arbete för envar. Funktionen utnyttjar inga uppgifter som kan utgöra en diskrimineringsgrund, utan endast de uppgifter om kompetens, yrke, utbildning, språkkunskaper, tillstånd och körkort som personen har uppgett. Matchningsfunktionen har utvecklats så att möjligheten att skrivfel förekommer i jobsökarprofilens fritextfält har tagits i beaktande. Man har försökt minimera skrivfelens betydelse så att funktionen inte missgynnar personer som t.ex. på grund av en funktionsnedsättning har läs- eller skrivsvårigheter.

Serviceplattformens profilering används inte som grund för beslutsfattande och det är inte heller fråga om automatiserat beslutsfattande. Profileringen medför inga skyldigheter att t.ex. reagera på jobb- eller arbetsmöjligheter, och kan inte heller leda till att personen förlorar en arbetslöshetsförmån. Det att jobsökarprofilen syns i en lista över lämpligaste profiler som genereras för arbetsgivaren medför inte heller några rättsverkningar eller betydande rättsverkningar för den person som skapat profilen.

Inga ändringar föreslås i matchningsfunktionen, men det anses ändå vara viktigt att lyfta upp att funktionen uppfyller jämlikhetskravet i 6 § i grundlagen och inte leder till diskriminering i strid med 6 § 2 mom. i grundlagen.

I 129 § i det första lagförslaget föreslås en skyldighet för arbetssökande att skapa och publicera en jobsökarprofil. Om en arbetssökande inte fullgör den skyldigheten skapar och publicerar Arbetskraftsmyndigheten en jobsökarprofil för personen med stöd av den föreslagna 129 b §. I den föreslagna 129 c § föreskrivs det om undantag från skyldigheten att skapa och publicera jobsökarprofiler, och paragrafen gäller såväl den arbetssökande som Arbetskraftsmyndigheten. Undantagen tar hänsyn till bl.a. människors varierande informationstekniska och språkliga färdigheter och jobsökningsfärdigheter. Bestämmelserna om att skapa och publicera en jobsökarprofil anses tillgodose jämlikheten enligt 6 § i grundlagen, och skyldigheten att skapa och publicera en jobsökarprofil anses inte strida mot 6 § i grundlagen.

Kommunernas självstyrelse

De föreslagna ändringarna påverkar fullgörandet av uppgifter för de kommuner som är arbetskraftsmyndigheter, och ändringarna bör därför bedömas med avseende på 121 § i grundlagen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i fråga om kommunal självstyrelse framhåvt att när kommunerna åläggs uppgifter ska det i enlighet med finansieringsprincipen ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (GrUB 25/1994 rd, s. 3, GrUU 18/2001 rd, GrUU 30/2013 rd, s. 5/I, GrUU 12/2011 rd, s. 2/II, GrUU 41/2010 rd, s. 5/I). Utskottet har ansett att finansiella uppgifter för kommunerna, med hänsyn till att självstyrelsen är skyddad i grundlagen, inte får vara så stora att de försämrar kommunernas verksamhetsvillkor på ett sätt som äventyrar kommunernas möjligheter att självständigt bestämma om sin ekonomi och därmed också om sin förvaltning (se t.ex. GrUU 41/2014 rd, s. 3/II och GrUU 50/2005 rd, s. 2). Finansieringsprincipen ingår också i artikel 9.2 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse, där det föreskrivs att de lokala myndigheternas ekonomiska resurser ska motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag. Med tanke på genomförandet av finansieringsprincipen är det väsentliga huruvida ändringen bedöms äventyra den ekonomiska aspekten av den kommunala självstyrelsen som tryggas i 121 § i grundlagen (GrUU 34/2013 rd, s. 3/I).

I det första lagförslaget föreslås ändringar i arbetskraftsmyndighetens uppgifter. Ändringarna gäller bl.a. uppdatering av servicebehovet enligt 35 §, information till arbetssökande om skapandet av en jobbsökarprofil enligt 30 § och sysselsättningsplanen enligt 30 §. Ändringar som helt eller delvis befriar arbetskraftsmyndigheten från uppgifter är i sin tur att prövningsrätten utvidgas i fråga om kompletterande samtal om jobbsökning, att påminnelseskyldigheten frångås och att uppgiften att följa upp upprepade underlåtelse slopas.

I 14 kap. i det första lagförslaget föreslås en ny lagstadgad uppgift för arbetskraftsmyndigheterna att skapa och publicera jobbsökarprofiler på serviceplattformen om arbetssökande som inte gör det själva. Dessutom ska arbetskraftsmyndigheterna publicera jobbsökarprofilen på nytt under jobbsökningstiden om den arbetssökande inte gör det själv. Det föreslås också att serviceplattformens förvaltare, dvs. utvecklings- och förvaltningscentret, ska utveckla skapandet och publiceringen av jobbsökarprofiler så att ett profilutkast genereras automatiskt utifrån de uppgifter som den arbetssökande uppger i samband med registreringen som arbetssökande. Det automatiskt genererade utkastet till jobbsökarprofil kan publiceras av den arbetssökande själv eller i sista hand av arbetskraftsmyndigheten. Med hänsyn till avsikten att ett utkast till jobbsökarprofil ska genereras automatiskt och att de arbetssökande antas föredra att själva skapa och publicera profiler anses kommunernas finansiering vara tryggad med statsandelen för basservice. Den föreslagna nya lagstadgade uppgiften att i sista hand skapa och publicera jobbsökarprofiler, som kommunerna ansvarar för, bedöms på den grunden inte äventyra den kommunala finansieringsprincipen när man beaktar att utvecklings- och förvaltningscentret möjliggör systemändringarna på den serviceplattform som kommunerna ska använda för att ge arbetskraftsservice med stöd av 120 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

På de grunder som anförs ovan strider propositionen inte mot bestämmelserna om kommunal självstyrelse i 121 § i grundlagen.

Påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa

De nuvarande bestämmelserna om påföljder inom utkomstskyddet som ingår i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har i stor utsträckning stiftats med grundlagsutskottets medverkan. De senaste större revideringarna av påföljderna gjordes 2012 då bestämmelserna samlades i ett nytt 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 111/2011 rd) och 2022 då varaktigheten för påföljder i samband med service och jobbsökning graderades och andra tider utan ersättning förkortades (RP 167/2021 rd).

Grundlagsutskottet hänvisade i sitt utlåtande (GrUU 2/2012 rd) om regeringens proposition RP 111/2011 rd sammanfattningsvis till sin tidigare etablerade utlåtandep Praxis och konstaterade att utgångspunkten vid bedömningen av villkoren för utkomstskydd för arbetslösa är rätten för var och en att få sin grundläggande försörjning tryggad i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen, men att grundlagen i sig inte är ett hinder för att ställa villkor för en förmån som avser att trygga den grundläggande försörjningen (se t.ex. GrUU 50/2005 rd, s. 2/II och de utlåtanden som nämns där).

Grundlagsutskottet nämnde i sitt utlåtande (GrUU 2/2012 rd) också att villkor inom utkomstskyddet för arbetslösa kan syfta till att underlätta för en arbetslös att få jobb och därmed vara förenliga med grundlagens 18 § om rätt till arbete. För att en stödtagare ska få utkomstskydd kan det krävas motprestationer. Utskottet har också godkänt tider utan ersättning som påföljd. Att som påföljd fränkänna en stödtagare rätten till en förmån bör dock i materiellt hänseende stå i motiverad proportion till hurdana sysselsättningsfrämjande åtgärder som stått till buds och vilka omständigheter som kan läggas den arbetslösa till last. Avbrotten i ersättningen kan inte heller göras så långa att den grundlagsfästa skyldigheten kringgås (se GrUU 43/2001 rd, s. 2–3 och GrUU 46/2002 rd, s. 2).

Ändringarna i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är i huvudsak tekniska eller annars små ändringar som görs för att bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska överensstämma med de föreslagna ändringarna i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Den viktigaste ändring som påverkar arbetssökandes rätt till utkomstskydd är skyldigheten att söka jobb som arbetskraftsmyndigheten har anvisat.

Syftet med de föreslagna ändringarna i arbetsförmedlingsåtgärderna är att de arbetssökande ska anvisas fler jobb att söka, och dessutom behandlas underlåtelse att söka dessa jobb separat från den jobbsökningsskyldighet som skrivits in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. I praktiken innebär detta att en arbetssökande som utan giltig orsak låter bli att söka ett jobb som anvisats, och samtidigt försummar den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen, får separata påföljder för båda underlåtelsena. I nuläget leder en sådan situation till endast en påföljd.

Syftet med ändringarna i arbetsförmedlingsåtgärderna är att göra jobbsökningen effektivare. Att söka jobb är den viktigaste uppgift som förutsätts av arbetssökande som villkor för arbetslöshetsförmåner. Därför ska de separata påföljderna inte anses vara oskäligen för den arbetssökande. När frågan bedöms måste man beakta att jobbsökningsskyldigheten enligt sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den är baserad på en bedömning som tar hänsyn till både arbetsmarknaden och den arbetssökandes färdigheter och situation. Arbetskraftsmyndigheten överväger också jobbets lämplighet när den arbetssökande anvisas jobb att söka. Arbetssökande som anser att det anvisade jobbet inte är lämpligt har dessutom möjlighet att kontakta arbetskraftsmyndigheten.

Den arbetssökande har fortfarande möjlighet att genom sitt eget förfarande undvika påföljder. De föreslagna ändringarna i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa motsvarar principiellt tidigare bestämmelser som stiftats med grundlagsutskottets medverkan.

Rättsstatsprincipen

Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag och i all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas. Regleringen av myndigheters befogenheter är betydelsefull med tanke på rättsstatsprincipen som fastställs i 2 § 3 mom. i grundlagen. Utgångspunkten är att den som utövar offentlig makt alltid ska ha en behörighetsgrund som i sista hand återgår på en av riksdagen stiftad lag (RP 1/1998 rd, s. 75/I) För bestämmelser i lag gäller det generella kravet att en lag ska vara exakt och noga avgränsad. Regleringen av befogenheter är vanligen relevant också i förhållande till de i grundlagen inskrivna grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 51/2006 rd, s. 2/I).

I propositionen föreslås att utvecklings- och förvaltningscentret och Arbetskraftsmyndigheterna ska vara gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbsökarprofiler, och dessutom att utvecklings- och förvaltningscentret ska vara personuppgiftsansvarig för de personers jobbsökarprofiler som inte är registrerade som arbetssökande. I 14 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice finns bestämmelser om ändamålen och medlen för informationsresursen för jobbsökarprofiler och för serviceplattformen, och därmed kan de personuppgiftsansvariga enligt artikel 4.7 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivas i nationell rätt.

I 130 a § föreslås bestämmelser om uppgifter för de gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbsökarprofiler. I den paragrafen finns också närmare bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för vissa av den personuppgiftsansvariges uppgifter för sina egna kunders del. I 130 § 5 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice föreskrivs det att utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter i fråga om personer som inte är registrerade som arbetssökande. Lagstiftningen om de personuppgiftsansvarigas uppgifter anses uppfylla rättsstatsprincipen enligt 2 § 3 mom. i grundlagen, och anses också vara tillräckligt noggrant avgränsad.

Rätten till arbete och det allmännas skyldighet att främja sysselsättningen

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen är det allmänna skyldigt att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för det allmänna. Bestämmelsen tar inte ställning till de metoder som används för att främja sysselsättningen, utan ger det allmänna betydande frihet att överväga hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. Främjande av sysselsättningen betyder dels att det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete, dels att det allmänna ska försöka hindra att det uppstår en grupp som är permanent arbetslös (Se RP 309/1993 rd, s. 72, GrUU 19/2018 rd, s. 2, GrUU 44/2000 rd, s. 2 och GrUU 17/1995 rd, s. 1–2).

De föreslagna ändringarna i 14 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice förbättrar möjligheterna för arbetssökande att få arbete och främjar matchningen av arbetsgivare och arbetstagare. På den grunden anses ändringarna vara förenliga med 18 § 2 mom. i grundlagen och stödja det allmännas skyldighet att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

Regeringen anser att det i propositionen inte föreslås sådana ändringar som skulle innebära att den inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. När jobbsökarprofiler publiceras är det fråga om att personuppgifter publiceras i en delvis offentlig informationstjänst på internet, och därför anser regeringen dock att det är önskvärt att ett utlåtande i frågan begärs av grundlagsutskottet.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 10 § 1 mom., 40 och 41 §, av dem 41 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 691/2023, samt
ändras 28 §, 29 § 2 mom., 30 § 1 mom., 31–39 § och 42–48 §, 75 § 2 mom., 128–130 § och 131 § 1 mom., av dem 32, 33, 44 och 47 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 691/2023 och 435/2024, 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 728/2024, 42, 45 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 435/2024 samt 48 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 691/2023, 997/2023, 435/2024 och 728/2024, samt
fogas till lagen en ny 48 a §, till 114 § 1 mom. en ny 11 punkt, till 127 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 129 a–129 f §, 130 a och 130 b § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

10 §

Den arbetssökandes bostad, hemkommun och pendlingsområde

Såvida det inte finns skäl att bedöma saken på annat sätt betraktas som en arbetssökandes bostad vid tillämpningen av denna lag i första hand den adress som den arbetssökande uppger för arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Som den arbetssökandes hemkommun betraktas den hemkommun som i enlighet med lagen om hemkommun (201/1994) antecknats i befolkningsdatasystemet.

Pendlingsområdet sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

4 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

28 §

När en jobsökning upphör att vara i kraft

En jobsökning upphör att vara i kraft om den arbetssökande

- 1) meddelar arbetskraftsmyndigheten att den arbetssökande inte längre önskar hålla sin jobsökning i kraft eller inte förnyar sin jobsökning,
- 2) inte inom den tid som arbetskraftsmyndigheten har satt ut lämnar de redogörelser om sin arbetserfarenhet, arbetsförmåga, utbildning och övriga kompetens som behövs med tanke på sysselsättning och offentlig arbetskraftsservice,

3) underlåter att sköta ärenden hos Arbetskraftsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter,

4) inte kommer till en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning vid en tidpunkt som personen själv reserverat i nättjänsten för ändamålet.

Jobsökningen för utländska medborgare eller statslösa personer som är arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 27 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

29 §

Inledande av jobsökning på nytt

Om jobsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 28 § 1 mom. 2–4 punkten kan Arbetskraftsmyndigheten begränsa personens rätt att på elektronisk väg inleda jobsökning i den för ändamålet avsedda nättjänsten.

30 §

Information till arbetssökande

Arbetskraftsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om villkoren för att jobsökningen ska vara i kraft, om den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen, om skyldigheten att skapa och publicera en jobbsökarprofil, om skyldigheten att söka sådana arbetsmöjligheter som Arbetskraftsmyndigheten anvisar, om den offentliga Arbetskraftsservice som står till buds och om omställningsskyddet.

31 §

Ordnanande av inledande intervju

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna en inledande intervju utan obefogat dröjsmål, dock senast inom tio vardagar från det att jobsökningen inleddes.

En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Den inledande intervjun ska ordnas vid Arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om det inte finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna intervjun på annat sätt.

32 §

Innehållet i den inledande intervjun

Vid den inledande intervjun ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma den arbetssökandes servicebehov. Utifrån bedömningen gör Arbetskraftsmyndigheten och arbetssökanden upp en sysselsättningsplan för den arbetssökande, om den arbetssökande inte har en gällande plan som ersätter sysselsättningsplanen.

Dessutom vägleder Arbetskraftsmyndigheten den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen, till sådan service som personen behöver och vid behov till

att skapa och publicera en jobbsökarprofil. Vid intervjun presenteras också den service som erbjuds den arbetssökande, och parterna kommer överens om hur den arbetssökande utträttar ärenden och hur kontakten mellan myndigheten och den arbetssökande i övrigt ska skötas.

33 §

Bedömning av den arbetssökandes servicebehov

För att bedöma vilken service en arbetssökande behöver ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma åtminstone följande:

- 1) personens kompetens och yrkesskicklighet,
- 2) personens jobbsökningsfärdigheter och förutsättningar för jobbsökning på egen hand,
- 3) personens möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden,
- 4) hur sannolikt det är att arbetslösheten förlängs,
- 5) hur sannolikt det är att personen blir arbetslös.

Vid bedömningen av servicebehovet ska beaktas den arbetssökandes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet, den arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna för att söka och få arbete samt andra omständigheter som inverkar på personens möjligheter att få arbete.

För att klarlägga servicebehovet kan den arbetssökande hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt till andra sakkunnigbedömningar. Frågor som gäller den arbetssökandes kompetensutveckling kan bedömas i samarbete med utbildningsproducenter, och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenter av social- och hälsovårdstjänster.

34 §

Ordnanande av samtal om jobbsökning

Arbetskraftsmyndigheten ska för en arbetslös arbetssökande, en arbetssökande som hotas av arbetslöshet och en arbetssökande vars arbetstid enligt arbetsavtalet är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda ordna ett samtal om jobbsökning efter det att tre månader har förflutit från den inledande intervjun och därefter alltid när det har förflutit tre månader från det föregående samtalet om jobbsökning.

Om den arbetssökande deltar i Arbetskraftsutbildning, arbetsprövning, lönesubventionerat arbete eller rehabilitering ska samtal om jobbsökning ordnas en månad innan arrangemanget i fråga beräknas upphöra.

För en arbetssökande som deltar i Arbetskraftsutbildning ordnad tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i Arbetskraftsutbildning ordnad på motsvarande sätt ordnas samtal om jobbsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta som gäller den arbetssökandes möjligheter att få arbete eller den arbetssökandes servicebehov.

Samtalen ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes servicebehov och av omständigheterna är mest ändamålsenligt.

35 §

Innehållet i ett samtal om jobbsökning

Vid ett samtal om jobbsökning ska Arbetskraftsmyndigheten se över bedömningen av den arbetssökandes servicebehov så att den är aktuell. Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande reviderar dessutom den arbetssökandes sysselsättningsplan eller utarbetar en sådan plan.

Arbetskraftsmyndigheten ska vägleda den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen och ge personen stöd i jobsökningen. Arbetskraftsmyndigheten ska även hänvisa den arbetssökande till behövlig service.

36 §

Ordnanande av kompletterande samtal om jobsökning

Ordnanande av kompletterande samtal baserar sig på den arbetssökandes servicebehov. Arbetskraftsmyndigheten ska utöver den inledande intervjun och samtalen om jobsökning ordna kompletterande samtal om jobsökning så att den arbetssökande får behövligt stöd för jobsökningen och för att få bättre förutsättningar att få arbete.

Arbetskraftsmyndigheten ska mellan den inledande intervjun och det första samtalet om jobsökning ordna fem kompletterande samtal om jobsökning, om inte något annat följer av den arbetssökandes servicebehov.

Ett kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas vid behov också för att se över bedömningen av servicebehovet och sysselsättningsplanen och för föreläggande av jobsökningsskyldighet.

37 §

Innehållet i kompletterande samtal om jobsökning

Ett kompletterande samtal om jobsökning ska, baserat på bedömningen av den arbetssökandes servicebehov, inriktas på att stödja jobsökningen eller på att fortsätta utreda servicebehovet och hänvisa den arbetssökande till behövlig service. Vid diskussionen kan också sysselsättningsplanen revideras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan arbetskraftsmyndigheten erbjuda den arbetssökande annan motsvarande personlig service som är till stöd för jobsökningen eller bidrar till den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

38 §

Sysselsättningsplanens innehåll och uppföljning av planen

Arbetskraftsmyndigheten ska inkludera följande i sysselsättningsplanen:

- 1) en jobsökningsskyldighet och en eventuell grund för att minska dess omfattning eller en grund för att inte förelägga jobsökningsskyldighet,
- 2) andra åtgärder som gäller jobsökning eller utvecklande av företagsverksamhet och som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få arbete på den öppna arbetsmarknaden,
- 3) en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska informera om hur planen har följts.

Dessutom ska arbetskraftsmyndigheten vid behov inkludera följande i sysselsättningsplanen:

- 1) antalet kompletterande samtal om jobsökning och tidpunkterna för dem,
- 2) offentlig arbetskraftsservice enligt den arbetssökandes servicebehov,
- 3) annan service som förbättrar den arbetssökandes kompetens, arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga,
- 4) åtgärder i anslutning till en utredning av arbets- och funktionsförmågan eller hälsotillståndet som påverkar jobsökningen, utvecklingen av företagsverksamheten och möjligheterna att få arbete,
- 5) utredningar som krävs för att genomföra planen.

Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande ska godkänna sysselsättningsplanen. Arbetskraftsmyndigheten ska följa hur sysselsättningsplanen genomförs. Närmare bestämmelser om

sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska aktivt söka arbetsmöjligheter som den arbetssökande själv väljer och utbildning samt platser som Arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka.

Den arbetssökande ska också delta i åtgärder och service som ingår i serviceprocessen för arbetssökande och som är till stöd för jobsökningen och som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och förutsättningarna att få arbete.

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska på det sätt som Arbetskraftsmyndigheten bestämmer informera denna om hur sysselsättningsplanen har följts. Den arbetssökande ska bevara dokumentation som hänför sig till fullgörandet av jobsökningsskyldigheten och på begäran visa upp den för Arbetskraftsmyndigheten. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den arbetssökande ska informera Arbetskraftsmyndigheten om ändringar i sina kontaktuppgifter.

5 kap.

Arbetsförmedling och jobsökningsskyldighet

42 §

Anvisande av platser att sökas av den arbetssökande

Arbetsförmedling ska vara inriktad på att utbud och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga platser tillsätts och arbetssökande snabbt får arbete. Arbetsförmedling bygger på avtalsfrihet och valfrihet för arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetskraftsmyndigheten ska anvisa den arbetssökande att söka platser som är lämpliga för den arbetssökande. Vid bedömningen av platsens lämplighet ska beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga. Arbetskraftsmyndigheten ska följa hur jobsökningen framskrider.

43 §

Arbetsförmedlingsservice

Arbetsgivare ska erbjudas möjlighet att publicera information om lediga platser på den serviceplattform som avses i 14 kap. En Arbetskraftsmyndighet kan publicera information om lediga platser på serviceplattformen enligt uppdrag från en arbetsgivare, om inte något annat följer av 49 §.

Arbetskraftsmyndigheten ska förmedla information om ledigförklarade platser. Dessutom ska Arbetskraftsmyndigheten presentera sådana arbetssökande som är lämpliga för en ledig plats för arbetsgivaren, på det sätt som överenskommit med denna.

En arbetssökande har alltid möjlighet att skapa och publicera en jobsökarprofil på den serviceplattform som avses i 1 mom.

44 §

Internationell arbetsförmedling

Arbetsförmedling bedrivs nationellt och internationellt.

Arbetskraftsmyndigheterna är Euresmedlemmar enligt vad som avses i artikel 7 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013.

Närmare bestämmelser om arbetskraftsmyndigheters uppgifter när det gäller arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland samt om internationell praktik får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Föreläggande av jobsökningsskyldighet

Arbetskraftsmyndigheten ska i sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet inkludera tre sådana granskningsperioder på en månad, under vilken den arbetssökande ska söka fyra arbetsmöjligheter. Om det ligger i den arbetssökandes intresse kan en granskningsperiod sättas ut retroaktivt.

Även om en arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ska jobsökningsskyldighet föreläggas om personen deltar i en arbetskraftsutbildning eller deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration eller är i lönesubventionerat arbete.

Dessutom föreläggs jobsökningsskyldighet en arbetssökande som är deltidsanställd i minst två veckor eller vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid och vars ordinarie arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstare i heltidsarbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobsökningsskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

46 §

Undantag som gäller tidpunkten när jobsökningsskyldighet inträder

Jobsökningsskyldighet inträder från det att anställningsförhållandet upphör, om den arbetssökande är i arbete som varar längre än två veckor och inte utgör lönesubventionerat arbete och arbetstiden överstiger 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

Jobsökningsskyldighet inträder från och med att ett i 34 § 2 mom. avsett samtal om jobsökning har ordnats, om den arbetssökande enligt uppskattning under mer än en månads tid

- 1) deltar i en arbetskraftsutbildning,
- 2) deltar i en i 6 kap. avsedd arbetsprövning,
- 3) är i lönesubventionerat arbete i vilket arbetstiden överstiger 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda, eller
- 4) deltar i rehabilitering utan avbrott.

För permitterade inträder jobsökningsskyldigheten när tre månader har förflutit sedan permitteringen började.

47 §

Minskning av jobsökningsskyldigheten

Arbetskraftsmyndigheten ska minska antalet arbetsmöjligheter som ska sökas om myndigheten bedömer att det på den arbetssökandes pendlingsområde inte finns fyra sådana arbetsmöjligheter som den sökande kan få. Vid bedömningen ska beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens, arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet som avses i 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Sysselsättningsplanen för en arbetssökande som saknar utbildning och som enligt beräkning under mer än en månads tid på ett i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration avsett sätt deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån ska omfatta under studierna infallande granskningsperioder på tre månader var, under vilka den arbetssökande ska söka tre arbetsmöjligheter.

48 §

Situationer där jobsökningsskyldighet inte föreläggs

Jobsökningsskyldighet föreläggs inte alls om

1) arbetskraftsmyndigheten bedömer att det inte är möjligt för den arbetssökande att med beaktande av den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under granskningsperioden söka sådana jobb som den arbetssökande har möjlighet att få,

2) den arbetssökande enligt en medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar den arbetssökandes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar och, efter det att skyddet för yrkesskicklighet upphört, för allt slags arbete, och den arbetssökande följer sysselsättningsplanen eller en ersättande plan till den del det enligt planen har avtalats att den arbetssökande ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan,

3) den arbetssökande på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration bedriver frivilliga studier i läs- och skrivkunighet som stöds med arbetslöshetsförmån och studierna på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bedrivs på heltid,

4) den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt,

5) den arbetssökande är förhindrad att vara på arbetsmarknaden då den arbetssökande fullgör sin värnplikt eller civiltjänst, avtjänar ett fängelsestraff, är intagen för vård på sjukhus eller därmed jämförbar anstaltsvård, eller är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av orsaker som kan jämföras med dessa,

6) den arbetssökandes arbetslöshet upphör inom en månad av annan orsak än arbetskraftsutbildning eller sådana med arbetslöshetsförmån stödda frivilliga studier som avses i 9 kap. eller i 28–31 § i lagen om främjande av integration eller den arbetssökande inleder beväring- eller civiltjänst eller familjeledighet inom en månad; jobsökningsskyldighet föreläggs inte under den granskningsperiod då arbetslösheten upphör eller beväring- eller civiltjänsten eller familjeledigheten inleds.

I sådana situationer som avses i 1 mom. 2 punkten är ett ytterligare villkor att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig.

Om arbetskraftsmyndigheten hänvisar en arbetslös till en sådan sektorsövergripande bedömning av servicebehovet som avses i 3 § 1 mom. i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), ska arbetskraftsmyndigheten inte inkludera

jobsökningsskyldighet i sysselsättningsplanen utan i den sektorsövergripande sysselsättningsplanen i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen.

48 a §

Verksamhet som fullgör jobsökningsskyldigheten

Jobsökningsskyldigheten kan fullgöras genom att den arbetssökande

1) söker ett arbete i anställningsförhållande som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få och som varar minst två veckor,

2) söker ett arbete i anställningsförhållande som varar kortare tid än två veckor, om det har avtalats om detta i sysselsättningsplanen,

3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,

4) söker arbetsmöjligheter avsedda för sådana företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vilka den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,

5) vidtar andra åtgärder som motsvarar åtgärderna i 1–4 punkten i syfte att få arbete.

Jobsökningsskyldigheten kan dock fullgöras på det sätt som avses i 3 punkten endast en gång under granskningsperioden.

9 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

75 §

Överenskommelse om studier i sysselsättningsplanen

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier som stöds, om det finns vägande skäl till detta, den arbetssökande har inletts studierna i ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller under den tid arbetsprövning pågår eller studierna har bedrivits som arbetskraftsutbildning.

13 kap.

Behandling av kunduppgifter samt riksomfattande informationssystemtjänster

114 §

Uppgifter som får behandlas

Följande uppgifter som gäller enskilda kunder får behandlas:

10) uppgifter om förmåner som hör till den offentliga arbetskraftsservicen,

11) sådana uppgifter som lämnats till det inkomstregister som avses i lagen om inkomstdata-system (53/2018) och som används vid bedömning av sannolikheten att få arbete enligt 33 § 1 mom. 4 punkten.

14 kap.

Serviceplattform

127 §

Syfte

På serviceplattformen skapas och publiceras även en arbetssökandes jobbsökarprofil.

128 §

Skapande och publicering av jobbsökarprofil

Skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggning förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. Bestämmelser om identifiering av tjänsteanvändare finns i 6 § i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter inte registrering som arbetssökande. En skapad jobbsökarprofil kan när som helst raderas och publiceringen av en publicerad jobbsökarprofil kan när som helst återkallas.

Vilka delar av jobbsökarprofilen som ska publiceras och för hur lång tid kan anges på serviceplattformen. Det ska ändå alltid anges ett slutdatum för den tid jobbsökarprofilen är publicerad.

129 §

Arbetssökandens skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil

En arbetssökande ska skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen inom 15 vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Den arbetssökande ska dessutom under den tid jobbsökningen är i kraft publicera sin jobbsökningsprofil på nytt innan tiden för publiceringen löper ut.

För arbetssökandes del tillämpas inte det som föreskrivs i 128 § 2 mom. om skapande och publicering av jobbsökarprofil.

På en jobbsökarprofil för en person som inte är registrerad som arbetssökande tillämpas från den dag personen registrerar sig som arbetssökande det som föreskrivs i denna paragraf och i 14 kap. om arbetssökande och arbetssökandes jobbsökarprofil.

129 a §

Uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil

Jobbsökarprofilen kan innehålla uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Dessutom kan den innehålla en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda.

En arbetssökandes jobbsökarprofil ska dock innehålla sådana uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på arbetssökningen och möjligheterna att få arbete.

Innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till ska utvecklings- och förvaltningscentret informera den som skapat profilen om begränsningarna med avseende på uppgiftsinnehållet i presentationen och länkarna och konsekvenserna av dessa uppgifter med avseende på skyddet av personens personuppgifter.

Uppgifterna i jobsökarprofilen kan när som helst redigeras eller raderas.

129 b §

Jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande

Arbetskraftsmyndigheten ska utan dröjsmål skapa och publicera den arbetssökandes jobsökarprofil på serviceplattformen, om den arbetssökande inte skapar och publicerar jobsökarprofilen på det sätt som föreskrivs i 129 §.

Den jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten publicerar får endast innehålla uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som behövs med tanke på jobsökarprofilen.

För den jobsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande kan användas uppgifter som lagrats i den nationella informationsresurs som avses i 120 § och som behövs med tanke på jobsökarprofilen, det vill säga uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål.

Den arbetssökandes jobsökarprofil kan skapas automatiskt utifrån de uppgifter som den arbetssökande lämnat i samband med registreringen som arbetssökande.

129 c §

Undantag som gäller skapande och publicering av den arbetssökandes jobsökarprofil

Den arbetssökande eller Arbetskraftsmyndigheten behöver inte skapa och publicera den arbetssökandes jobsökningprofil om

- 1) den arbetssökande inte föreläggs jobsökningsskyldighet med stöd av 48 §,
- 2) den arbetssökande får heltidsarbete eller är sysselsatt på heltid som företagare eller är studerande på heltid på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 3) det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobsökarprofil för att främja den arbetssökandes möjlighet att få arbete.

Om 1 mom. inte längre är tillämpligt under den tid den arbetssökande söker arbete, tillämpas 129 och 129 b § på skapandet och publiceringen av den arbetssökandes jobsökarprofil.

Den arbetssökande kan dock alltid skapa och publicera en jobsökarprofil på serviceplattformen, oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. Då tillämpas dock på jobsökarprofilen vad som i 14 kap. föreskrivs om arbetssökande och den arbetssökandes jobsökarprofil.

129 d §

Sökning av jobsökarprofiler på serviceplattformen

Publicerade jobsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på serviceplattformen.

Inloggning på serviceplattformen förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. På identifiering av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som använder tjänsten tillämpas 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster.

Jobsökarprofiler kan sökas endast genom enskilda sökningar där åtminstone yrkesbeteckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde anges som sökvillkor.

129 e §

Informationsresurs för jobsökarprofiler, kopiering och överföring av uppgifter

I 129 a och 129 b § avsedda uppgifter i jobbssökarprofiler registreras i en egen informationsresurs för jobbssökarprofiler som inte ingår i den informationsresurs som avses i 120 §.

Om den som skapat en jobbssökarprofil registreras som arbetssökande, kan i 114 § avsedda uppgifter i jobbssökarprofilen med den arbetssökandes samtycke kopieras till den nationella informationsresurs som avses i 120 §. På radering och arkivering av kopierade uppgifter tillämpas 122 §.

Den som är registrerad i informationsresursen kan överföra uppgifter i sin jobbssökarprofil till en annan personuppgiftsansvarig, om jobbssökarprofilernas personuppgiftsansvarige har möjliggjort elektronisk överföring av uppgifter i jobbssökarprofilerna via serviceplattformen till en annan personuppgiftsansvarig.

129 f §

Radering av uppgifter ur informationsresursen för jobbssökarprofiler

Utvecklings- och förvaltningscentret ska radera uppgifterna från informationsresursen för jobbssökarprofiler när en person raderar sin jobbssökarprofil från serviceplattformen, eller senast när det har gått ett år sedan personen sist loggade in på serviceplattformen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på arbetssökande medan jobbssökningen är i kraft. Utvecklings- och förvaltningscentret ska efter det att den arbetssökandes jobbssökning upphört att vara i kraft radera uppgifterna på det sätt som föreskrivs i 1 mom. Bestämmelser om arkivering av de uppgifter som avses i detta moment finns i arkivlagen (831/1994).

Arbetskraftsmyndigheten ska på den arbetssökandes begäran utan dröjsmål återkalla publiceringen av den arbetssökandes publicerade jobbssökarprofil, om villkoren i 129 c § 1 mom. uppfylls.

130 §

Användningsändamålet för uppgifterna i jobbssökarprofilerna och uppgifter som behandlas

Utöver de uppgifter som anges i 114 § får om den arbetssökande behandlas sådana uppgifter som är nödvändiga för att skapa och publicera en jobbssökarprofil.

130 a §

Personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbssökarprofiler

Utvecklings- och förvaltningscentret och arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbssökarprofiler.

I fråga om informationsresursen för jobbssökarprofiler svarar utvecklings- och förvaltningscentret för följande:

- 1) skyldigheter för personuppgiftsansvariga enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 2) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,
- 3) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,
- 4) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,
- 5) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för de andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga. Varje arbetskraftsmyndighet är personuppgiftsansvarig när det gäller kunderna.

Utvecklings- och förvaltningscentret eller arbetskraftsmyndigheten ansvarar för sina kunders del för utlämnande av uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är utvecklings- och förvaltningscentret personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler för de personers del som har skapat och publicerat en jobbsökarprofil men som inte är registrerade som arbetssökande. Bestämmelserna i momentet tillämpas inte om den arbetssökandes jobbsökning upphör att vara i kraft.

130 b §

Användarrättigheter till serviceplattformen

Användning av serviceplattformen förutsätter personliga användarrättigheter. Utvecklings- och förvaltningscentret, en kommun eller en samkommun får bevilja användarrättigheter till personer som är anställda hos dem och som sköter i denna lag avsedda uppgifter.

Utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för det tekniska aktiverandet av användarrättigheterna på basis av anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna samt för upphävandet av användarrättigheterna på basis av anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna.

Den myndighet som beviljat eller upphävt användarrättigheterna ska utan dröjsmål underrätta utvecklings- och förvaltningscentret om att rättigheterna beviljas eller upphävs.

131 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

Utvecklings- och förvaltningscentret ska upprätta användarvillkoren för serviceplattformen. Utvecklings- och förvaltningscentret och arbetskraftsmyndigheten ska övervaka användningen av plattformen samt övervaka att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag och användarvillkoren. Användarvillkoren kan omfatta tjänsteanvändares och administratörens ansvar, tekniska krav avseende användning av serviceplattformen, preciserande genomförandevillkor för datasäkerheten och giltighetsvillkor för användarvillkoren. Närmare bestämmelser om innehållet i användarvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023) 5 § 3 mom. som följer:

5 §

Innehållet i en sektorsövergripande sysselsättningsplan

Arbetskraftsmyndigheten ska i sysselsättningsplanen inkludera en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat följer av 48 § i den lagen. I fråga om jobbsökningsskyldigheten tillämpas vad som i 147 § i den lagen föreskrivs om förbud mot att begära omprövning.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 14 § och 19 § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 14 § 3 mom. och 19 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1100/2024, som följer:

14 §

Bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster

Åtgärder som ingår i bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 36 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

19 §

Innehållet i integrationsplanen

Kommunen och invandraren ska i integrationsplanen i den omfattning som invandrarens egna mål, kompetens och behov av integrationstjänster förutsätter komma överens om tjänster som främjar integration, sysselsättning eller företagande, hälsa och välbefinnande samt samhälleliga färdigheter, om deltagande i organisationers, föreningars eller sammanslutningars verksamhet, om studier i finska eller svenska samt om vägledning och rådgivning. I integrationsplanen för en invandrare som registrerats som arbetssökande ska en jobbsökningsskyldighet i enlighet med 45 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice uppställas, om inte något annat följer av den

lagen. I planen ska det också överenskommas om uppföljningen av genomförandet av tjänsterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 4 mom., sådana de lyder i lag 399/2023, som följer:

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobsökning enligt 34 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Innan arbetskraftsmyndigheten vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan välfärdsområdet vidtar åtgärder ska det försäkra sig om att arbetskraftsmyndigheten tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller att arbetskraftsmyndigheten har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning enligt 34 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning på grund av att hans eller hennes jobsökning inte är i kraft, ska välfärdsområdet vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 a kap. 10 § 2–4 mom., sådana de lyder, 2 a kap. 10 § 2 mom. i lagarna 1380/2021, 685/2023 och 395/2024, 3 mom. i lagarna 1380/2021 och 385/2023 samt 4 mom. i lag 395/2024,

ändras 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten och 13–16 §, 2 a kap. 9 § 1 mom. 1, 1 a och 6 punkten samt 2 mom., det inledande stycket i 11 § 1 mom., rubriken för 12 §, det inledande stycket i 12 § 1 mom. och 12 § 1 mom. 1 punkten samt 13 § och 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,

sådana de lyder, 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten i lag 1131/2022, 13 § i lagarna 1001/2012, 1374/2014 och 1131/2022, 14 § i lag 1001/2012, 15 § i lag 1374/2014 samt 16 § i lagarna 1374/2014 och 1380/2021, 2 a kap. 9 § 1 mom. 1 och 6 punkten samt 2 mom., 12 § 1 mom. 1 punkten och 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten i lag 385/2023, 9 § 1 mom. 1 a-punkten i lag 445/2024, det inledande stycket i 11 § 1 mom. i lag 685/2023, rubriken för 12 § och det inledande stycket i 12 § 1 mom. i lag 1380/2021 samt 13 § i lagarna 1380/2021, 385/2023 och 685/2023, samt

fogas till 2 kap. en ny 13 a § och till 2 a kap. en ny 10 a § som följer:

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

10 §

Studier

Som heltidsstudier betraktas

8) studier som syftar till avläggande av påbyggnadsexamen vid universitet när deras omfattning tillsammans med andra prestationer som hör till samma studiehelhet enligt studieplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng per studiemånad,

13 §

Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter

En ung person under 25 år, som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (ung person som saknar utbildning), ska i föregående ansökningsförfarande som gäller de studier som börjar på höstterminen

ha sökt till minst två studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för antagning som studerande. Höstterminen anses börja den 1 september.

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet

- 1) från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak
 - a) låtit bli att söka en studieplats på det sätt som avses i 1 mom.,
 - b) genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en sådan studieplats som avses i 1 mom.,
 - c) på något annat sätt har vägrat ta emot en sådan studieplats som avses i 1 mom.,
- 2) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak har förfarit enligt 1 punkten underpunkterna a–c eller låter bli att inleda sådan utbildning som avses i 13 a § och som börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen,
- 3) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak avbryter en sådan utbildning som avses i 13 a § eller motsvarande studier utomlands.

En ung person som saknar utbildning och som har förfarit enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a eller b och vid höstterminens början deltar i sysselsättningsfrämjande service, förlorar med avvikelse från 2 mom. sin rätt till arbetslöshetsförmån när den sysselsättningsfrämjande servicen upphör.

En ung person under 18 år som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter har inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet.

13 a §

Studier som ska sökas

Studier som avses i 13 § 1 mom. kan vara

- 1) utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter,
- 2) utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv, om personen i sina studier behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning på det sätt som avses i 7 § i lagen om yrkesutbildning,
- 3) för en person som endast slutfört grundskolans lärokurs sådana gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten,
- 4) utbildning vid folkhögskolor eller idrottsutbildningscenter som avses i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och som enligt 10 § 2 mom. 10 punkten är heltidsstudier.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan dessutom avtalas om sökande till

- 1) studier enligt lagen om yrkesutbildning vars syfte är avläggande av en del av en yrkesinriktad grundexamen,
- 2) utbildning enligt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning,
- 3) utbildning avsedd för invandrare som förbereder för högskolestudier,
- 4) arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt eller annan motsvarande utbildning.

Skyldigheten att söka till en utbildning kan inte uppfyllas genom att söka till annan arbetskraftsutbildning än sådan som avses i 2 mom. 4 punkten.

14 §

Avvikande från tidsfristen för skyldigheten att söka till en utbildning och åtgärder i stället för skyldigheten att söka till en utbildning

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det avtalas om avvikelse från den ansökningstid som fastställs i 13 § 1 mom. förutsatt att planen utarbetas eller revideras innan höstterminen börjar.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det dessutom avtalas om att studieplats kan sökas på annat sätt med avvikelse från 13 och 13 a § samt om åtgärder i stället för att söka en studieplats, om orsaken är

- 1) den ungas hälsotillstånd,
- 2) den ungas inlärningssvårigheter,
- 3) den ungas språkkunskaper,
- 4) den ungas särskilda inriktning på vissa studier, eller
- 5) någon annan omständighet som kan jämföras med dessa.

Som en sådan omständighet som avses i 2 mom. 5 punkten anses inte fullgörande av värnplikt eller civiltjänstgöring, om det inte finns särskilda skäl till det.

Om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen med den unga person som saknar utbildning har avtalats om att studieplats kan sökas med avvikelse från 13 och 13 a § och den unga personen utan giltig orsak förfar på det sätt som avses i 13 § 2 mom., förlorar han eller hon från och med tidpunkten för försummelsen sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

15 §

Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna

De orsaker som avses i 14 § 2 mom. 1–3 och 5 punkten är för en ung person som saknar utbildning giltiga orsaker till ett förfarande enligt 13 § 2 mom. I sådana fall då studierna avbryts förutsätts det dessutom att det inte har varit möjligt att ordna studierna med beaktande av den ungas hälsotillstånd, inlärningssvårigheter och språkkunskaper.

Avvikelse från kravet i 13 § 1 mom. på när studierna ska inledas kan göras, om en ung person som saknar utbildning har sökt en studieplats mellan den 1 september och den 31 augusti innan personen registrerat sig som arbetssökande.

På en ung person som saknar utbildning tillämpas inte bestämmelserna i 13 § 2 mom., 14 § och 2 a kap., om han eller hon

- 1) till följd av begränsningarna i 13 och 14 § redan har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, och
- 2) med stöd av 1 mom. inte har återfått sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service finns i 10 kap.

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 eller 14 § har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 1) har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, eller
- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 a § 1 mom.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

9 §

Förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju som avses i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller från ett samtal om jobsökning som avses i 34 § i den lagen,

1 a) med sitt eget förfarande, genom att uppges oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller på något annat motsvarande sätt, är orsak till att det för honom eller henne inte ordnas ett sådant samtal om jobsökning eller ett sådant kompletterande samtal om jobsökning som avses i 34 och 35 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

6) låter bli att söka ett sådant arbete som arbetskraftsmyndigheten har anvisat den arbetssökande att söka eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning,

Närmare bestämmelser om tidpunkten för när en arbetssökande anses ha förfarit på det sätt som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 a §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den arbetssökande i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller i annat lönesubventionerat arbete,
2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. 1–12 punkten i denna lag avsett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Vid tillämpningen av 1 mom. 1 punkten kan arbetet med avvikelse från 5 kap. 4 § 1 mom. beaktas enligt när det har utförts, men det utförda arbetet och lönen för det beaktas dock bara en gång. Det som föreskrivs i 9 och i 10 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 9 eller 10 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1–8 § samt i 2 kap. 13 § 2 mom. och 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för skyldighet att vara i arbete.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 31, 34 och 36 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, en bedömning av behovet av tjänster enligt 14 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, om

12 §

Giltig orsak att inte fullgöra jobbsökningskyldigheten

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbetsmöjligheter på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen om
1) den jobbsökningskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 44–48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

13 §

Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka sådant arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisat honom eller henne att söka av de orsaker som avses i 5–8 §.

Dessutom har den arbetssökande en giltig orsak att låta bli att söka det arbete arbetskraftsmyndigheten anvisat om mottagandet av arbete leder till att arbetskraftsutbildning eller den arbetssökandes i 9 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller i 28–31 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om
1) sådana i 2 och 2 a kap. angivna förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § inte omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenters behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en arbetssökandes förfarande som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 2 a kap. 9 § 1 mom. 1, 1 a och 6 punkten, 11 § 1 mom., 12 § 1 mom. 1 punkten och 13 § som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag

om ändring av 2 § i samiska språklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i samiska språklagen (1086/2003) 2 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 647/2021, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

De myndigheter som denna lag tillämpas på är

3) de Arbetskraftsmyndigheter, regionförvaltningsverk och närings-, trafik- och miljöcentraler vilkas verksamhetsområde helt eller delvis omfattar de kommuner som nämns i 1 mom., och organ som är verksamma vid dem,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 34 punkten som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

34) till kommuner och samkommuner, för verkställighet av uppgifter som gäller sådan utbildning inom omställningsskyddet, sådan lönesubvention, sådant sysselsättningsstöd avseende

personer som fyllt 55 år, sådan startpeng, sådant stöd för lönekostnader för arbete ordnat på basis av sysselsättningsskyldighet och sådan bedömning av servicebehovet som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Arto Satonen

1.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 10 § 1 mom., 40 och 41 §, av dem 41 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 691/2023, samt
ändras 28 §, 29 § 2 mom., 30 § 1 mom., 31–39 § och 42–48 §, 75 § 2 mom., 128–130 § och 131 § 1 mom., av dem 32, 33, 44 och 47 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 691/2023 och 435/2024, 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 728/2024, 42, 45 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 435/2024 samt 48 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 691/2023, 997/2023, 435/2024 och 728/2024, samt
fogas till lagen en ny 48 a §, till 114 § 1 mom. en ny 11 punkt, till 127 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 129 a–129 f §, 130 a och 130 b § som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

10 §

Den arbetssökandes bostad, hemkommun och pendlingsområde

En arbetssökande ska underrätta arbetskraftsmyndigheten om de kontaktuppgifter med hjälp av vilka den arbetssökande kan nå utan dröjsmål och om ändringar i kontaktuppgifterna.

Såvida det inte finns skäl att bedöma saken på annat sätt betraktas som en arbetssökandes bostad vid tillämpningen av denna lag i första hand den adress som den arbetssökande uppger för arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Som den arbetssökandes hemkommun betraktas den hemkommun som i enlighet med lagen om hemkommun (201/1994) antecknats i befolkningsdatasystemet.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

10 §

Den arbetssökandes bostad, hemkommun och pendlingsområde

(upphävs 1 mom)

Såvida det inte finns skäl att bedöma saken på annat sätt betraktas som en arbetssökandes bostad vid tillämpningen av denna lag i första hand den adress som den arbetssökande uppger för arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Som den arbetssökandes hemkommun betraktas den hemkommun som i enlighet med lagen om hemkommun (201/1994) antecknats i befolkningsdatasystemet.

Gällande lydelse

Pendlingsområdet sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

4 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

28 §

När en jobbsökning upphör att vara i kraft

En jobbsökning upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar Arbetskraftsmyndigheten att den arbetssökande inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft eller inte förnyar sin jobbsökning,

2) inte inom den tid som Arbetskraftsmyndigheten har satt ut lämnar de redogörelser om sin arbetserfarenhet, arbetsförmåga, utbildning och övriga kompetens som behövs med tanke på sysselsättning och offentlig Arbetskraftsservice,

3) upprepade gånger under en granskningsperiod på 12 månader underlåter att inom den tid som Arbetskraftsmyndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter vara i kontakt med myndigheten.

(fogas ny 4 punkten)

Med att vara i kontakt med myndigheten i enlighet med 1 mom. 3 punkten anses också att anlända till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning vid den tidpunkt som personen själv har reserverat via den för ändamålet avsedda nättjänsten.

Jobbsökningen för utländska medborgare eller statslösa personer som är arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 27 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

Föreslagen lydelse

Pendlingsområdet sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

4 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

28 §

När en jobbsökning upphör att vara i kraft

En jobbsökning upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar Arbetskraftsmyndigheten att den arbetssökande inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft eller inte förnyar sin jobbsökning,

2) inte inom den tid som Arbetskraftsmyndigheten har satt ut lämnar de redogörelser om sin arbetserfarenhet, arbetsförmåga, utbildning och övriga kompetens som behövs med tanke på sysselsättning och offentlig Arbetskraftsservice,

3) *underlåter att sköta ärenden hos Arbetskraftsmyndigheten* inom den tid som *myndigheten* har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter,

4) *inte kommer till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning vid en tidpunkt som personen själv reserverat i nättjänsten för ändamålet.*

(upphävs 2 mom.)

Jobbsökningen för utländska medborgare eller statslösa personer som är arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 27 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

Gällande lydelse

29 §

Inledande av jobsökning på nytt

Om jobsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 28 § 1 mom. 2 eller 3 punkten kan Arbetskraftsmyndigheten begränsa personens rätt att på elektronisk väg inleda jobsökning i den för ändamålet avsedda nättjänsten.

30 §

Information till arbetssökande

Arbetskraftsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen och om andra omständigheter som gäller jobsökningen, om den offentliga Arbetskraftsservice som står till buds, om villkoren för att jobsökningen ska vara i kraft och om omställningsskyddet.

31 §

Ordnande av inledande intervju

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna en inledande intervju eller ett kompletterande samtal om jobsökning med en arbetssökande inom fem vardagar från jobsökningens början. Om ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas, ska en inledande intervju ordnas snarast möjligt därefter.

En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Den inledande intervjun ordnas vid Arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om det inte finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna intervjun på annat sätt.

Föreslagen lydelse

29 §

Inledande av jobsökning på nytt

Om jobsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 28 § 1 mom. 2–4 punkten kan Arbetskraftsmyndigheten begränsa personens rätt att på elektronisk väg inleda jobsökning i den för ändamålet avsedda nättjänsten.

30 §

Information till arbetssökande

Arbetskraftsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om *villkoren för att jobsökningen ska vara i kraft*, om den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen, *om skyldigheten att skapa och publicera en jobsökarprofil*, *om skyldigheten att söka sådana arbetsmöjligheter som Arbetskraftsmyndigheten anvisar*, om den offentliga Arbetskraftsservice som står till buds och om omställningsskyddet.

31 §

Ordnande av inledande intervju

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna en inledande intervju *utan obefogat dröjsmål*, dock *senast inom tio vardagar från det att jobsökningen inleddes*.

En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Den inledande intervjun ska ordnas vid Arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om det inte finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna intervjun på annat sätt.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §

Innehållet i den inledande intervjun

Vid den inledande intervjun ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma den arbetssökandes *förutsättningar att söka och få arbete samt den arbetssökandes behov av service till stöd för jobbsökning och sysselsättning*. Utifrån bedömningen upprättas en sysselsättningsplan, såvida den arbetssökande inte har fått en plan som ersätter en sådan plan.

Vid den inledande intervjun vägleder Arbetskraftsmyndigheten *dessutom* den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen och hänvisar personen till behövlig service. Vid intervjun presenteras den service som den arbetssökande *kan få*, och parterna kommer överens om hur kunden utträttar ärenden och hur kontakten mellan myndigheten och den arbetssökande i övrigt ska skötas.

37 §

Bedömning av den arbetssökandes servicebehov

Arbetskraftsmyndigheten ska beakta åtminstone följande när den bedömer vilken service en arbetssökande person behöver:

1) personens kompetens, yrkesskicklighet och egna mål för att utveckla kompetensen och yrkesskickligheten,

2) personens arbets- och funktionsförmåga med avseende på hur den påverkar jobbsökningen och förutsättningarna att få arbete,

3) personens jobbsökningsfärdigheter samt övriga omständigheter som inverkar på personens möjligheter att få arbete,

4) hur sannolikt de är att *personen blir arbetslös och att arbetslösheten förlängs*.

32 §

Innehållet i den inledande intervjun

Vid den inledande intervjun ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma den arbetssökandes *servicebehov*. Utifrån bedömningen gör *Arbetskraftsmyndigheten och arbetssökanden upp* en sysselsättningsplan för den arbetssökande, om den arbetssökande inte har en *gällande plan* som ersätter *sysselsättningsplanen*.

Dessutom vägleder Arbetskraftsmyndigheten den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen, *till sådan service som personen behöver och vid behov till att skapa och publicera en jobbsökarprofil*. Vid intervjun presenteras *också* den service som *erbjuds* den arbetssökande, och parterna kommer överens om hur *den arbetssökande* utträttar ärenden och hur kontakten mellan myndigheten och den arbetssökande i övrigt ska skötas.

33 §

Bedömning av den arbetssökandes servicebehov

För att bedöma vilken service en arbetssökande behöver ska Arbetskraftsmyndigheten bedöma åtminstone följande:

1) personens kompetens och yrkesskicklighet,

2) personens *jobbsökningsfärdigheter och förutsättningar för jobbsökning på egen hand*,

3) personens *möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden*,

4) hur sannolikt det är att arbetslösheten förlängs,

5) *hur sannolikt det är att personen blir arbetslös*.

Gällande lydelse

För att klarlägga servicebehovet kan den arbetssökande hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt till andra sakkunnigbedömningar. Frågor som gäller den arbetssökandes kompetensutveckling kan bedömas i samarbete med utbildningsproducenter, och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenter av social- och hälsovårdstjänster.

32 §

Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna

1) för en arbetssökande som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, fem kompletterande samtal om jobbsökning med i regel två veckors mellanrum efter den inledande intervjun; om ett kompletterande samtal om jobbsökning har föregått den inledande intervjun ska myndigheten dock ordna fyra kompletterande samtal om jobbsökning,

2) för en arbetssökande som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet eller som antingen är anställd på deltid eller permitterad genom förkortad arbetstid, ett samtal om jobbsökning alltid när tre månader har förflutit från den inledande intervjun, det senaste samtalet om jobbsökning enligt denna punkt eller det senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt 1 punkten,

3) för en arbetssökande som är arbetslös, två kompletterande samtal om jobbsökning inom en månads tid alltid när sex månader har förflutit från den inledande intervjun, det senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt denna punkt eller det senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt 1 punkten,

Föreslagen lydelse

Vid bedömningen av servicebehovet ska beaktas den arbetssökandes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet, den arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna för att söka och få arbete samt andra omständigheter som inverkar på personens möjligheter att få arbete.

För att klarlägga servicebehovet kan den arbetssökande hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt till andra sakkunnigbedömningar. Frågor som gäller den arbetssökandes kompetensutveckling kan bedömas i samarbete med utbildningsproducenter, och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenter av social- och hälsovårdstjänster.

34 §

Ordnande av samtal om jobbsökning

Arbetskraftsmyndigheten ska för en arbetslös arbetssökande, en arbetssökande som hotas av arbetslöshet och en arbetssökande vars arbetstid enligt arbetsavtalet är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda ordna ett samtal om jobbsökning efter det att tre månader har förflutit från den inledande intervjun och därefter alltid när det har förflutit tre månader från det föregående samtalet om jobbsökning.

Om den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning, arbetsprövning, lönesubventionerat arbete eller rehabilitering ska samtal om jobbsökning ordnas en månad innan arrangemanget i fråga beräknas upphöra.

För en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning ordnad tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning ordnad på motsvarande sätt ordnas samtal om jobbsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta som gäller den arbetssökandes möjligheter att få arbete eller den arbetssökandes servicebehov.

Samtalen ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes servicebehov

Gällande lydelse

4) för enskilda kunder, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning enligt vad servicebehovet förutsätter.

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 1 punkten ska också ordnas för arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning, för arbetssökande som deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och för arbetssökande som är i lönesubventionerat arbete eller deltar i rehabilitering, även om personen i fråga inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, om arbetskraftsutbildningen eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån, de frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller arbetet med lönesubvention eller rehabiliteringen utan avbrott beräknas fortgå i högst en månad.

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten ordnas inte om arbetslösheten kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 9 kap. i denna lag eller 28–32 § i lagen om främjande av integration, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete i vilket arbetstiden motsvarar högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda eller om den arbetssökande inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet. För att bestämmelsen ovan ska tillämpas krävs dessutom att arbetslösheten upphör för minst tre månader eller att beväringstjänsten, civiltjänsten eller familjeledigheten varar minst tre månader och att det inte behöver ordnas något samtal för att jobbsökningsskyldighet ska kunna föreläggas enligt 44 § 4 mom. i denna lag eller med hänsyn till personens servicebehov i övrigt. Samtalen ska dock alltid ordnas om den arbetssökande begär det.

Om den arbetssökande är permitterad ordnas de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 1 mom. 1 punkten endast om den arbetssökande begär det. (28.6.2024/435)

Föreslagen lydelse

och av omständigheterna är mest ändamålsenligt.

Undantag som gäller samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning

Även om en arbetssökande är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ordnas inte samtal om jobsökning eller kompletterande samtal om jobsökning enligt 32 § 1 mom. 1 och 3 punkten, om den arbetssökande

1) deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas fortgå längre än en månad,

2) efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (person som saknar utbildning) och den arbetssökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och som beräknas fortgå längre än en månad,

3) deltar i en sådan i 6 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas fortgå längre än en månad,

4) är i lönesubventionerat arbete som beräknas fortgå längre än en månad, eller

5) deltar i sådan rehabilitering utan avbrott som beräknas fortgå längre än en månad.

I situationer som avses i 1 mom. ska ett samtal om jobsökning ordnas för den arbetssökande en månad före det att arbetskraftsutbildningen, de studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsprövningen, det lönesubventionerade arbetet eller rehabiliteringen beräknas upphöra. Inom en månad efter samtalet om jobsökning ska ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas, såvida det inte är uppenbart onödigt.

För en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning ordnad tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning ordnad på motsvarande sätt ordnas samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta som gäller den arbetssökandes möjligheter att få arbete eller den arbetssökandes servicebehov.

Även om en arbetssökande är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ordnas inte

Gällande lydelse

kompletterande samtal om jobsökning enligt 32 § 1 mom. 1 och 3 punkten, om den arbetsökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och studera beräknas fortgå längre än en månad, och den arbetsökande efter grundskolan eller gymnasiet har genomgått utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter.

35 §

Innehållet i ett samtal om jobsökning

Vid ett samtal om jobsökning ska Arbetskraftsmyndigheten vägleda den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen och ge personen stöd i jobsökningen. Myndigheten ska även hänvisa den arbetssökande till behövlig service.

Vid samtalet om jobsökning ska bedömningen av den arbetssökandes servicebehov kontrolleras och en sysselsättningsplan upprättas eller planen revideras.

32 §

Ordnanande av samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna

1) för en arbetssökande som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, fem kompletterande samtal om jobsökning med i regel två veckors mellanrum efter den inledande intervjun; om ett kompletterande samtal om jobsökning har föregått den inledande intervjun ska myndigheten dock ordna fyra kompletterande samtal om jobsökning,

2) för en arbetssökande som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet eller som antingen är anställd på deltid eller permitterad genom förkortad arbetstid, ett samtal om jobsökning alltid när tre månader har förflutit från den inledande intervjun, det senaste samtalet om jobsökning enligt denna punkt eller det

Föreslagen lydelse

35 §

Innehållet i ett samtal om jobsökning

Vid ett samtal om jobsökning ska Arbetskraftsmyndigheten se över bedömningen av den arbetssökandes servicebehov så att den är aktuell. Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande reviderar dessutom den arbetssökandes sysselsättningsplan eller utarbetar en sådan plan.

Arbetskraftsmyndigheten ska vägleda den arbetssökande till att söka arbetsmöjligheter som är lämpliga för den personen och ge personen stöd i jobsökningen. Arbetskraftsmyndigheten ska även hänvisa den arbetssökande till behövlig service.

36 §

Ordnanande av kompletterande samtal om jobsökning

Ordnanande av kompletterande samtal baserar sig på den arbetssökandes servicebehov. Arbetskraftsmyndigheten ska utöver den inledande intervjun och samtalen om jobsökning ordna kompletterande samtal om jobsökning så att den arbetssökande får behövligt stöd för jobsökningen och för att få bättre förutsättningar att få arbete.

Arbetskraftsmyndigheten ska mellan den inledande intervjun och det första samtalet om jobsökning ordna fem kompletterande samtal om jobsökning, om inte något annat följer av den arbetssökandes servicebehov.

Ett kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas vid behov också för att se över bedömningen av servicebehovet och

Gällande lydelse

senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt 1 punkten,

3) för en arbetssökande som är arbetslös, två kompletterande samtal om jobbsökning inom en månads tid alltid när sex månader har förflutit från den inledande intervjun, det senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt denna punkt eller det senaste kompletterande samtalet om jobbsökning enligt 1 punkten,

4) för enskilda kunder, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning enligt vad servicebehovet förutsätter.

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 1 punkten ska också ordnas för arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning, för arbetssökande som deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och för arbetssökande som är i lönesubventionerat arbete eller deltar i rehabilitering, även om personen i fråga inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, om arbetskraftsutbildningen eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån, de frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller arbetet med lönesubvention eller rehabiliteringen utan avbrott beräknas fortgå i högst en månad.

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten ordnas inte om arbetslösheten kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 9 kap. i denna lag eller 28–32 § i lagen om främjande av integration, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete i vilket arbetstiden motsvarar högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda eller om den arbetssökande inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet. För att bestämmelsen ovan ska tillämpas krävs dessutom att arbetslösheten upphör för minst tre månader eller att beväringstjänsten, civiltjänsten eller familjeledigheten varar minst tre månader och att det inte behöver

Föreslagen lydelse

sysselsättningsplanen och för föreläggande av jobbsökningsskyldighet.

Gällande lydelse

ordnas något samtal för att jobbsökningsskyldighet ska kunna föreläggas enligt 44 § 4 mom. i denna lag eller med hänsyn till personens servicebehov i övrigt. Samtalen ska dock alltid ordnas om den arbetssökande begär det.

Om den arbetssökande är permitterad ordnas de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 1 mom. 1 punkten endast om den arbetssökande begär det. (28.6.2024/435)

Föreslagen lydelse

33 §

Undantag som gäller samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Även om en arbetssökande är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ordnas inte samtal om jobbsökning eller kompletterande samtal om jobbsökning enligt 32 § 1 mom. 1 och 3 punkten, om den arbetssökande

1) deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas fortgå längre än en månad,

2) efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (person som saknar utbildning) och den arbetssökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och som beräknas fortgå längre än en månad,

3) deltar i en sådan i 6 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas fortgå längre än en månad,

4) är i lönesubventionerat arbete som beräknas fortgå längre än en månad, eller

5) deltar i sådan rehabilitering utan avbrott som beräknas fortgå längre än en månad.

I situationer som avses i 1 mom. ska ett samtal om jobbsökning ordnas för den arbetssökande en månad före det att arbetskraftsutbildningen, de studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsprövningen, det lönesubventionerade arbetet eller rehabiliteringen beräknas upphöra. Inom en månad efter samtalet om jobbsökning ska ett kompletterande samtal om jobbsökning ordnas, såvida det inte är uppenbart onödigt.

För en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning ordnad tillsammans med

Gällande lydelse

arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning ordnad på motsvarande sätt ordnas samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta som gäller den arbetsökandes möjligheter att få arbete eller den arbetssökandes servicebehov.

Även om en arbetssökande är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ordnas inte kompletterande samtal om jobsökning enligt 32 § 1 mom. 1 och 3 punkten, om den arbetssökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration och studier beräknas fortgå längre än en månad, och den arbetssökande efter grundskolan eller gymnasiet har genomgått utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter.

36 §

Innehållet i ett kompletterande samtal om jobsökning

Ett kompletterande samtal om jobsökning ska, baserat på bedömningen av den arbetssökandes servicebehov, inriktas på att stödja jobsökningen eller på att fortsätta utreda servicebehovet och hänvisa den arbetssökande till behövlig service.

Om ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas före en inledande intervju, upprättas en sysselsättningsplan vid det kompletterande samtalet om jobsökning, såvida det inte har upprättats en ersättande plan för den arbetssökande. Vid ett kompletterande samtal om jobsökning som ordnas senare kan en sysselsättningsplan utarbetas eller planen revideras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan den arbetssökande tillhandahållas annan motsvarande personlig service som är till stöd för jobsökningen eller bidrar till den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

Föreslagen lydelse

37 §

Innehållet i kompletterande samtal om jobsökning

Ett kompletterande samtal om jobsökning ska, baserat på bedömningen av den arbetssökandes servicebehov, inriktas på att stödja jobsökningen eller på att fortsätta utreda servicebehovet och hänvisa den arbetssökande till behövlig service. *Vid diskussionen kan också sysselsättningsplanen revideras.*

I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan *arbetskraftsmyndigheten erbjuda den arbetssökande* annan motsvarande personlig service som är till stöd för jobsökningen eller bidrar till den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

Gällande lydelse

38 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen ska innehålla en jobbsökningsskyldighet och andra åtgärder som gäller jobbsökning eller utvecklande av företagsverksamhet och som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla offentlig arbetskraftsservice enligt den arbetssökandes servicebehov och annan service som förbättrar den arbetssökandes kompetens, arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga samt åtgärder för klarläggande av om arbets- eller funktionsförmågan eller hälsotillståndet påverkar jobbsökningen, utvecklandet av företagsverksamhet eller förutsättningarna att få arbete.

I sysselsättningsplanen ska parterna komma överens om hur genomförandet av planen ska övervakas och sätta ut en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska informera om hur planen har följts. Om arbetskraftsmyndigheten kräver något annat bevis på att planen har följts än de upplysningar som den arbetssökande ger, ska detta skrivas in i planen.

Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande ska godkänna sysselsättningsplanen. Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns och arkiveras utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska aktivt söka arbete och utbildning. Den arbetssökande ska också medverka i bedömningen av servicebehovet och i

Föreslagen lydelse

38 §

Sysselsättningsplanens innehåll och uppföljning av planen

Arbetskraftsmyndigheten ska inkludera följande i sysselsättningsplanen:

1) en jobbsökningsskyldighet och en eventuell grund för att minska dess omfattning eller en grund för att inte förelägga jobbsökningsskyldighet,

2) andra åtgärder som gäller jobbsökning eller utvecklande av företagsverksamhet och som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få arbete på den öppna arbetsmarknaden,

3) en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska informera om hur planen har följts.

Dessutom ska arbetskraftsmyndigheten vid behov inkludera följande i sysselsättningsplanen:

1) antalet kompletterande samtal om jobbsökning och tidpunkterna för dem,

2) offentlig arbetskraftsservice enligt den arbetssökandes servicebehov,

3) annan service som förbättrar den arbetssökandes kompetens, arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga,

4) åtgärder i anslutning till en utredning av arbets- och funktionsförmågan eller hälsotillståndet som påverkar jobbsökningen, utvecklingen av företagsverksamheten och möjligheterna att få arbete,

5) utredningar som krävs för att genomföra planen.

Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande ska godkänna sysselsättningsplanen. *Arbetskraftsmyndigheten ska följa hur sysselsättningsplanen genomförs.* Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska aktivt söka *arbetsmöjligheter som den arbetssökande själv väljer och*

Gällande lydelse

upprättandet och revideringen av sysselsättningsplanen samt delta i service som är till stöd för jobbsökningen och förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och förutsättningarna att få arbete.

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån är skyldig att på det sätt som Arbetskraftsmyndigheten bestämmer informera denna om hur sysselsättningsplanen har följts. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den arbetssökande ska informera Arbetskraftsmyndigheten om ändringar i sina kontaktuppgifter. *Den arbetssökande ska bevara de dokument som hänför sig till fullgörandet av jobbsökningsskyldigheten och på begäran visa upp dem för Arbetskraftsmyndigheten.*

40 §

Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter

(upphävs)

Arbetskraftsmyndigheten ska erbjuda arbete och utbildning samt ordna service som ingår i sysselsättningsplanen.

Arbetskraftsmyndigheten ska följa hur sysselsättningsplanen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

41 §

Påminnelse

(upphävs)

Arbetskraftsmyndigheten ska skriftligt påminna den arbetssökande om hur dennas förfarande påverkar förutsättningarna att få arbete och en eventuell rätt till arbetslöshetsförmån om den arbetssökande

1) uteblir från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning,

2) på annat sätt underlåter att sköta ärenden hos Arbetskraftsmyndigheten inom den tid

Föreslagen lydelse

utbildning samt platser som Arbetskraftsmyndigheten anvisar den arbetssökande att söka.

Den arbetssökande ska också delta i åtgärder och service som ingår i serviceprocessen för arbetssökande och som är till stöd för jobbsökningen och som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och förutsättningarna att få arbete.

En arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån ska på det sätt som Arbetskraftsmyndigheten bestämmer informera denna om hur sysselsättningsplanen har följts. *Den arbetssökande ska bevara dokumentation som hänför sig till fullgörandet av jobbsökningsskyldigheten och på begäran visa upp den för Arbetskraftsmyndigheten.* Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den arbetssökande ska informera Arbetskraftsmyndigheten om ändringar i sina kontaktuppgifter.

Gällande lydelse

som myndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter,

3) underlåter att på det sätt som arbetskraftsmyndigheten förutsätter informera myndigheten om hur den arbetssökande har följt sysselsättningsplanen eller en ersättande plan,

4) underlåter att inleda service som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan, eller om servicen avbryts av orsaker som beror på den arbetssökande, eller

5) på något annat sätt underlåter att fullfölja sysselsättningsplanen eller en ersättande plan.

5 kap.

Arbetsförmedling och jobbsökningsskyldighet

42 §

Mål och allmänna principer för arbetsförmedling

Genom arbetsförmedling främjas att utbud och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga platser tillsätts och arbetssökande snabbt får arbete.

Arbetsförmedling bygger på avtalsfrihet och valfrihet för arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetsförmedling bedrivs nationellt och internationellt. Arbetskraftsmyndigheterna är Euresmedlemmar enligt vad som avses i artikel 7 c i i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013.

Föreslagen lydelse

5 kap.

Arbetsförmedling och jobbsökningsskyldighet

42 §

Anvisande av platser att sökas av den arbetssökande

Arbetsförmedling ska vara inriktad på att utbud och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga platser tillsätts och arbetssökande snabbt får arbete. Arbetsförmedling bygger på avtalsfrihet och valfrihet för arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetskraftsmyndigheten ska anvisa den arbetssökande att söka platser som är lämpliga för den arbetssökande. Vid bedömningen av platsens lämplighet ska beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga. Arbetskraftsmyndigheten ska följa hur jobbsökningen framskrider.

(3 mom. har flyttats till 44 §)

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om Arbetskraftsmyndigheters uppgifter när det gäller arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland samt om internationell praktik får utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §

Arbetsförmedlingsservice

Arbetsgivare ska erbjudas möjlighet att publicera information om lediga platser på den serviceplattform som avses i 14 kap. En Arbetskraftsmyndighet kan publicera information om lediga platser på serviceplattformen enligt uppdrag från en arbetsgivare, om inte något annat följer av 49 §. Arbetskraftsmyndigheten ska förmedla information om ledigförklarade platser och presentera sådana arbetssökande som är lämpliga för en ledig plats för arbetsgivaren, på det sätt som överenskommit med denna.

En arbetssökande ska erbjudas möjlighet att på den i 1 mom. avsedda serviceplattformen publicera en presentation skapad av den arbetssökande (jobsökarprofil) som stöder jobsökningen. Arbetskraftsmyndigheten ska vägleda den arbetssökande till att söka jobb som är lämpliga för den arbetssökande. Arbetskraftsmyndigheten ska bedöma arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens och arbetsförmåga.

(momenten har flyttats från 42 §)

Föreslagen lydelse

43 §

Arbetsförmedlingsservice

Arbetsgivare ska erbjudas möjlighet att publicera information om lediga platser på den serviceplattform som avses i 14 kap. En Arbetskraftsmyndighet kan publicera information om lediga platser på serviceplattformen enligt uppdrag från en arbetsgivare, om inte något annat följer av 49 §.

Arbetskraftsmyndigheten ska förmedla information om ledigförklarade platser. Dessutom ska Arbetskraftsmyndigheten presentera sådana arbetssökande som är lämpliga för en ledig plats för arbetsgivaren, på det sätt som överenskommit med denna.

En arbetssökande har alltid möjlighet att skapa och publicera en jobsökarprofil på den serviceplattform som avses i 1 mom.

44 §

Internationell arbetsförmedling

Arbetsförmedling bedrivs nationellt och internationellt.

Arbetskraftsmyndigheterna är Euresmedlemmar enligt vad som avses i artikel 7 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt

Gällande lydelse

44 §

Jobsökskyldighet

Om inte något annat följer av 46–48 §, ska sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetsökande eller en person som hotas av arbetslöshet omfatta tre granskningsperioder på en månad, under vilken den arbetssökande ska söka fyra arbetsmöjligheter. Om det ligger i den arbetssökandes intresse kan en granskningsperiod sättas ut *så att den börjar* retroaktivt. *Av vägande skäl kan flera granskningsperioder sammanslås utan att det påverkar antalet arbetsmöjligheter som ska sökas.*

Även om en arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ska jobsökskyldighet föreläggas om personen

- 1) deltar i en arbetskraftsutbildning,
- 2) deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration, eller
- 3) är i lönesubventionerat arbete.

Om arbetskraftsmyndigheten bedömer att det under en granskningsperiod med beaktande av den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kompetens, arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte kommer att finnas fyra sådana arbetsmöjligheter som den arbetssökande kan få, ska antalet arbetsmöjligheter som ska sökas under perioden minskas; om det inte finns några som helst arbetsmöjligheter att söka ska det inte ingå någon jobsökskyldighet i sysselsättningsplanen. Närmare bestämmelser om de grunder på vilka jobsökskyldighetens omfattning ska minskas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013.

Närmare bestämmelser om arbetskraftsmyndigheters uppgifter när det gäller arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland samt om internationell praktik får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Föreläggande av jobsökskyldighet

Arbetskraftsmyndigheten ska i sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetsökande eller en person som hotas av arbetslöshet inkludera tre sådana granskningsperioder på en månad, under vilken den arbetssökande ska söka fyra arbetsmöjligheter. Om det ligger i den arbetssökandes intresse kan en granskningsperiod sättas ut retroaktivt.

Även om en arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet ska jobsökskyldighet föreläggas om personen *deltar i en arbetskraftsutbildning eller deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration eller är i lönesubventionerat arbete.*

Dessutom föreläggs jobsökskyldighet en arbetssökande som är deltidanställd i minst två veckor eller vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid och vars ordinarie arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobsökskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Gällande lydelse

Om en arbetssökandes arbetslöshet kommer att upphöra inom tre månader av någon annan orsak än arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 9 kap. i denna lag eller 28–32 § i lagen om främjande av integration, lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete i vilket arbetstiden motsvarar högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda, eller om den arbetssökande inom tre månader kommer att inleda beväringstjänst, civiltjänst eller familjeledighet, ska jobbsökningsskyldighet föreläggas för granskningsperioder på en hel månad åt gången eller utelämnas från sysselsättningsplanen, med beaktande av den arbetssökandes möjligheter att få kortvarigt arbete innan arbetslösheten upphör eller innan beväringstjänsten, civiltjänsten eller familjeledigheten inleds. För att bestämmelsen ovan ska tillämpas krävs dessutom att arbetslösheten upphör för minst tre månader eller att beväringstjänsten, civiltjänsten eller familjeledigheten varar minst tre månader.

45 §

Verksamhet som fullgör jobbsökningsskyldigheten

Jobbsökningsskyldigheten kan fullgöras genom att den arbetssökande

- 1) söker ett arbete i anställningsförhållande som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få och som varar minst två veckor; undantag från det krav som gäller hur länge ett anställningsförhållande varar kan göras i en sådan situation som avses i 44 § 4 mom., om undantaget överenskommit i sysselsättningsplanen,
- 2) söker ett sådant specifikt jobb som arbetskraftsmyndigheten har erbjudit den arbetssökande,
- 3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,
- 4) söker arbetsmöjligheter avsedda för sådana företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vilka den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,

Föreslagen lydelse

Gällande lydelse

5) publicerar en sådan presentation som avses i 43 § 2 mom.,

6) vidtar andra åtgärder som motsvarar åtgärderna i 1–5 punkten i syfte att få arbete.

46 §

Undantag som gäller tidpunkten när jobbsökningsskyldighet inträder

Jobbsökningsskyldighet inträder från det att anställningsförhållandet upphör, om den arbetssökande är i arbete som varar längre än två veckor och inte utgör lönesubventionerat arbete och arbetstiden överstiger 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

För permitterade inträder jobbsökningsskyldighet när tre månader har förflutit sedan permitteringen började.

Jobbsökningsskyldighet inträder från och med att ett i 33 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats, om den arbetssökande

1) deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas fortgå längre än en månad,

2) deltar i en sådan i 6 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas fortgå längre än en månad,

3) är i lönesubventionerat arbete som beräknas fortgå längre än en månad och i vilket arbetstiden överstiger 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda, eller

4) deltar i sådan rehabilitering utan avbrott som beräknas fortgå längre än en månad.

47 §

Undantag som gäller antal och granskningsperiod i fråga om arbetsmöjligheter som ska sökas

Om inte något annat följer av 44 § 3 eller 4 mom. eller 48 §, ska det i sysselsättningsplanen för en arbetssökande som är

Föreslagen lydelse

46 §

Undantag som gäller tidpunkten när jobbsökningsskyldighet inträder

Jobbsökningsskyldighet inträder från det att anställningsförhållandet upphör, om den arbetssökande är i arbete som varar längre än två veckor och inte utgör lönesubventionerat arbete och arbetstiden överstiger 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

Jobbsökningsskyldighet inträder från och med att ett i 34 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats, om den arbetssökande *enligt uppskattning under mer än en månads tid*

1) deltar i en arbetskraftsutbildning som,

2) deltar i en i 6 kap. avsedd arbetsprövning,

3) är i lönesubventionerat arbete i vilket arbetstiden överstiger 80 procent av den inom branschen tillämpade maximala arbetstiden för heltidsanställda, eller

4) deltar i rehabilitering utan avbrott.

För permitterade inträder jobbsökningsskyldigheten när tre månader har förflutit sedan permitteringen började.

47 §

Minskning av jobbsökningsskyldigheten

Arbetskraftsmyndigheten ska minska antalet arbetsmöjligheter som ska sökas om myndigheten bedömer att det på den arbetssökandes pendlingsområde inte finns fyra sådana arbetsmöjligheter som den sökande kan få. Vid

Gällande lydelse

deltidsanställd i minst två veckor eller vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid anges granskningsperioder på tre månader under vilka den arbetssökande ska söka en arbetsmöjlighet.

et som föreskrivs i 1 mom. ska tillämpas om den arbetssökandes ordinarie arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobsökningsskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om inte något annat följer av 1 mom., 44 § 3 eller 4 mom. eller 48 §, ska sysselsättningsplanen för en arbetssökande som saknar utbildning och som på i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration avsett sätt deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån omfatta under studierna infallande granskningsperioder på tre månader var, under vilka den arbetssökande ska söka tre arbetsmöjligheter. Bestämmelserna i 1 mom. och i 44 och 48 § tillämpas på jobsökningsskyldigheten från det att ett i 33 § 2 mom. avsett samtal om jobsökning har ordnats för den arbetssökande.

48 §

Situationer där jobsökningsskyldighet inte föreläggs

Jobsökningsskyldighet föreläggs inte om

1) arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdets social- och hälsovårdsmyndighet eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande stöd som främjar sysselsättningen,

2) den arbetssökande enligt en medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar den arbetssökandes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar och, efter det

Föreslagen lydelse

bedömningen ska beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens, arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet som avses i 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Sysselsättningsplanen för en arbetssökande som saknar utbildning och som enligt beräkning under mer än en månads tid på ett i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration avsett sätt deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån ska omfatta under studierna infallande granskningsperioder på tre månader var, under vilka den arbetssökande ska söka tre arbetsmöjligheter.

48 §

Situationer där jobsökningsskyldighet inte föreläggs

Jobsökningsskyldighet föreläggs inte **alls** om

1) arbetskraftsmyndigheten *bedömer att det inte är möjligt för den arbetssökande att med beaktande av den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under granskningsperioden söka sådana jobb som den arbetssökande har möjlighet att få,*

2) den arbetssökande enligt en medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar den arbetssökandes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar och, efter det

Gällande lydelse

att skyddet för yrkesskicklighet upphört, för allt slags arbete, och den arbetssökande följer sysselsättningsplanen eller en ersättande plan till den del det enligt planen har avtalats att den arbetssökande ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsoförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan,

3) den arbetssökande på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration bedriver frivilliga studier i läs- och skrivkunnighet som stöds med arbetslöshetsförmån och studierna på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa bedrivs på heltid,

4) den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt,

5) den arbetssökande är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på det sätt som avses i 3 kap. 1 § 3 mom. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

I sådana situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är ett ytterligare villkor att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig.

Det som föreskrivs i 1 mom. 3 punkten tillämpas tills ett i 33 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats för den arbetssökande. Det som föreskrivs i den förstnämnda bestämmelsen tillämpas även efter samtalet om jobbsökning, om det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan har avtalats att

Föreslagen lydelse

att skyddet för yrkesskicklighet upphört, för allt slags arbete, och den arbetssökande följer sysselsättningsplanen eller en ersättande plan till den del det enligt planen har avtalats att den arbetssökande ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsoförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan,

3) den arbetssökande på det sätt som avses i 9 kap. i denna lag eller i 28–32 § i lagen om främjande av integration bedriver frivilliga studier i läs- och skrivkunnighet som stöds med arbetslöshetsförmån och studierna på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa bedrivs på heltid,

4) den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt,

5) den arbetssökande är förhindrad att vara på arbetsmarknaden då *den arbetssökande fullgör sin värnplikt eller civiltjänst, avtjänar ett fängelsestraff, är intagen för vård på sjukhus eller därmed jämförbar anstaltsvård, eller är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av orsaker som kan jämföras med dessa,*

6) den arbetssökandes arbetslöshet upphör inom en månad av annan orsak än arbetskraftsutbildning eller sådana med arbetslöshetsförmån stödda frivilliga studier som avses i 9 kap. eller i 28–31 § i lagen om främjande av integration eller den arbetssökande inleder bevärnings- eller civiltjänst eller familjeledighet inom en månad; jobbsökningsskyldighet föreläggs inte under den granskningsperiod då arbetslösheten upphör eller bevärnings- eller civiltjänsten eller familjeledigheten inleds.

I sådana situationer som avses i 1 mom. 2 punkten är ett ytterligare villkor att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig.

Om arbetskraftsmyndigheten hänvisar en arbetslös till en sådan sektorsövergripande bedömning av servicebehovet som avses i 3 § 1 mom. i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), ska arbetskraftsmyndigheten inte inkludera jobbsökningskyldighet i sysselsättningsplanen

Gällande lydelse

studierna i läs- och skrivkunnighet fortsätter inom en månad efter det att sysselsättningsplanen eller den ersättande planen upprättades eller reviderades.

(fogas ny 48 a §)

Föreslagen lydelse

utan i den sektorsövergripande sysselsättningsplanen i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen.

48 a §

Verksamhet som fullgör jobbsökningskyldigheten

Jobbsökningskyldigheten kan fullgöras genom att den arbetssökande

1) söker ett arbete i anställningsförhållande som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få och som varar minst två veckor,

2) söker ett arbete i anställningsförhållande som varar kortare tid än två veckor, om det har avtalats om detta i sysselsättningsplanen,

3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,

4) söker arbetsmöjligheter avsedda för sådana företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vilka den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,

5) vidtar andra åtgärder som motsvarar åtgärderna i 1–4 punkten i syfte att få arbete.

Jobbsökningskyldigheten kan dock fullgöras på det sätt som avses i 3 punkten endast en gång under granskningsperioden.

9 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

75 §

Överenskommelse om studier i sysselsättningsplanen

9 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

75 §

Överenskommelse om studier i sysselsättningsplanen

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier som stöds, om det finns vägande skäl till detta, den arbetssökande har inlett studierna i ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studierna har bedrivits som arbetskraftsutbildning.

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier som stöds, om det finns vägande skäl till detta, den arbetssökande har inlett studierna i ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller *under*

Gällande lydelse

13 kap.

**Behandling av kunduppgifter samt riks-
omfattande informationssystemtjänster**

114 §

Uppgifter som får behandlas

Följande uppgifter som gäller enskilda kunder får behandlas:

10) uppgifter om förmåner som hör till den offentliga arbetskraftsservicen.

(fogas ny 11 punkten)

Föreslagen lydelse

den tid arbetsprövning pågår eller studierna har bedrivits som arbetskraftsutbildning.

13 kap.

**Behandling av kunduppgifter samt riks-
omfattande informationssystemtjänster**

114 §

Uppgifter som får behandlas

Följande uppgifter som gäller enskilda kunder får behandlas:

10) uppgifter om förmåner som hör till den offentliga arbetskraftsservicen,

11) sådana uppgifter som lämnats till det inkomstregister som avses i lagen om inkomstdatasystem (53/2018) och som används vid bedömning av sannolikheten att få arbete enligt 33 § 1 mom. 4 punkten.

14 kap.

Serviceplattform

127 §

Syfte

(fogas ny 3 mom.)

128 §

Skapande av en jobbsökarprofil samt uppgifterna i den

En person kan skapa en jobbsökarprofil utan att registrera sig som arbetssökande. Skapande av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggning förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. Bestämmelser om identifiering av

14 kap.

Serviceplattform

127 §

Syfte

På serviceplattformen skapas och publiceras även en arbetssökandes jobbsökarprofil.

128 §

Skapande och publicering av jobbsökarprofil

Skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggning förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. Bestämmelser om identifiering av tjänsteanvändare finns i 6 § i lagen

Gällande lydelse

tjänsteanvändare finns i 6 § i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Den som skapar en jobbsökarprofil bestämmer vilka uppgifter den ska innehålla. Jobbsökarprofilen kan innehålla uppgifter om personens utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Dessutom kan den innehålla en fritt formulerad presentation av den som skapat profilen och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till ska administratören för plattformen informera den som skapat profilen om begränsningarna med avseende på uppgiftsinnehållet i presentationen och länkarna och konsekvenserna av dessa uppgifter med avseende på skyddet av personens personuppgifter.

En person kan när som helst redigera eller radera uppgifter i sin jobbsökarprofil, eller radera jobbsökarprofilen.

129 §

Publicering och sökning av jobbsökarprofile

Det är frivilligt att publicera en jobbsökarprofil. Den som skapar en profil kan bestämma vilka delar av jobbsökarprofilen som publiceras och för hur lång tid. Ett slutdatum för den tid profilen är publicerad ska anges. Den som skapat profilen kan när som helst återkalla publiceringen.

Publicerade jobbsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare som loggat in på serviceplattformen. Inloggning på serviceplattformen förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. På identifiering av arbetsgivare som använder tjänsten tillämpas 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster.

Jobbsökarprofiler kan sökas endast genom enskilda sökningar där åtminstone yrkesbe-teckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde anges som sökvillkor.

Föreslagen lydelse

om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Skapande och publicering av en jobbsökarprofil förutsätter inte registrering som arbets-sökande. En skapad jobbsökarprofil kan när som helst raderas och publiceringen av en publicerad jobbsökarprofil kan när som helst återkallas.

Vilka delar av jobbsökarprofilen som ska publiceras och för hur lång tid kan anges på serviceplattformen. Det ska ändå alltid anges ett slutdatum för den tid jobbsökarprofilen är publicerad.

129 §

Arbetssökandens skyldighet att skapa och publicera en jobbsökarprofil

En arbetssökande ska skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen inom 15 vardagar från det att jobbsökningen inleddes. Den arbetssökande ska dessutom under den tid jobbsökningen är i kraft publi-cera sin jobbsökningsprofil på nytt innan ti-den för publiceringen löper ut.

För arbetssökandes del tillämpas inte det som föreskrivs i 128 § 2 mom. om skapande och publicering av jobbsökarprofil.

På en jobbsökarprofil för en person som inte är registrerad som arbetssökande tillämpas från den dag personen registrerar sig som arbetssökande det som föreskrivs i denna pa-ragraf och i 14 kap. om arbetssökande och ar-betssökandes jobbsökarprofil.

Gällande lydelse

(fogas ny 129 a §)

Föreslagen lydelse

129 a §

Uppgifter som ingår i en jobbsökarprofil

Jobbsökarprofilen kan innehålla uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Dessutom kan den innehålla en fritt formulerad presentation och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda.

En arbetssökandes jobbsökarprofil ska dock innehålla sådana uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som är väsentliga med tanke på arbetssökningen och möjligheterna att få arbete.

Innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till ska utvecklings- och förvaltningscentret informera den som skapat profilen om begränsningarna med avseende på uppgiftsinnehållet i presentationen och länkarna och konsekvenserna av dessa uppgifter med avseende på skyddet av personens personuppgifter.

Uppgifterna i jobbsökarprofilen kan när som helst redigeras eller raderas.

(fogas ny 129 b §)

129 b §

Jobbsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande

Arbetskraftsmyndigheten ska utan dröjsmål skapa och publicera den arbetssökandes jobbsökarprofil på serviceplattformen, om den arbetssökande inte skapar och publicerar jobbsökarprofilen på det sätt som föreskrivs i 129 §.

Den jobbsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten publicerar får endast innehålla uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål som behövs med tanke på jobbsökarprofilen.

För den jobbsökarprofil som Arbetskraftsmyndigheten skapar och publicerar om den arbetssökande kan användas uppgifter som lagrats i den nationella informationsresurs

Gällande lydelse

(fogas ny 129 c §)

Föreslagen lydelse

som avses i 120 § och som behövs med tanke på jobbsökarprofilen, det vill säga uppgifter om den arbetssökandes utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål.

Den arbetssökandes jobbsökarprofil kan skapas automatiskt utifrån de uppgifter som den arbetssökande lämnat i samband med registreringen som arbetssökande.

129 c §

Undantag som gäller skapande och publicering av den arbetssökandes jobbsökarprofil

Den arbetssökande eller arbetskraftsmyndigheten behöver inte skapa och publicera den arbetssökandes jobbsökningsprofil om

1) den arbetssökande inte föreläggs jobbsökningskyldighet med stöd av 48 §,

2) den arbetssökande får heltidsarbete eller är sysselsatt på heltid som företagare eller är studerande på heltid på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

3) det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att skapa och publicera en jobbsökarprofil för att främja den arbetssökandes möjlighet att få arbete.

Om 1 mom. inte längre är tillämpligt under den tid den arbetssökande söker arbete, tillämpas 129 och 129 b § på skapandet och publiceringen av den arbetssökandes jobbsökarprofil.

Den arbetssökande kan dock alltid skapa och publicera en jobbsökarprofil på serviceplattformen, oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. Då tillämpas dock på jobbsökarprofilen vad som i 14 kap. föreskrivs om arbetssökande och den arbetssökandes jobbsökarprofil.

(fogas ny 129 d §)

129 d §

Sökning av jobbsökarprofiler på serviceplattformen

Publicerade jobbsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som loggat in på serviceplattformen.

Gällande lydelse

(fogas ny 129 e §)

Föreslagen lydelse

Inloggning på serviceplattformen förutsätter att användaren identifieras och användarvillkoren för plattformen godkänns. På identifiering av arbetsgivare, privata arbetsförmedlingsföretag och arbetslöshetskassor som använder tjänsten tillämpas 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster.

Jobbsökarprofiler kan sökas endast genom enskilda sökningar där åtminstone yrkesbeteckning, kompetens eller geografiskt arbetsområde anges som sökvillkor.

129 e §

Informationsresurs för jobbsökarprofiler, kopiering och överföring av uppgifter

I 129 a och 129 b § avsedda uppgifter i jobbsökarprofiler registreras i en egen informationsresurs för jobbsökarprofiler som inte ingår i den informationsresurs som avses i 120 §.

Om den som skapat en jobbsökarprofil registreras som arbetssökande, kan i 114 § avsedda uppgifter i jobbsökarprofilen med den arbetssökandes samtycke kopieras till den nationella informationsresurs som avses i 120 §. På radering och arkivering av kopierade uppgifter tillämpas 122 §.

Den som är registrerad i informationsresursen kan överföra uppgifter i sin jobbsökarprofil till en annan personuppgiftsansvarig, om jobbsökarprofilernas personuppgiftsansvarige har möjliggjort elektronisk överföring av uppgifter i jobbsökarprofilerna via serviceplattformen till en annan personuppgiftsansvarig.

(fogas ny 129 f §)

129 f §

Radering av uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler

Utvecklings- och förvaltningscentret ska radera uppgifterna från informationsresursen för jobbsökarprofiler när en person raderar sin jobbsökarprofil från serviceplattformen, eller senast när det har gått ett år sedan personen sist loggade in på serviceplattformen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på arbetssökande medan jobbsökningen är i

Gällande lydelse

130 §

Informationsresurs för jobbsökarprofiler

Utvecklings- och förvaltningscentret är personuppgiftsansvarigt för informationsresursen för jobbsökarprofiler.

Föreslagen lydelse

kraft. Utvecklings- och förvaltningscentret ska efter det att den arbetssökandes jobbsökning upphört att vara i kraft radera uppgifterna på det sätt som föreskrivs i 1 mom. Bestämmelser om arkivering av de uppgifter som avses i detta moment finns i arkivlagen (831/1994).

Arbetskraftsmyndigheten ska på den arbetssökandes begäran utan dröjsmål återkalla publiceringen av den arbetssökandes publicerade jobbsökarprofil, om villkoren i 129 c § 1 mom. uppfylls.

130 §

Användningsändamålet för uppgifterna i jobbsökarprofilerna och uppgifter som behandlas

Utöver de uppgifter som anges i 114 § får om den arbetssökande behandlas sådana uppgifter som är nödvändiga för att skapa och publicera en jobbsökarprofil.

130 a §

Personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbsökarprofiler

Utvecklings- och förvaltningscentret och arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för jobbsökarprofiler.

I fråga om informationsresursen för jobbsökarprofiler svarar utvecklings- och förvaltningscentret för följande:

- 1) skyldigheter för personuppgiftsansvariga enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen,*
- 2) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,*
- 3) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,*
- 4) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,*
- 5) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för de andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga. Varje arbetskraftsmyndighet är personuppgiftsansvarig när det gäller kunderna.

Utvecklings- och förvaltningscentret eller arbetskraftsmyndigheten ansvarar för sina kunders del för utlämnande av uppgifter ur informationsresursen för jobbsökarprofiler.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är utvecklings- och förvaltningscentret personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler för de personers del som har skapat och publicerat en jobbsökarprofil men som inte är registrerade som arbetssökande. Bestämmelserna i momentet tillämpas inte om den arbetssökandes jobbsökning upphör att vara i kraft.

130 b §

Användarrättigheter till serviceplattformen

Användning av serviceplattformen förutsätter personliga användarrättigheter. Utvecklings- och förvaltningscentret, en kommun eller en samkommun får bevilja användarrättigheter till personer som är anställda hos dem och som sköter i denna lag avsedda uppgifter.

Utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för det tekniska aktiverandet av användarrättigheterna på basis av anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna samt för upphävandet av användarrättigheterna på basis av anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna.

Den myndighet som beviljat eller upphävt användarrättigheterna ska utan dröjsmål underrätta utvecklings- och förvaltningscentret om att rättigheterna beviljas eller upphävs.

131 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

131 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

Gällande lydelse

Utvecklings- och förvaltningscentret ska upprätta användarvillkoren för serviceplattformen och övervaka användningen av plattformen samt övervaka att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag och med användarvillkoren. Användarvillkoren kan omfatta tjänsteanvändares och administratörens ansvar, tekniska krav avseende användning av serviceplattformen, preciserande genomförandevillkor för datasäkerheten och giltighetsvillkor för användarvillkoren. Närmare bestämmelser om innehållet i användarvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

Utvecklings- och förvaltningscentret ska upprätta användarvillkoren för serviceplattformen. *Utvecklings- och förvaltningscentret och Arbetskraftsmyndigheten ska* övervaka användningen av plattformen samt övervaka att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag och användarvillkoren. Användarvillkoren kan omfatta tjänsteanvändares och administratörens ansvar, tekniska krav avseende användning av serviceplattformen, *preciserande* genomförandevillkor för datasäkerheten och giltighetsvillkor för användarvillkoren. Närmare bestämmelser om innehållet i användarvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023) 5 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 §

Innehållet i en sektorsövergripande sysselsättningsplan

Föreslagen lydelse

5 §

Innehållet i en sektorsövergripande sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen ska innefatta en sådan jobbsökningskyldighet som avses i 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat följer av 48 § i den lagen. I fråga om jobbsökningskyldigheten tillämpas vad som i 147 § i den lagen

Arbetskraftsmyndigheten ska i sysselsättningsplanen inkludera en sådan jobbsökningskyldighet som avses i 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat följer av 48 § i den lagen. I fråga om jobbsökningskyldigheten tillämpas vad som i

Gällande lydelse

föreskrivs om förbud mot omprövning och ändring av besvär.

Föreslagen lydelse

147 § i den lagen föreskrivs om förbud mot att begära omprövning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 14 § och 19 § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 14 § 3 mom. och 19 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1100/2024, som följer:

Gällande lydelse

14 §

Bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster

Åtgärder som ingår i bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobsökning som avses i 32 § 1 mom. I punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

19 §

Innehållet i integrationsplanen

Kommunen och invandraren ska i integrationsplanen i den omfattning som invandrarens egna mål, kompetens och behov av integrationstjänster förutsätter komma överens om tjänster som främjar integration, sysselsättning eller företagande, hälsa och välbefinnande samt samhälleliga färdigheter, om deltagande i organisationers, föreningars eller

Föreslagen lydelse

14 §

Bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster

Åtgärder som ingår i bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobsökning som avses i 36 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

19 §

Innehållet i integrationsplanen

Kommunen och invandraren ska i integrationsplanen i den omfattning som invandrarens egna mål, kompetens och behov av integrationstjänster förutsätter komma överens om tjänster som främjar integration, sysselsättning eller företagande, hälsa och välbefinnande samt samhälleliga färdigheter, om deltagande i organisationers, föreningars eller

Gällande lydelse

sammanslutningars verksamhet, om studier i finska eller svenska samt om vägledning och rådgivning. I integrationsplanen för en invandrare som registrerats som arbetssökande ska en jobsökningsskyldighet i enlighet med 44 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice uppställas, om inte något annat följer av den lagen. I planen ska det också överenskommas om uppföljningen av genomförandet av tjänsterna.

Föreslagen lydelse

sammanslutningars verksamhet, om studier i finska eller svenska samt om vägledning och rådgivning. I integrationsplanen för en invandrare som registrerats som arbetssökande ska en jobsökningsskyldighet i enlighet med 45 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice uppställas, om inte något annat följer av den lagen. I planen ska det också överenskommas om uppföljningen av genomförandet av tjänsterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 4mom., sådana de lyder i lag 399/2023, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobsökning enligt 32 § 1 mom. 2 *punkten* i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobsökning enligt 34 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Innan Arbetskraftsmyndigheten vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan Valfärdsområdet vidtar åtgärder ska det försäkra sig om att Arbetskraftsmyndigheten tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller att Arbetskraftsmyndigheten har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning enligt 32 § 1 mom. 2 punkten i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning på grund av att hans eller hennes jobbsökning inte är i kraft, ska Valfärdsområdet vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Innan Arbetskraftsmyndigheten vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan Valfärdsområdet vidtar åtgärder ska det försäkra sig om att Arbetskraftsmyndigheten tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller att Arbetskraftsmyndigheten har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning enligt 34 § 1 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning på grund av att hans eller hennes jobbsökning inte är i kraft, ska Valfärdsområdet vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 a kap. 10 § 2–4 mom., sådana de lyder, 2 a kap. 10 § 2 mom. i lagarna 1380/2021, 685/2023 och 395/2024, 3 mom. i lagarna 1380/2021 och 385/2023 samt 4 mom. i lag 395/2024,

ändras 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten och 13–16 §, 2 a kap. 9 § 1 mom. 1, 1 a och 6 punkten samt 2 mom., det inledande stycket i 11 § 1 mom., rubriken för 12 §, det inledande stycket i 12 § 1 mom. och 12 § 1 mom. 1 punkten samt 13 § och 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,

sådana de lyder, 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten i lag 1131/2022, 13 § i lagarna 1001/2012, 1374/2014 och 1131/2022, 14 § i lag 1001/2012, 15 § i lag 1374/2014 samt 16 § i lagarna 1374/2014 och 1380/2021, 2 a kap. 9 § 1 mom. 1 och 6 punkten samt 2 mom., 12 § 1 mom. 1 punkten och 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten i lag 385/2023, 9 § 1 mom. 1 a-punkten i lag 445/2024, det inledande stycket i 11 § 1 mom. i lag 685/2023, rubriken för 12 § och det inledande stycket i 12 § 1 mom. i lag 1380/2021 samt 13 § i lagarna 1380/2021, 385/2023 och 685/2023, samt

fogas till 2 kap. en ny 13 a § och till 2 a kap. en ny 10 a § som följer:

Gällande lydelse

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska Förutsättningar för erhållande av förmåner

10 §

Studier

Som heltidsstudier betraktas

8) studier som syftar till avläggande av påbyggnadsexamen vid universitet när deras omfattning enligt studieplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng per studiemånad,

13 §

Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter

En ung person under 25 år, som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (ung person som saknar utbildning), ska i föregående ansökningsförfarande som gäller de studier som börjar på höstterminen ha sökt till minst två studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för antagning som studerande. *Studierna kan*

Föreslagen lydelse

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska Förutsättningar för erhållande av förmåner

10 §

Studier

Som heltidsstudier betraktas

8) studier som syftar till avläggande av påbyggnadsexamen vid universitet när deras omfattning *tillsammans med andra prestationer som hör till samma studiehelhet* enligt studieplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng per studiemånad,

13 §

Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter

En ung person under 25 år, som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (ung person som saknar utbildning), ska i föregående ansökningsförfarande som gäller de studier som börjar på höstterminen ha sökt till minst två studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för

Gällande lydelse

omfatta utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter, eller när det gäller en person som endast slutfört grundskolans lärokurs, vara sådana gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten. Skyldigheten att söka till en utbildning kan inte uppfyllas genom att söka till en arbetskraftsutbildning. Höstterminen anses börja den 1 september.

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet

1) från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak

a) låtit bli att söka en studieplats på det sätt som avses i 1 mom.,

b) genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

c) på något annat sätt har vägrat ta emot en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

2) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak låter bli att inleda en sådan utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och ger yrkesfärdigheter eller gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten, om utbildningen eller studierna börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen,

3) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak avbryter en utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och ger yrkesfärdigheter, gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten eller motsvarande studier utomlands.

En ung person som saknar utbildning och som har förfarit enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a eller b och vid höstterminens början deltar i sysselsättningsfrämjande service, förlorar med avvikelse från 2 mom. sin rätt till arbetslöshetsförmån när den sysselsättningsfrämjande servicen upphör.

En ung person under 18 år som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter har inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet.

Föreslagen lydelse

antagning som studerande. Höstterminen anses börja den 1 september.

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet

1) från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak

a) låtit bli att söka en studieplats på det sätt som avses i 1 mom.,

b) genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

c) på något annat sätt har vägrat ta emot en sådan studieplats som avses i 1 mom.,

2) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak har förfarit enligt 1 punkten underpunkterna a–c eller låter bli att inleda sådan utbildning som avses i 13 a § och som börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen,

3) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak avbryter en sådan utbildning som avses i 13 a § eller motsvarande studier utomlands.

En ung person som saknar utbildning och som har förfarit enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a eller b och vid höstterminens början deltar i sysselsättningsfrämjande service, förlorar med avvikelse från 2 mom. sin rätt till arbetslöshetsförmån när den sysselsättningsfrämjande servicen upphör.

En ung person under 18 år som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter har inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet.

Gällande lydelse
(fogas ny 13 a §)

Föreslagen lydelse
13 a §

Studier som ska sökas

Studier som avses i 13 § 1 mom. kan vara

1) utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter,

2) utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv, om personen i sina studier behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning på det sätt som avses i 7 § i lagen om yrkesutbildning,

3) för en person som endast slutfört grundskolans lärokurs sådana gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten,

4) utbildning vid folkhögskolor eller idrottsutbildningscenter som avses i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och som enligt 10 § 2 mom. 10 punkten är heltidsstudier.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan dessutom avtalas om sökande till

1) studier enligt lagen om yrkesutbildning vars syfte är avläggande av en del av en yrkesinriktad grundexamen,

2) utbildning enligt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning,

3) utbildning avsedd för invandrare som förbereder för högskolestudier,

4) arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt eller annan motsvarande utbildning.

Skyldigheten att söka till en utbildning kan inte uppfyllas genom att söka till annan arbetskraftsutbildning än sådan som avses i 2 mom. 4 punkten.

14 §

Åtgärder i stället för skyldigheten att söka till en utbildning

(fogas ny 1 mom.)

14 §

Avvikande från tidsfristen för skyldigheten att söka till en utbildning och åtgärder i stället för skyldigheten att söka till en utbildning

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det avtalas om avvikelser från den ansökningstid som fastställs i

Gällande lydelse

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det avtalas om att studieplats kan sökas med avvikelse från 13 § samt om åtgärder i stället för att söka en studieplats, om orsaken är

- 1) den ungas hälsotillstånd,
- 2) den ungas inlärningssvårigheter,
- 3) den ungas språkkunskaper,
- 4) den ungas särskilda inriktning på vissa studier, eller
- 5) någon annan omständighet som kan jämföras med dessa.

Som en sådan omständighet som avses i 1 mom. 5 punkten anses inte fullgörande av värnplikt eller civiltjänstgöring, om det inte finns särskilda skäl till det.

Om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen med den unga person som saknar utbildning har avtalats om att studieplats kan sökas med avvikelse från 13 § och den unga personen utan giltig orsak försummar att söka en studieplats, förlorar han eller hon från och med tidpunkten för försummelsen sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

15 §

Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna

De orsaker som avses i 14 § 1 mom. 1–3 och 5 punkten är för en ung person som saknar utbildning giltiga orsaker till ett förfarande enligt 13 § 2 mom. I sådana fall då studierna avbryts förutsätts det dessutom att det inte har varit möjligt att ordna studierna med beaktande av den ungas hälsotillstånd, inlärnings- svårigheter och språkkunskaper.

(fogas ny 2 mom.)

(momenten 3 och 4 har flyttats från 16 §)

Föreslagen lydelse

13 § 1 mom. förutsatt att planen utarbetas eller revideras innan höstterminen börjar.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det *dessutom* avtalas om att studieplats kan sökas *på annat sätt* med avvikelse från 13 och 13 a § samt om åtgärder i stället för att söka en studieplats, om orsaken är

- 1) den ungas hälsotillstånd,
- 2) den ungas inlärningssvårigheter,
- 3) den ungas språkkunskaper,
- 4) den ungas särskilda inriktning på vissa studier, eller
- 5) någon annan omständighet som kan jämföras med dessa.

Som en sådan omständighet som avses i 2 mom. 5 punkten anses inte fullgörande av värnplikt eller civiltjänstgöring, om det inte finns särskilda skäl till det.

Om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen med den unga person som saknar utbildning har avtalats om att studieplats kan sökas med avvikelse från 13 och 13 a § och den unga personen utan giltig orsak *förfar på det sätt som avses i 13 § 2 mom.*, förlorar han eller hon från och med tidpunkten för försummelsen sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

15 §

Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna

De orsaker som avses i 14 § 2 mom. 1–3 och 5 punkten är för en ung person som saknar utbildning giltiga orsaker till ett förfarande enligt 13 § 2 mom. I sådana fall då studierna avbryts förutsätts det dessutom att det inte har varit möjligt att ordna studierna med beaktande av den ungas hälsotillstånd, inlärnings- svårigheter och språkkunskaper.

Avvikelse från kravet i 13 § 1 mom. på när studierna ska inledas kan göras, om en ung person som saknar utbildning har sökt en studieplats mellan den 1 september och den 31 augusti innan personen registrerat sig som arbetssökande.

Gällande lydelse

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 1) har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, eller
- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 § 2 mom.

På en ung person som saknar utbildning tillämpas inte bestämmelserna i 13 § 2 mom., 14 § 3 mom. och 2 a kap., om han eller hon

1) till följd av begränsningarna i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. redan har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, och

2) med stöd av 1 mom. inte har återfått sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service finns i 10 kap.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

9 §

Föreslagen lydelse

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 eller 14 § har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 1) har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, eller
- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 a § 1 mom.

(momenten 3 och 4 flyttas till 15 §)

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

9 §

Gällande lydelse

*Förfaranden i samband med jobsökning och
arbetskraftsservice*

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju *eller ett samtal om jobsökning* som avses i 31 § eller 32 § 1 eller 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

1 a) med sitt eget förfarande, genom att uppge oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller på något annat motsvarande sätt, är orsak till att det för honom eller henne inte ordnas ett sådant samtal om jobsökning eller ett sådant kompletterande samtal om jobsökning som avses i 32 och 33 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

6) låter bli att söka arbete som *erbjuds* av Arbetskraftsmyndigheten eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning att minst sex månader har förflutit sedan en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobsökningsskyldigheten enligt 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den

Föreslagen lydelse

*Förfaranden i samband med jobsökning och
arbetskraftsservice*

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju som avses i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice *eller från ett samtal om jobsökning som avses i 34 § i den lagen,*

1 a) med sitt eget förfarande, genom att uppge oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller på något annat motsvarande sätt, är orsak till att det för honom eller henne inte ordnas ett sådant samtal om jobsökning eller ett sådant kompletterande samtal om jobsökning som avses i 34 och 35 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

6) låter bli att söka ett *sådant arbete som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat den arbetssökande att söka eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning,*

Närmare bestämmelser om tidpunkten för när en arbetssökande anses ha förfarit på det sätt som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

(upphävs 2–4 mom.)

Gällande lydelse

arbetssökande i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller i annat lönesubventionerat arbete,

2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. 1–12 punkten i denna lag avsett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att skyldigheten att vara i arbete inträdde.

(fogas ny 10 a §)

Föreslagen lydelse

10 a §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den arbetssökande i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller i annat lönesubventionerat arbete,

2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. 1–12 punkten i denna lag avsett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Vid tillämpningen av 1 mom. 1 punkten kan arbetet med avvikelse från 5 kap. 4 § 1 mom. beaktas enligt när det har utförts, men det utförda arbetet och lönen för det beaktas dock bara en gång. Det som föreskrivs i 9 och i 10 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 9 eller 10 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1–8 § samt i 2 kap. 13 § 2 mom. och 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för skyldighet att vara i arbete.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 31 och 32 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, en bedömning av behovet av tjänster enligt 14 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, om

12 §

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 31, 34 och 36 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, en bedömning av behovet av tjänster enligt 14 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, om

12 §

*Giltig orsak att inte **fullgöra jobbsöknings-skyldigheten***

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbetsmöjligheter på det sätt som

Gällande lydelse

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 44 och 46–48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

13 §

Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten, om

1) någon av de orsaker som avses i 5–8 § föreligger,

2) den arbetssökande är i deltidsarbete som varar i minst två veckor,

3) den arbetssökande under den i 4 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsätts och meddelat arbetskraftsmyndigheten att jobbsökningsskyldigheten har fullgjorts innan arbetskraftsmyndigheten lämnar erbjudandet om arbete eller den arbetssökande på något annat tillförlitligt sätt visar att möjliga jobb har sökts före erbjudandet om arbete,

4) mottagandet av arbete som erbjuds leder till att arbetskraftsutbildning eller den arbetssökandes i 9 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller i 28–31 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Föreslagen lydelse

förutsätts i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen om

1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 44–48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

13 §

Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka sådant arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisat honom eller henne att söka av de orsaker som avses i 5–8 §.

Dessutom har den arbetssökande en giltig orsak att låta bli att söka det arbete arbetskraftsmyndigheten anvisat om mottagandet av arbete leder till att arbetskraftsutbildning eller den arbetssökandes i 9 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller i 28–31 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Gällande lydelse

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) sådana i 2 kap. angivna *allmänna arbetskraftspolitiska* förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § inte omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenters behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

Föreslagen lydelse

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) sådana i 2 och 2 a kap. angivna förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § inte omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenters behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i samiska språklagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i samiska språklagen (1086/2003) 2 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 647/2021, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

De myndigheter som denna lag tillämpas på är

3) de regionförvaltningsverk och närings-, trafik- och miljöcentraler vilkas verksamhetsområde helt eller delvis omfattar de ovan nämnda kommunerna, och organ som är verksamma vid dem,

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

De myndigheter som denna lag tillämpas på är

3) de *arbetskraftsmyndigheter*, regionförvaltningsverk och närings-, trafik- och miljöcentraler vilkas verksamhetsområde helt eller delvis omfattar de *kommuner som nämns i 1 mom.*, och organ som är verksamma vid dem,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 34 punkten som följer:

Gällande lydelse

13 §

*Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur
inkomstdatasystemet*

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

34) till kommuner och samkommuner, för verkställighet av uppgifter som gäller sådan utbildning inom omställningsskyddet, sådan lönesubvention, sådant sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, sådan startpeng och sådant stöd för lönekostnader för arbete ordnat på basis av sysselsättningsskyldighet som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Föreslagen lydelse

13 §

*Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur
inkomstdatasystemet*

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

34) till kommuner och samkommuner, för verkställighet av uppgifter som gäller sådan utbildning inom omställningsskyddet, sådan lönesubvention, sådant sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, sådan startpeng, sådant stöd för lönekostnader för arbete ordnat på basis av sysselsättningsskyldighet och sådan bedömning av servicebehovet som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Denna lag träder i kraft den 20 .

